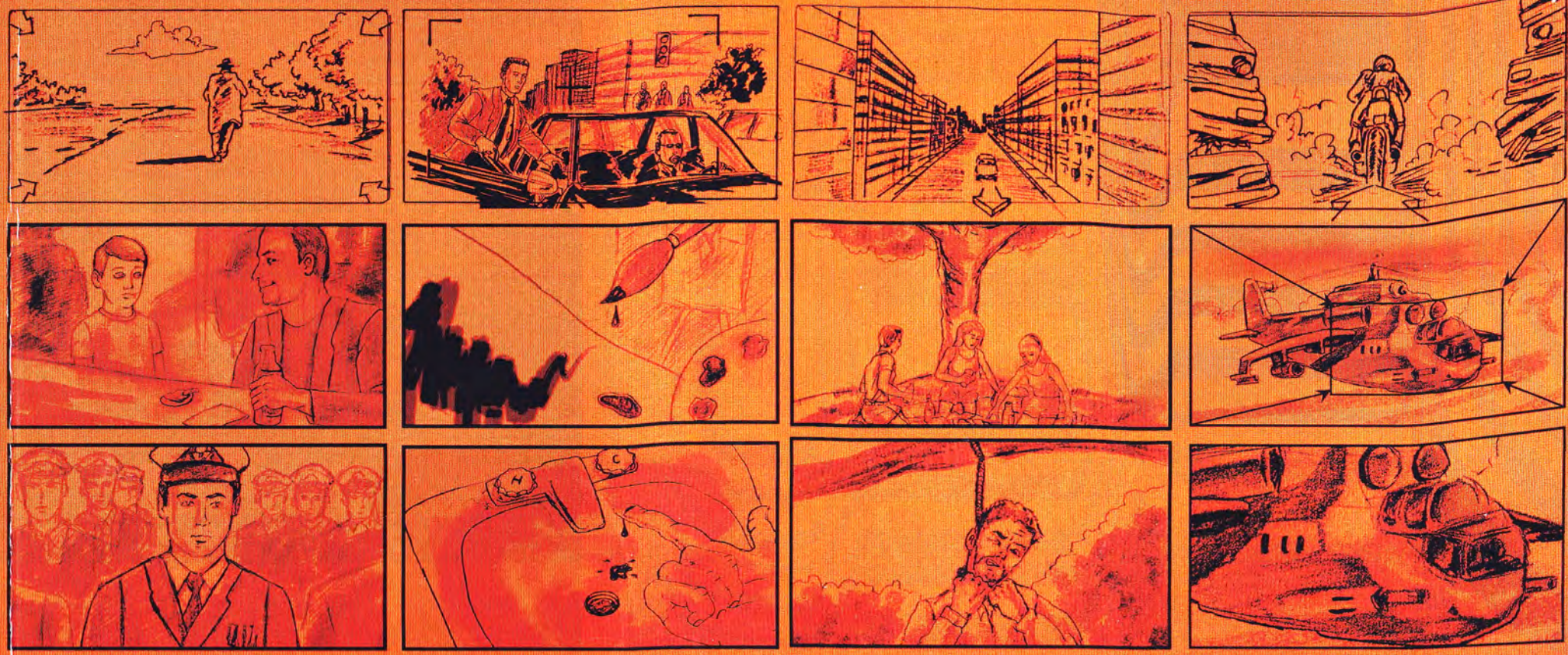


SİNEMADA ÇEKİM TEKNİKLERİ

HER SİNEMACININ BİLMESİ GEREKEN KAMERA HAREKETLERİ

JEREMY VINEYARD
ÇİZİMLER: JOSE CRUZ

"Jeremy Vineyard'ın Sinemada Çekim Teknikleri kitabı muhteşem görsellerin eşliğinde çekime hazırlanma aşamasını analiz ediyor. Kitaptaki çizimler bir çekimin nasıl yapıldığını ve neden o çekimin seçildiğini gösterirken, bu çekimlerin izleyiciyi nasıl etkilediğini de açıklıyor. Bu kitap, film çekme planları yapanlar ve sinema hakkında daha fazla şey öğrenmek isteyenler için muhteşem bir yardımcı kaynak olacaktır."

Ross Otterman
Yönetmen, *June Cabin*

"Sinemada Çekim Teknikleri görsel hikaye anlatma yöntemine dair kuralları öğrenmek için muhteşem bir başlangıç noktası sunuyor; ve eğer yenilikçi işler yapmak ve kuralları yıkmak istiyorsanız, size de o kuralların neler olduğunu öğretiyor. Bu kitap sinemanın temel ilkelerini örnekleriyle birlikte gösteriyor. Hızlı ve rahat okunan bir başvuru kaynağı..."

Paul Clatworthy
PowerProduction Software
Sorumlu Teknik Yönetici
www.powerproduction.com

"Jeremy Vineyard, Jose Cruz'un muhteşem çizimlerinin eşliğinde, karmaşık çekimleri kolay anlaşılabilir bir şekilde anlatıyor ve sizi amatör sinemacılıktan profesyonel sinemacılığın dünyasına taşıyor. Herhangi bir şey çekmeden önce, bu kitabı okuyun..."

Matthew Terry
Senarist ve öğretmen
www.hollywoodlitsales.com

"Sinemada Çekim Teknikleri karmaşık ve göz korkutucu bir konuyu, acemi birinin bile anlayabileceği bir şekilde anlatıyor. Vineyard, sanatı somut kavramlara indirgeyerek ve bu kavramları, Jose Cruz tarafından yapılan basit çizimlerle birleştirerek, sinemacıların performanslarını geliştirmelerine yardımcı olacak bir başlangıç kitabı yaratmış."

Catherine Clinch
Yayıncı
www.momsdigitalworld.com

"Bu, yatay sayfa yapısına sahip, geniş ekran kitap, sinema dili üzerine hızlı ve kolay bir rehber niteliği taşıyor. Mükemmel çizimlerle desteklenen kitapta, çerçeveleme, kamera hareketleri ve kurgu teknikleri, her bir seçimin arkasında yatan, yaratması beklenen duygusal ve psikolojik etki, basit bir şekilde anlatılmıştır. Örnek olması amacıyla çeşitli filmlere, sizin de kendi başınıza gözden geçirebilmeniz için, göndermeler yapılmıştır. Bu kitap yeni başlayanlar ve aynı zamanda profesyoneller için muhteşem bir başvuru kaynağıdır."

Douglas Bankston
DV Magazine
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
www.dv.com

SİNEMADA ÇEKİM TEKNİKLERİ
Özgün Adı: **Setting Up Your Shots**

Yazan
Jeremy Wineyard

Çizimler
Jose Cruz

Çeviri
Gökhan Rızaoğlu

Yapım
İSTANBUL ORGANİZASYON

İSTANBUL ORGANİZASYON
Gazeteciler Sitesi Keskin Kalem Sk. No: 43
Esentepe-Şişli-İstanbul
Tel: +90 212 216 72 72 Faks: +90 212 216 95 96
www.istanbulorg.com

Tasarım
Bora Nebioğlu

Baskı ve Cilt
Seçil Ofset
+90 212 629 06 15 pbx

I. Baskı, İstanbul 2010

Kütüphane Bilgi Kartı (CIP)
wineyard, jeremy
sinemada çekim teknikleri (setting up your shots)
1. güzel sanatlar 2. sinema 3. film
istanbul, istanbul organizasyon, 2010, 176 sayfa
ISBN: 978-605-61751- 2 -1

Copyright © İstanbul Organizasyon
5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve ilgili diğer kanunlar uyarınca bu kitabın yurtiçi yayım hakları koruma altındadır.
Yayıncının yazılı izni alınmaksızın kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayınlanamaz, kopya edilemez.

SİNEMADA ÇEKİM TEKNİKLERİ

HER SİNEMACININ BİLMESİ GEREKEN KAMERA HAREKETLERİ

Orijinal İkinci Baskıdan Çevrilmiştir

JEREMY VINEYARD
ÇİZİMLER: **JOSE CRUZ**

İÇİNDEKİLER

Hatırlatmalar	7	Dahili Çerçeve	33
Bu Kitap Nasıl Okunmalı	8	Katmanlar	34
Önsöz	9	Çok Katmanlı Aksiyon	35
İkinci Baskı İçin Notlar	10	Alıştırmalar	36
TEMEL SİNEMA TEKNİKLERİ	**11**	**VİNÇ TEKNİKLERİ**	**37**
Pan	12	Vinç Yukarı, Uzaklaşma, Vinç Aşağı, Yakınlaşma	38
Tilt	13	Arama Anı Vinç Hareketi	39
Dolly, Takip Kamerası	14	Yükselme	40
Mekaniğe Dayalı Teknikler	15	Alçalma	41
Mezopan	16	Vinç Önden Tepeye	42
Zoom	17	Vinçle Mekan Gösterme	43
Geçiş	18	Dramatik Vinç Yükseltme	44
Montaj	19	Vinç Yukarıya, Aşağıya Tilt	45
Çerçeveleme Türleri	20	Vinç Aşağıya, Yukarıya Tilt	46
Alıştırmalar	21	Alıştırmalar	47
KOMPOZİSYON TEKNİKLERİ	**23**	**HAREKET TEKNİKLERİ**	**49**
Kamera Yüksekliği	24	Karakter Dolly	50
Dramatik Açı, Aşırı Dramatik Açı, Kuş Bakışı	25	Keşif	51
Aks Çizgisi	26	Dolly Out "Uzaklaşma"	52
Eğik Açı	27	Dolly Out "Sergileme"	53
Aşırı Yakın Plan	28	Açılma	54
Plan Sekans	29	Kapanma	55
Derinlemesine Kompozisyon, Düzlemsel Kompozisyon	30	Daraltma	56
Algıyı Yönlendirme	31	Genişletme	57
Üçlü ve Dörtlü Kompozisyon	32	Etrafında Dönme	58

Hava Çekimi 59
Derinlik Yaratan Kaydırma 60
Dolly Yukarı, Dolly Aşağı 61
Dönerek Bakma 62
Kayarak Duvarın İçinden Geçme 63
Vertigo 64
Takip Kaydırması 65
Çarpışan Kaydırma 66
Yavaş Kaydırma 67
Uzun Plan, Uzun Çekim 68
Geciktirilmiş Gösterim 69
Alıştırmalar 70
BAKIŞ AÇISI TEKNİKLERİ **71**
Birinci Göz 72
Silahlı Birinci Göz 73
Nesne Birinci Gözü, Fırlatılan Cisim Birinci Gözü 74
Kameradan Uzağa Gerilim 75
Kameraya Doğru Gerilim 76
Yıkılan Duvar 77
Röntgenci 78
Karanlık Röntgenci 79
Kaş, Maske 80
Paravan 81
Yansıma 82
Geçit 83
Gölge 84
Siluet 85
Öznel Kamera 86
Alıştırmalar 87
KAMERA TEKNİKLERİ **89**
Yıldırım Pan, Ani Kesme 90
Şok Zoom 91
Nesneyi Tarama 92
Arkaplandan Ön Plana 93
Netliği Bozma, Bayılma 94
Netlik Geçişi 95
Aşırı Pozlamayla Fade, Düşük Pozlamayla Fade 96
Tavanı Döndürme 97
Ters Çevirme 98
Açı Kaydırma 99
Uyuya Kalma 100
Alıştırmalar 101
KURGU TEKNİKLERİ **103**
Zıplayan Kurgu 104
Eşlenik Kurgu 105
Vurucu Kurgu, Vurucu Hareket 106
Tematik Kurgu, Tematik Hareket 107
Bilinçaltısal Kurgu 108
Paralel Kurgu 109
Kesit 111

Kare Dondurma 112
Bakış 113
Çekim Tekrarı 114
Zoom In'e Kesme 115
Zoom Out'a Kesme 116
Montaj Sekans 117
Sıçramalı Kurgu Sekans 118
Bölünmüş Ekran 119
Alt Sahne 120
Bindirme 121
Örterek Sıçrama 122
Örterek Zıplama 123
Kolaj 124
Fotoğraf Karesi 125
Fotoğraftan Görüntüye 126
Ani Parlama, Parlamayla Kesme, Parlamayla Sıçramalı Kurgu 127
Alıştırmalar 128
MUHTELİF TEKNİKLER **129**
Sinemasal Gerçekçilik 130
Ağır Çekim, Hızlı Çekim, Karışık Çekim 131
Görsel Uyum 132
Görsel Uyumsuzluk 133
Simge 134
Parçacıklar 135
Biyokütle 136
Odak Bölme 137
Aydınlatma 138
Renk 139
Chroma Keying 140
Renk Kaydırma 141
Gözün İçinden Yolculuk 142
Geriden Gösterim 143
Küresel Zoom 144
Zaman Dilimi 145
Yanıp Sönme 146
Tematik Filtre, Negatif 147
Görseller 148
Kinetik Enerji 149
Objektif 150
Karışık Medya 151
Karışık Format Kullanma 152
Ses Tasarımı, Seslendirme 153
CGI Sinema 154
Gizli Dosyalar 155
Alıştırmalar 157
Sonsöz 158
Yazarlar Hakkında 158
Film Dizini 159

HATIRLATMALAR

Bu kitap için araştırma yaparken Internet Film Veritabanı benim için paha biçilmez bir kaynak oldu. IMDB, binlerce film, televizyon şovu, oyuncu, yönetmen, yazar, vb. hakkında bilgiler içeren bir çevrimiçi bilgi kaynağıdır. Bu siteye imdb.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Sanat filmlerinden yeni gösterime girenlere kadar sinema hakkında herşeyi takip etmek isteyenler için bir diğer başarılı bilgi kaynağı da Netflix sitesidir. Yine bu siteye de netflix.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Yoğun çalışmaları için Jose Cruz'a ve telif çeklerini zamanında gönderdiği için de Michael Wiese Yapımcılık'a tekrar teşekkür ederim. Ayrıca bu kitabı satın alarak kendi dalında çok satanlar listesine girmesini sağlayan bütün okuyucularıma da teşekkür etmek istiyorum. Umarım ikinci baskıyı da birincisi kadar beğenirsiniz.

BU KİTAP NASIL OKUNMALI?

Eğer umut vaat eden bir sinemacıysanız, bu kitap, araştırmalarınıza başlamak için ideal bir ilk tercihtir. Sayfaları istediğiniz sırayla okuyabilir ve yeni sinema tekniklerini keşfedebilirsiniz. Bu teknikleri kendi kısa filmlerinizde uygulayabilir, ismi geçen filmleri izleyerek ustaların bu teknikleri nasıl kullandığını gözlemleyebilir ve film yapımı hakkındaki bilgi birikiminizi artırabilirsiniz.

Eğer bir sinemaseverseniz, bu kitabı kavramanın, sinema sektörü hakkında hiçbir bilgisi olmayanlar için bile, çok kolay olduğunu göreceksiniz. Filmlerin nasıl işlediği hakkında bilgi sahibi olmak istiyorsanız, teknikleri inceleyin ve sevdiğiniz filmlerde nasıl kullanıldığına bakın. Film izleme deneyimi, sinemanın nasıl işlediğini anlayınca çok daha eğlenceli olabilir.

Eğer deneyimli bir sinemacı, storyboard çizeri veya animasyoncuysanız bu kitabı bir başvuru kaynağı olarak kullanabilirsiniz. Bu kitap yıllar süren bir araştırmanın sonucudur. Hali hazırda sizin için bu kaynak hazırlanmışken niye tekrar aynı araştırmaları yapasınız ki?

Sayfalar arasında rahatça gezinin ve karşınıza çıkanların keyfini çıkartın.

ÖNSÖZ

Bu kitap 90'ların sonunda hazırlanmaya başladı. Sinema okuluna kayıt için gereken parayı bulamamıştım, bu yüzden de tek seçeneğim sinemanın nasıl işlediğini kendi kendime öğrenmekti. Peki, bunu nasıl yaparsınız? Oturur, yüzlerce film izler ve notlar alırsınız. İşe, daha önce izlediğim ve izlemekten keyif aldığım filmlerin bütün sahnelerini izleyip, onları çözümlemeye çalışarak başladım.

Bütün filmlerde yaygın olarak kullanılan birçok temel sinema tekniği vardır. Sinemacılar izleyiciye duygu ve düşüncelerini aktarmak için etkinliği kanıtlanmış bir takım "sinemasal fırça darbesi" kullanırlar. Eğer bu teknikler sınıflandırılabilirse, böyle bir eylem, ilk defa kamera arkasının bilgi deryasına dalan birine çok yardımcı olacaktır.

Her sinema tekniğinin, tekniğin amaç ve tanımının sıkıştırılmış halinden oluşan, kendine has bir ismi vardır. Bu isimler keyfidir ve siz istediğiniz gibi isimlendirme yapabilirsiniz. İsimlendirmenin faydası, izlediğiniz filmlerde kullanılan teknikleri tanımlayabilmeniz açısından kolaylık sağlamasıdır. Bu yeti, sizin filmlerden pasif izleyici olarak zevk almak yerine, büyük oranda aktif izleyici olarak öğrenme yeteneğinizi geliştirmenizi sağlar. Bu tekniklere örnek olması için birçok filme referans verdim ve bir o kadar da storyboard ekledim. Eğer belirli bir tekniği merak ediyorsanız, örnek filmlerden birini neden kiralamayasınız ki?

Film yapımı teknik beceriden çok daha fazlasını gerektirir. Film yapımı, ekip ve oyuncular arasında bağ kurulmasını sağlamak, bir lider olmak ve hayallerinizin peşinde koşmaktır. Teknik bilgi sizin iyi bir sinemacı olmanızı garanti altına almaz, ama zanaatınızın diline daha fazla hakim olmanızı sağlar.

İKİNCİ BASKI İÇİN NOTLAR

Yıllar süren araştırmanın sonucu olarak ikinci baskıda çok daha fazla detay ve bilgi var. Birkaç yeni sinema tekniği ve 200'den fazla filme referans (toplamda 350'den fazla filme referans var) ekledim. Halihazırda ilk baskıya sahip olsanız bile, ikinci baskıdaki ek içerikler, bu yeni baskıyı değerli bir üst sürüm kılıyor.

İlk kitaba yapılan eleştirilerin çoğu kitabın çok basit olduğu yönündeydi. Bu eleştiriyi yapanlar işin özünü kaçırıyor gibi görünüyorlar. Bu kitabın amacı, film yapımı üzerine hızlı ve kolay algılanabilen bir genel bakış sunmaktır. Gerçekten de piyasada sinemayı enine boyuna inceleyen canavar gibi metinler bulunmakta, ama neden herkes asıl bilgiye ulaşmak için bilgi diyarında bata çıka ilerlemek zorunda olsun ki? Yazarlar genellikle, kelime sayısını gereksiz bir şekilde artırmak için alakasız ve gereksiz bilgileri kitaplarında kullanarak kendi egolarını şişirirler. Bu hiç de bana göre bir şey değil.

Bazen sadece işin özünden bahsetmek en verimli yaklaşım olabilir.

TEMEL SİNEMA TEKNİKLERİ

Bu kitabı yazmaya başlama sebebim, birçok sinema kitabında tarif edilen temel sinema öğelerinin ötesine geçme isteğidir. Bu yapıları öğrenmek için takip edilebilecek en iyi yöntemlerden birisi de olabildiğince çok film izlemektir. Ancak maalesef sinemacılığa ilgi duyan herkes bu işe ayıracak kadar zaman bulamayabiliyor. Bu kitap, yüzlerce filmden alınan birbirinden farklı ve yaygın olarak kullanılan sinema tekniklerini derleyerek, bu zahmetli işi kolaylaştırıyor.

Sinema tekniklerinin bir üst düzeyine yönelmeden önce temel tekniklerin üzerinden geçmenin kimseye bir zararı olmaz. Her bir öğeyi kavramsallaştırmak için yöntemler sağlamaya çalıştım. Tekniğin nasıl görüneceğini okuyucuların hayallerinde canlandırabilmesini sağlayacak yöntemler... Hayalde canlandırabilme yeteneği etrafınızdaki dünyaya yeni, sinematografik bir gözle bakabilmenizi sağlayacaktır. Bu bakış açısı, bir ressamın, gerçekliği soyutlamalarla tasvir etmesini sağlayan, dünyadaki çizgi ve renkleri farketmeye başlamasıyla gelişen görme durumunun aynısıdır.

SANAT HAKKINDA BİR NOT

Amerikan sinema sektörü pek de sanata verdiği değerle bilinmez. Sinemacıların özgün ve ilginç fikirlerle sınırları esnetmeye yönelik arzularının, soğuk, maddiyatı merkeze alan gerçeklik tarafından ezildiği ticarete dayalı bir mekanizmadır bu. Eğer kendi filminizi çekebilecek parayı sağlama şansını bulabilirseniz, büyük bir ihtimalle bu film, bir sinemacı olarak yeteneklerinizi sergilemek için tek gerçek şansınız olacaktır. O yüzden hazırlıklı olun.

PAN

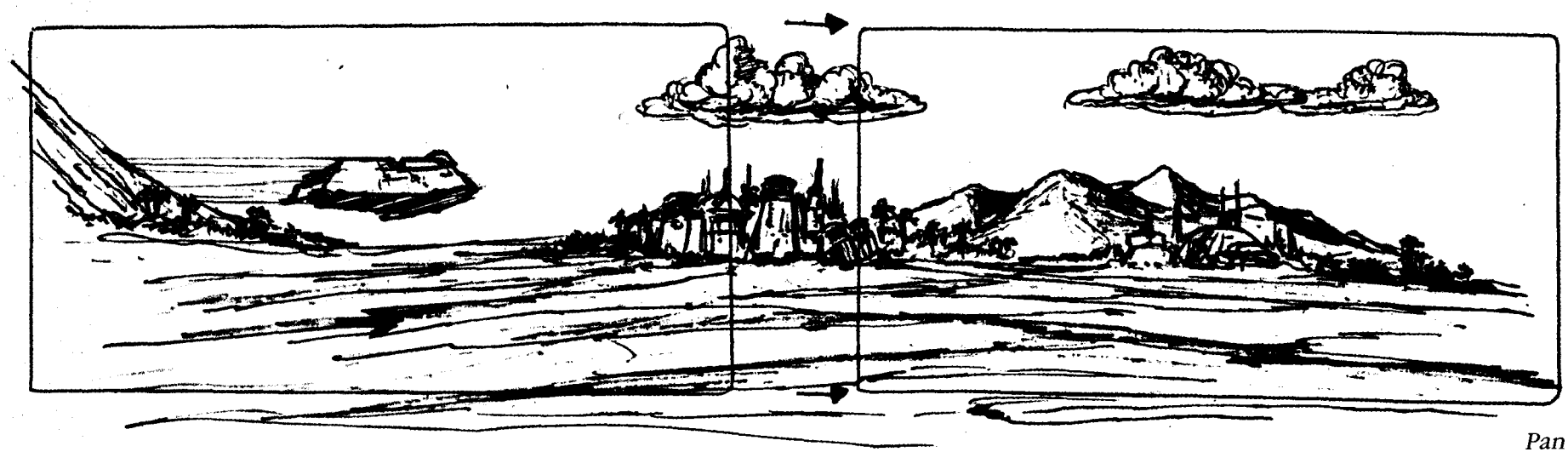
Nasıl Bir Şeydir?

Pan, kemaranın yatay eksende yaptığı harekettir. Kamera Pan yaptığında, sağa ve sola döner. Pan hareketini kavrayabilmek için, tam karşıya bakın ve sonra kafanızı sağa ve sola çevirin. Pan hareketi, yaygın olarak kadraja sığmayan çok geniş bir panaromayı göstermek için kullanılır. Örneğin bir manzarayı... Ayrıca bu teknik, hareket eden insan ya da araçları takip etmek için de kullanılabilir. Buna yeniden çerçeveleme denir.

Nerede Görebilirim?

Canlı Kafa Avcıları (Zulu) filminde, ön planda beklemekte olan İngilizlerin karşısındaki tepenin üzerinde duran, nerdeyse hiç bitmeyecekmiş gibi gözüken Zulu ordusunu göstermek için kamera Pan yapar. *Bulunduğumuz Yol* (The Way We Were) filminde kamera basit bir Pan hareketiyle barda oturmakta olan Robert Redford'u bulur.

Aracı takip eden Pan



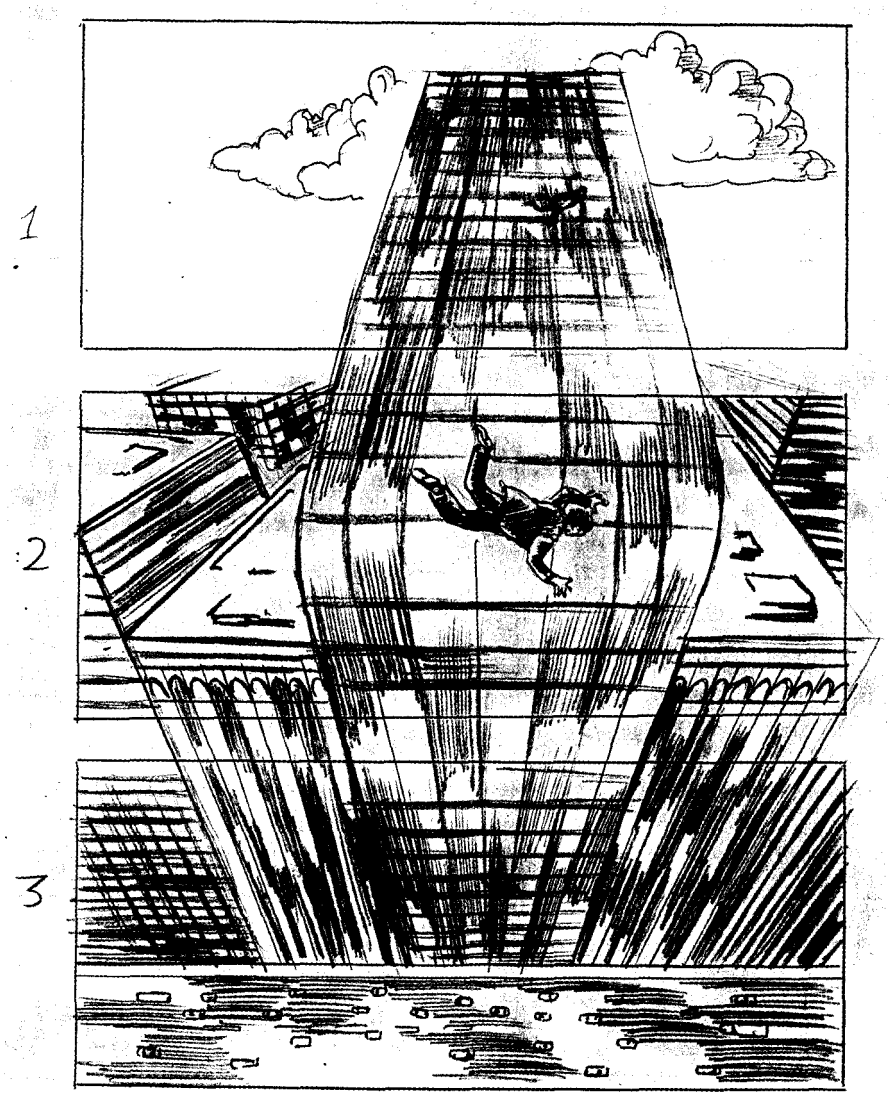
Pan

TILT

Nasıl Bir Şeydir?

Tilt kameranın dikey eksende yaptığı harekettir. Kamera Tilt yaptığı zaman, bağlantı noktası üzerinde kamera aşağıya ve yukarıya doğru hareket eder. Tilt hareketi genellikle katedraller, gökdelenler gibi yüksek binaları göstermek için kullanılır.

Tilt hareketini kavrayabilmek için, tam karşıya bakın ve yukarıya ve aşağıya bakmak için kafanızı yukarı aşağı oynatın. Aynen Pan hareketi gibi, bu teknik de hareket halindeki karakterleri takip etmek için kullanılabilir ve bu da yeniden çerçeveleme olarak adlandırılır.

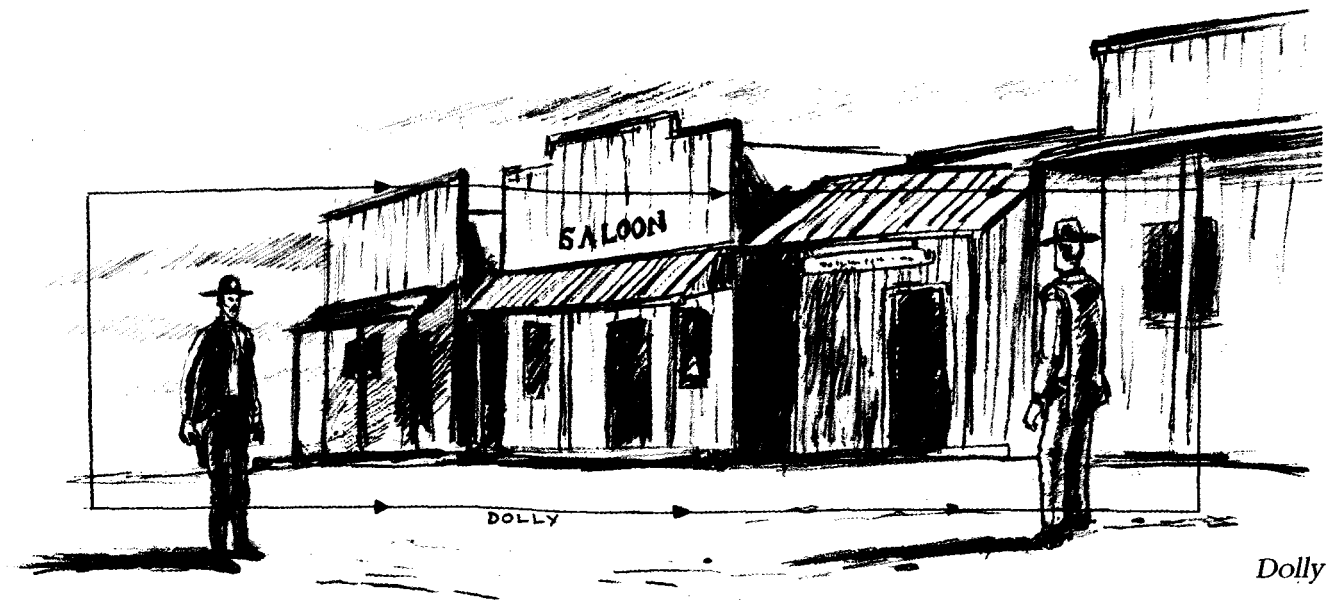


Tilt

DOLLY, TAKİP KAMERASI

Nasıl Bir Şeydir?

"Takip Kamerası" olarak da bilinen Dolly kameranın boşlukta yatay olarak hareket etmesinden ibaret olan tamamen doğal bir tekniktir. Bu tekniğin gücü, yürüyen, bir araç kullanan ya da tekerlekli sandalye gibi hareketli bir platformun üzerinde giden bir insanın gözünden görmeyle aynı etkiyi yapmasıdır. Dolly tekniğini kavrayabilmek için, kafanızı görmek istediğiniz nesneye çevirin ve ileriye doğru yürüyerek dünyanın akıp gidişini izleyin. İşte Dolly hareketi de izleyiciye aynen bu şekilde gözükecektir.



Dolly

Dolly hareketleri her zaman gerçek anlamda dolly düzeneği kullanmak zorunda değildir. Genellikle tekerlekleri olan bir platform kameranın hareket edeceği yönü belirleyen bir ray sistemi üzerinde ilerler. Düz olmayan bir zeminin üzerinde platformu hareket ettirirken görüntü sarsıntılı ve düzensiz olacağından ray sistemi kullanmak zaruridir. El kamerası kullanımıyla ilintili olan sarsıntı ve tümsek sorunlarına karşılık, Dolly'ye alternatif olarak Steadicam de kullanılabilir. Bu teknikte kamera havada "yüzüyormuş" gibi görünür. Eğer bir kameramanın steady asistanı varsa el kamerasıyla Dolly benzeri bir etki yakalayabilir.

Ç.N.: Türkiye'de "Dolly" terimi daha çok tekerlekli kamera ayaklığını ya da raylar üzerindeki teklerlekli platformu anlatmak için kullanılırken, raylı sistemin kendisi için Fransızca kökenli Şaryo kelimesi, hareketin kendisi içinse Takip Kamerası terimleri kullanılır.

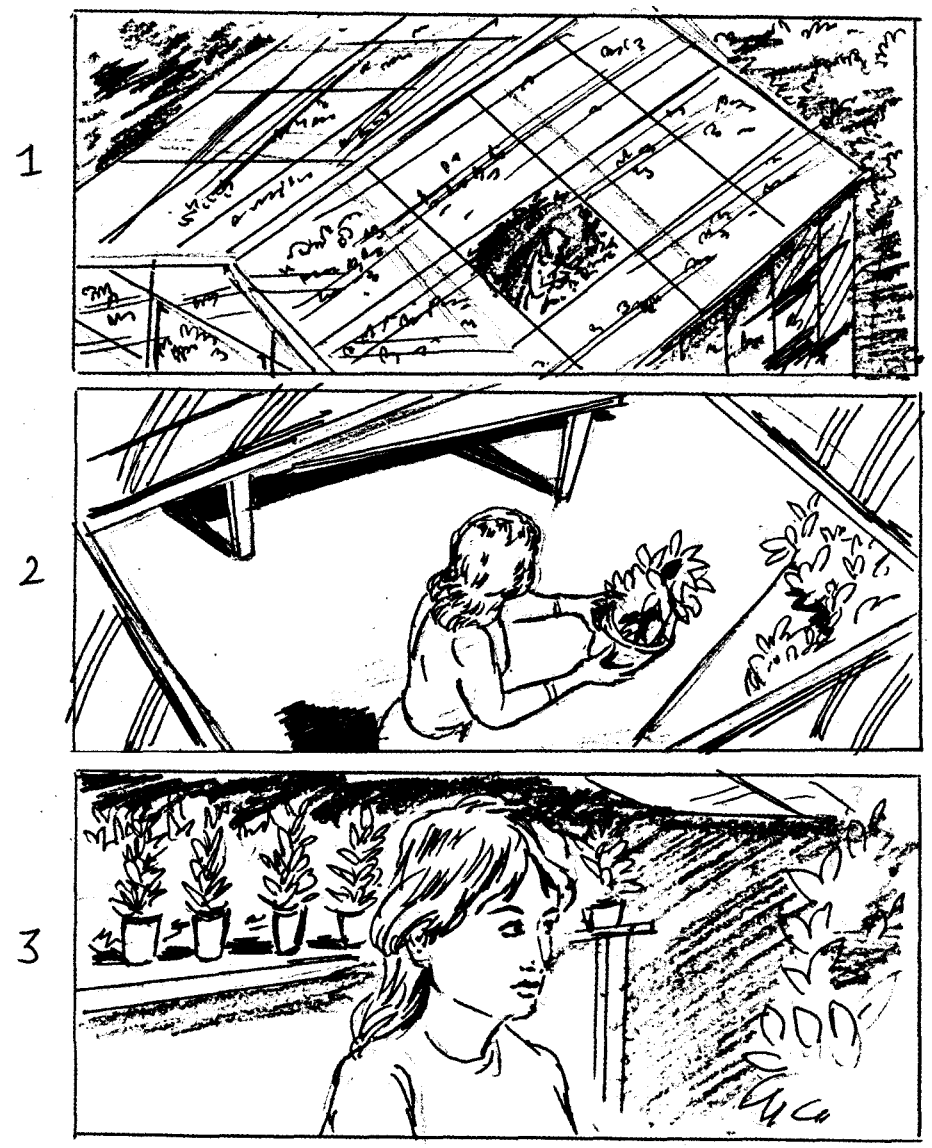
MEKANİĞE DAYALI TEKNİKLER

Nasıl Bir Şeydir?

Mekaniğe Dayalı Teknikler sinemacıların özgün ve ilginç kamera hareketleri yapmalarını sağlayan aletler kullanmalarını içerir. Üzerinde durabileceğimiz ya da oturabileceğimiz bir platforma sahip bir cihazla aynen bir kameranın yaptığı gibi hareket ettiğimizde kavranabilmesi mümkün olabilecek hareketlerdir.

Vinç ve Jimmy Jib bu mekanik araçların en yaygın kullanılan örneklerindendir. Her iki cihazda da kameranın bağlandığı bir mekanik kol bulunmaktadır. Bu kol, kameranın boşlukta hareket etmesine ve dolayısıyla geniş bir alanı kapsayarak, dramatik kamera hareketleri yapmasına olanak sağlar.

Sinemada kullanılan daha birçok mekanik cihaz bulunmakta ve her bir cihaz, özel bir yöntemle izleyicinin filme dair algısıyla oynamaya yarayan, kendine has bir hareketin yapılabilmesine olanak sağlamaktadır.



Vinç Sekansı

MEZOPAN

Nasıl Bir Şeydir?

Mezopan doğal bir teknik olarak nitelendirilir. Kamera objektifi insan gözüyle aynı şekilde işler. Gözlerimiz, görüş alanımızda bulunan farklı uzaklıklardaki nesnelere bakarken, sürekli odak değiştirir.

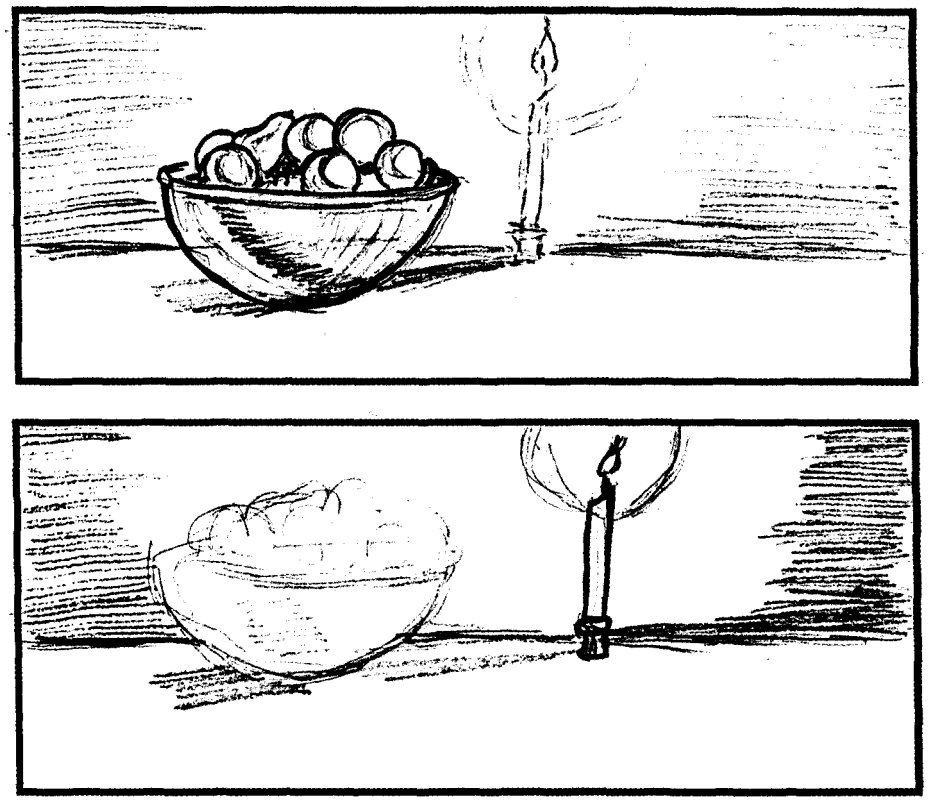
Gözlerimiz yakınımızda ya da uzağımızda olan bir nesneye odaklanmış olabilir. Gözlerimiz aynı anda her ikisine de odaklanamayacağından, odak değiştirmek için Mezopan yapmak zorundadır.

Film çekerken, kamera objektiflerinin çoğu bütün sahneyi tamamen netleyemeyeceğinden, genellikle Mezopan'ı kullanmak gerekir. Kamera pan, tilt ve şaryo hareketlerini yaparken, "birinci kamera asistanı" denilen bir ekip üyesi, kameranın baktığı nesneye veya oyuncuların hareketine göre netliği ayarlayarak dengeyi sağlar.

Bu tekniği kavrayabilmek için, bilinçli bir şekilde farklı uzaklıklardaki nesneler arasında gözünüzü odaklayın.

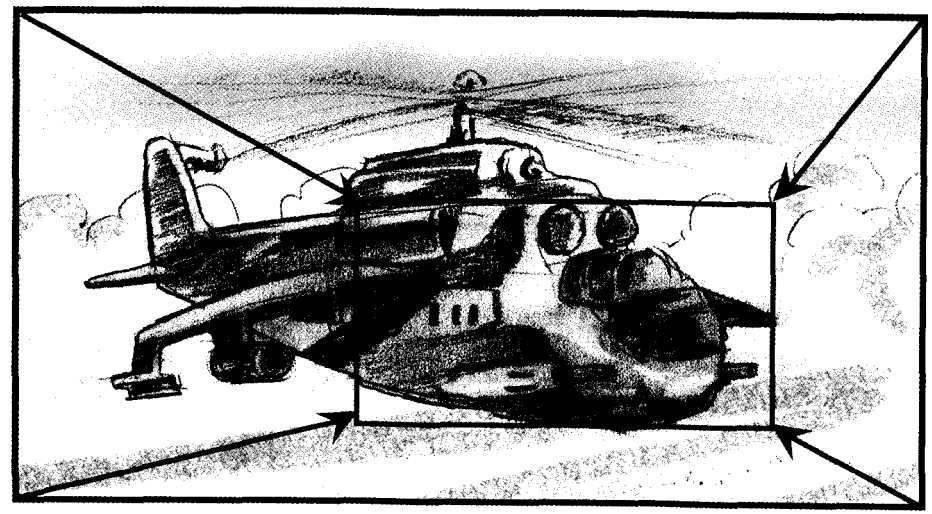
Nerede Görebilirim?

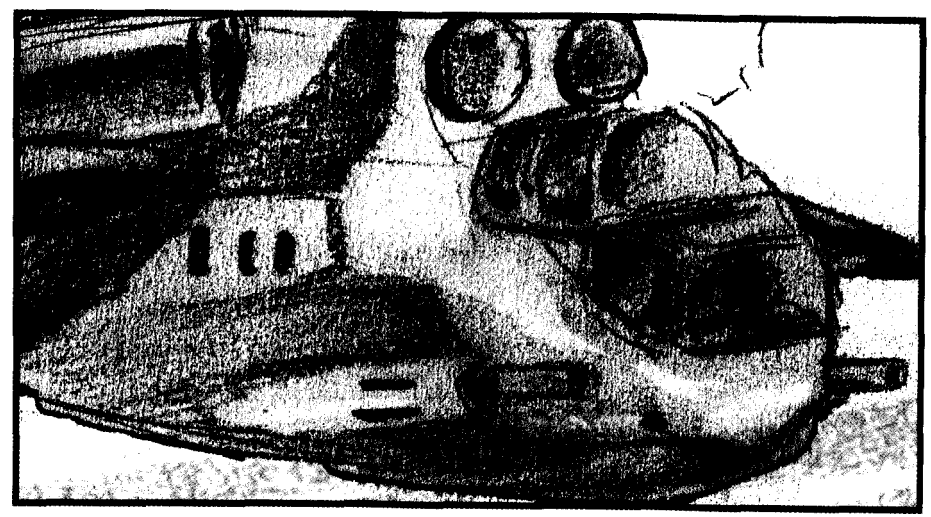
Apokalipto filminde kamera, kaçan bir adamı gösterirken ani bir Mezopan hareketiyle odağı kovalanan adamdan kovalayanlara kaydırır.



Mezopan

ZOOM





Zoom

Nasıl Bir Şeydir?

Bir kameranın "görebildiği" mesafeyi kameranın lensinin odak uzaklığı belirler. Zoom objektifler odak uzaklığının kademeli olarak değiştirilmesine olanak sağlarlar. Zoom kullanılarak genel plandan yakın plana kamera hareket bile ettirilmeden geçilebilir.

Zoom, doğal olmayan bir teknik olarak kabul edilir. Çünkü gözlerimiz odak uzaklığını değiştiremez. Bu nedenle de Zoom genellikle efekt amacıyla kullanılır.

Yavaş yapılan bir Zoom, şaryo kurulamayan, dar mekanlarda şaryo hareketinin yerine kullanılabilir. Hızlı Zoom ise sahnedeki bir nesneye dikkat çekmek için yapılabilir.

Nerede Görebilirim?

Sarsıntılı Zoomlar *Jane'in Zaferi* (G.I. Jane) filmindeki aksiyon sahnelerinde kullanılır. Ayrıca sarsıntılı Zoom *Opera* filminde kalp atışı sesiyle uyumlu bir şekilde kullanılır. *Soylent Green* filminde kamera, fotoğraflara doğru Zoom in ve Zoom out yapar.

Zatoichi'de, samurayın yüzüne, tam düşmanının ismini söylerken, keskin bir hızlı zoomla yakın plan girilir.

Paranın Rengi (The Color of Money) filminde hem hızlı hem de yavaş zoomlar kullanılır. *Vahşi Belde* (The Wild Bunch) hızlıdan yavaşa, kısadan uzuna, zoom in'den zoom out'a birçok değişik zoom türünün kullanıldığı bir filmdir.

GEÇİŞ

Nasıl Bir Şeydir?

Geçiş, bir resim ya da "kareden" bir diğerine geçmek için kullanılan herhangi bir yöntemdir.

En basit Geçiş yöntemi kesmedir. Bir kesme seyirciye kesintisizmiş hissi verebilir ya da zaman ve mekanda keskin sıçramalarda kullanılabilir.

Dissolve, sinemada çok yaygın olarak kullanılan bir Geçiş efektidir. Dissolve, yeni görüntünün önceki görüntünün üzerine konulması ve yeni görüntünün opaklığının yavaş yavaş artırılarak yeni görüntünün eskisinin yerini almasıyla sağlanır. Dissolve, "yumuşak" bir Geçiş sağlar.

Fade, bir renkten görüntüye ya da görüntüden renge yapılan yavaş değişimdir. Fade rengi, mecburi olmamakla birlikte, genellikle siyahtır. Örneğin beyaza doğru fade yapmak, bir tür "patlama" Geçişi yaratacaktır. Kırmızıya fade yapmak kan, maviye fade yapmaksa okyanus hissi yaratacaktır. Fade, çoğunlukla sahne başlangıç ve bitişlerinde kullanılır.

Geçiş Efektleri, bir görüntüden diğerine geçmek için kullanılan özel efektlerdir. Silme, sayfa döndürme, dikey kararma ya da morph gibi efektler Geçiş Efektleridir. Geçiş Efektleri bir bilgisayar ya da optik baskı cihazı vasıtasıyla üretilebilir.

Nerede Görebilirim?

Birçok silme Geçiş efekti *Kızıl Sakal* (Akahige) filminde kullanılmıştır.

Efekt Geçişleri *Yıldız Savaşları*'na (Star Wars) eski B tipi bilim kurgu filmi havası vermektedir. *Dehşetin Nefesi* (Jacob's Ladder) filminin sonunda Jacob oğluyla birlikte cennete yükselirken görüntü de beyaza doğru fade yapar.

MONTAJ

Nasıl Bir Şeydir?

Montaj nedir? Bu kelimenin en azından bir kaç tane farklı tanımı bulunmaktadır. Bu tanımlardan en bilineni: filmde, genellikle sözsüz ve çoğunlukla müziğe göre ayarlanmış bir dizi spesifik görüntü... Anlaşılır kılmak için bunu "Montaj Sekans" olarak isimlendireceğim. Birçok film bu tekniği zamanın geçişini ya da bir sekanslar serisini göstermek için çok az diyalogla ya da tamamen diyalogsuz olarak kullanır.

Webster Sözlüğüne göre Montaj, "farklı resimsel, özellikle fotoğrafik öğelerin bileşimi"dir. Eğer bu tanımı kabul edersek, Montaj, basitçe, filmlerdeki kesmeler gibi, bir dizi görüntüden ibaret oluyor. Böylece her film başlı başına bir Montaj örneğine dönüşüyor.

Muhtemelen Montajın en özgün tanımlarından biri modern sinema teorisinin öncü babalarından biri olan Sergei Eisenstein'ın yazılarında bulunabilir. Eisenstein Montajın sinemada, ama özünün her yerde, edebiyatta, müzikte, resimde görülebileceğini söyler. Eisenstein'ın Montaj tanımı daha geniş bir tanımlamayı getiriyor; bir bütün oluşturan öğeler topluluğu; tatlar, görüntüler, sesler, dokular ve kokular... Sinema sadece ses ve görüntüye dayalı bir ortam olduğundan, film montajı görsel ve işitsel duyuları etkileyen bir yapı oluşturmaya dayanır.

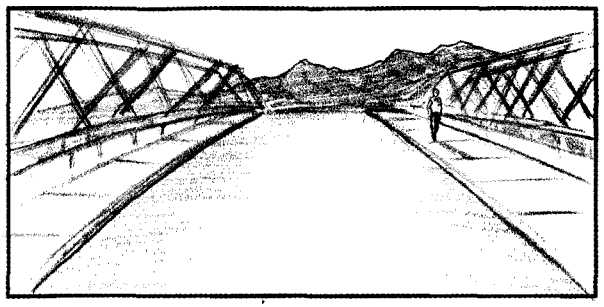
Montaj, filmin önemli bir parçası olmasına rağmen, eğer doğru kullanılmazsa yıkıcı olabilir. Ünlü Fransız eleştirmen André Bazin Montaj eksikliğinin bazı filmler için faydalı olabileceğini öne sürmüştür. Filmde kesme ve eklemelerde azaltmaya gitmek, hikayenin zaman ve mekan akışıyla ilgili izleyiciye daha gerçekçi bir algı sağlayacaktır. Montaj olmadan, bir yönetmen hataları kesip atamayacaktır.

Nerede Görebilirim?

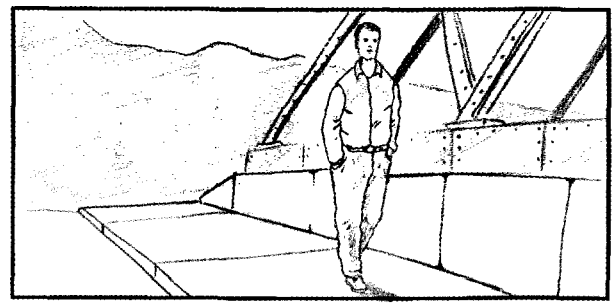
Babil (Babel) filminde, Cate Blanchett'in oynadığı yaralı karakterin helikopterle hastaneye taşınması sürecinde Montaj kullanılır. Bütün sahne görüntülerden oluşur ve hiç konuşma yoktur.

ÇERÇEVELEME TÜRLERİ

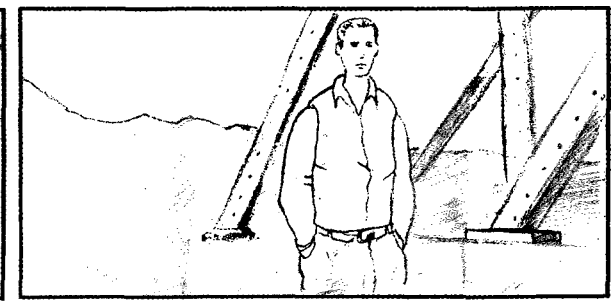
Nesneleri çerçeve içine almakla ilgili yaygın terimlerin çoğu oyuncu düşünülerek oluşturulmuştur, ancak bu terimler cansız nesnelere de uygulanabilir; örneğin bir telefonu yakın plan çekmek ya da bir jeton deliğini çok yakın planda çekmek gibi... Bir yönetmen, kurgu esnasında çeşitli çekimlere sahip olabilmek amacıyla, herhangi bir sahneyi çekerken, hem genel plan, hem bel plan, hem de yakın plan çekimler alacaktır.



Uzak Plan



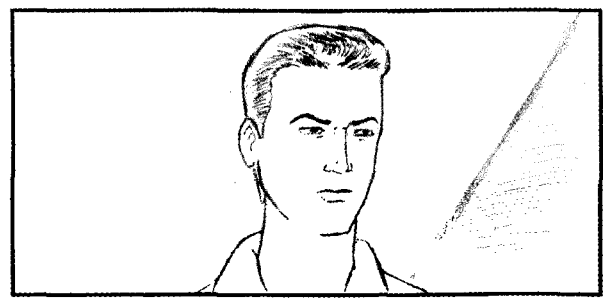
Genel Plan



Bel Plan



Göğüs Plan



Yakın Plan



Aşırı Yakın Plan

ALIŞTIRMALAR

- **Sevdiğiniz filmlerden bir kaçını alın ve tekrar izleyin.** Bu sefer hikâyeyi takip etmek yerine, yönetmenin filmde kullandığı, pan, tilt, dolly, mekanik teknikler, mezopan ve zoom gibi tekniklere dikkat edin.
- **Farklı geçişleri izleyin.** Kesmelere, fade'lere, dissolve'lara ve silme efektlerine dikkat edin. Eğer elinizde imkan varsa, hızlı geçişleri filmi yavaşlatarak izleyin.
- **Kurguyu öğrenin.** Sergei Eisenstein ve André Bazininkiler de dahil olmak üzere piyasada kurgu üzerine birçok kitap bulunmaktadır. Kurgu sinemanın vazgeçilmez bir öğesidir. Bu tekniği inceleyerek, film yapımı hakkındaki bilginizi ve becerinizi geliştirebilirsiniz.
- **Kurguyu araştırın.** Kurguyu sadece sinemada görmeyecek, resim, müzik ve diğer yaratım alanlarında ne kadar vazgeçilmez bir öğe olduğunu keşfedeceksiniz. Küçücük parçaların bir araya gelerek nasıl izleyicinin hoşuna giden bir bütün oluşturduğunu keşfedin
- **Yakın planlara, tanıtma planlarına ve aşırı yakın planlara dikkat edin.** Yönetmenin oyuncu ve nesneleri nasıl çerçevelediğini gözlemleyerek, yönetmenin sahnenin içeriğini nasıl değiştirdiğini inceleyin.



KOMPOZİSYON TEKNİKLERİ

Kompozisyon nedir? Kompozisyon terimi, bir yönetmenin bir sahneyi çekerken çerçeve içindeki nesneleri nasıl yerleştirdiğini, grupladığını, düzenlediğini ve gösterdiğini tanımlar. Yönetmen sahneyi düzenlerken iyi karakterleri çerçevenin soluna, kötü karakterleri çerçevenin sağına yerleştirmiş olabilir ya da gerilimi artırmak için kamerayla hafif bir tilt hareketi yapabilir.

Kompozisyonun altında yatan fikir, sanatın binlerce yıllık tarihine dayanan bir fikirdir ve bir sinema filminde en küçük parçanın bile bir anlamı vardır. Bu kitabın çerçeveleme ve kompozisyon alanında söz sahibi bir kitap olmak gibi bir derdi bulunmamaktadır. Bu konu üzerine yazılmış birçok metin halihazırda piyasada bulunmaktadır. Ancak sinemada sıkça kullanılan bazı kompozisyon teknikleri bu kitapta anlatılmıştır.

KAMERA YÜKSEKLİĞİ

Nasıl Bir Şeydir?

Kameranın yüksekliğinin sahnenin içerdiği anlam üzerinde büyük bir etkisi vardır.

Eğer bir kişinin sadece ayaklarını gösterirseniz, gizem yaratıyorsunuz demektir; ayakları gözüken kişi kim? Bu, çok sık kullanılan bir tekniktir. Eğer vücudun üst kısmını gösteriyor ama yüzü göstermiyorsanız, kişi hakkında daha fazla bilgiye sahip oluruz (örneğin elleriyle bir şey yapıyor olabilir) ama hâlâ kim olduğunu bilmeyiz. En sonunda, kamera oyuncunun göz hizasına yükseldiğinde, gizem çözülür ve karakterin kim olduğu ortaya çıkar.

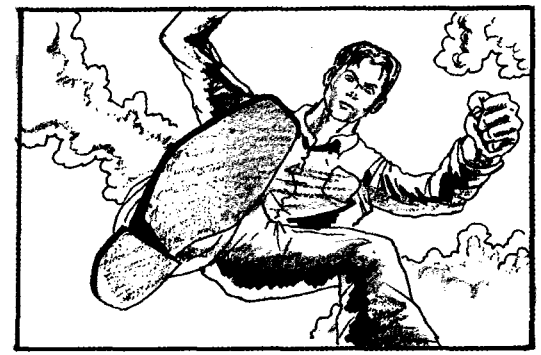
Nerede Görebilirim?

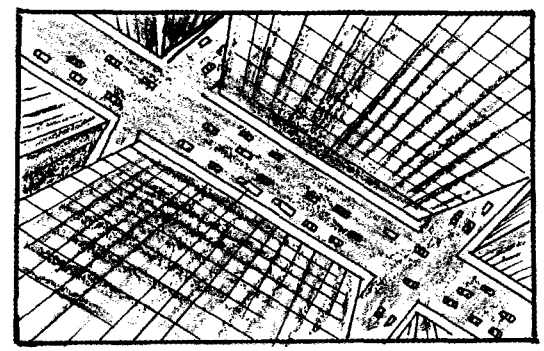
Rosemary'nin Bebeği (Rosemary's Baby) filmini izlerseniz, sonlara doğru, Rosemary'nin bıçak taşıdığı sahnede Kamera Yüksekliği'nin değişimiyle Rosemary'nin farklı duygusal durumlarını görürüz. Ayakları, bıçak taşıyan eli ve yüzündeki korku ve kaygı ifadesine yapılan yakın plan çekim sahnenin etkisini artırır.

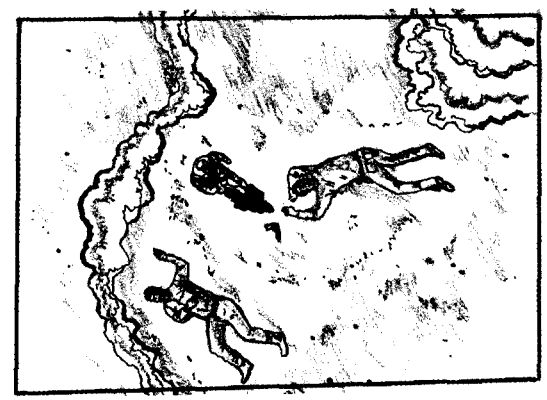


Kamera Yükseklikleri

Dramatik Açı, Aşırı Dramatik Açı, Kuş Bakışı







Nasıl Bir Şeydir?

Dramatik Açı sahnenin duygusal gücünü artırır. Alt açı, bir karakterin ya da nesnenin olduğundan daha uzun ve güçlü görünmesini sağlar. Üst açıysa karaktere ezik bir kişilik görüntüsü verir; sanki izleyici o karaktere yukarıdan bakıyormuş gibi...

Aşırı Dramatik Açı, Dramatik Açının etkisi artırılmış türüdür. Aşırı alt açı, bir karakterin ayaklarının altından gökyüzüne doğru bakan bir çekim olabilir. Aşırı üst açıysa, çok yüksek bir binanın tepesinden aşağıya bakarak insanoğlunun önemsizliğini vurgulayan bir çekim olabilir.

Kuş Bakışı ise bir tür Aşırı Dramatik Açıdır. Kamera sahneye tam tepeden bakar.

Nerede Görebilirim?

Taksi Şoförü (Taxi Driver) filminde üst Dramatik Açı silahlı çatışmadan sonra katliamı göstermek için kullanılmıştır. *Niagara* filminde üst Dramatik Açı erkeğin, eşini öldürdüğü sahnede kullanılmıştır. *Kuduz Köpek* (Nora Inu) filminde iki adamın konuştuğu sahne alt açıdan çekilmiştir. Bu sahnede çerçevenin büyük bir kısmı gökyüzündeki bulutlarla kaplıdır.

Karga (The Crow) filminde, genellikle açı ve perspektifin abartıldığı bir tür olan çizgi roman estetiğini yakalayabilmek için birçok Aşırı Dramatik Açı kullanılmıştır. *Terminatör 2* (Terminator 2: Judgement Day) filminde terminatörün yer aldığı sahnelerin çoğu alt açıdan çekilmiştir. Bu teknik, karakterin fiziksel gücünü artırmaktadır.

AKS ÇİZGİSİ

Nasıl Bir Şeydir?

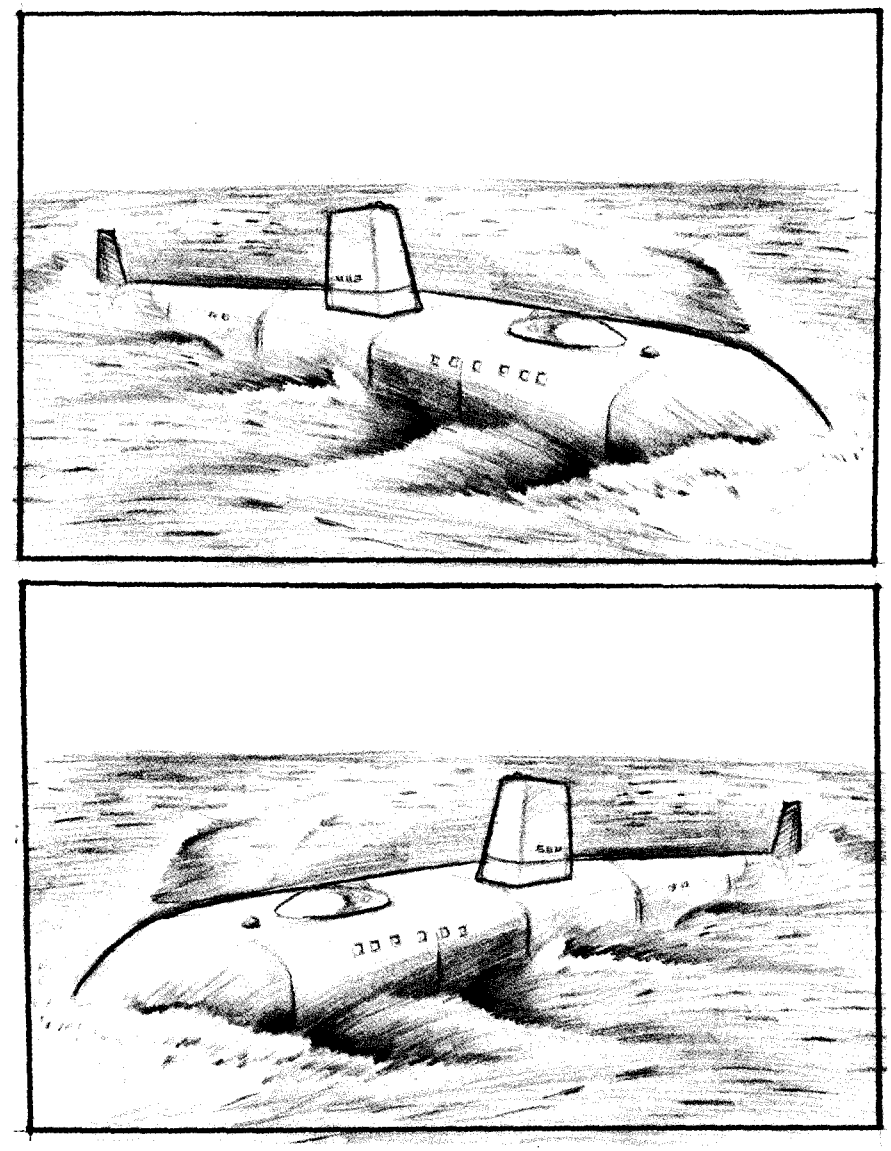
Çekimlerin görsel akışını düzenlemede temel bir ihtiyaçtır. Aks Çizgisi, basitçe, bir nesnenin çerçevede hangi yöne baktığını belirlemektir; sağ ya da sol... Aks Çizgisi, kurguda görsel devamlılığı sağlamak için veya sahneye standart dışı bir yöntemle etki katmak için kullanılabilir.

Örneğin: Bir yönetmen, iki kişinin karşılıklı konuşmasını çekerken yakın plan çekimler kullanmak isteyebilir. Bu durumda, yönetmen, oyuncuları aynı taraftan çekmeye dikkat etmelidir. Eğer buna dikkat etmezse, oyunculardan biri konuşmaya ait bazı sahnelerde ekranın sağına doğru bakarken, diğerlerinde ekranın soluna bakıyor olur. Bu da seyircilerin kafasını karıştırır.

Buna sinemada genellikle hareket yönü de denir; Tutarlı bir Aks Çizgisi için oyunculara ait 180 derecelik bir yay içinde durmalısınız. Elbette her kural yönetmenin takdirine bağlı olarak yıkılabilir.

Nerede Görebilirim?

Denizaltı (Das Boot) filminde denizaltı açık denize doğru yolculuk ederken her zaman ekranın sağına doğru bakar ve limana geri dönerken de her zaman ekranın soluna doğru bakar.



Aks Çizgisi

EĞİK AÇI

Nasıl Bir Şeydir?

"Dutch Tilt" veya "Eğik Ufuk" olarak da bilinen Eğik Açı, basitçe, sahnedeki gerilimi artırmak için kameranın hafifçe yana yatırılmasından oluşur.

Bu teknik, düzgün olmayan kamera açısının etkiyi artırabileceği, güçlü dikey ve yatay çizgilerin olduğu sahnelerde daha çok işe yarar.

Gözlerimiz her şeyi yatay ve dikey olarak düzgün bir şekilde görmeye alışık olduğundan, Eğik Açı tekniğinden kaynaklanan eğik çizgiler dikkatimizin sahneye yönelmesine neden olur.

Nerede Görebilirim?

Eğik Açı, *Üçüncü Adam* (The Third Man) filminde yoğun olarak kullanılan bir tekniktir. *Balıkçı Kral* (Fisher King) filminde Parry'nin ruhsal dengesizliğine vurgu yapmak amacıyla Eğik Açı tekniği kullanılmıştır.



Eğik Açı

Aşırı Yakın Plan

Nasıl Bir Şeydir?

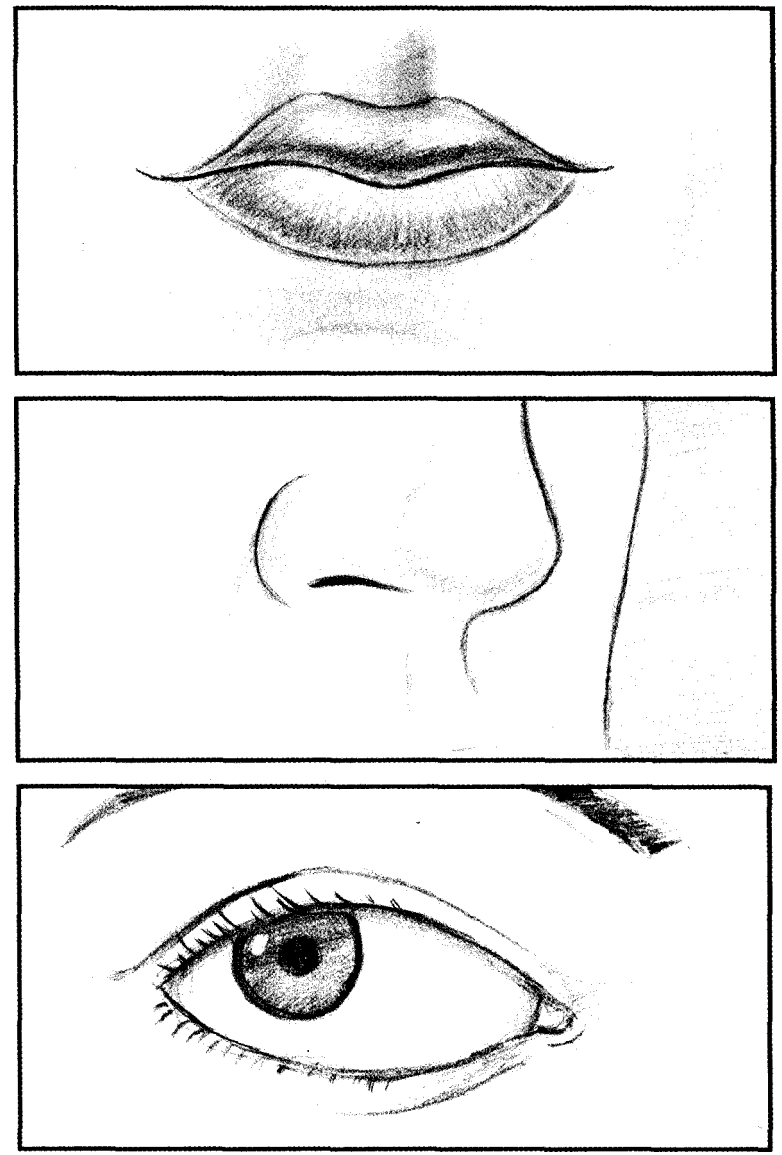
Aşırı Yakın Plan, küçük bir nesnenin ekranı kaplayacak kadar büyütülmesidir.

Aşırı Yakın Plan, herhangi bir nesneyi anormal derecede büyütülmüş detaylarına kadar görmeye alışık olmadığımızdan, çok etkili bir yöntemdir. Yüzdeki tek bir uzuvla bütün çerçeveyi doldurmak izleyicinin dikkatini tamamen o uzva yönlendirecek ve dikkati sahnede bulunan diğer herhangi bir şeyden uzak tutacaktır.

Aşırı Yakın Plan, dikkati bir diyalogun belirli bir anına ya da bölümüne çekmek için kullanılabilir. Örneğin: Karakterlerden biri kaygılıysa, yönetmen oyuncunun ellerini ovuşturmasına ya da sağa sola kayan gözlerine yakın plan girebilir.

Nerede Görebilirim?

Kaybedenler (U Turn) filminde hareket ve konuşma arasındaki garip boşluklarda sıksıkla Aşırı Yakın Plan çekimler girer. *Beşinci Element* (The Fifth Element) filminde, Leeloo'nun savaşın dehşetini fark ettiği göz açılma sahnesinde Aşırı Yakın Plan çekim kullanılır.



Aşırı Yakın Planlar

PLAN SEKANS

Nasıl Bir Şeydir?

Plan Sekans bir yönden montajın karşıtıdır. Genel planlar, yakın planlar, geriye dönüşler ve kesitlere kesme yapmak yerine, Plan Sekans uzun sekanslar halinde çekim yapmayı içerir.

Plan Sekans tekniği, bir tiyatro sahnesinde sergilenen oyunlara benzer. Bir tiyatro oyununu izlerken, oyuncuların birinden diğerine kesme yapacak herhangi bir kamera bulunmaz. Seyirci, sahnede gerçekleşen bütün olayları sabit bir açıdan ve sabit bir mesafeden görür.

Nerede Görebilirim?

Ölüm Kararı (Rope), aşırı uzun sekanslardan oluşan deneysel bir Alfred Hitchcock filmidir. Woody Allen, hiç kesme yapmadan aşırı uzun sekanslardan oluşan filmler çekmesiyle ünlüdür. Bu tavır, aktörlere doğaçlama yapma konusunda çok büyük özgürlükler sağlar. Çünkü aktörler, yönetmenin kesmeleri nasıl birleştireceği konusunda endişelenmek zorunda kalmazlar.



Plan Sekans

Derinlemesine Kompozisyon, Düzlemsel Kompozisyon

Nasıl Bir Şeydir?

Derinlemesine Kompozisyon, çerçevedeki karakterlerin, kameraya göre, birbirlerine aşırı uzaklıklarda bulunmasını gerektirir ve derinliğe vurgu yapar. Bir karakter uzun bir koridorun sonundayken diğer karakter koridorun başında yakın planda olabilir.

Düzlemsel Kompozisyonun kökenleri, bütün karakterlerin sahnede bir çizgi üzerinde durduğu tiyatroya dayanır. Düzlemsel Sahneleme, bir planı sahnelerken düz yüzeye vurgu yapar.

Nerede Görebilirim?

Genç Kız Pınarı (Jungfrukällan) filminde karakterler bir yemek masasında Düzlemsel Kompozisyona uygun şekilde dizilirler. *Sokaktakiler* (The Outsiders) filminde bir derinlemesine çerçeve kullanılır. Dally ön planda koşarken, çok uzakta arka planda yağmurdan kayganlaşmış caddede bir polis aracı yaklaşmaktadır.

Kızıl Sakal (Akahige) filminde dört doktor bir masada yemek yemektedir. Düzlemsel Kompozisyona uygun, kameraya bakar bir şekilde, soldan sağa doğru dizilmişlerdir.

Yurttaş Kane (Citizen Kane) de Derinlemesine Kompozisyonun dikkate değer örneklerini sunar. *2001: Uzay Macerası* (2001: A Space Odyssey) filminde konuşmacının arkaplanda, çok uzakta bulunduğu bir konferans sahnesi vardır.



Düzlemsel Kompozisyon



Derinlemesine Kompozisyon

ALGIYI YÖNLENDİRME





Algıyı Yönlendirme

Nasıl Bir Şeydir?

Bir yönetmen sahnedeki nesneleri öyle yerleştirir ki izleyicinin algısı doğrudan belirli bir nesneye, kişiye veya çerçevenin herhangi bir bölgesine yönelir.

Algıyı Yönlendirme genellikle çit, virajlı bir yol, yemek masası, hatta yan yana dizilmiş bir dizi aktör gibi uzun nesnelerin kullanımıyla gerçekleştirilir. Bu tekniğin avantajı karmaşık bir sahnede izleyicinin neye odaklanacağını belirlemesine yardımcı olmasıdır. Aynı zamanda bu teknik sadece estetik bir etki yaratmak için de kullanılabilir.

Nerede Görebilirim?

Aynanın İçinden (Såsom i en Spegel) filminde uzun bir iskele algıyı okyanusa yönlendirir. *Tanık* (Witness) filminde bir grup Amish bir çizgi halinde oturmakta ve algıyı arka planda grup halinde ayakta duran Amishlere yönlendirmektedir. *Tanık* (Witness) filmi Algıyı Yönlendirmek için uzun yollar ve çitler de kullanır. Liv Ullman, *Utanç* (Skammen) filminde kocasını ararken uzun bir yol boyunca koşar.

Yanan bir dizi Çinli cesedi *Macera Gemisi* (The Sand Pebbles) filminde Algıyı Yönlendirmek için kullanılır. *Vadim O Kadar Yeşildi Ki* (How Green Was My Valley) filminde kıvrımlı bir yol algıyı yönlendirir. *Barry Lyndon* filminde uzun taş bir duvar Algıyı Yönlendirmek için kullanılır.

Parmaklıklar Ardında (Cool Hand Luke) filminde bir dizi parkmetre Algıyı Yönlendimektedir. Yine aynı filmde, başka bir sahnede tren rayları Algıyı Yönlendirmek için kullanılır. *Şebeke* (Network) filminde, bir dizi lamba algıyı arkaplandaki yönetim kurulu başkanına yönlendirir. *Korkusuz* (Fearless) filminde bir bayrak direği algıyı aşağıdaki Jeff Bridges'e yönlendirir.

Aya Yolculuk (Paper Moon) filminde bir kamyon uzun bir yol boyunca tepeden aşağıya yuvarlanır. *Yıldırım Emri* (Thunderbolt and Lightfoot) filminde Algıyı Yönlendirmek için bir köprü kullanılır.

Üçlü ve Dörtlü Kompozisyon





Üçlü ve Dörtlü Kompozisyon

Nasıl Bir Şeydir?

Gördüğü nesneler arasında bağ ve ilintiler kurmanın insan gözünün doğasında olduğunun farkına varmak işleri kolaylaştıran bir yöntem sağlar. Doğal kompozisyon algımız, üçgen şeklinde ya da üçlü gruplar halinde duran nesnelerde bir uyum görmeye meyillidir. Az sayıda oyuncuyla ya da bir çift oyuncu ve arka planda bir nesne veya simgeyle çekilen bir sahnede bu teknik kullanışlı olabilir.

Üçten daha fazla oyuncunun bulunduğu daha karmaşık sahnelerde bu yöntem, her oyuncu grubunu birbirinden ayrı "üçgen grupları" halinde bağlayarak, anlamsal bir bağ kurmak için kullanılabilir. Eğer çok fazla karakterin olduğu ve karakterlerin sürekli yer değiştirdiği bir sahne çekmeye çalışıyorsanız, bu yöntemi kullanmak faydalı olabilir. Üçlü gruplara dikkat etmek, sürekli kayan ve değişen böyle bir sahnede makul bir kompozisyon kurmanıza yardımcı olacaktır.

Nerede Görebilirim?

Yedinci Mühür (Det Sjunde Inseglet) filminde, Jof, Mia ve Antonius Üçlü Kompozisyon şeklinde oturup, hayatlarından bahsederler. *İşaretler* (Signs) filminde, aile üyeleri, ortak kenara sahip iki üçgenden oluşan Dörtlü Kompozisyon oluştururlar. *Büyük Lebowski* (The Big Lebowski) filminde üç adam tiyatroda oturur ve planlarını tartışırlar.

Kış Işığı (Nattvardsgästerna) filminde, konuşmakta olan iki kişiyle arkaplandaki büyük haç bir Üçlü Kompozisyon oluşturur. *Steve Zissou ile Suda Yaşam* (The Life Aquatic with Steve Zissou) filminde iki oyuncu barda sohbet etmektedir. Arkaplandaki diğer nesneler önplanda sohbet etmekte olan oyunculara eklenerek Üçlü Kompozisyon oluştururlar. *Ateş Çemberi* (Le Cercle Rouge) filminde, bardaki detektif, arkasındaki kalabalık grup ve sahnedeki dansçı kızlar Üçlü Kompozisyon oluştururlar.

Asi Gençlik (Rebel Without a Cause) filminde, Jim, merdivendeki annesi ve babası Üçlü Kompozisyon şeklinde dururlar.

DAHİLİ ÇERÇEVE

Nasıl Bir Şeydir?

Film kamerası tarafından oluşturulan ve ekranda gördüğümüz görüntüyü çevreleyen çerçeve dışsal çerçevedir. Farklı bir etki yaratmak için yönetmen, pencere, çalı veya kapı gibi bir Dahili Çerçeve de kullanabilir.

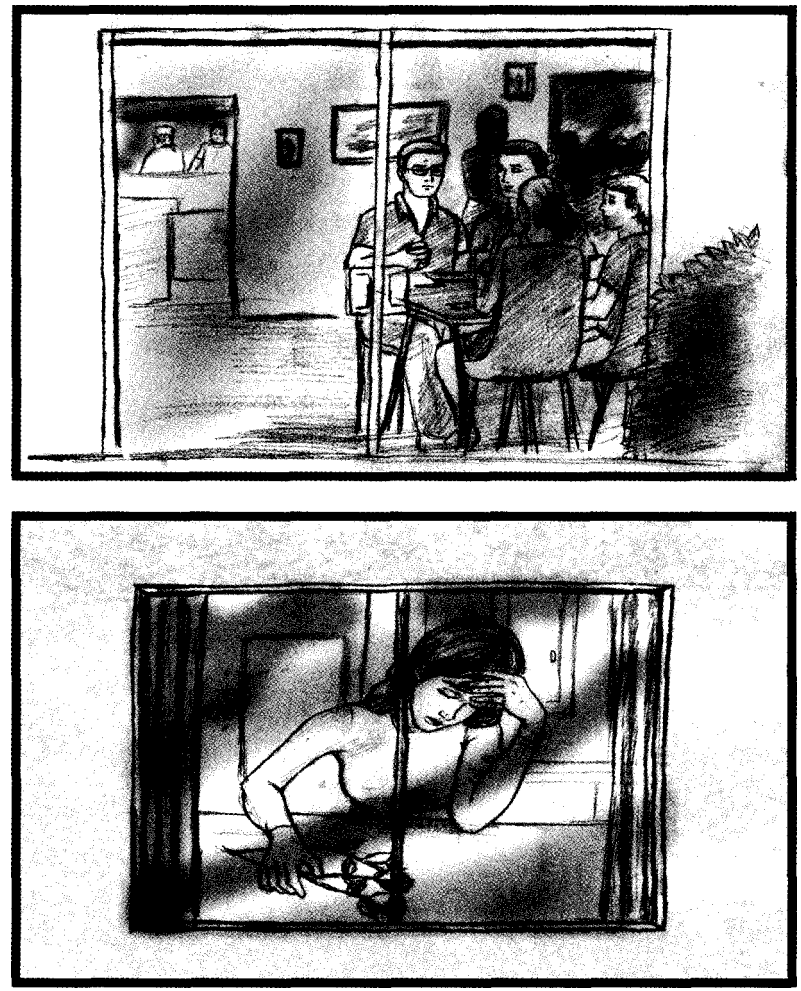
Bu efekt, karakterleri çerçevenin içinde daha fazla yalıtır ve sahne, açık alanda rol yapan oyuncuların olduğu bir sahneye göre, çok daha fazla dikkat çeker.

Nerede Görebilirm?

Son Umut (Children of Man) filminde bir karakteri, Dahili Çerçeve olarak kullanılan, kırık bir camdaki yansımasından izleriz. *İşaretler* (Signs) filminde, restoranda yemek yemekte olan aileyi kapının dışından görürüz. Benzer bir sahneyi *The Last Wave* filminde de görebilirsiniz. *13 Tzameti* filminde Dahili Çerçeve, bir çatı tamircisinin aşağıda konuşmakta olan çifti izlediği pencere camıdır. *8* filminde bir çocuk, heykelin havaya kalkmış kollarıyla çerçevelenmiştir.

Kış Işığı (Nattvardsgästerna) filminde, sınıfta oturan kadını, biz koridorda durmuş izliyoruz gibidir. *Sessizlik* (Tystnaden) filminde, Dahili Çerçeve banyodaki bir kadını banyo kapısından göstermek için kullanılır. *Kirli Harry* (Dirty Harry) filminde, Clint Eastwood'u kırık bir pencereden görürüz. *Aşk Mevsimi* (The Graduate) filminde, Dustin Hoffman'ı Mrs. Robinson'ın açık bacakları tarafından çerçevelenmiş olarak görürüz. *Nevada Katilleri* (Nevada Smith) filminde Dahili Çerçeve, karakterin, ailesinin öldürüldüğü eve yaklaştığı sahnede kullanılmıştır.

Ani Tehlike (The Ipcress File) filminde ölü bir ajanı ışık huzmeleri tarafından çerçevelenmiş olarak görürüz. *Piyanisti Vurun* (Tirez sur le Pianiste) filminde bir karakter kaçırılan çocuğu ararken otomobil ön camı tarafından çerçevelenmiştir.



Dahili Çerçeveler

KATMANLAR



Katmanlar

Nasıl Bir Şeydir?

Her çekim ve sahnede yönetmenin sahneyi Katmanlar halinde düzenleme olanağı vardır. Arkaplandaki nesneler, sahneye, orta planda gerçekleşen olayla ilgili ipuçları ve detaylar ekleyebilir. Ön plandaki nesneler derinlik hissi yaratmak için kullanılabilir. Orta plan, arkaplan ve ön planı birbirinden ayırmak için kullanılabilir.

Bu teknik, sahnede ayrıntıları verme açısından çok kullanışlıdır. Unutmayın, bir film çekimi, kamerayı bir yüze ya da nesneye yöneltip kamerayı çalıştırmaktan çok daha fazlasıdır. Bir sahnedeki her ayrıntı, izleyicinin algısını ve/veya sinematografik içeriği değiştirmek için kullanılabilir.

Nerede Görebilirim?

Gloria filminde, bir kadın, bir araba dolusu adama ateş eder. Kurşunlar arka plandan çıkar, orta plandan ve ön plandan geçerek bize doğru gelir. Katmanların bu tarz kullanımı, birden fazla hareketi tek bir çerçeveye sığdırarak, kadının hareketlerinin etkisini daha vurucu kılar. *Yeni Hayat* (Cast Away) filminde, Tom Hanks değerli voleybol topunu kaybeder. Yönetmen Robert Zemeckis, Katmanları topun nerede olduğunu karaktere göstermezken, izleyiciye göstermek için kullanır. Yine *Yeni Hayat* (Cast Away) filminde, Chuck Noland'ın adadan dönüşünden sonra, arka plandaki Katmanda eşini yeni kocasıyla evlenirken görürüz. *Titanik* (Titanic) filminde Katmanlar ön planda düdüğü göstermek için kullanılır. Başlangıçta bu düdük bize pek de önemli gözükmez, ama sonradan Rose'un kurtuluşunu garantilemek için vaz geçilmez bir öğe olur.

Jingi Naki Tatakai filminde birçok samuray Katmanlar halinde yerleştirilmişlerdir. *Kartal Kondu* (The Eagle Has Landed) filminde Hitler'e ait portreler ön planda kameraya dönük olarak durmaktadır. *Şenlik Ateşi* (The Bonfire of the Vanities) filminde, ön planda bir gargoyl kafası ve arka planda çok uzakta New York'u görürüz. *Do the Right Thing* filminde karakterler camdan görünen arka plandaki restorandan çıkarak kesintisiz bir şekilde ön plana geçerler.

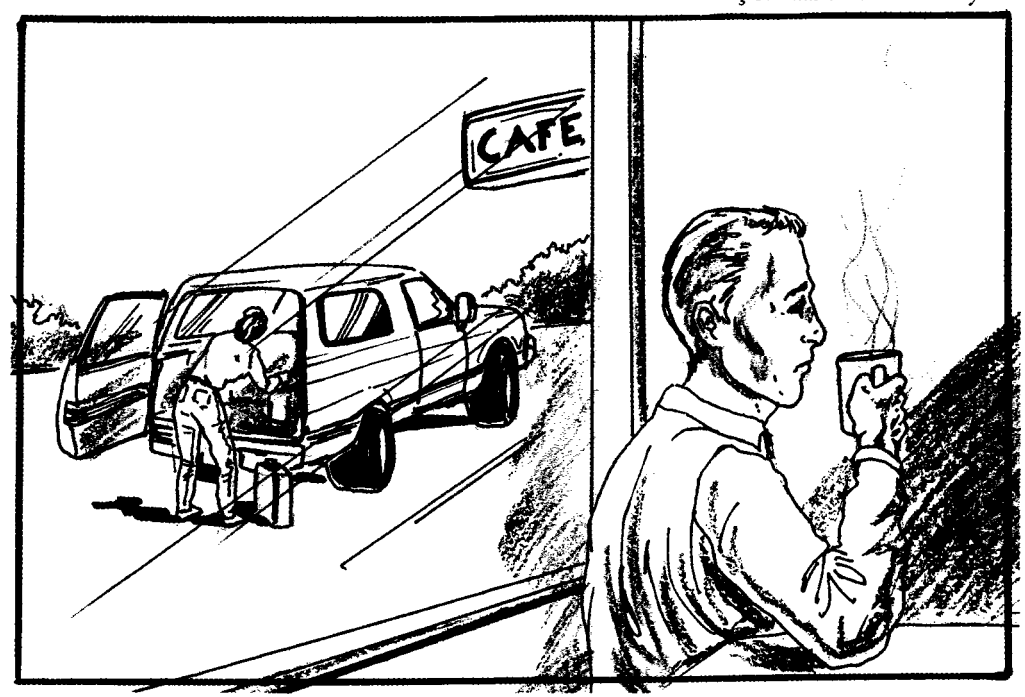
Aya Yolculuk (Paper Moon) filmindeki bir sahnede üç Katman vardır: ön planda bir bilet satıcısı, orta planda Ryan O'Neal ve arkaplanda Tatum O'Neil...

Çok Katmanlı Aksiyon

Nasıl Bir Şeydir?

Çok Katmanlı Aksiyonda, izleyici ön plandaki aksiyonu izlerken, arka planda başka bir aksiyon meydana gelmektedir. Bu teknik, hikâye akışlarını birleştirmek veya film içinde akan farklı hikayeler arasındaki bağlantıyı göstermek için iyi bir yöntem olabilir.

Çok Katmanlı Aksiyon



Nerede Görebilirim?

Karayip Korsanları 2: Ölü Adamın Sandığı (Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest) filminde sandık taşıyan iki korsan ve kılıç dövüşü yapan bir kadınla üç adam görürüz. Bütün bu karakter grupları sahnenin farklı katmanlarında eylemde bulunmaktadır.

Piyanisti Vurun (Tirez sur le Pianiste) filminde, biz ön plandaki ana karakterin iç sesini dinlerken, arka planda üç kişi kavga etmektedir.

Üç Renk: Kırmızı (Trois couleurs: Rouge) filminde, kamera dış mekanda gerçekleşen bir sahnenin iki ayrı katmanına odaklanır. Ön planda bir kadın sevgilisinin apartmanına doğru yürürken, arka planda bir model arabanın alarmını kapatmak için dışarıya çıkar.

Bitmeyen Balayı (Touch of Evil) filminde Vargas ön planda telefonla konuşurken, arka planda bir polis ve tutuklanmış bir gangster dışarıda beklemektedir; onları kulübenin camından görürüz.

ALIŞTIRMALAR

- **Kompozisyon üzerine bir kaç tane iyi kitap okuyun.** Bu konu üzerine bilgiyi, fotoğraf, güzel sanatlar, grafik tasarım, vb. üzerine olan kitaplarda bulabilirsiniz. Kompozisyon yüzlerce yıldır üzerinde çalışılan bir konu. Bu konu üzerine birçok kaynak bulabilirsiniz.
- **Bir sanat galerisini gezin ya da bir fotoğraf kitabı okuyun.** Burada öğrendiğiniz kompozisyon tekniklerini tespit etmeye çalışın. Bu teknikleri çektiğiniz filmlerde uygulayın.
- **Film izleyin ve yönetmenin nesneleri sahneye nasıl yerleştirdiğine dikkat edin.** Usta yönetmenler kompozisyon dahil kullanabilecekleri bütün sinema tekniklerini kullanırlar.
- **Kompozisyona çalışın.** Bunu yapmak için pahalı bir film kamerasına ihtiyacınız yok. Kalem ve kâğıt kullanarak ya da yaşadığınız ortamda nesnelerin nasıl düzenlendiğini inceleyerek bu çalışmayı yapabilirsiniz. Ayrıca kompozisyonun uygulanmış halini görmek için dergi, reklam panosu, logo ve her tür grafik tasarım işini inceleyin.

VİNÇ TEKNİKLERİ

Vinç ve Jimmy Jib film yapımında yoğun olarak kullanılan mekanik araçlardır (daha fazla bilgi için Mekaniğe Dayalı Teknikler bölümüne bakınız). Bu makinelerin boyu bir kamyonun arkasına sığabilecek uzunluklardan bir kule yüksekliğindeki vinçlere kadar değişir. En büyük vinçler, çok geniş, kayan kamera hareketleri yapmak için kullanılır.

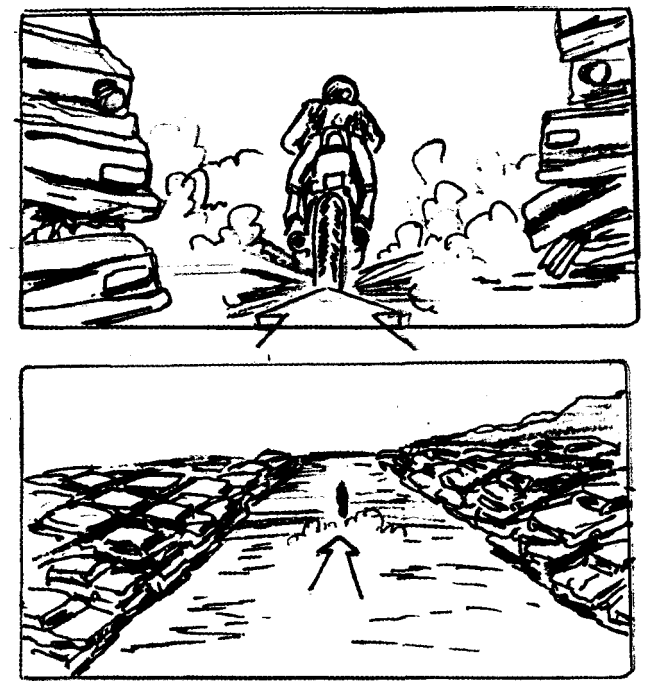
Vinç hareketi genelde sahneye dramatik bir etki katar. Heybetli doğasından dolayı vinç tekniği seyirci tarafından her zaman fark edilir. Eğer vinç tekniği dolly hareketiyle veya herhangi bir kamera tekniğiyle birlikte kullanılırsa, tekniklerin ayrı ayrı kullanımından çok daha güçlü bir etki yaratır.

Eğer vinç tekniklerini basit formlarına indirgersek, sadece iki vinç tekniği olduğunu söyleyebiliriz: vinç yukarı ve vinç aşağı... Ancak, vinç tekniğinin içerdiği birçok öğe vardır ve her bir basit hareket izleyiciye çok çeşitli duygu ve söylemlerin iletilmesini sağlar.

VİNÇ YUKARI, UZAKLAŞMA, VİNÇ AŞAĞI, YAKINLAŞMA

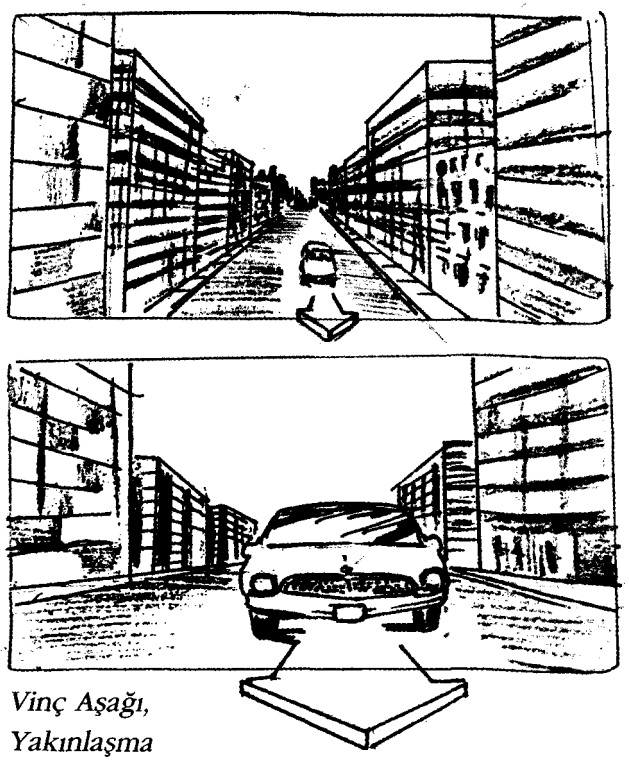
Nasıl Bir Şeydir?

Vinç Yukarı, Uzaklaşma hareket kombinasyonunda, hareket eden bir nesnenin bulunduğu sahnede kamera göz seviyesinden çekime başlar. Örneğin: at üstünde giden ya da araç kullanan bir aktör... Oyuncu ya da nesne kameradan uzaklaşırken, vinç yukarıya kalkar. Hareketlerin bu kombinasyonu aksiyonu güçlendirir.



Vinç Yukarı, Uzaklaşma

Vinç Aşağı, Yakınlaşma hareket kombinasyonu bunun tam tersidir. Nesne vinçten uzaktadır ve kameraya doğru hareket eder. Nesne kameraya yaklaştıkça, vinç yer düzeyine gelene kadar alçalır.



Vinç Aşağı, Yakınlaşma

Nerede Görebilirim?

Thelma ve Louise (Thelma and Louise) ve *Dokunulmazlar* (The Untouchables) filmlerinde her iki teknik de çok belirgin şekilde kullanılmaktadır. Vinç Yukarı, Uzaklaşma kombinasyonu *Harry Sally'le Tanışınca* (When Harry Met Sally) filminde Harry ve Sally'nin arabayla üniversiteden uzaklaştıkları sahnede ve *Sevginin Gücü* (Léon) filminde Matilda'nın silahlı çatışmadan uzaklaştığı sahnede kullanılır.

Arama Anı Vinç Hareketi

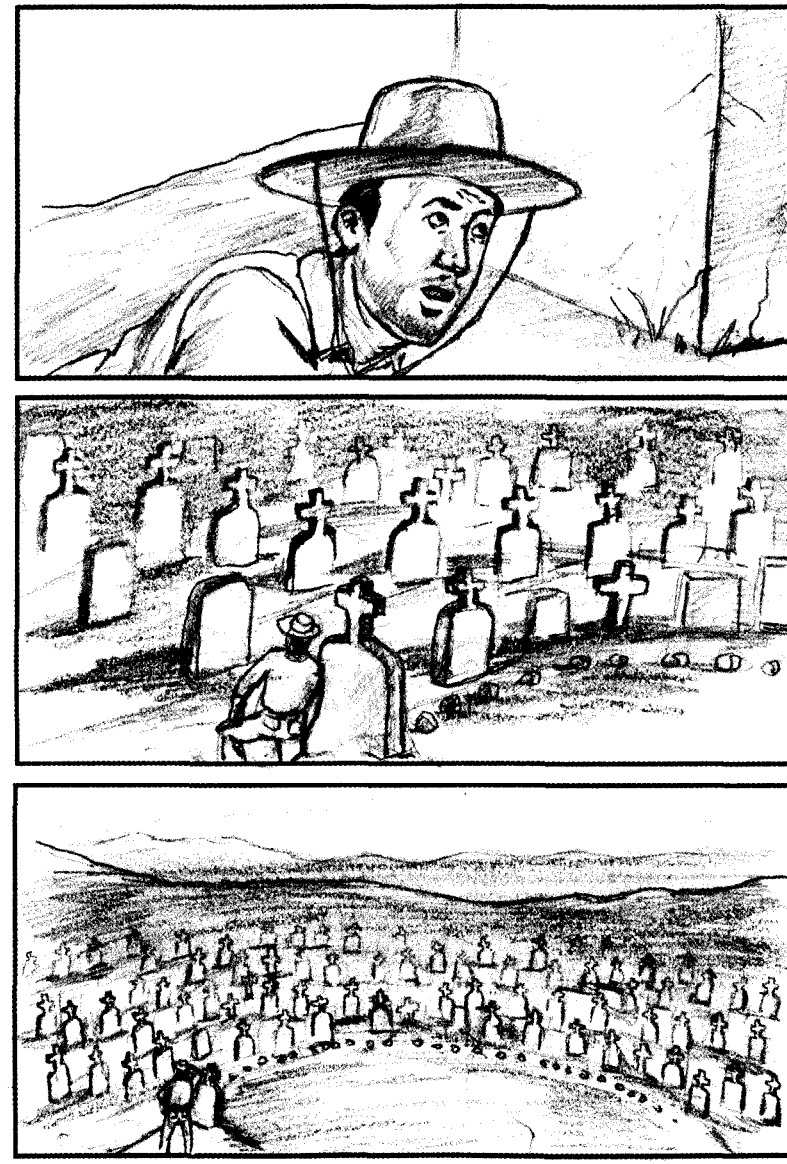
Nasıl Bir Şeydir?

Arama Anı Vinç Hareketi, özel bir vinç tekniğidir. Sahnedeki karakter bir şey ararken vinç yavaşça yukarıya kalkarak, kademeli olarak arama işinin boyutlarını gözler önüne serer.

Nerede Görebilirim?

Rüzgar Gibi Geçti (Gone with the Wind) filminde, Scarlett büyük bir ceset yığınının içinde bir adamı ararken, vinç yığını gösterecek şekilde yükselir.

İyi, Kötü ve Çirkin (Il Buono, Il Brutto, Il Cattivo) filminde vinç hafifçe geriye kayarak, karakterin altın aradığı mezarlığın genişliğini gözler önüne serer. *House* filminde ana karakter oğlunu ararken vinç havuz kenarından yukarıya doğru yükselir. *Labirent* (Labyrinth) filminde Sarah labirenti araştırırken Arama Anı Vinç Hareketi kullanılır.



Arama Vinç Hareketi

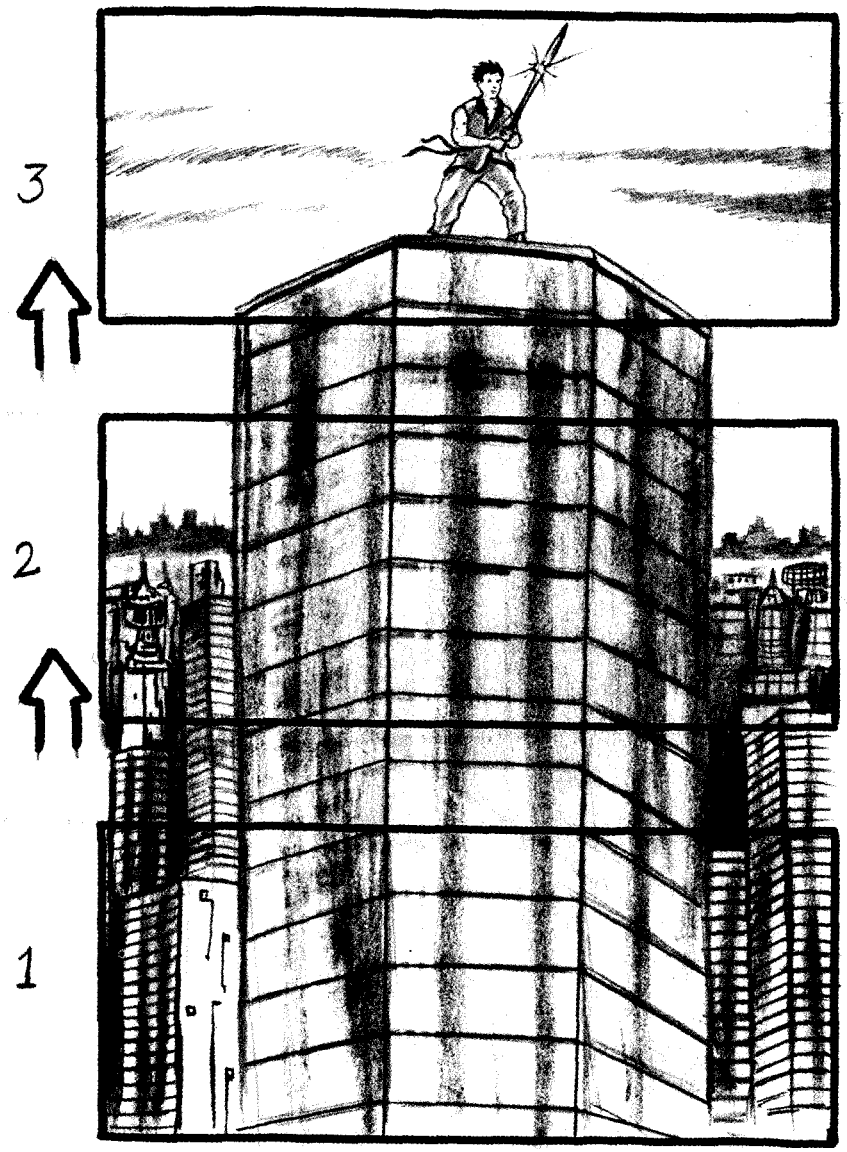
YÜKSELME

Nasıl Bir Şeydir?

Yükselme hareketinde, kamera dikey olarak yukarıya doğru yükselir. Kamera bu yükselme hareketini bir nesnenin tam karşısında yapar; örneğin bir karakterin yakın plan çekiminde... Yükselme hareketi genellikle ayakta duran bir insanın bakış açısından, parmaklık ya da çit gibi bir engelin üstünden bakmak için kullanılır.

Nerede Görebilirim?

Batman (Batman) filminin sonunda kamera şehrin en tepesinde duran Batman'i göstermek için şehir boyunca yükselir. *Batman Dönüyor* (Batman Returns) filminin sonunda kamera şehrin en tepesinde duran Kedi Kadını göstermek için şehirdeki yüksek binalar boyunca yükselir. *Desperado* filminde El Mariachi silahını doldurduktan sonra kamera bardan yukarıya doğru yükselir.



Yükselme

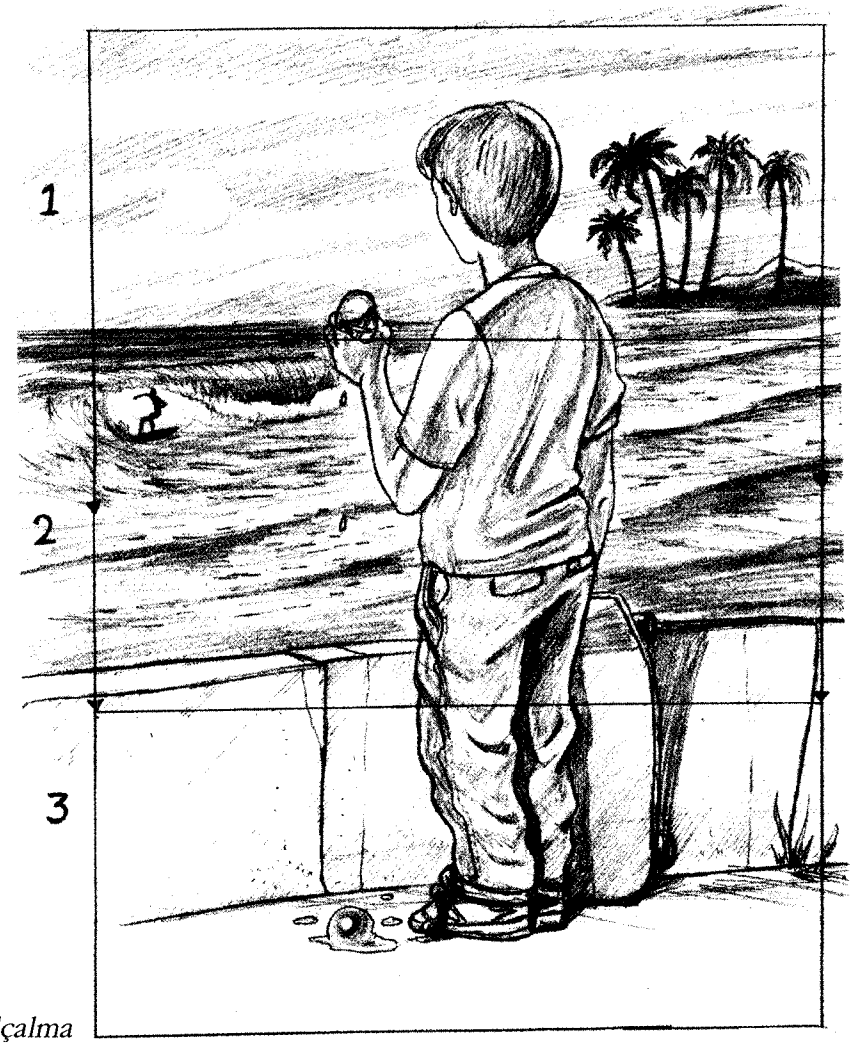
ALÇALMA

Nasıl Bir Şeydir?

Alçalma hareketi kameranın dikey olarak aşağıya hareket etmesini içerir. Bazen yerdeki bir şeyi göstermek için kamera yer düzeyine indirilir. Alçalma hareketi aynı zamanda gizlenme etkisi de yaratır. Kamera dikey olarak bir nesnenin arkasına indiğinde, gizlenme etkisini sağlayan şey izleyicinin görüş açısının gizlenmesidir.

Nerede Görebilirim?

Üç Renk: Kırmızı (Trois Couleurs: Rouge) filminde, kamera Alçalma hareketi yaparak eski kız arkadaşından saklanmak için bir duvarın arkasına gizlenmiş olan adamı gösterir. *The Matrix* filminde, kamera şehir boyunca Alçalma hareketi yapar.



Alçalma

VİNÇ ÖNDEN TEPEYE

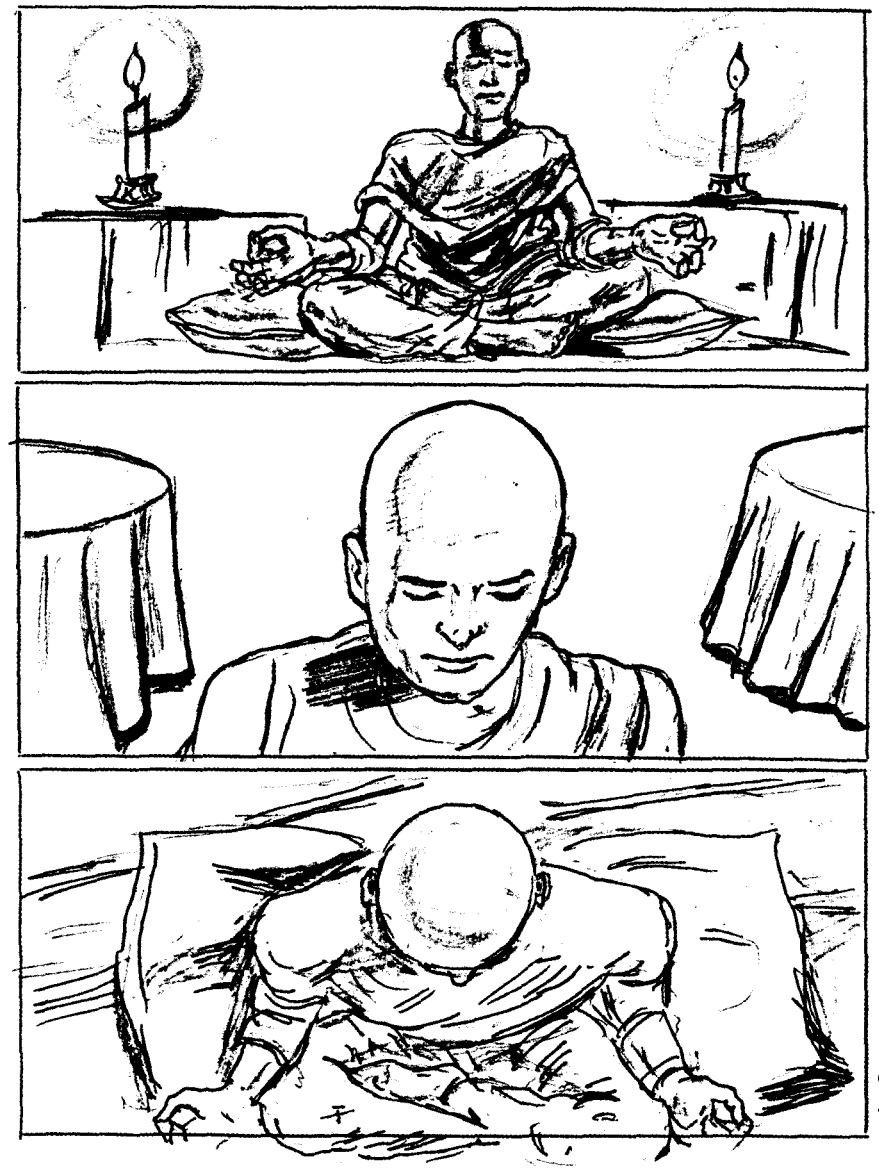
Nasıl Bir Şeydir?

Vinç Önden Tepeye hareketi için kamera bir karakter ya da objenin tam karşısından çekime başlar. Kamera ileriye ve yukarıya doğru hareket ederken, kamera nesneyi kadrajda tutabilmek için aşağıya doğru döner. Hareket tamamlandığında kamera nesnenin tam tepesinde konumlanmış durumdadır ve kuş bakışı aşağıya bakmaktadır.

Vinç Önden Tepeye hareketi hoş, dramatik bir harekettir ve sahneye karakter kazandırır.

Nerede Görebilirim?

Cehennem Yolcuları (Hellraiser) filmindeki meditasyon sahnesine bakın. Bu hareketi *Beşinci Element* (The Fifth Element) filminin başındaki, kamera hareketinin odağının mükemmel varlığın heykeli olduğu tapınak sahnesinde de görebilirisiniz



Vinç Önden Tepeye

VİNÇLE MEKAN GÖSTERME

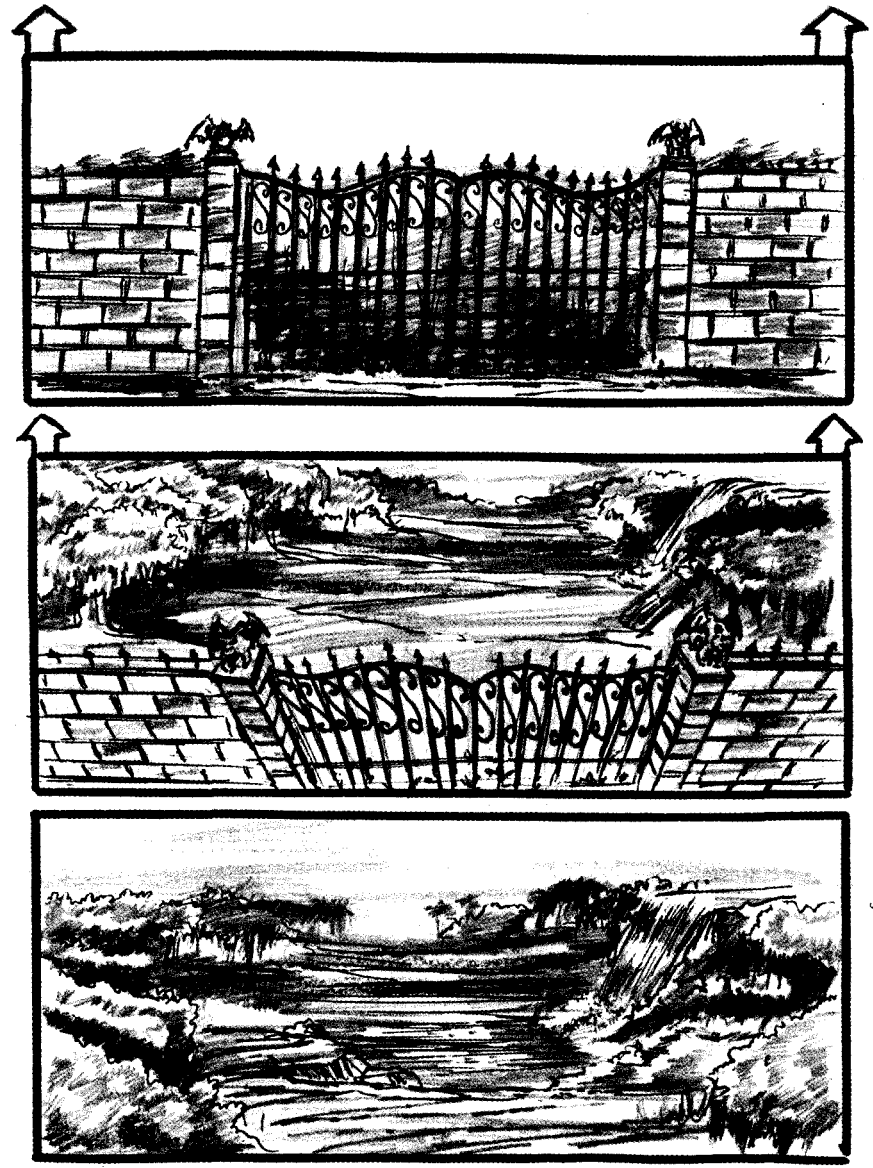
Nasıl Bir Şeydir?

Vinçle Mekan Gösterme genellikle keşif/macera filmlerinde, kahraman şehir, köy veya yerleşim birimine girerken kullanılır. Karakter mekana girerken kamera girişte durur ve vinç yukarıya doğru kalkar. Kamera yükseldiği anda bütün şehir izleyicinin gözleri önüne serilmiş olur. Bu da izleyiciye, karakterin maceranın devamında yaşayacaklarıyla ilgili ipucu sağlar.

Nerede Görebilirim?

Kung Fu isimli televizyon dizisinin pilot bölümünde vinç tepede duran bir adamın üzerinden yükselerek hareketli bir demiryolu kampını gözler önüne serer.

Tarzan: Asil ve Vahşi (Greystoke: The Legend of Tarzan, Lord of the Apes) filminin başında Vinçle Mekan Gösterme tekniğiyle kamera Earl'ün avlusuna giren bir grup atlıya odaklanır. *Kral Süleyman'ın Hazineleri* (King Solomon's Mines) filminde karakter köye girerken Vinçle Mekan Gösterme kullanılır. *Bir Zamanlar Batıda* (C'era una volta il West) filminde kamera tren istasyonundan yukarıya yükselerek hareketli bir kovboy kasabasını gösterir.



Vinçle Mekan Gösterme

DRAMATİK VİNÇ YÜKSELTME

Nasıl Bir Şeydir?

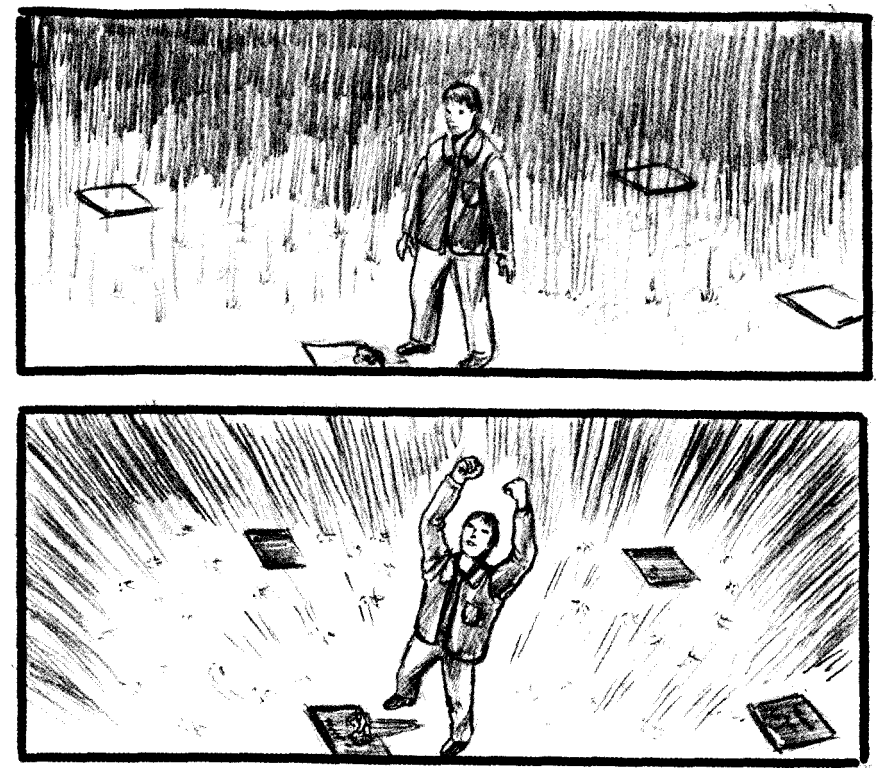
Kamera hareketleri, derinlik, hareket ve perspektifi vurgulamak dışında, tamamen duygusal bir tepki yaratmak için de kullanılabilir.

Dramatik Vinç Yükseltme tekniği, kameranın, karakterin duygusal bir patlama yaşadığı anda hızlı bir şekilde yükselmesinden oluşur.

Bu, yukarıya doğru yükselme hareketi, psikolojik bir patlama hissini veya hayatın görkemli doğasının dışavurumunu yansıtabilir.

Nerede Görebilirim?

Karga (The Crow) filminde, Eric Draven'ın mezardan çıktığı sahnede Dramatik Vinç Yükseltme tekniği kullanılır. *Büyük Umutlar* (Great Expectations) filminde, kamera Finnegan'ın acısını göstermek için hızla yukarıya çıkar. *Yaşamın Renkleri* (Pleasentville) filminde Bud ilk yağan yağmuru kutlarken, vinç yükselir.



Dramatik Vinç Yükseltme

VİNÇ YUKARIYA, AŞAĞIYA TİLT

Nasıl Bir Şeydir?

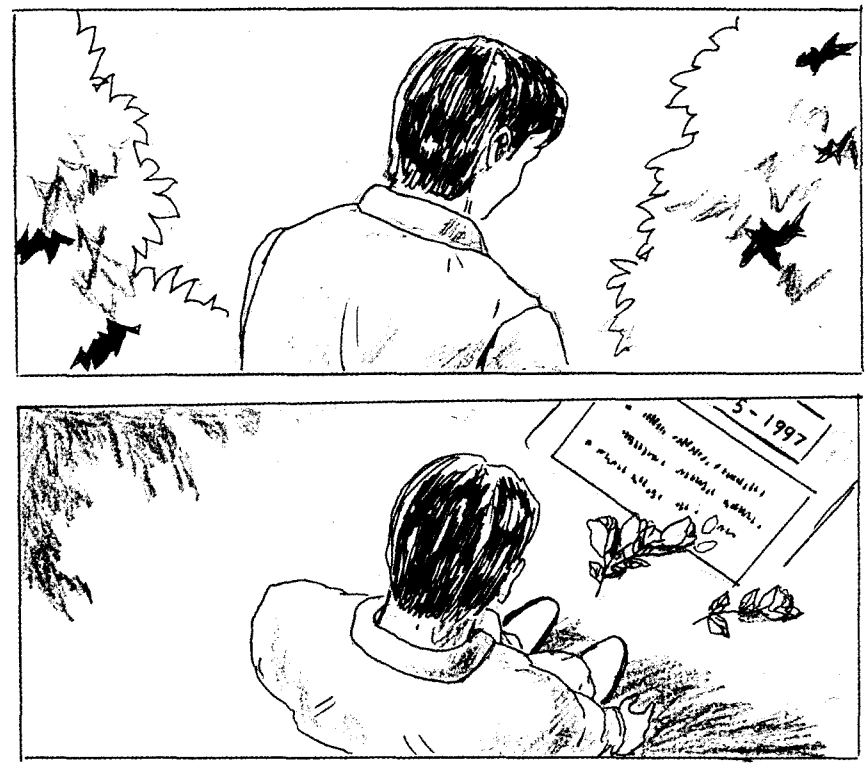
Vinç Yukarıya, Aşağıya Tilt tekniğinde, kamera sahnede gözüken öznenin üzerine yükselir ve aşağıya doğru tilt yapar.

Kamera, hareketin sonunda, dramatik açıyla aşağıya bakar. Ek bir fayda olarak, bu teknik izleyicinin yerde bulunan nesneleri de görmesini sağlar.

Nerede Görebilirim?

Das Mädchen Rosemarie filminde vinç, kışın parktaki bir bankta oturan kadının üzerine yükselir. *Yürekteki Yerler* (Places in the Heart) filminde vinç, ilerideki büyük hasat işini göstermek için pamuk tarlasının üzerinde yükselir.

The Matrix filminde, Vinç Yukarıya, Aşağıya Tilt hareketiyle bir gökdelenin tepesinde durmakta olan Neo gösterilir. Bu hareketle yerden olan yüksekliğin ne kadar fazla olduğu gösterilmiş olur.



Vinç Yukarıya, Aşağıya Tilt

VİNÇ AŞAĞIYA, YUKARIYA TİLT

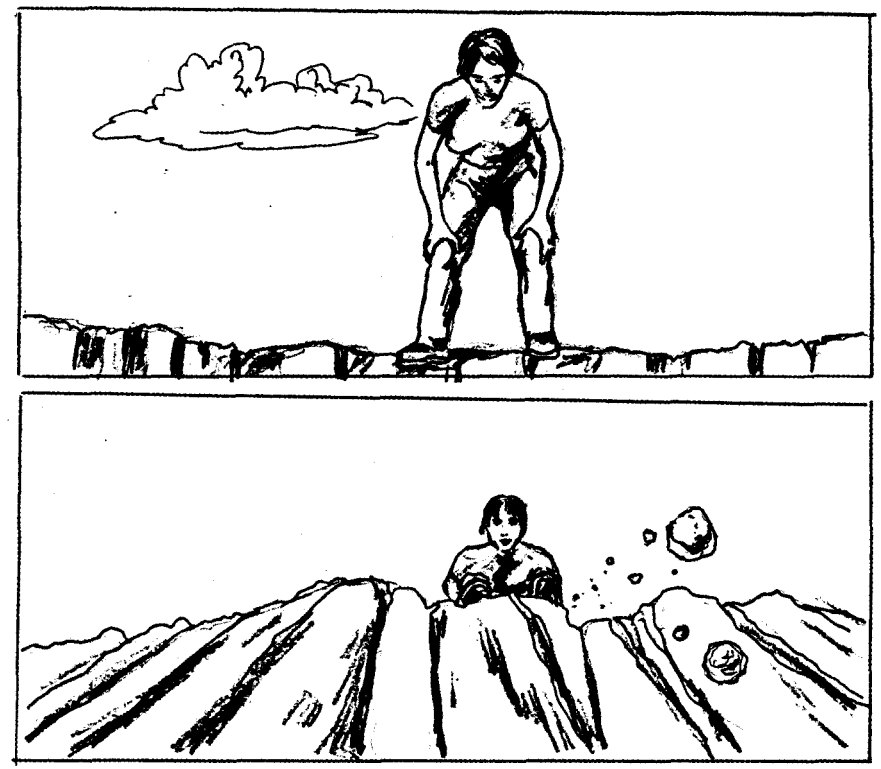
Nasıl Bir Şeydir?

Vinç Aşağıya, Yukarıya Tilt hareketi, sahnedeki özneyi karşıdan görecek bir açıdan başlar. Sonra kamera aşağıya doğru hareket ederken yukarıya doğru tilt yapar.

Sahne durağan bir açıdan, ilgi çekici alt dramatik açıya geçiş yapar.

Nerede Görebilirim?

Labirent (Labyrinth) filminde Vinç Aşağıya, Yukarıya Tilt Sarah kalenin içindeki uçuruma baktığında kullanılır. *Ed Wood* filminde, dramatik bir monolog yapmakta olan Bela Lugosi'yi alt açıdan çekmek için kamera aşağıya kayar. *Jurassic Park* filminde Raptor kafesine vinçle taşınan ineği alt açıdan göstermek için kamera aşağıya kayar.



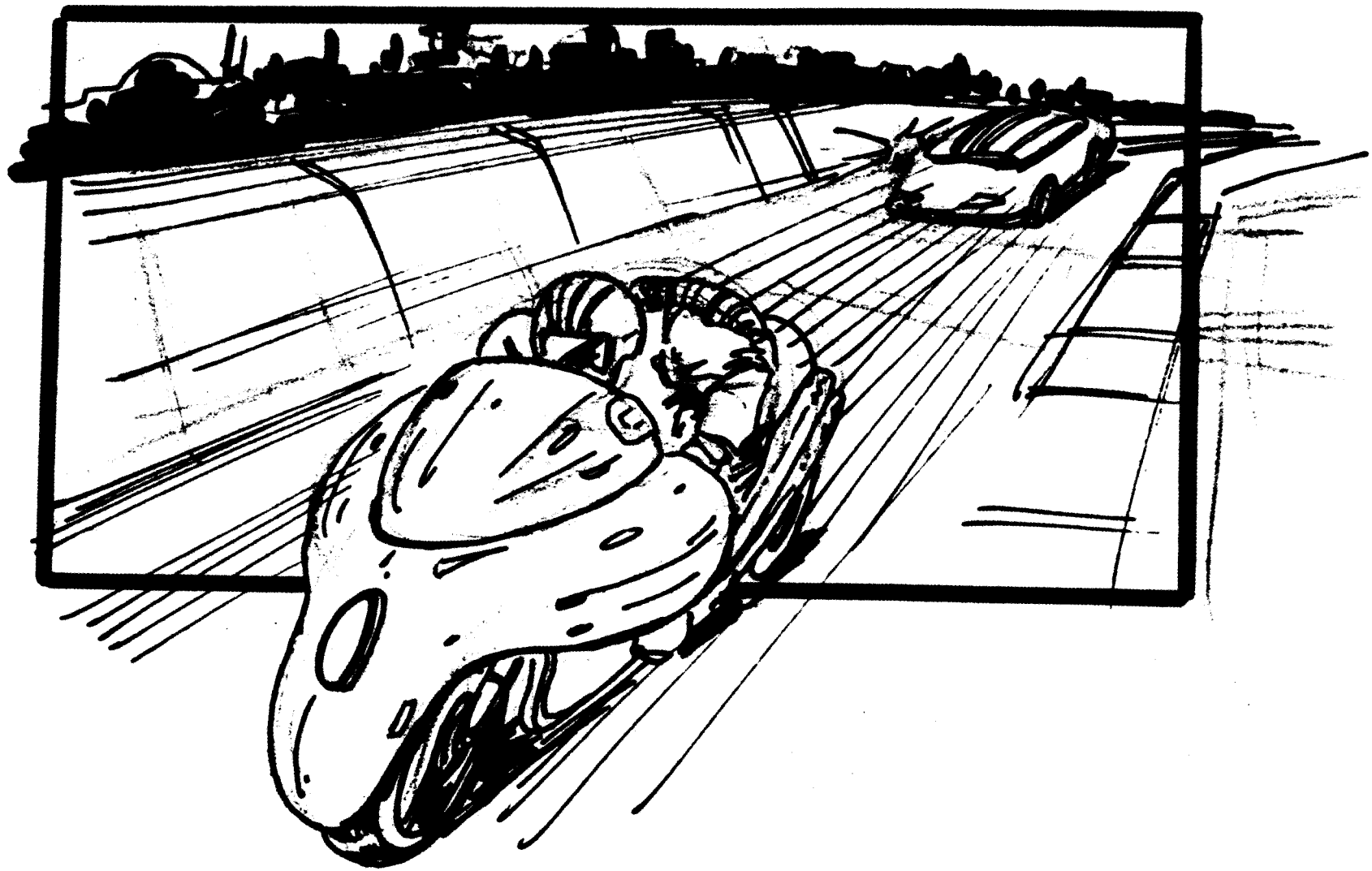
Vinç Aşağıya, Yukarıya Tilt

ALIŞTIRMALAR

• **Vinç Tekniklerini Deneyin.** Büyük bir ihtimalle elinizin altına bir vinç geçmesi mümkün olmayacaktır, ama vinç hareketlerini vinç gibi hareket eden bir platformun üzerinde deneyebilirsiniz. Tahterevalli gibi basit bir şey küçük çapta vinç hareketleri yapmanızı sağlayacaktır.

• **Vinç, Jimmy Jib ve benzeri ekipmanların nasıl işlediğini anlatan kitaplar okuyun.** Nasıl göründüklerini öğrenin, böylece film yapımını öğrenirken aletleri tanıyabilirsiniz.

• **Filmlerdeki vinç hareketlerini inceleyin.** Yönetmenin basit bir vinci yukarı kaldırma veya aşağıya indirme hareketiyle bir düşünce, duygu veya dönüm noktasını nasıl işlediğine bakın. Daha fazla hareket türü görmek için kameranın vinç hareketleri yaparken nasıl ileriye gittiğine, tilt veya zoom yaptığına bakın.



HAREKET TEKNİKLERİ

Bu bölüm kameranın boş bir alanda hareket ettirilmesiyle ilgili teknikleri içermektedir. Kamera dolly'le kullanılabilir. Havada uçurulabilir. Takip kamerası sahnedeki karakterlerin hareketleriyle bütünlük içinde kullanılabilir.

Kamera hareketi ya da eksikliği şu nedenle sinema için çok önemlidir: Hareketli kamera izleyicinin bakış açısını değiştirir; izleyicide sahne içinde dolaşıyormuş hissi yaratır. Sabit kameraysa izleyicinin sahnenin sinematografik yapısından çok hikayeye odaklanmasına neden olur.

Kamerayı hareket ettirmeye yarayan birçok cihaz bulunmaktadır. Her biri kendi özgün hareket enerjisini bir hareketli kamera tekniğine aktarır. "Dolly" tekniği olarak tanımlanan hareketler için yönetmenin gerçek bir dolly kullanmak gibi bir zorunluluğu yoktur. Steadicam ya da aktüel kamera kullanılabilir veya kamera hareket eden bir aracın üstüne de konulabilir.

KARAKTER DOLLY

Nasıl Bir Şeydir?

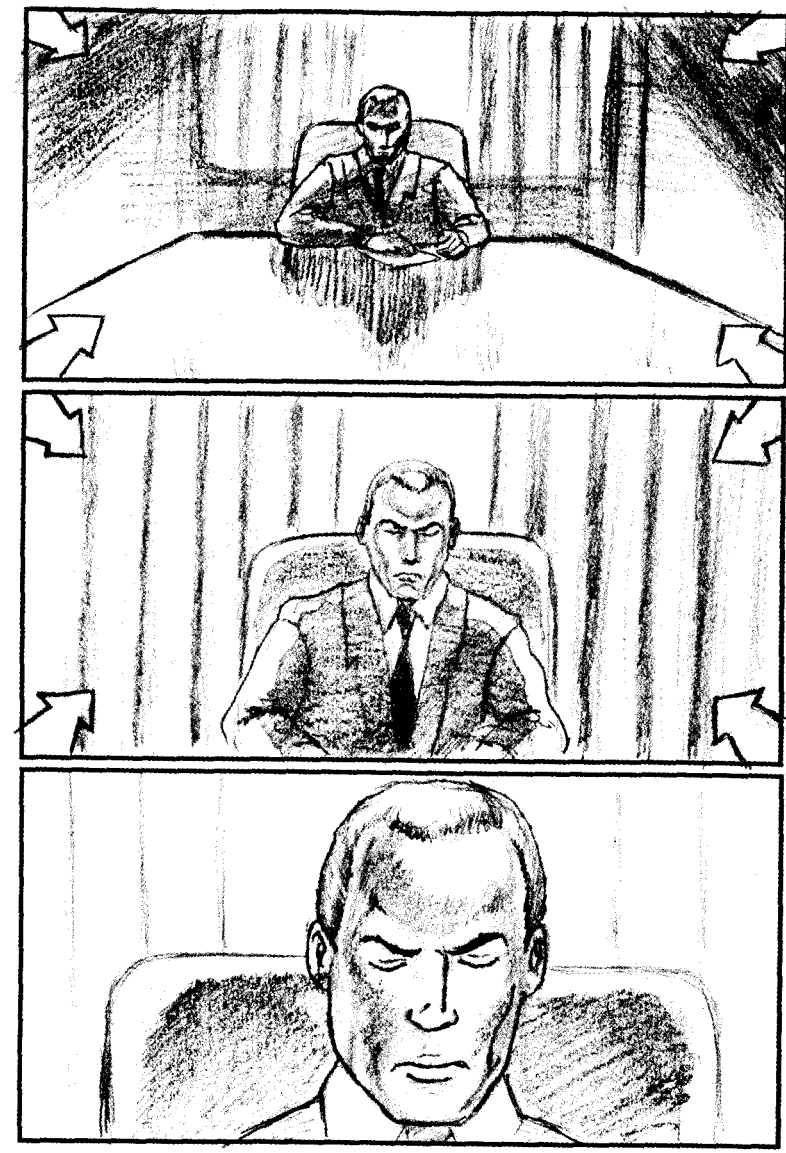
Karakter Dolly, bir sahnedeki bir ya da birden fazla karakteri odağa alan bir kamera hareketidir. Genellikle çekim senaryolarında "Dolly In" olarak belirtilir.

Kamera oyuncunun genel çekimiyle başlar ve daha sonra ileriye itilerek aktörün yakın planına ulaşır. Bu sinema tekniği sahneye gerilim ekler, karakterin duygusal durumu üzerinde bir büyüteç etkisi yapar. Karakter Dolly hareketinin etkili olabilmesi için oyuncunun hiçbir şey söylememesi gerekir.

Kamera hareketinin hızı, bu tekniğin yarattığı duygusal etkiyi çok değiştirir. Yavaş bir Karakter Dolly hareketi sahnenin duygusal özelliklerini ortaya çıkarır. Daha gösterişli filmler, komik ya da ilgi çekici bir etki yaratmak için daha hızlı bir Karakter Dolly kullanırlar.

Nerede Görebilirim?

Muhtemelen Karakter Dolly tekniği kullanılan, hafızalarda en fazla yer etmiş örnek *Baba 2* (The Godfather: Part 2) filmidir. Coppola, filmi bitirirken, kamerayı yavaşça, düşüncelere dalmış olan Michael Corleone'ye yaklaştırır ve karakterin kalıcı bir izlenimini seyircide bırakır ve gider. Spielberg de bu yöntemi birçok filminde kullanmıştır.



Karakter Dolly

KEŞİF

Nasıl Bir Şeydir?

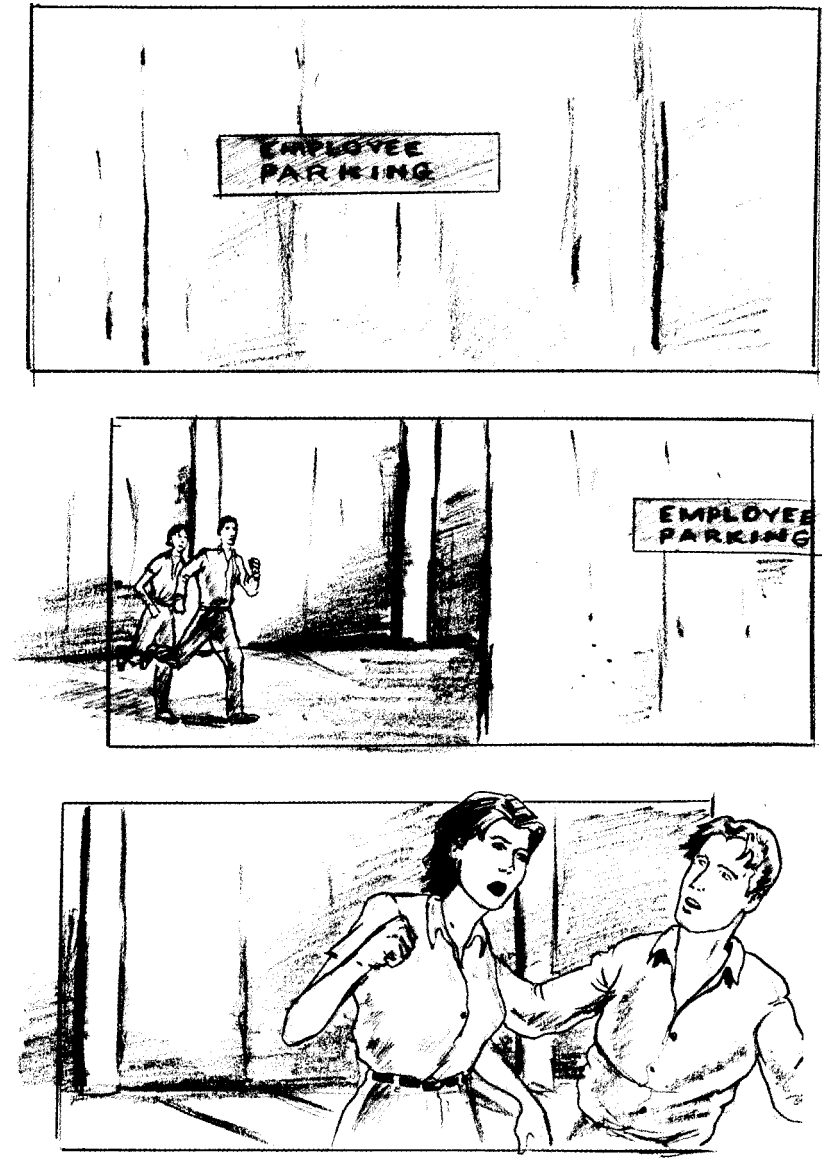
Keşif, kameranın çekime aksiyondan uzakta başlayıp, daha sonra kameranın kaydırılmasıyla sahnenin gözler önüne serilmesinin sağlandığı bir tekniktir.

Bu tekniğin en yaygın örneği, kameranın, izleyicinin görüşünü kapatan bir engelin arkasından başlamasıdır. Daha sonra kamera bu engelin arkasından çıkar ve asıl ilgilenilen konuyu gösterir.

Keşif tekniğinin bir diğer örneği de kameranın başlangıçta belirli bir şeye odaklanmadığı versiyonudur. Kamera daha sonra yavaşça hareket ederek aksiyonu gösterir.

Nerede Görebilirim?

İyi, Kötü ve Çirkin (Il Buono, Il Brutto, Il Cattivo) filminde kamera, silahının namlusundan yüzüne doğru hareket ederek Clint Eastwood'u keşfeder. *Dört Nikah, Bir Cenaze* (Four Weddings and a Funeral) filminde kamera yatak odasının içinde başlar ve daha sonra hareket ederek aşıkların yatağını keşfeder. *Sıkı Dostlar* (Goodfellas) filminde kamera mahkemede ifade veren Ray Liotta'nın kafasının arkasıyla başlar ve dönerek yüzünü gösterir.



Keşif

DOLLY OUT, UZAKLAŞMA

Nasıl Bir Şeydir?

Dolly Out "Uzaklaşma" hareketinde, kamera bir sahneye bakar ve sonra gerileyerek uzaklaşır. Bu kamera hareketinin amacı yeni bir şeyler göstermek değil, izleyiciyi, sahnede gerçekleşmekte olan aksiyondan duygusal olarak uzaklaştırmaktır. Dolly Out "Uzaklaşma" hareketi şaşırma ya da ani bir farkındalık gibi duyguları göstermek için de kullanılabilir.

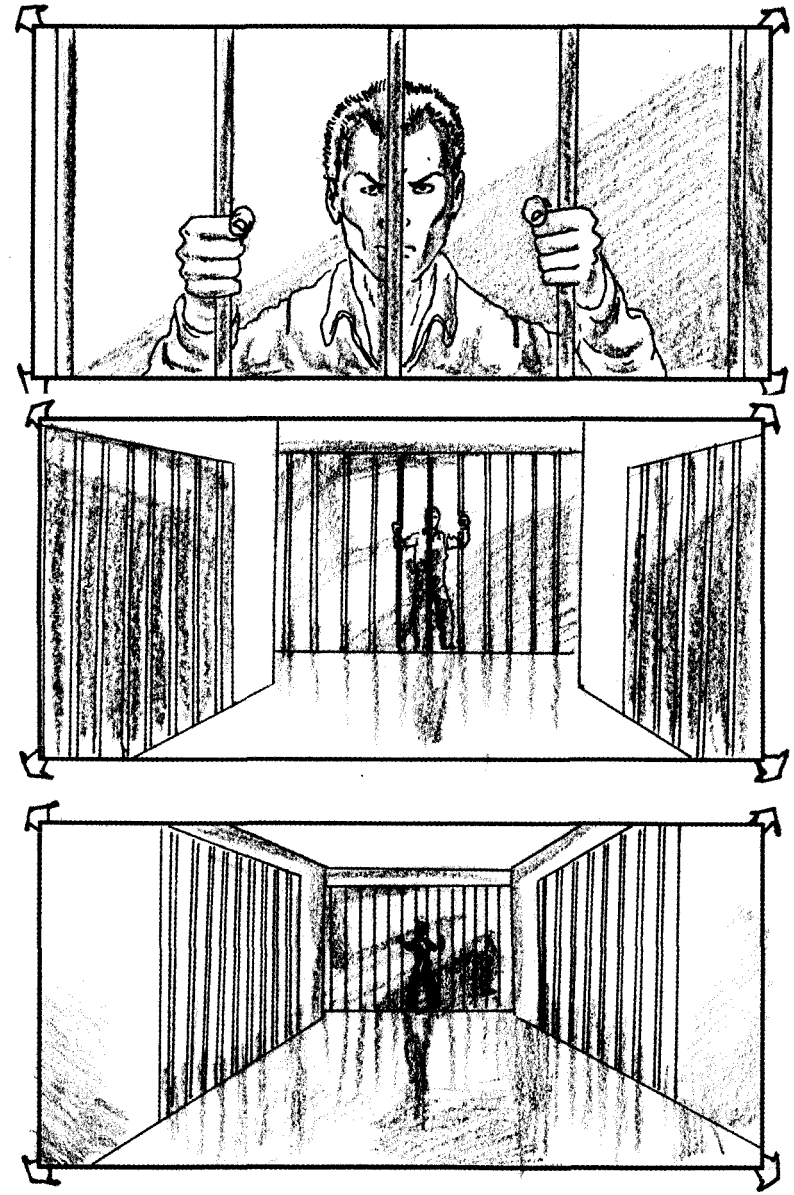
Nerede Görebilirim?

Tuhaf İlişkiler (Bound) filminde kamera, Gina Gershon tam bir şeylerin olacağını anladığı anda Dolly Out "Uzaklaşma" hareketi yapar.

Mavi Melek (Der Blaue Engel) filminde kamera, öğretmenin yalnızlığını sergilemek için boş sınıf içinde Dolly Out "Uzaklaşma" hareketi yapar. *Rebecca* filminde Dolly Out "Uzaklaşma" hareketi bir kadın büyük bir evde yalnız başına otururken kullanılır. *Günah* (El Crimen del Padre Amaro) filminin sonunda kamera bir tabuttan geriye çekilir.

Siyah Gelinlik (La Mariée Était en Noir) filminde Dolly Out "Uzaklaşma" hareketini görebilirsiniz. Julie'nin kurbanlarından biri depoda boğulurken kamera geriye çekilir. Kamera geriye çekilerek tuzağa düşmüş adamın umutsuzluğu gösterilir. *Sonsuz Sokaklar* (La Strada) filminin sonunda kamera sahilde ağlamakta olan Güçlü Adam'dan geriye çekilir. Bu da kendimizi adamdan kademeli olarak soyutlayarak, filmi bitirmemize yardımcı olur. Bu teknik müzikte sesin yavaşça kısılarak parçanın bitirilmesine benzer.

Aşk Mevsimi (The Graduate) filminde kamera, havuzun dibinde geleceğini tasarlamakta olan Ben'den geriye çekilir. *Kötü Ruh* (Poltergeist) filminin sonunda kamera, dışarıya bırakılmış bir televizyondan geriye çekilir.



Dolly Out, Uzaklaşma

DOLLY OUT, SERGİLEME

Nasıl Bir Şeydir?

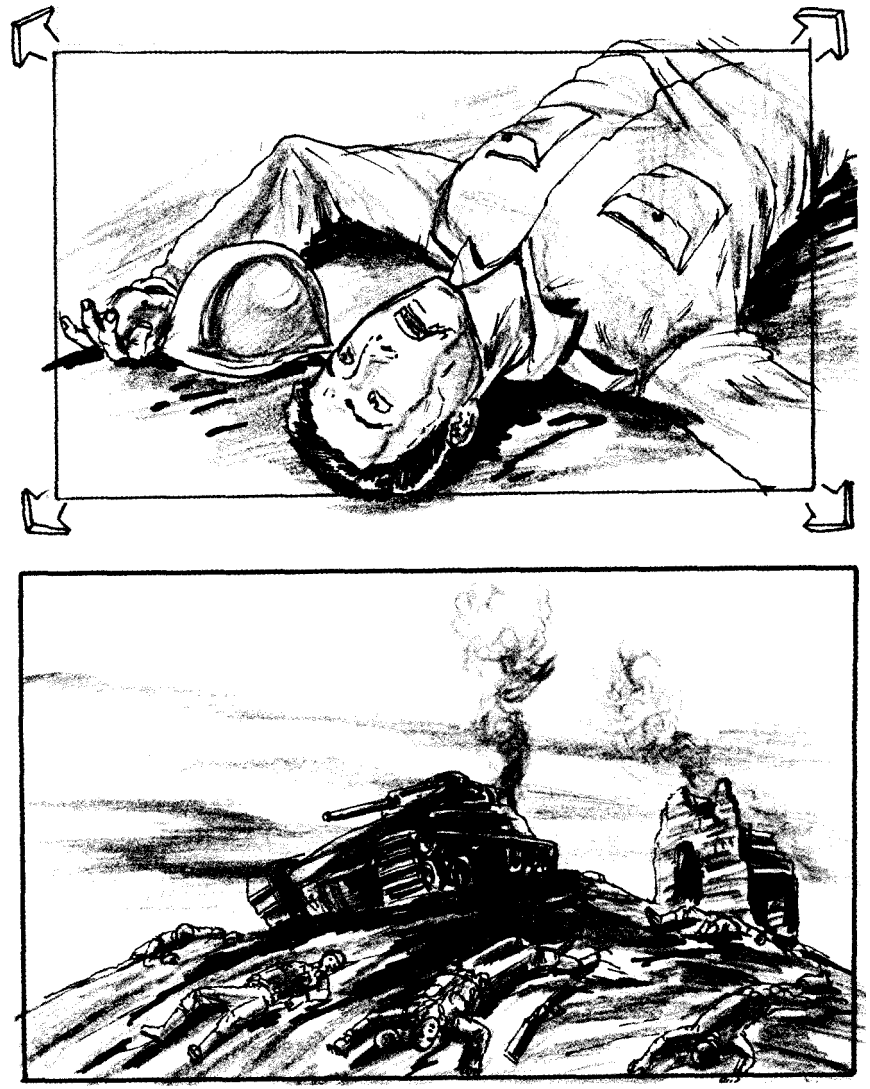
Dolly Out "Sergileme" tekniğinde kamera, geriye doğru hareket ederek sahnenin asıl içeriğini gösterir.

Bu teknikte, kamera uzaklaşıp karakterin dünyasını daha fazla göstererek, karakterin çevresiyle ilgili bilgimizi kademeli olarak artırır.

Nerede Görebilirim?

Sıkı Dostlar (Goodfellas) filminde kamera, bir kavşakta Ray Liotta'nın ensesinden, tam randevusuna vardığı anda, geriye çekilir. *Cennet Sineması* (Nuovo Cinema Paradiso) filminde kamera yanmış sinema salonundan geriye çekilerek, sinema salonuna bakmakta olan kalabalığı gösterir.

Şeytan (The Exorcist) filminde kamera, holde telefon konuşmasını gizlice dinlemekte olan kızı göstermek için, telefonda bağırarak konuşmakta olan anneden geriye çekilir. *Yurttaş Kane* (Citizen Kane) filminde kamera, Kane'in uzun yıllar boyunca biriktirdiği çok sayıda mal varlığını göstermek için geriye çekilir.



Dolly Out "Sergileme"

AÇILMA

Nasıl Bir Şeydir?

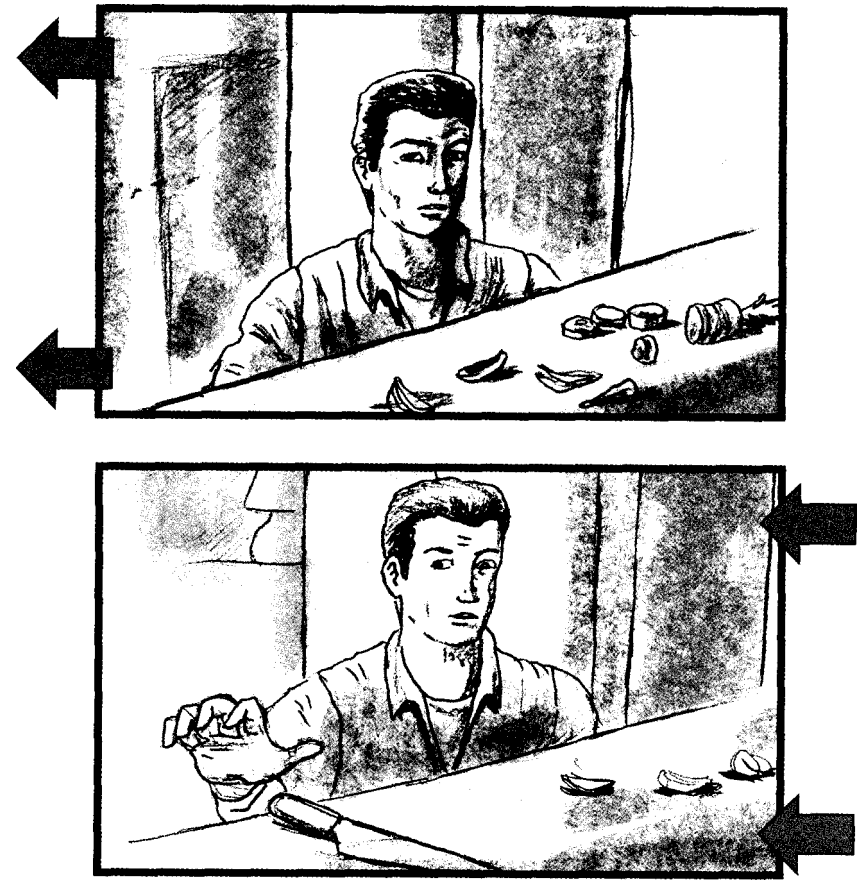
Açılma, "ekleme"nin sinematografik bir türüdür. Kamera, A görüntüsüyle başlar ve sahneyle ilgili ek bilgi veya ayrıntı göstermek için hareket eder (örneğin çerçevenin dışında duran bir karakter gibi).

Açılma hareketinin en önemli özelliği, en başta sahnede bulunan karakter ya da nesnelerin, kameranın hareketiyle önünün kapatılmaması veya çerçeveden çıkartılmamasıdır. Açılma, esas malzemeyi değiştirmeden yeni bilgi ekler.

Nerede Görebilirim?

İşaretler (Signs) filminde, önce bir tezgahın arkasında durmakta olan Mel Gibson'ı görürüz. Daha sonra kamera bıçağı göstermek için Açılma hareketi yapar. Açılma hareketi *Kanlı Elmas* (Blood Diamond) filminde de kullanılır. Önce DiCaprio'yu elinde bir haritayla otururken görürüz. Daha sonra kamera, DiCaprio'yu dinlemekte olan diğer karakterleri de göstermek için Açılma hareketi yapar.

Insomnia filminde iki karakteri sohbet ederken görürüz. Sonra kamera açılarak sohbeti dinlemekte olan diğer insanları gösterir. *Yüksek ve Alçak* (Tengoku to Jigoku) filminde, kamera, oyuncuların hareketine göre sağa ve sola kayarak bize yeni karakterleri gösterir.



Açılma

KAPANMA

Nasıl Bir Şeydir?

Kapanma, "eksiltme"nın sinematografik bir versiyonudur. Kamera, A görüntüsüyle başlar ve sonra hareket ederek, sahneden nesne, karakter ve ayrıntıları çıkartır.

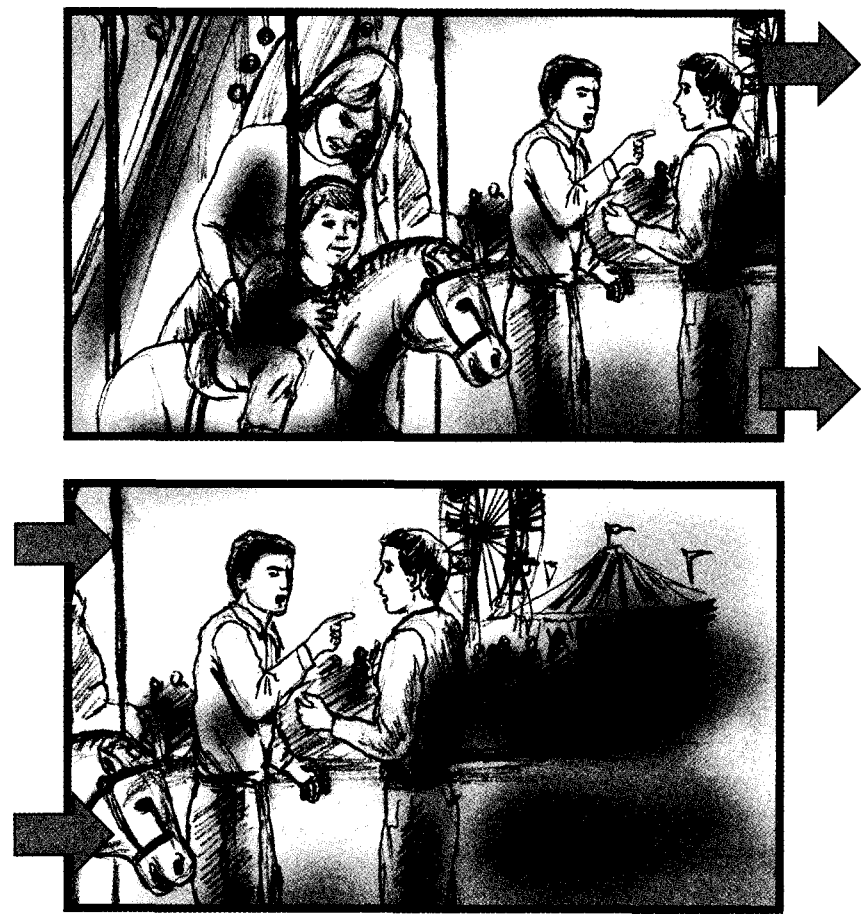
Bu yöntem, çekime çok karmaşık ve birçok ayrıntıya sahip bir sahneyle başlandığında çok kullanışlı olabilir. Kapanma hareketiyle belli nesne ve karakterler yalıtılarak sahne izleyici için daha anlaşılabilir bir hale getirilebilir.

Nerede Görebilirim?

Kanlı Elmas (Blood Diamond) filminde, DiCaprio ve Solomon Vandy yan yana oturmaktadır. Solomon konuşurken, kamera sağa kayarak DiCaprio'yu çerçevenin dışında bırakır. *Şok Koridoru* (Shock Corridor) filminde kamera hareket ederek, tartışmakta olan ikiliyi yalıtmak için üç kişilik bir grubu dışarıda bırakır.

Rebecca filminde, çerçevenin içinde bir erkek ve iki kadın oturmaktadır. Kamera sağa kayarak adamı çerçevenin dışına çıkartır. *Gangsterler Diyarı* (Hoodlum) filminde, bir grup insan masada oturup, bir kısmı dansa kalkarken Kapanma hareketi yapar.

Paris'te Son Tango (Ultimo Tango a Parigi) filminde, kamera ileriye itilerek çerçevedeki çiftin her iki üyesi de çerçeve dışında bırakılır ve çerçevede sadece aralarındaki boşluk kalır. *Son Gösteri* (The Last Picture Show) filminde iki kişi yan yana oturmaktadır. Adamlardan biri hikayesini anlatırken, kamera ileriye itilerek hikayeyi dinleyen oyuncu dışarıda bırakılır.



Kapanma

DARALTMA

Daraltma, "sıkıştırma"nın sinematografik bir türüdür. İki karakter arasında belli bir mesafe varsa, karakterlerden en az birinin diğerine doğru hareketi sahneyi sıkıştırabilir.

Daraltma tekniğinin anahtarı, hem genel hem bel planda her iki karakterin de bulunmasıdır, yalnız kamera hareket ederken her iki karakteri de çerçevenin göreli olarak aynı "bölge"sinde tutar.

Çizimde samuray hep çerçevenin solundadır, kimonolu kızsa hep sağında... Samuray sağa doğru yürürken, sahne sıkıştırılır ve aralarındaki mesafe çerçeveden çıkarılır.



Daraltma

GENİŞLETME

Nasıl Bir Şeydir?

Genişletme, "esnetme"nin sinematografik bir türüdür. Bir sahne iki karakterin birbirine yakın olduğu bir anla başlarsa, karakterlerden en az birinin diğerinden uzaklaşması kompozisyonun dinamik bir şekilde "genişletme"sine neden olacaktır.

Genişletme tekniğinin anahtarı, ilk kareden son kareye kadar ilk sahnedeki karakterler çerçeveden hiç çıkmazlar. Aralarındaki mesafe değişirken, kamera her iki karakteri de çerçevenin içinde tutacak şekilde hareket eder.

Bu teknik, birinci karakter ikinci karakterden uzaklaşırken, birinci karakterin hareketini çekerken ikinci karakteri de göstermek istiyorsak işe yarar - ki pan yaptığınızda bunun tam tersi olacaktır.



Genişletme

ETRAFINDA DÖNME

Nasıl Bir Şeydir?

Etrafında Dönme hareketi, kameranın, akmakta olan sahnenin etrafında döndürülmesinden ibarettir. Bu, teknik devinime sahip, baş döndürücü bir etki yaratır. Bu tekniğe "360° Dolly" de denir.

Etrafında Dönme, basit bir tekniktir ve sahneye olumlu bir hareket ve enerji katar. Kamera, bu hareketin etkili olabilmesi için çok hızlı hareket etmek zorunda da değildir.

Nerede Görebilirim?

Yaralı Yüz (Scarface) filminde Al Pacino sorguya çekilirken kamera etrafında döner. Al Pacino'nun tepkilerini görebiliriz, ama polislerin yüzünü göremeyiz.

Dokunulmazlar (The Untouchables) filminde, ilk başarılı baskınlarının ardından yedikleri yemekte kamera karakterlerin etrafında döner. *Paranın Rengi* (The Color of Money) filminde karakterler bilardo masasında birbirleriyle mücadele ederken, kamera bilardo masasının etrafında döner.

The Matrix filminde, karakterlerimiz sanal dünyaya geçerken kamera bir telefonun etrafında döner. Bu tekniği, *Karga* (The Crow) filminde, Eric'in dirilişinin hemen ardından, Eric'in dairesinde Sarah'nın Eric'le konuştuğu sahnede de görebilirsiniz



Etrafında Dönme

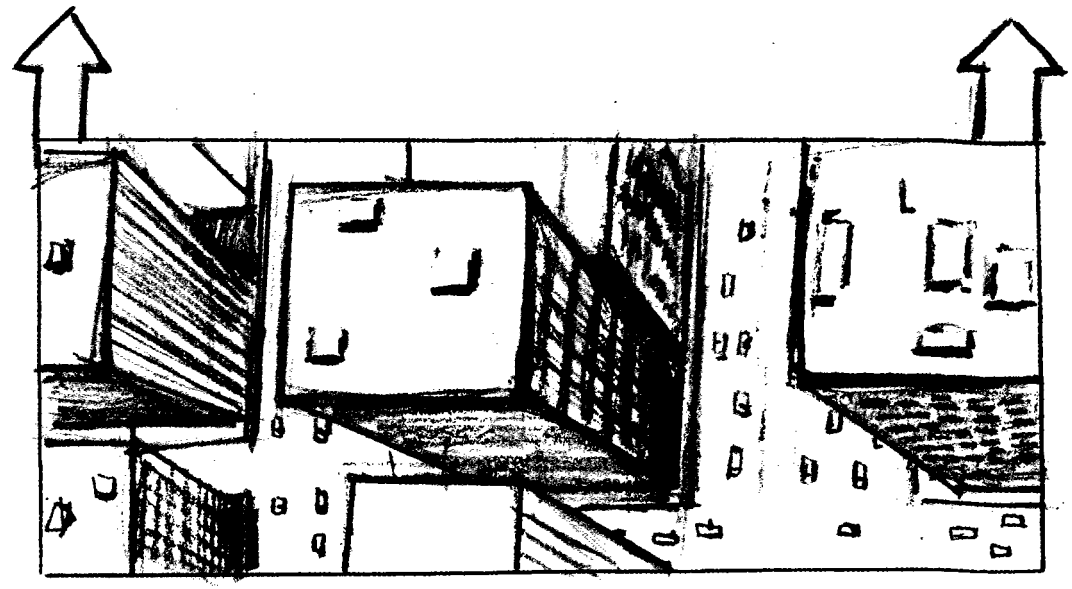
HAVA ÇEKİMİ

Nasıl Bir Şeydir?

Hava Çekimi, kameranın uçak, helikopter, zeplin veya balon gibi uçan bir araçla taşındığı bir tekniktir.

Hava Çekimi, çerçeveye daha fazla alan sığdırılabildiği ve kameranın karadaki kullanımına göre daha fazla manevra yeteneğine sahip olduğu için büyük bir arazinin tamamının gösterilmesi açısından çok kullanışlı olan bir yöntemdir. Bu teknik genellikle, film başlangıç ve sonlarında ya da hareketli bir nesne havadan takip edilmek istendiğinde kullanılır.

Hava Çekiminde kamera, büyük şehirleri yukarıdan çekerken genellikle dimdik yukarıdan aşağıya doğru bakar. Böylece aşağıdaki binaların yüksekliğine vurgu yapılmış olur.



Hava Çekimi

Nerede Görebilirim?

Carlito'nun Yolu (Carlito's Way) filminde, bir avukat iskele üzerinde yürürken kamera hızlı bir şekilde uçarak yanından geçer.

Cinnet (The Shining) filminde, yolda Jack'in arabasını takip eden ve Hava Çekimi yapmakta olan helikopterin gölgesini bir tepenin yamacında görebilirsiniz. *Çığlık 2* (Scream 2) filminin sonunda kamera yer düzeyinden gökyüzüne yükselir. *The Replacement Killers* filminde kamera şehrin üzerinde uçar. *Cesur Yürek* (Braveheart) filminde Hava Çekimi çok yoğun olarak kullanılır.

Derinlik Yaratan Kaydırma

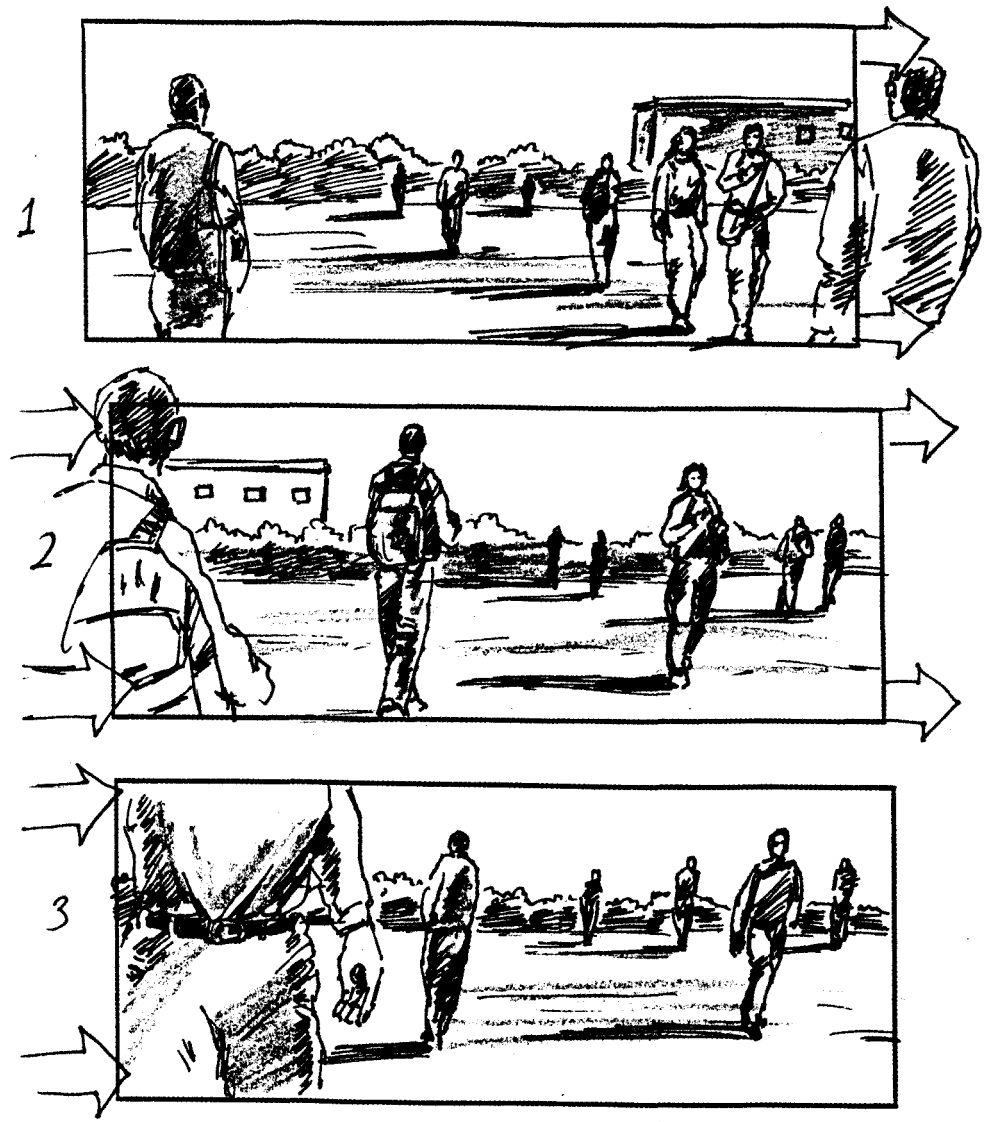
Nasıl Bir Şeydir?

Derinlik Yaratan Kaydırma hareketinde kamera aksiyon yönüne dik bir şekilde hareket ederek, derinlik hissini artırır.

Karakterler kameraya doğru ya da tam tersi yönde hareket ederler. Derinliği daha fazla vurgulamak için kamera ara sıra görüşü engelleyen nesnelerin önünden geçer. Bu ön plandaki nesneler arkaplandaki nesnelerle tezat yaratacaktır.

Nerede Görebilirim?

Derinlik Yaratan Kaydırma hareketini *Can Dostum* (Good Will Hunting) filminde öğrencilerin kampüste koştuğu sahnede görebilirsiniz.



Derinlik Yaratan Kaydırma

DOLLY YUKARI, DOLLY AŞAĞI

Nasıl Bir Şeydir?

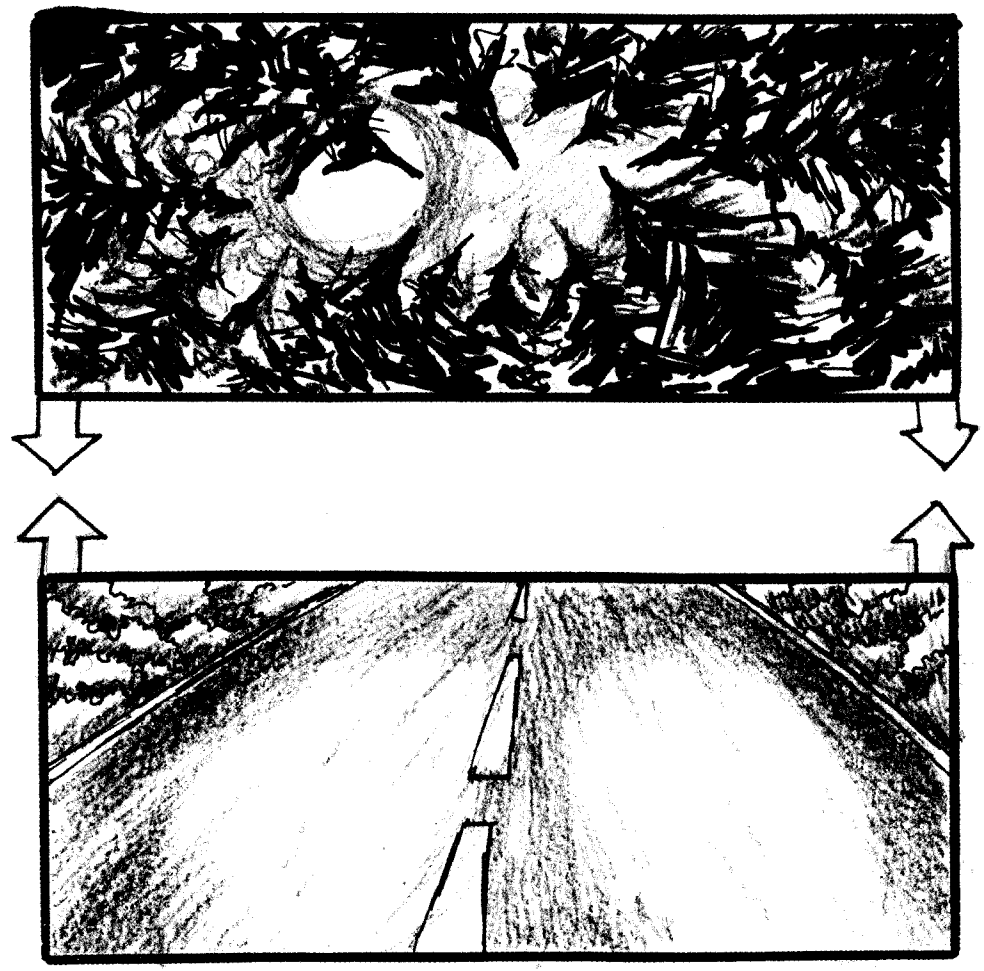
Kamera hareket ederken, kameranın açısı, sahneye yüklenen anlam üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Birçok dolly hareketinde, kamera karakteri takip ederken kamera açısı normaldir.

Dolly Yukarı ve Dolly Aşağı, özel kullanıma yönelik tekniklerdir. Kamera hareket ettirilirken, olağandışı bir şekilde yukarıya ya da aşağıya çevrilir. Dolly Yukarı tekniği karakterin bulunduğu ortamın yüksekliğine ve enginliğine vurgu yaparken, Dolly Aşağı tekniği yeri akıp giden sinematografik bir nesneye dönüştürür.

Nerede Görebilirim?

Büyük Yarış (Le Mans) filminde, Dolly Aşağı tekniğiyle, aşağıdan akıp geçen yolla arabanın hızına vurgu yapılır. Dolly Yukarı tekniği *Miller Kavşağı* (Miller's Crossing) filminde yukarıdaki ağaçları göstermek için kullanılır.

Nikita (La Femme Nikita) filminin başında kamera zik zaklar yaparak Fransa'nın caddelerini dolaşırken Dolly Aşağı tekniği kullanılır. *Terminatör 2* (Terminator 2: Judgement Day) filminin sonunda kullanılan Dolly Aşağı tekniğiyle sonsuza uzanıyormuş gibi görünen yol ekranda akıp gider. *Rashômon* filminde kamera Dolly Yukarı tekniğiyle, oduncu ormana yürürken kamera aşağıdan ağaçlara bakar.



Dolly Yukarı, Dolly Aşağı

DÖNEREK BAKMA

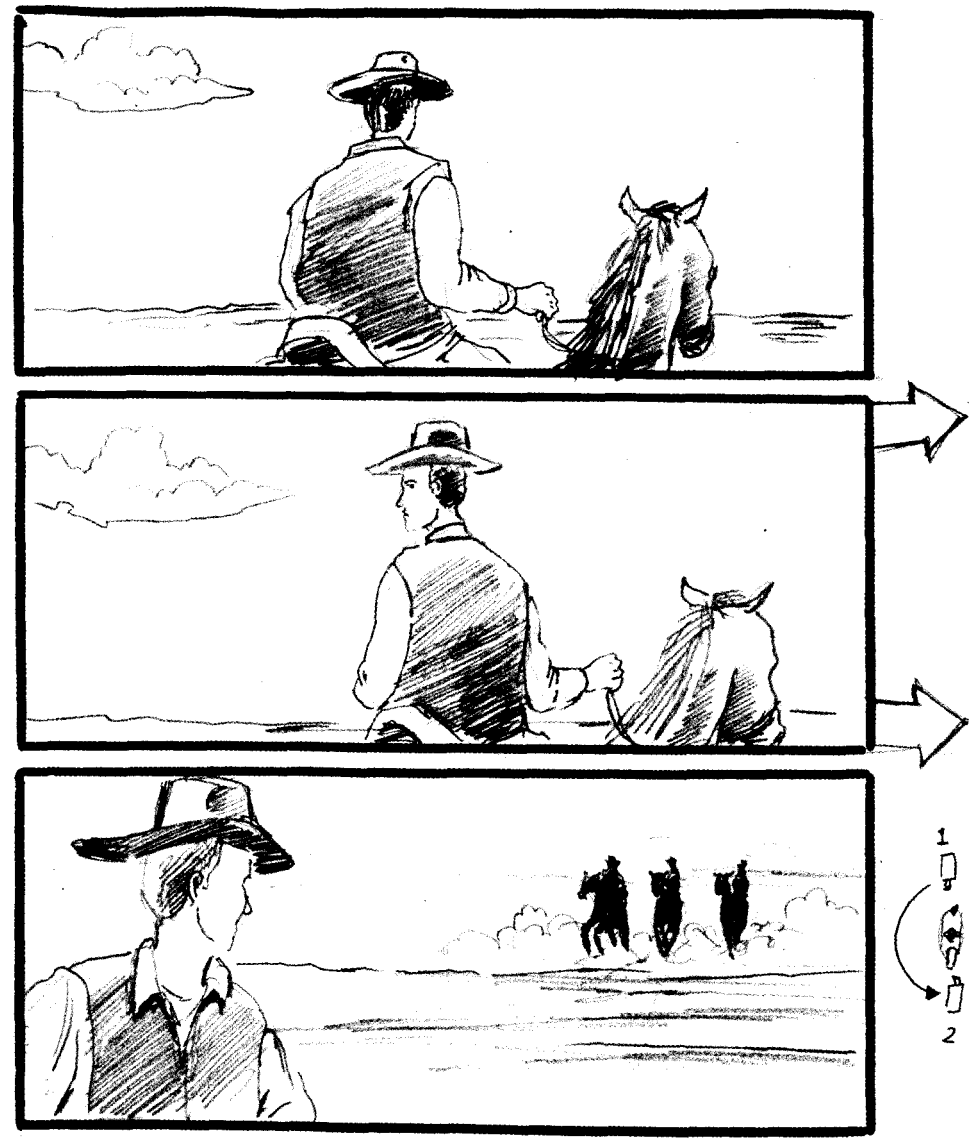
Nasıl Bir Şeydir?

Dönerek Bakma, tekniğinde kamera oyuncunun etrafında dönerek oyuncunun bakmakta olduğu nesneyi gösterir. Kamera sahneye bakılan nesneyi göstererek de başlayabilir. Daha sonra ters yönde dönerek karakteri gösterir.

Dönerek Bakma, karakter çerçevenin dışına baktığında kesme yapma tekniği yerine kullanılan popüler bir tekniktir.

Nerede Görebilirim?

Kasabanın Namusu (Tombstone) filminde kamera, yaklaşmakta olan atlılara bakan Wyatt Earp'ün etrafında döner. *Saatler Sonra* (After Hours) filminde, Paul, gece yarısı New York şehrini keşfederken, kamera birçok kez Dönerek Bakma hareketi yapar.



Dönerek Bakma

Kayarak Duvarın İçinden Geçme

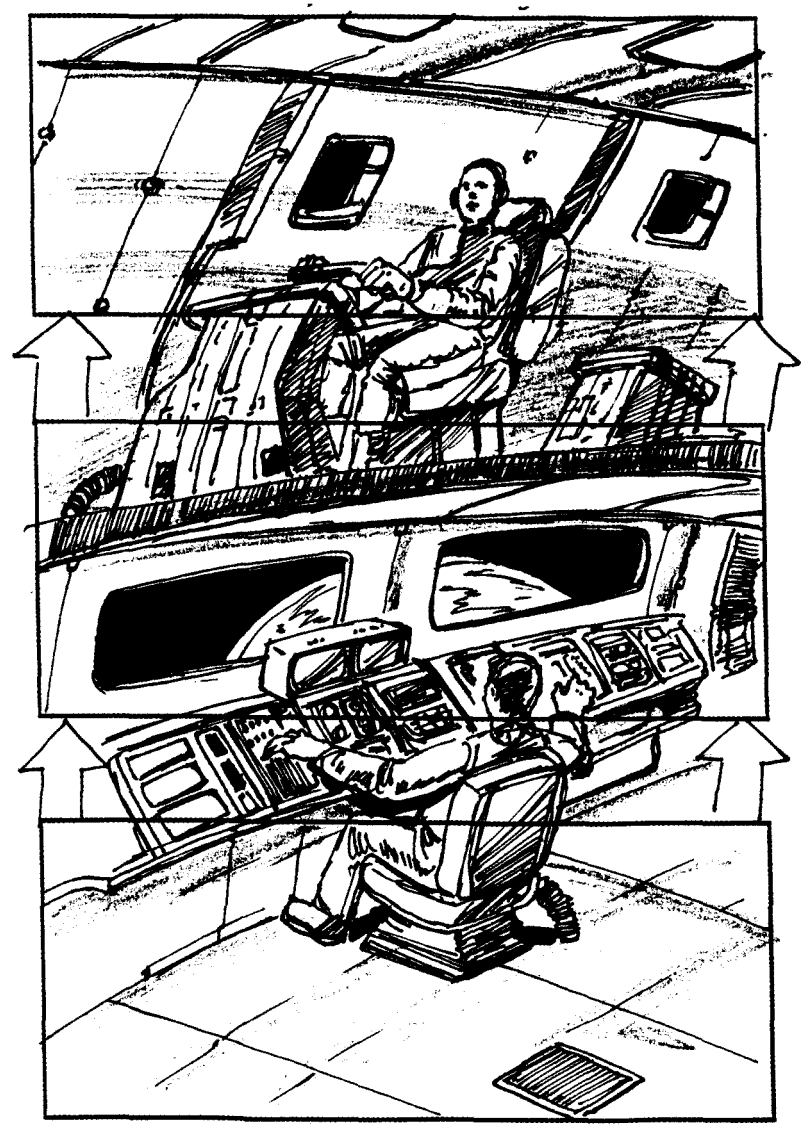
Nasıl Bir Şeydir?

Bir yönetmen, Kayarak Duvarın İçinden Geçme tekniğini katı bir nesnenin içinden geçiyormuş görüntüsü vermek için kullanabilir.

Bu etkiyi yaratmak için nesne yarıdan kesilerek açılır ve kamera objenin önünde pan veya tilt yapar ya da önünden kayarak geçer. Bu teknik uygulandığında kamera imkansız bir şeyi başarmış gibi görünür, ama aslında çok bariz bir görsel hile yapılmaktadır.

Nerede Görebilirim?

Bıçak Sırtı (Blade Runner) filmini izleyin. Deckard binaya girdiğinde vinç polis merkezinin çatısının içinden aşağıya iner. Aslında polis merkezi, bir tarafı açık bir settir ve kamera setin önünde aşağıya iner. Birçok izleyici bu geçişi fark etmez. *Tuhaf İlişkiler* (Bound) filminde kamera iki daire arasındaki duvarın içinden geçer.



Kayarak Duvarın İçinden Geçme

VERTIGO

Nasıl Bir Şeydir?

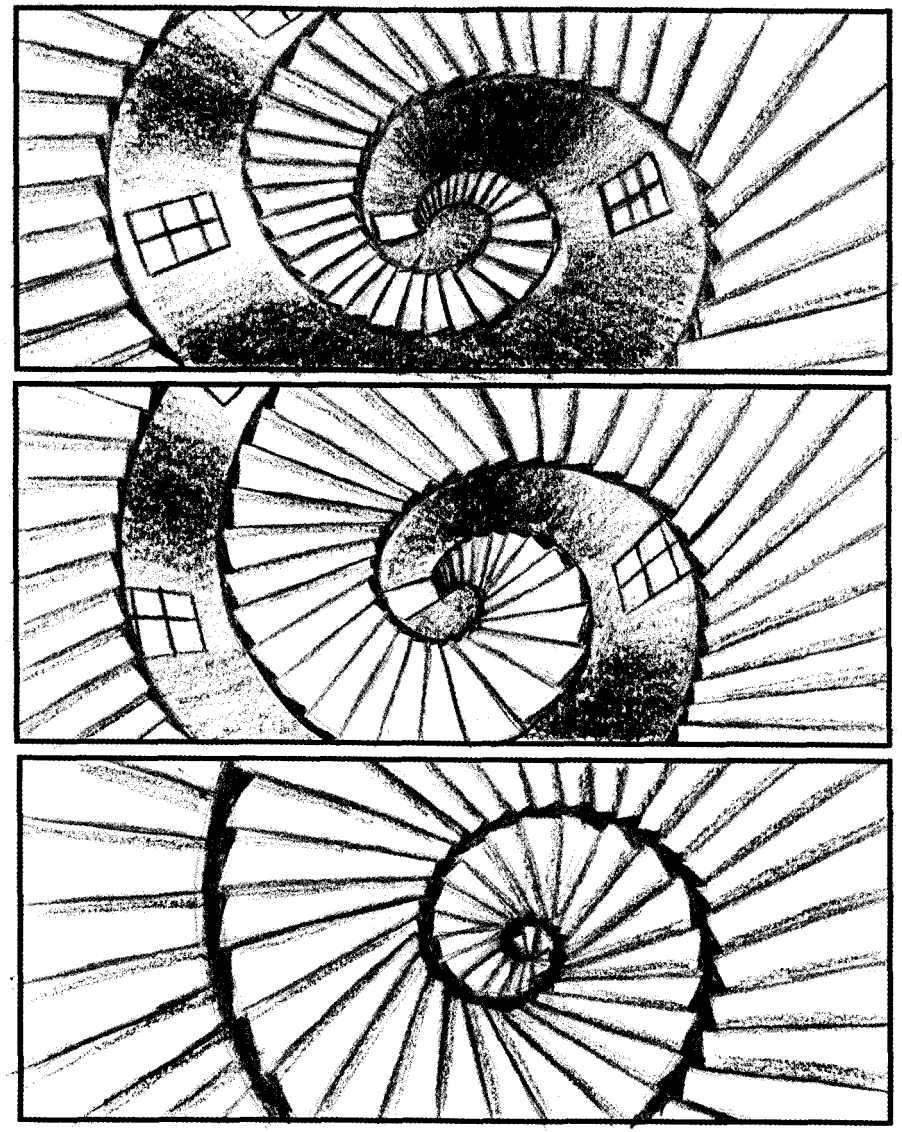
"Dolly Zoom" olarak da bilinen Vertigo efekti, perspektifi genişletirken çerçevenin merkezindeki nesneyi aynı boyutta tutar. Bu etki, kamera ileriye doğru hareket ettirilirken zoom out ya da kamera geriye doğru hareket ettirilirken zoom in yapılarak sağlanır.

Bu teknik baş dönmesi, kafa karışıklığı, coşku, sıkıntı veya şaşırma gibi etkiler yaratmak için kullanılır.

Nerede Görebilirim?

Ölüm Korkusu (Vertigo) filminin sonunda James Stewart ümitsizce yükseklik korkusu ile mücadele ederken bu efekti görebilirsiniz. *Jaws* filminde Martin Brody sahile saldıran köpekbalığını gördüğünde, *Maske* (The Mask) filminde Jim Carrey ve yanındaki erkek oyuncu Cameron Diaz'ın odaya girişiyle Vertigo etkisini yaşarlar.

Sıkı Dostlar (Goodfellas) filminin sonuna doğru, Ray Liotta'yla Robert DeNiro lokantadaki bir masada karşılıklı otururken çok yavaş bir Vertigo efekti uygulanır.



Vertigo

TAKİP KAYDIRMASI

Nasıl Bir Şeydir?

Takip Kaydırması tekniğinde kamera uzaklaşmakta olan bir karakteri takip eder. Kamera ileriye doğru hareket ederken, oyuncu kameradan daha hızlı ilerler ve gittikçe izleyiciden uzaklaşır.

Takip Kaydırması bir sahneye bitiş sağlar ve geçiş ya da fade yapmak için uygun bir ortam yaratır.



Takip Kaydırması

ÇARPIŞAN KAYDIRMA

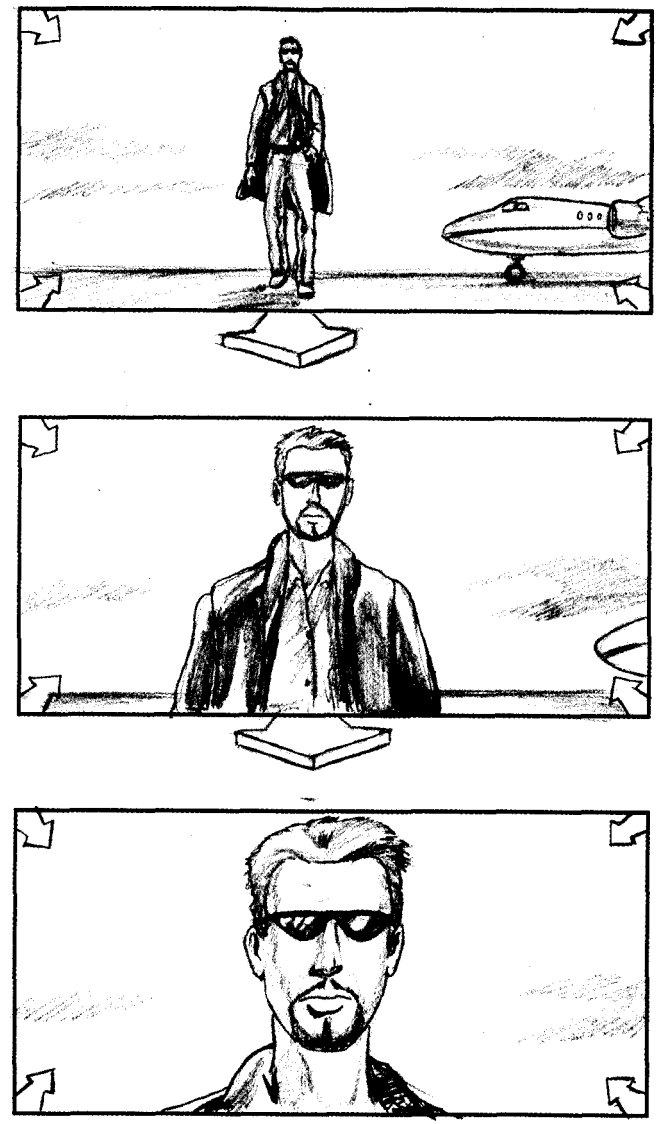
Nasıl Bir Şeydir?

Çarpışan Kaydırma tekniğinde kamera ileriye doğru hareket ederken oyuncu kameraya doğru yürür, böylece basit bir aksiyon dramatikleştirilmiş olur. İki ters hareketi birleştirmek karakterin ilerleyişinin gücünü artırır.

Hareketli kameranın kullanılamadığı durumlarda, kameranın tilt yaparak yürümekte olan oyuncunun yakın planına geçmesi de benzer bir dramatik etki katacaktır.

Nerede Görebilirim?

Çarpışan Kaydırma tekniği *Yüz Yüze* (Face/Off) filminde, havaalanındaki kovalamaca sahnesinde görülebilir. *Indiana Jones: Kutsal Hazine Avcıları* (Raiders of the Lost Ark) filminde Indiana Jones kendinden geçmiş bir şekilde kameraya doğru koşarken, bu tekniğin değiştirilmiş bir türü sergilenir.

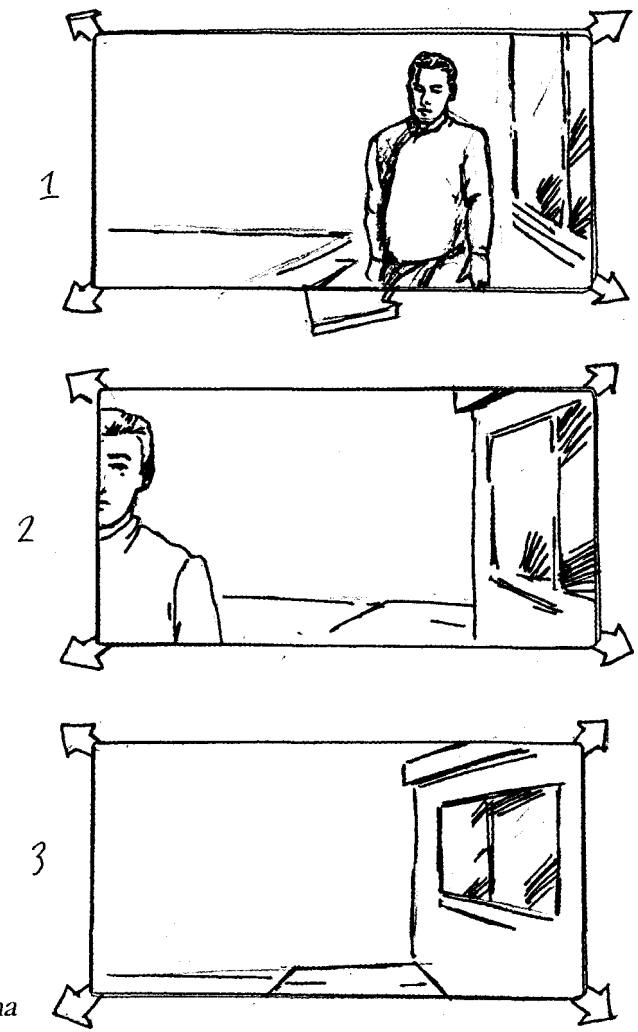


YAVAŞ KAYDIRMA

Nasıl Bir Şeydir?

Yavaş Kaydırma, karakter kameraya doğru yürürken kameranın geriye çekilmesiyle başlar. Oyuncu kameradan daha hızlı yürür ve kamerayı geçer. Sonuçta oyuncu kameranın sağından ya da solundan geçerek çerçeveden çıkar.

Yavaş Kaydırma, bir sahneyi bitirmek için iyi bir yöntemdir.



Yavaş Kaydırma

Uzun Plan, Uzun Çekim

Nasıl Bir Şeydir?

Normalde bir film yüzlerce kesmeden oluşur. Birçok yönetmen, filmi sunarken, yakın planları, genel planları, kesit çekimleri, vb. bir arada kullanmayı tercih eder.

Bir diğer seçenek de, kameranın, oyuncuların hareketine göre, yeniden çerçeveleme yaptığı, yer değiştirdiği Uzun Plan ya da Uzun Çekim kullanmaktır. Kurgu kullanılmaz ve yeni bir görüntüye kesme yapılmaz.

Bu teknik, bir yönden, "nefesinizi tutmaya" benzer. Eğer Uzun Planı fazla uzun tutarsanız, koltuğunda oturan seyirciyi, bıçak sırtında, uzun bir sekansın sonunda ilk kesme ya da kurguyu bekler durumda tutabilirsiniz.



Uzun Çekim

Nerede Görebilirim?

Son Umut (Children of Men) filminde, Clive Owen ve yoldaşları arabayla, saldırgan bir çeteden kaçarken olağanüstü bir Uzun Plan çekim kullanılmıştır. Tüm zamanların en ünlü Uzun Plan çekimlerinden biri *Bitmeyen Balayı* (Touch of Evil) filminde kullanılmıştır. Kamera, oyuncuları Meksika sınırının ötesinde birkaç değişik mekanda hiç durmadan çeker.

New York Çeteleri (Gangs of New York) filminde kamera, New York'a gelen, orduya yazılan, savaş gemilerine binen İrlandalıları ve savaştan dönen tabutları çok yavaş bir vinç hareketiyle çeker.

Rosemary'nin Bebeği (Rosemary's Baby) filminde, sahnenin üç farklı halini göstermek için Uzun Çekim kullanılır. Çift, Rosemary'nin hamileliğini tartışırken çerçeve içinde sürekli hareket eder ve yer değiştirirler. *Rus Hazine Sandığı* (Russkiy Kovcheg) filmi hiç kesintisiz tek bir Uzun Plandan oluşmaktadır. *İhtiyar Delikanlı* (Oldeuboi) filminde karakterin bir grup saldırgana karşı elinde sadece bir çekiçle dövüştüğü sahne tek bir Uzun Plan ile çekilmiştir. *Öldüren Kadın* (Femme Fatale) ve *Yılan Gözler* (Snake Eyes) filmlerinin açılış sahnesi Uzun Plandır.

GECİKTİRİLMİŞ GÖSTERİM

Nasıl Bir Şeydir?

Yönetmenler tarafından yapılan en büyük hata sahnenin bütün içeriğinin hemen gösterilmesidir. Bütün karakterler ve ayrıntılar tek bir genel çekimle gösterildiğinden, bu durum izleyiciyi sıkar; ayrıca hiç de sinematografik değildir.

Bunun alternatifi Geciktirilmiş Gösterim yöntemidir. Geciktirilmiş Gösterim yönteminde kamera, belirli bir ayrıntıyla başlar, hareket ederek biraz daha bilgi sunar, sonra tekrar hareket ederek daha fazla karakteri gösterir, vb... Bu, genellikle, sabit çekimden daha fazla merak ve ilgi uyandırır.



Geciktirilmiş Gösterim

Nerede Görebilirim?

Gizli Teşkilat (North by Northwest) filminde, kamera yavaşça pan yaparak müzayede evindeki: 1) suçluları; 2) kalabalığı; ve en sonunda 3) Carry Grant'i gösterir. *Kurdun Saati* (Vargtimmen) filminde Geciktirilmiş Gösterim yöntemi, baron ailesini ve arkadaşlarını takdim ederken kullanılır.

La Règle du Jeu filminde kamera, adam, kendisini aldatan karısını ararken, kalabalığı tarar. *Deney* (Das Experiment) filminde kamera, bir grup deneğin arasından geçtikten sonra ana karaktere ulaşır.

Üçüncü Türden Yakınlaşmalar (Close Encounters of the Third Kind) filminde, sahne yerli şamanlarla başlar ve sonra, bir şekilde çölün ortasına gelmiş olan bir gemiyi gözler önüne serer. *Cezayir Savaşı* (La Battaglia di Algeri) filminde kamera mevzideki dört askerin arasından her birini yakın planda göstererek geçer. *Yunusun Günü* (The Day of the Dolphin) filminde kamera, her bir karakteri farklı zamanlarda göstermek için pan ve zoom yapar.

ALIŞTIRMALAR

- **Kamerayı hareket ettirmek için özgün yöntemler bulmaya çalışın.** Örneğin: atlıkarıncaya binerek, salıncağa binerek, bir arabanın içinde giderken, lunapark trenine binerek, yürüyerek, kaykay kullanırken, bisiklet üstünde, yer seviyesinde götürerek veya dans ederken... Her bir hareket sahneye, kendi özgün kinetik enerjisini katacaktır.
- **Kendi dolly'nizi yapın.** Dolly, bir tekerlekli plaka gibi basit bir şey olabilir. Zaten elinizin altında bulunan bir şeyi de kullanabilirsiniz: tekerlekli sandalye, bebek arabası, bisiklet, vb... Hatta dümdüz yürüyerek, dolly hareketlerini tasavvur edebilirsiniz.
- **Hareketleri birleştimeye çalışın.** Örneğin: kamera ileriye giderken oyuncular kameraya doğru yürüsün; kamera geriye giderken oyuncular kameranın yanından geçip gitsin; kamera yana doğru kayarken oyuncular kameradan uzaklaşsın... İzleyiciyi etkilemek için hangi hareket kombinasyonlarının nasıl kullanılacağını öğrenin.
- **Kayarak Duvarın İçinden Geçme tekniğini deneyin.** Bu tekniği ikiye bölebileceğiniz bir masa ya da sahneyi ikiye bölen ince bir duvar kullanarak deneyebilirsiniz.

Bakış Açısı Teknikleri

Bakış açısı tamamen bizim nesnelere nasıl baktığımızla alakalıdır. Gözlerimizle gördüğümüz dünya basittir. Işık nesnelerden yansır ve görme sistemimize ulaşarak renk ve şekilleri oluşturur. Ama bir yönetmenin elinde, izleyicinin perspektif algısıyla oynayabilecek araçları vardır. Yönetmen, bizimle oynayabilir, sahnenin duygusal içeriğini güçlendirmek için dünyayı filtreleyebilir ve hatta seyircinin kendini karakterle özdeşleştirmesini ve bu sayede öznel bir deneyim yaşamasını sağlayabilir. Filmlerin bizim bakış açımızı değiştirmelerine müsaade edilir ve biz de eğlenmek adına bunu hoş karşılarız.

Yönetmenlerin elinin altında, bir sahneye dair bakış açımızı biçimlendirmelerini sağlayacak birçok teknik bulunmaktadır. Bir yönetmen bir çekimi, resim, kompozisyon ve şekillerle ustaca birleştirerek belirli ve özgün fikirleri izleyiciye aktarabilirler. İzleyicinin bakış açısını değiştirmeye yarayan bir kısım sinema tekniği bu bölümde anlatılmaktadır.

BİRİNCİ GÖZ

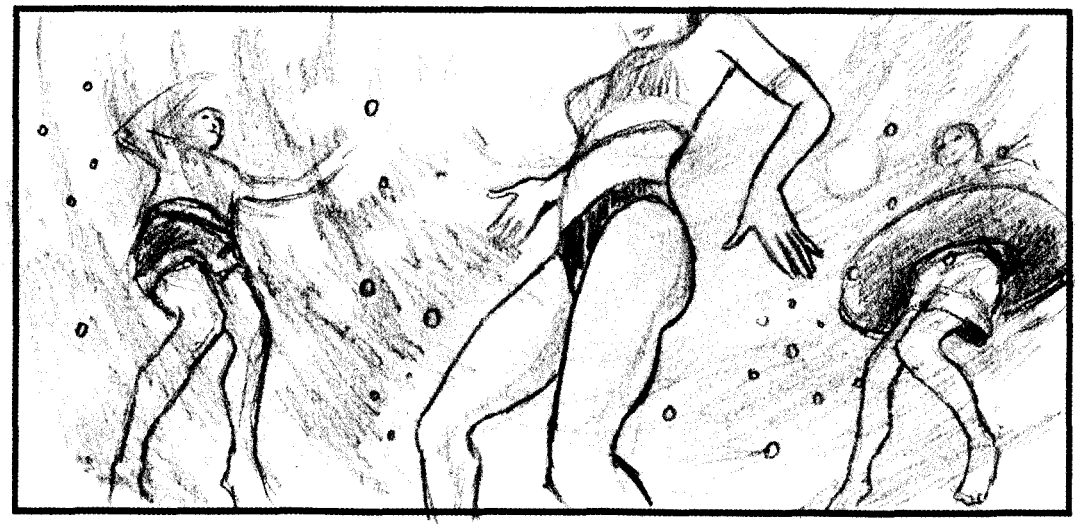
Nasıl Bir Şeydir?

Birinci Göz, filmdeki bir karakter neyi görüyorsa izleyicinin de onu görmesidir.

Birinci Göz, izleyicinin ekrandaki karakterle duygusal bağını güçlendirmek için kullanılabilir.

Nerede Görebilirim?

Jaws filminde bazı sahneler köpek balığının gözünden verilmiştir. *Terminatör 2* (Terminator 2: Judgement Day) filminde Terminatörün gözünden baktığımız sahnelerde dijital bir görüntü ekranı kaplar. *Katil Doğanlar* (Natural Born Killers) filminde çok etkileyici bir Birinci Göz, Mallory'nin kafasını vurduğu sahnede kameranın Mallory'nin gördüğünü gösteriyormuş gibi hareket etmesiyle sağlanır.



Birinci Göz

Tuhaf Günler (Strange Days) filminde, sanal gerçeklik sahnelerinde birçok Birinci Göz kullanılır. *Şeytanın Ölüsü* (The Evil Dead) serisinde, ormanın içinde dolaşan şeytani bir yaratığın varlığını göstermek için Birinci Göz kullanılır. *Şeytan* (The Exorcist) filminde, Rahip Karras merdivenlerden düşerken kamera onun Birinci Gözüne geçer.

SİLAHLI BİRİNCİ GÖZ

Nasıl Bir Şeydir?

Silahlı Birinci Göz, standart birinci gözün bir türüdür. Karakter yüzünün önünde bıçak, silah, vb. taşır. Bu nesne çerçevede gözükür ve izleyicinin, karakterin taşıdığı nesneyi görmesi sağlanır.

Nerede Görebilirim?

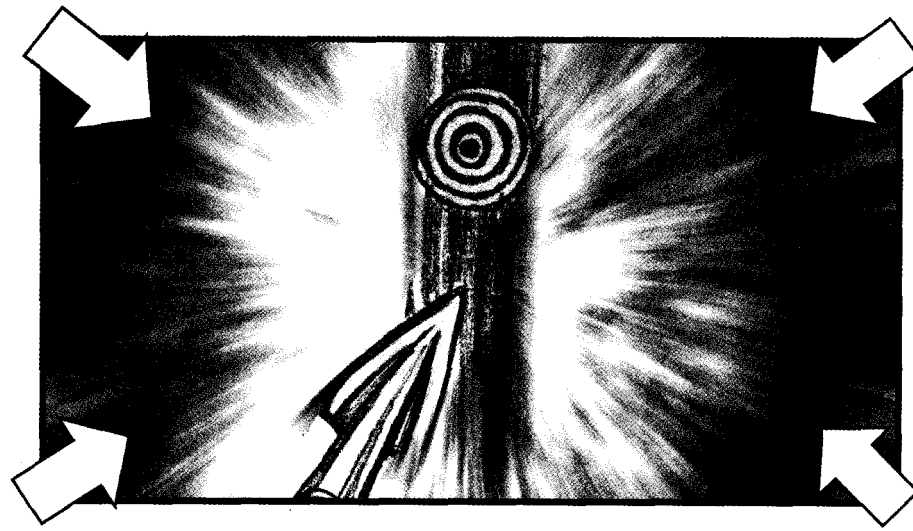
Taksi Şoförü (Taxi Driver) filminde, DeNiro'nun camdan dışarıya silahını yönelttiği sahnede Silahlı Birinci Göz kullanılır. *Kötü Ruh 2* (Evil Dead 2), *Nikita* (La Femme Nikita), ve *Beşinci Element* (The Fifth Element) filmlerinde, aksiyon sahnelerinde karakterler silahlarını doğrulttuklarında Silahlı Birinci Göz kullanılır. *Öldüren Hatıralar* (Spellbound) filminin sonunda, doktorun altıpatlarını doğrultup topunu çevirdiği sahne Silahlı Birinci Göz tekniğiyle çekilmiştir.



Silahlı Birinci Göz

Nesne Birinci Gözü, Fırlatılan Cisim Birinci Gözü





Fırlatılan Cisim Birinci Gözü

Nasıl Bir Şeydir?

Nesne Birinci Gözü, cansız bir nesnenin bakış açısından çekim yapmaktır; örneğin bir telesekreter ya da kola makinesinin... Bir oyuncu nesneye yöneldiğinde ya da etkileşime geçtiğinde, izleyici sahneyi özgün bir bakış açısından görür.

Fırlatılan Cisim Birinci Gözü, ok, kurşun gibi fırlatılmış bir nesneyi hedefine kadar takip eder. Bu teknik izleyicinin fırlatılan cismi ve etkilerini "deneyimlemesini" sağlar.

Nerede Görebilirim?

Tetikçi (Sniper) filminde, dürbünlü tüfekten çıkan kurşunu takip ederiz.

Saatler Sonra (After Hours) filminde kamera camdan dışarıya atılan bir yüzüğe ait öznel kameraya geçer. *Robin Hood: Hırsızlar Prensi* (Robin Hood: Prince of Thieves) ve *Kötü Ruh 3: Karanlığın Ordusu* (Army of Darkness) filmlerinde hedefine uçarak gitmekte olan bir oku göstermek için Fırlatılan Cisim Birinci Gözü tekniği kullanılmıştır.

Nikita (La Femme Nikita) filminde, mutfakta geçen silahlı çatışma sahnesinde kamera, kurbanına doğru uçmakta olan bir kurşunun bakış açısından çekim yapar. *Paranın Rengi* (The Color of Money) filminde masada yuvarlanmakta olan bir bilardo topunun bakış açısına geçeriz

KAMERADAN UZAĞA GERİLİM

Nasıl Bir Şeydir?

Çekilen bir sahnede oyuncular konuşurken genellikle birbirlerine bakarlar. Bu doğaldır, çünkü biz de gerçek hayatta muhabbet ederken bu şekilde davranırız.

Ancak, yönetmenin elinin altında Kameradan Uzağa Gerilim tekniği vardır. Oyuncular bütün diyalogu birbirlerine hiç bakmadan yapabilirler. Uzaklara bakıp, birbirleriyle hiç göz teması kurmazken, yakın plan çekimde yan yana oturuyor olabilirler.

Diğer bir seçenek olarak da, oyuncu kameranın tam tersi yöne de bakıyor olabilir. Yüzleri yerine kafalarının arkasını gördüğümüzde karakter sahnede yalıtılmış olur. Kameradan Uzağa Gerilim tekniği karakterlerin yalnızlığı ve yalıtılmışlığı gibi duyguları yansıtmak için de kullanılabilir. Kameradan Uzağa Gerilim tekniği bastırılmış duyguları ve kini ima edebilir.



Kameradan Uzağa Gerilim

Nerede Görebilirim?

Genç Kız Pınarı (Jungfrukällan) filminde, Max von Sydow izleyiciden farklı bir yöne bakarken tanrıya bağırır. Aynı filmde karısı dertlerini anlatırken Jonas uzaklara bakar. *Sessizlik* (Tystnaden) filminde, trenle yolculuk etmekte olan çocuk, kameraya göre tam ters tarafta olan camdan dışarıya, akıp gitmekte olan dünyaya bakar. *Jingi Naki Tatakai* filminde, Hirono arkası dönük olarak konuşur.

Dönüş Yok (Irréversible) filminde karakter yürürken arkası bize dönüktür; ne yüzünü ne de duygularını görebiliriz. *Yaban Çilekleri* (Smultronstället) filminde Evald karısının hamile olduğunu öğrenince karısına sırtını döner. *Tanık* (Witness) filminde, üç karakter tamamen birbirlerinden farklı yöne bakar şekilde otururlar. Bu teknik Kurosawa ve Bergman'ın filmlerinde sıklıkla kullanılır. *Yüksek ve Alçak* (Tengoku to Jigoku) filminde bir kaç karakter muhabbet etmekte ve her biri farklı bir yöne bakmaktadır.

KAMERAYA DOĞRU GERİLİM

Nasıl Bir Şeydir?

Oyuncular, normalde filmlerde doğrudan kameraya bakmazlar. Bundan kaçınılmasının nedeni, oyuncunun kameraya bakmasının izleyici tarafından oyuncunun kamera tarafından dikkatinin dağılması ya da diğer karakterler yerine seyirciye bakması şeklinde yorumlanabilecek olmasıdır.



Kameraya Doğru Gerilim

Ancak, bir yönetmen Kameraya Doğru Gerilim tekniğini, oyuncunun doğrudan kameraya bakmasını tercih ederek, özel bir etki yaratmak için kullanabilir. Ayrıca, Kameraya Doğru Gerilim tekniği belirli bir sahne ya da duruma ilgiyi yöneltmek amacıyla da kullanılabilir.

Nerede Görebilirim?

Kuzuların Sessizliği (The Silence of the Lambs) filminde birçok kamera kurulumları oyuncuların doğrudan izleyiciye bakacağı şekilde ayarlanmıştır. Bu teknik bizi, özellikle Hanibal Lecter'ın doğrudan bize baktığı sahnelerde, rahatsız hissettirmek için kullanılmıştır. *Mançuryalı Aday* (The Manchurian Candidate) filminin yeniden çevriminde de Kameraya Doğru Gerilim tekniğini görebilirsiniz.

Bahis (Intacto) filminde silah doğrudan kameraya çevrilmiştir. *25. Saat* (25th Hour) filminde Frank kameraya yumruk atar. *Katilin Busesi* (Killer's Kiss) filminde karakterlerden biri kızgınlıkla bir bardak atar ve bardak kameraya çarpıp sarsılmasına neden olur.

YIKILAN DUVAR

Nasıl Bir Şeydir?

Normalde bir filmdeki oyuncular izleyiciyle konuşmamalıdır. Film karakterlerinin, kendi "sinemasal evrenlerinde" bulunması, bizimkiyle etkileşime geçmemesi gerekir.

Bir oyuncu kameraya doğru dönüp bizimle konuşmaya başladığında Yıkılan Duvar tekniğini görebilirsiniz. Bu terim, sahnede, aktörlerin arkasında üç tane duvar olan, tiyatro terminolojisinden alınmadır.

Hayali "dördüncü duvar" karakterlerle izleyiciyi birbirinden ayıran duvardır. Duvar "yıkıldığında", hikayenin gerçekliğiyle, izleyicinin gerçekliği iç içe geçer.



Yıkılan Duvar

Nerede Görebilirim?

Grindhouse filminde Kurt Russel kameraya doğru döner ve göz kırpar. *Ölümcül Oyunlar* (Funny Games) filminde evdeki yabancılar kameraya doğru döner ve izleyiciye göz kırparlar. Daha sonra, bir iddia hakkında izleyicinin fikrini sorarlar. *Annie Hall* filminde Woody Allen sahnenin dışına çıkar ve izleyiciyle konuşur. Bu tekniği, ayrıca, *Aşağıdakiler* (Down to You), *Sensiz Olmaz* (High Fidelity), *Büyük Lebowski* (The Big Lebowski), *Saraband, The Lonely Guy* ve *Alfie* filmlerinde de görebilirsiniz.

She's Gotta Have It, Sıkı Dostlar (Goodfellas), *Ferris Bueller'la Bir Gün* (Ferris Bueller's Day Off) ve *Cadillac Man* filmlerinde karakterler kendi gerçekliklerini yıkıp, doğrudan izleyiciyle konuşurlar. *Sıkı Dostlar* (Goodfellas) filminde, Ray Liotta mahkeme salonunda kendini açıklarken, bu tavrın sarsıcı bir etkisi olur.

RÖNTGENCİ

Nasıl Bir Şeydir?

Bir bakıma hepimiz röntgenciyizdir; perdedeki karakterlerin özel ve mahrem yaşantılarını gözetleriz. O karakterler bizden varoluşlarını röntgenlememizi istememişlerdir. Basitçe kendi kendimizi davet eder ve başkalarının hayatına olan merakımızı oburca doyururuz.

Röntgenleme hissi veren sekans, anlatılan hikayenin deneyimlenmesi yerine, perdedeki karakterleri röntgenliyormuş gibi hissetmemiz için bilinçli olarak tasarlanmış olabilir. Çekim öyle çerçevelenmiştir ki (bir dürbünden ya da dolabın içinden bakar gibi) sahnenin röntgenlenme hissi daha vurgulu hale gelir.

Nerede Görebilirim?

Arka Pencere (Rear Window) ve *Mavi Kadife* (Blue Velvet) de dahil bir çok detektiflik filmi röntgenciliğe dair unsurlar içerir. Detektifler zamanlarının çoğunu başka insanları gözetleyerek geçirirler. Röntgenleme hissi dolaylı olarak ya da doğrudan verilebilir.

KARANLIK RÖNTGENCİ

Nasıl Bir Şeydir?

Karanlık Röntgenci, klasik bir korku ve psikolojik gerilim hilesidir. Bu teknik karakterleri birinin izlediği, hatta genelde kötü niyetli birinin izlediği izlenimi yaratmak için kullanılır.

Bu teknik, dışarıdaki karakterlerin yoğun bir çalılığın ya da bir dolabın içinden çekilmesi şeklinde uygulanır. Bu çekim, karakterleri birisinin izlediği ama aynı zamanda da izleyen kişinin görünmek istemediği hissini uyandırır.

Nerede Görebilirim?

Karanlık Röntgenci tekniği, *Savaş Günahları* (Casualties of War) filminde, Michael J. Fox'un kampın içinde takip edildiği sahnede kullanılır.

13. Cuma (Friday the 13th) filmi Karanlık Röntgenci tekniğini görmek için izlenmesi gereken filmlerden biridir. *Jaws* (Jaws) filminde, köpekbalığı denizin içinden, yüzeyde yüzmekte olan insanlara bakarken öznel kameraya geçilir. Birçok korku filmi bu tekniği kullanır.



Karanlık Röntgenci

KAŞ, MASKE

Nasıl Bir Şeydir?

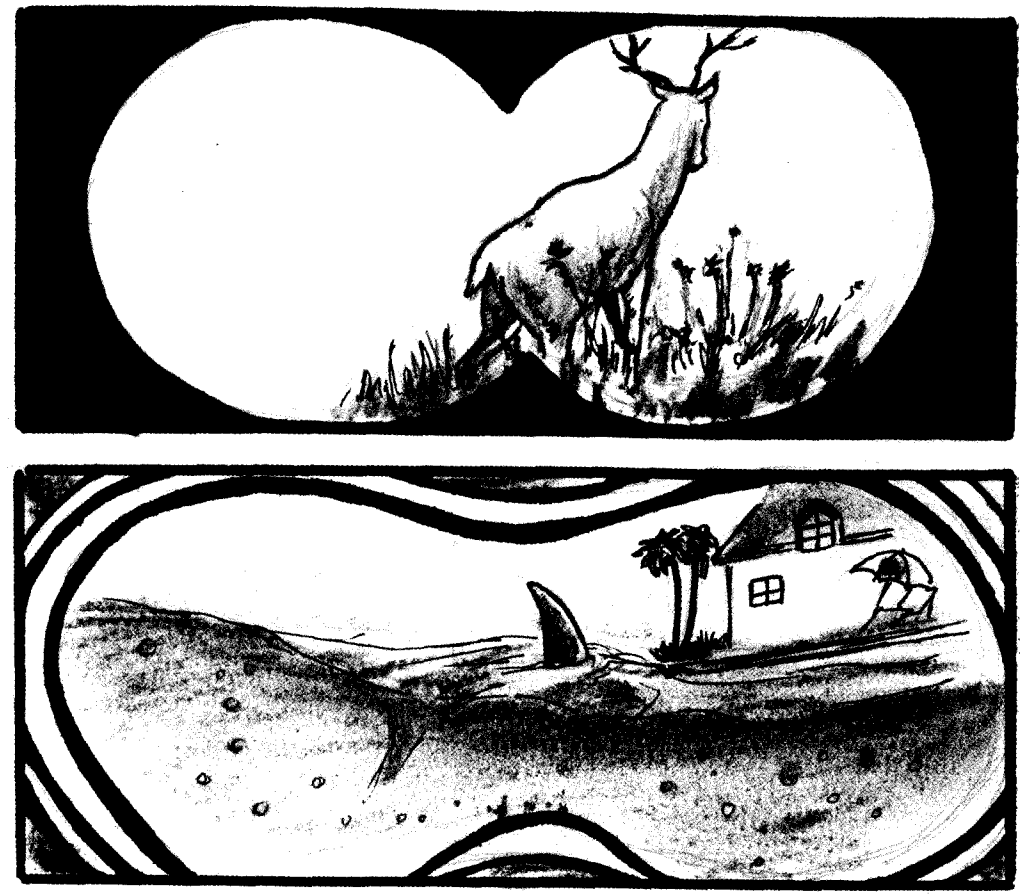
Kaş, görüş alanımız daraltıldığında görebileceğimiz şeyleri göstermek için ekranın belli bir kısmının karartılmasıdır. Kaş örnekleri filmlerde, karakterin bir dürbünden ya da anahtar deliğinden baktığı sahnelerde görülebilir.

Maske Kaşa çok benzer. Aradaki tek fark, Kaş karartılmış bir alanken, Maske bir şekle veya biçime sahip olabilir. Örneğin gizli bir kameradan bakarken, kamera ekranı çerçeveleyen objektifin yuvarlak kenarlarını gösterebilir. Kaş yapılmış alan bir renk ve biçime sahip olacağından Maske olarak adlandırılır.

Nerede Görebilirim?

Koroshi no Rakuin filminde, adamın bir anahtar deliğinden kadına baktığı sahnede Kaş kullanılır. *Masumiyet Yaşı* (The Age of Innocence) filminde, karakterlerin bir oyundan sonra samimi anlar yaşadığı birçok sahnede kaş yapılır.

Denizaltı (Das Boot) filminde, denizaltının kaptanı dürbünle bir muhribe bakarken Kaş kullanılır. *Truman Show* (The Truman Show) filminde, her biri Truman'ın dünyasındaki gizli kameraları simgeleyen birçok Maske bulunmaktadır.



Kaş, Maske

PARAVAN

Nasıl Bir Şeydir?

Paravanlar, basitçe, ekranı filtreleyen nesnelerdir. Bir sekansı, bir jaluzi, mozaikli cam veya su gibi bir maddenin arkasından görüyorsak, sahneye bakış açımız bir Paravan tarafından filtrelenmiş demektir.

Paravanlar bir sahnenin ruh halini belirlemek için kullanışlı araçlardır ve bir karakterin ruh hali ve duyguları hakkında bir içgörü sağlamaya yarayabilirler.

Nerede Görebilirim?

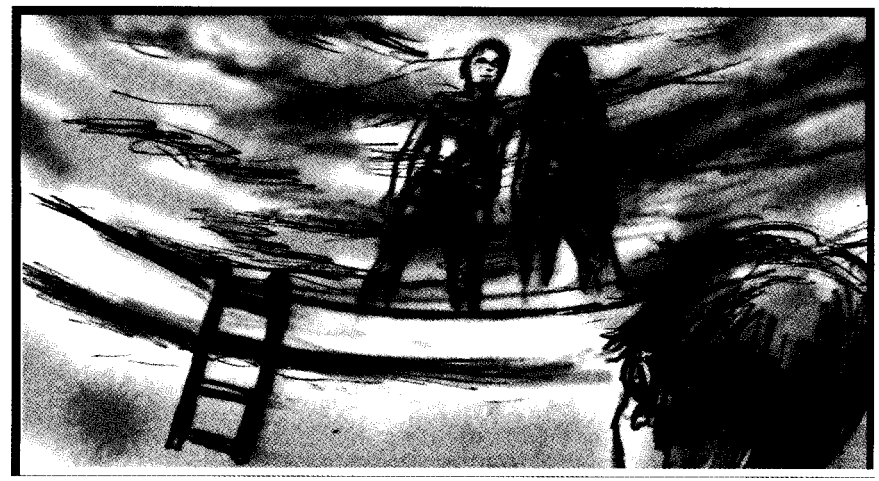
Kesişen Yollar (Monster's Ball) filminde, sevişme sahnesi bir kuş kafesiyle filtrelenmiştir. *Genç Kız Pınarı* (Jungfrukällan) filminde bir kavga sahnesi ateşten yükselen alevlerle filtrelenmiştir. *Yedinci Mühür* (Det Sjunde Inseglet) filminde, Antonius Block günah çıkartmaya gider. Karakterin günah çıkartmasını bir kafesin arkasından izleriz.

Çit (Rabbit Proof Fence) filminde, ısı kameranın önünde dalgalanma yaratır ve aktörlerin görüntüsünü bozarak doğal bir Paravan yaratır. *Sierra Madre Hazineleri* (The Treasure of the Sierra Madre), bir kamp ateşinden çıkan alevler büyüyerek ekranı kaplar. *Açlık* (The Hunger) filminde, beyaz yatak perdeleri ve tel kafesler Paravan olarak kullanılmıştır. *Fahişe* (Klute) filminde bir sahne, zincirden yapılma bir çit arkasından gösterilir.

Paris'te Son Tango (Ultimo Tango a Parigi) filminde, telefon kulübesinin buğulu camı Paravan olarak kullanılmıştır. *Havana* (Havana) filminde iskambil kağıtlarının dağıtılışını cam bir masanın altından izleriz. *Sanjuro* (Tsubaki Sanjûrô) filminde bir sahne pencere mazgallarının arkasından çekilir. *İşaretler* (Signs) filminde, zayıflığına dair ipucu vermek için, bir uzaylıyı bir bardak suyun arkasından görürüz.

Kuduz Köpek (Nora Inu) filminde jaluziler Paravan olarak kullanılmıştır.





Paravan

YANSIMA

Nasıl Bir Şeydir?

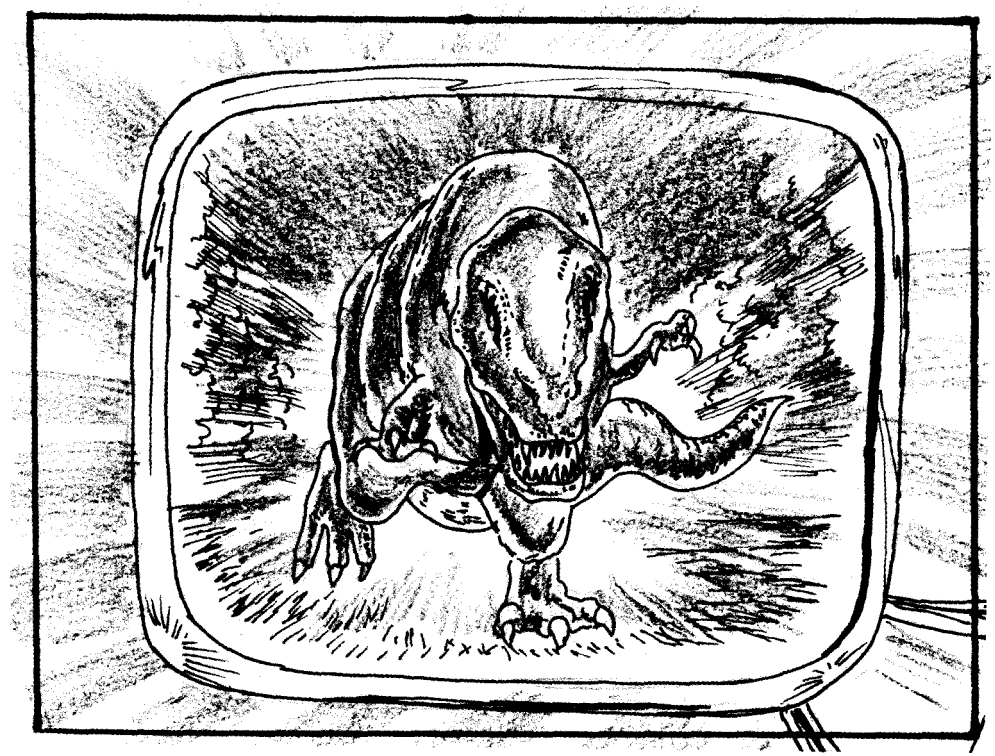
Yansıma gizemli ve felsefi açıdan ilgi çekicidir. Dünyayı olduğu gibi değil, bir görüntü yansıması olarak görürüz. Bu, bizi gerçekliği, kısa bir süreliğine bozulmuş olarak görmeye zorlar.

Yansımaları görmemizin bir çok değişik yolu vardır. Aynalar ve benzeri parlak nesneler yaygın örneklerdir.

Nerede Görebilirim?

İşaretler (Signs) filminde bir uzaylının televizyon ekranındaki yansımasını görürüz. *Şangaylı Kadın* (The Lady from Shanghai) filminde, aynalar evinde geçen uzun bir sahne vardır. *Lanetli Kadın* (The Property is Condemned) filminde Alva, Robert Redford'u bir parktaki fıskiyenin yansımasında bulur.

Yüksek ve Alçak (Tengoku to Jigoku) filminde, önce polisi, sonra da nehirdeki yansımada hırsızları görürüz. *Hanging Rock'ta Piknik* (Picnic at Hanging Rock) filminde diyaloglar aynadaki yansımalar şeklinde gerçekleşir. *Mishima* filminde küçük bir el aynası bir kadının vücudunun bir kısmını yansıtır.



Yansıma

Jurassic Park filminde, karakterler hızla kaçarken cipin dikiz aynasından bir T-Rex'in yansımasını görürüz. *Üç Renk: Mavi* (Trois Couleurs: Bleu) filminde, Julie'nin gözündeki yansımada, eşinin ve kızının öldüğünü söyleyen doktoru görürüz. *Bela* (Duel) filminde, arabaların aynalarındaki yansımalar filmin bir yol filmi olduğunu gösterir.

GEÇİT

Nasıl Bir Şeydir?

Geçit gerçekliğe bir tür aygıt vasıtasıyla bakmanın bir yoludur.

Televizyona bakarken gerçekliği görürüz, ama gördüğümüz şey aslında fiziksel anlamda bir gerçeklik değildir. Gördüğümüz şey başkasının algısının sunumudur. Bir başkasının varoluş düzlemine bir Geçit...

Nerede Görebilirim?

Videodrome filmindeki çoğu olay Geçitler vasıtasıyla deneyimlenir. Karakterler yeni tür bir gerçekliğe televizyonları vasıtasıyla şahit olurlar.

Görevimiz Tehlike (Mission: Impossible) filminde, polis baskını monitörlerden gösterilir.



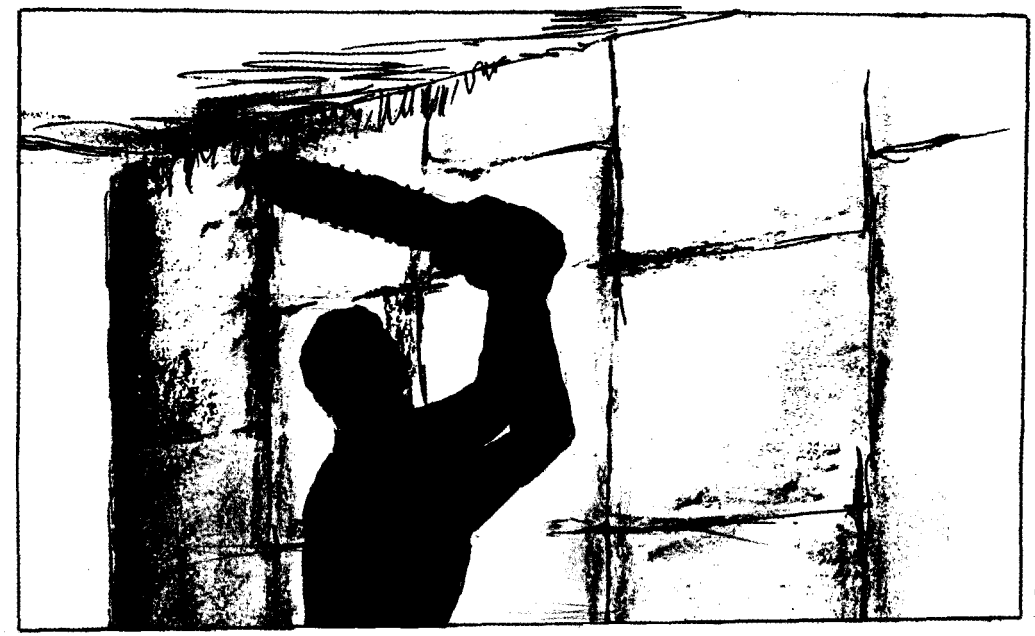
Geçit

Numéro Deux filminde, Godard bütün filmi, karakterlerin yaşamına açılan Geçitler olan, iki farklı televizyon vasıtasıyla gösterir. *Üç Renk: Mavi* (Trois Couleurs: Bleu) filminde Julie, hastane yatağında ailesinin cenazesini bir monitörden izler. *Truman Show* (The Truman Show) filminde Truman'ın bütün hayatı yüzlerce gizli kamera vasıtasıyla gösterilir. Herbir kamera Truman'ın hayatına açılan Geçitlerdir.

GÖLGE

Nasıl Bir Şeydir?

Gerçekliğin özgün bir sunumu olan Gölge, sahnedeki aksiyonu dolaylı yoldan göstermek isteyen bir yönetmen için iyi bir yöntem olabilir.



Gölge

Gölgeler, sahnede gerçekleşen olayın gösterilmesi zorsa ya da tercih edilmiyorsa, çok kullanışlıdır. Örneğin; yönetmen, bir karakterin başının kesildiğini göstermektense hareketin gölgesini göstermeyi tercih edebilir.

Gölgeler, gösterilmesi durumunda sorun yaratabilecek sahnelerin dolaylı yoldan gösterilmesini sağlayarak filmin izlenme derecesini de "yumuşatabilir".

Nerede Görebilirim?

Öldüren Kadın (Femme Fatale) filminde, Laure'un iki adamın kendisi için kavga etmesini izlediği sahneyi Gölgeler vasıtasıyla görürüz. *Şangaylı Kadın* (The Lady from Shanghai) filminde, devasa Gölgeler ürkütücü bir etki yaratmak için kullanılmıştır.

Kötü Ruh 2 (Evil Dead 2) filminde, Ash'in Gölgesini ele geçirilmiş bir cesedi parçalara ayırırken görürüz. *M.* filminde Gölge bir çocuk katilini yeni kurbanına yaklaşırken gösterir. *İyi, Kötü ve Çirkin* (Il Buono, Il Brutto, Il Cattivo) filminde, Clint Eastwood mezarlığa yaklaşırken Gölge kullanılır.

SİLUET

Nasıl Bir Şeydir?

Siluet, bir karakterin çok aydınlık bir fonun önünde çekilmesiyle elde edilir. Böylece karakterin dış görünüşü ve mimikleri belirsizleşecek, hatta belki de tamamen kararacaktır.

Bu teknik karakterle çevresi arasında kontrast yaratmak için kullanılabilir; alev alev yanan bir gün batımının önünde duran bir adamın silueti gibi... Siluetler çoğunlukla sanatsal dışavurumlar için kullanılır.

Nerede Görebilirim?

Kill Bill Vol.1 (Kill Bill: Volume 1.) filminde bir dövüş sahnesi Siluetlerle verilir. *Aşk Sarhoşu* (Punch-Drunk Love) filminde Lena ve Barry öpüşmek için buluştuklarında, elinde bayrak tutan bir çocuğun Silueti koşarak geçer.



Silüet

Cennet ve Yeryüzü (Heaven and Earth) filminde, bir rahip Siluet olarak gözükür. *Paris'te Son Tango* (Ultimo Tango a Parigi) filminde, camda oturan bir karakteri Siluet olarak görürüz. *Rüzgar Gibi Geçti* (Gone with the Wind) filminde, çocuk doğum sahnesinde Melanie'yi Siluet olarak görürüz.

Full Metal Jacket (Full Metal Jacket) filminde, acemi birliğinde eğitim gören askerlerin Siluetlerini görürüz. *Affedilmeyen* (Unforgiven) filminde bu tekniği Clint Eastwood at sırtında giderken görürüz. *Jaws* filminde, gece vakti teknede Roy Sheider'ın vücudu Siluet olarak görüntülenmiştir. *Kana Kan* (Kickboxer) filminde, tapınak yıkıntıları arasında antrenman yapan Van Damme'ı görürüz

Öznel Kamera

Nasıl Bir Şeydir?

Öznel Kamera ile çekim tekniğinde kamera oyuncunun vücuduna bağlanır. Bu yapıldığında kamera oyuncunun fiziksel bir parçası haline gelir. Oyuncu hareket ettiğinde kamera da onunla birlikte hareket eder. Kamera, oyuncuyla bağlantıyı artırmak için, genellikle yakın planda oyuncuyu gösterir.

Nerede Görebilirim?

Babil (Babel) filminde, salıncakta oturan Japon kızın Öznel Kamera ile bakış açısını görürüz. *Saniyeler* (Seconds) filminde karakter tren istasyonunda dolaşırken Öznel Kamera tekniği kullanılır.

Arka Sokaklar (Mean Streets) filminde kamera Harvey Keitel'e bağlanmıştır ve bir partide sendeleye sendeleye yürürken onu takip eder. *Şeytan* (The Exorcist) filminde, kamera bir psikiyatriste bağlanmıştır ve Regan saldırdığında o düşerken biz de düşeriz.

Strictly Ballroom filminde, Scott Hastings kendisi dönerken dönen bir platformun üzerinde durur. Kamera platformda karakterin öznel gerçekliğine göre dönmektedir. *Dehşetin Nefesi* (Jacob's Ladder) filminde Öznel Kamera Jacob'un kabuslarının etkisini artırmak için kullanılmıştır.



Öznel Kamera

ALIŞTIRMALAR

- **Çevrenize bakın ve gerçekliğin dolaylı olarak görüldüğü halleri inceleyin.** Örneğin: yansımalar, geçitler ve gölgeler... Bu örneklerle gözlerimizle gördüğümüz gerçeklik arasında ne tarz farklılıklar bulunmaktadır?
- **Korku filmleri izleyin.** Neden Karanlık Röntgenci tekniği bu kadar sık kullanılmaktadır ve bu kadar basit bir teknik nasıl bu kadar etkili olmaktadır?
- **Cansız bir nesnenin bakış açısından bir film çekin.** Bu teknikle bazı enteresan senaryolar yazabilirsiniz.
- **Gözlemleyin.** Yönetmenler, Öznel Kamera, Birinci Göz ve Röntgenci tekniklerini kullanarak nasıl bizi karakterin içsel bakış açısına çekiyorlar?



KAMERA TEKNİKLERİ

Bu kategori, sadece kamera kullanılarak gerçekleştirilen sinema tekniklerini içermektedir; boşlukta vinç ya da dolly gibi bir araç vasıtasıyla yapılan hareketleri değil... Bu tekniklerin büyük bir çoğunluğu tek bir kameraman tarafından gerçekleştirilebilir. Bazılarıysa tam etkiyi yaratabilmek için özel ekipmanlar gerektirebilir.

Sıradan bir film kamerasında diyafram, netlik ve odak uzaklığı (zoom objektiflerde) ayarları bulunmaktadır. Dijital kameralarda her ışık değişiminde, her ayardan önce, beyaz ayarının yapılması gerekir. Bu ayarlara ek olarak kamera pan yapılabilir, kendi etrafında döndürülebilir veya ters çevrilebilir. Kamera ayarlarıyla ve kameranın kendisiyle oynanarak sinemasal dilin parçaları ortaya çıkartılabilir.

KAMERALAR ÜZERİNE NOT

Bu kitabı ilk defa yazdığım 1997-1998 yıllarında film çekmeye başlamak için gereken teknoloji bugünküne göre çok daha nadirdi. Günümüzde, bağımsız yapımcılar bile banka soymadan HD kamera satın alabilirler. Ancak dışarı çıkıp binlerce dolarınızı yeni bir kameraya yatırmadan önce, birçok film çekmek isteyen insanın ilk kısalarını çektikten sonra, başarı elde edemeyince bu işten vazgeçtiklerini aklınızda tutun. Yani, etrafta satın alabileceğiniz bir çok ikinci el malzeme ve düşük bütçeli işler için indirimli fiyatlar veren kiralama şirketi var.

YILDIRIM PAN, ANİ KESME

Nasıl Bir Şeydir?

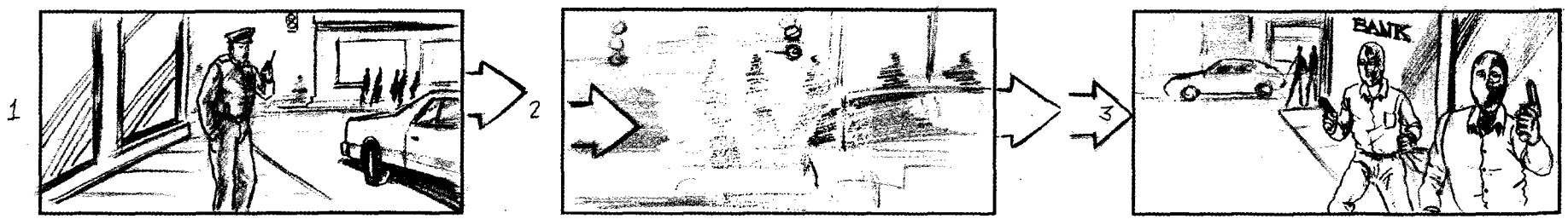
Yıldırım Pan, kameranın bir açıdan diğer açıya çok hızlı bir şekilde çevrilmesidir. Hareketin hızından dolayı görüntü bulanıklaşır. Eğer kamera zoom in yaparsa Yıldırım Panın yaratacağı bulanıklık etkisi daha fazla artacaktır. Çünkü zoom ile yapılan kamera hareketi görülebilen daha uzak bir mesafeyi kapsar. Etkiyi artırmak için Yıldırım Panla birlikte bir hışırtı sesi de kullanılır.

Yıldırım Panla ortaya çıkan bulanıklık Ani Kesme yapmak için de kullanılabilir. Bir Yıldırım Panla başlayıp, yine başka bir Yıldırım Panla kesme yapıldığında izleyici iki bulanıklık arasındaki farkın ayırdına varamayacaktır ve böylece şeffaf bir geçiş sağlanmış olur.

Nerede Görebilirim?

New York Çeteleri (Gangs of New York) filminde iki aday seçimlerde birbirine karşı yarışırken birçok Yıldırım Pan kullanılmıştır.

Bazıları Sıcak Sever (Some Like It Hot) filminde Ani Kesmeler kullanılmıştır. *Dalgaları Aşmak* (Breaking the Waves) filminde Yıldırım Pan ve Ani Kesmeler sıklıkla kullanılmıştır. *Casino* filminde Yıldırım Panlar hikayenin artan gerilimini göstermek için kullanılmıştır.



Yıldırım Pan

ŞOK ZOOM

Nasıl Bir Şeydir?

Şok Zoom, bir nesneye hızlı bir şekilde zoom yapılmasından oluşur.

Zoom, doğal olmayan bir teknik olduğundan, Şok Zoom dikkatimizi belirli bir nesne veya kişiye yönlendirecektir.

Nerede Görebilirim?

Kötü Ruh 3: Karanlığın Ordusu (Army of Darkness) filminde, Ash yeni kolunu imal ederken, her aşamada kamera Şok Zoom yapar. *Meraklı Komşular* (The Burbs) filminde, Klopeklerin arabasının bagajında iskeletler bulunduğunda kamera Şok Zoom yapar. *Hızlı ve Ölü* (The Quick and the Dead) filminde bu teknik, hızlı silah çekme yarışmalarında kullanılır.



Şok Zoom

NESNEYİ TARAMA

Nasıl Bir Şeydir?

Nesneyi Tarama kademeli olarak bir karakteri ya da nesneyi betimlemek için kullanılır. Kamera yavaşça bir oyuncunun vücudu boyunca dolaşır ve kademeli olarak karakter hakkkında bilgiler verir. En sonunda kamera, karakterin yüzünde durarak karakterin kim olduğunu gösterir. Bu tekniğin cansız nesnelerde kullanımı da işe yarar.

Nerede Görebilirim?

Yaratık 2 (Aliens) filminin başında, kamera, sigara bastırılmış elinden yakın plan çekimine kadar Ripley'nin vücudunda dolaşır. *Budala Detektif* (Ace Ventura: Pet Detective) filminde Lois Einhorn odaya girdiğinde Nesneyi Tarama tekniği kullanılır. *Terminatör 2* (Terminator 2: Judgement Day) filminde, terminatör bara girdiğinde terminatörün botlarından yüzüne kadar Nesneyi Tarama hareketi yapılır. *Sıkı Dostlar* (Goodfellas) filminde, havaalanı sahnesinde kamera Liotta'yı Nesneyi Tarama hareketiyle gösterir.

İkizler (Twins) filminde Arnold güzel bir sarışınla arabaya bindiğinde kamera Nesneyi Tarama yapar. *Siyah Gelinlik* (La Mariée Était en Noir) filminde, beyaz gelinlik içindeki Julie Nesneyi Tarama hareketiyle gösterilir. *Bir Zamanlar Batıda* (C'era una volta il West) filminde kamera odaya giren yalnız kovboya Nesneyi Tarama yapar. *Easy Rider* filminde kamera karakterlerin motorlarına Nesneyi Tarama yapar.



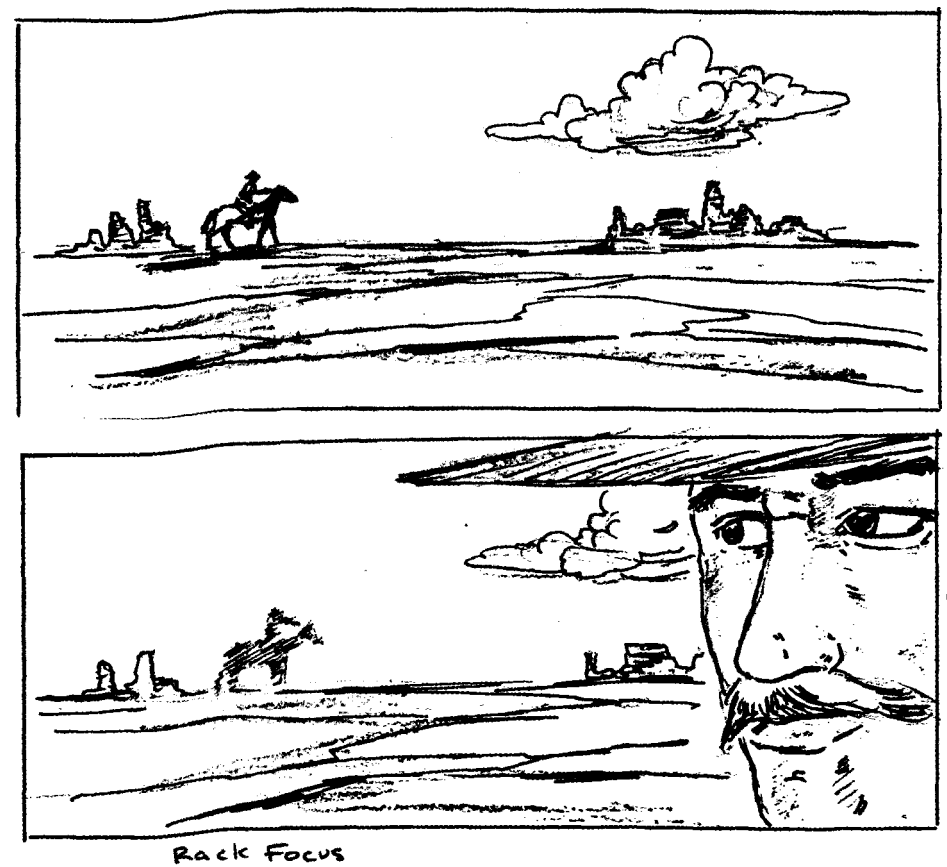
Nesneyi Tarama

ARKAPLANDAN ÖN PLANA

Nasıl Bir Şeydir?

Arkaplandan Ön Plana geçiş hareketinde önce arkaplanda gerçekleşmekte olan bir aksiyonu görürüz. Kısa sahne bittikten sonra kamera mezopan yaparak kameranın yakınında gerçekleşmekte olan aksiyonu gösterir.

Arkaplandan Ön Plana geçiş hareketi derinliği vurgularken, aynı zamanda, kamera hiç oynatılmadan, farklı iki sahnenin karşılaştırılmasını ve aralarındaki ayrımın gösterilmesini sağlar.



Nerede Görebilirim?

Karayip Korsanları 2: Ölü Adamın Sandığı (Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest) filminde önce arkaplanda dönen büyük tekerleği, sonra da ön planda mezardan çıkan Johnny Depp'i görürüz.

Heaven's Gate filminde görüntü ön plandaki ölü adamın cesediyle açılır ve mezopan yaparak arkaplandaki at sürüsünü gösterir. Bu hareket Arkaplandan Ön Plana geçiş hareketinin tam ters uygulamasıdır. *Topkapı* (Topkapi) filminde arkaplanda nöbetçi nöbet yerine geri dönerken, ön plandaki hırsızlar tarafından takip edilir.

Terminatör 2 (Terminator 2: Judgement Day) filminde de Arkaplandan Ön Plana geçiş hareketi kullanılmıştır. Önce arkaplanda motor kullanmakta olan Edward Furlong'u görürüz, sonra motor kullanmakta olan terminatör kameraya çok yakın bir noktadan kadraja girer. *Cennet Sineması* (Nuovo Cinema Paradiso) filminde kamera önce köy meydanını gösterir, sonra mezopanla bir adamın saati kadraja girer.

NETLİĞİ BOZMA, BAYILMA

Nasıl Bir Şeydir?

Netliği Bozma, Bayılma tekniği bir birinci gözden çekim türüdür. Karakter bilincini kaybederken, izleyicinin gördüğü dünyanın da netliği kademeli olarak bozulur.

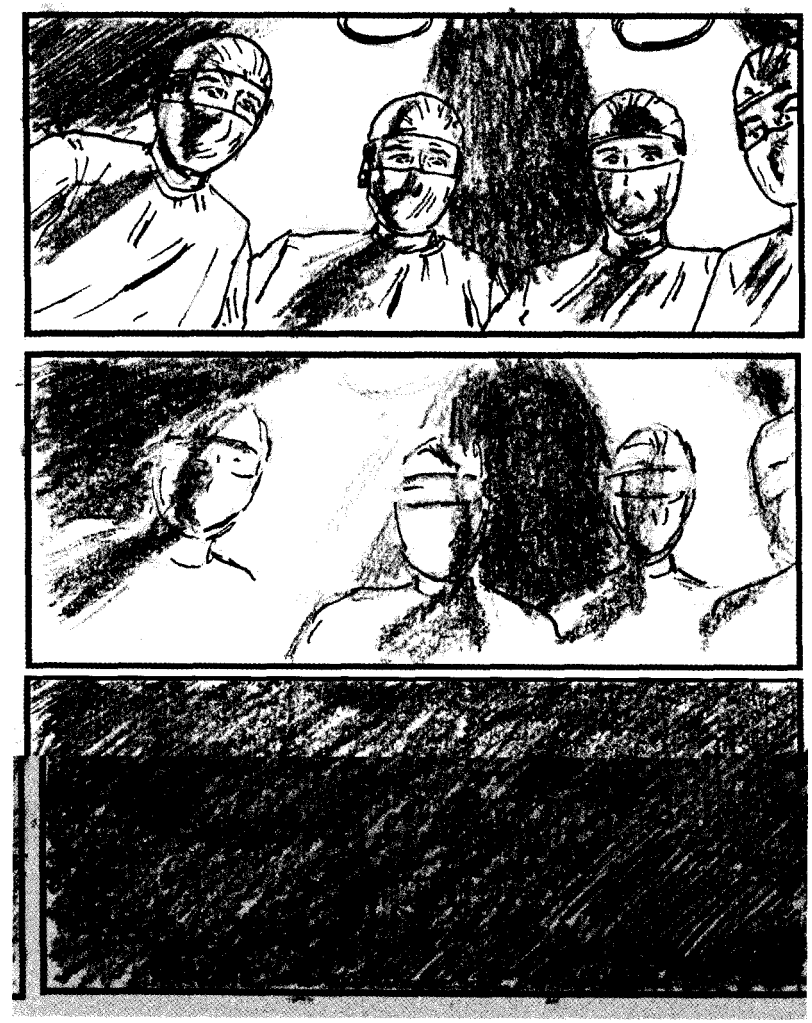
Netliği Bozma, Bayılma tekniği, karakter, genellikle bayıltacak kadar güçlü bir darbe aldığında, uykuya dalarken veya uyuşturucu verildiğinde kullanılır.

Nerede Görebilirim?

Bahis (Intacto) filminde, karakter vurulduğunda görüşü bulanıklaşır. *Geceyarısı Kovboyu* (Midnight Cowboy) filminde bu teknik karakter yatakta uyuya kaldığında kullanılır. *Sullivan's Travels* filminde ana karakterin kafası karıştığında görüntü bozulur.

Ejderin Dönüşü (Meng Long Guo Jiang) filminde, karakterin, bıçaklandıktan sonra, görüşü bulanır. Aynı filmde Chuck Norris dövüşü kaybederken yine bu teknik kullanılır.

Kırılma Noktası (Point Break) filminde Netliği Bozma, Bayılma tekniği, Johnny Utah bir soygun girişimi sırasında kafasına darbe aldığında kullanılır. Bu tekniğin değiştirilmiş bir versiyonu *Günışığında Suikast* (The Living Daylights) filminde kullanılır. James Bond hapla uyutulurken, netliği kaymış görüşü gösterilir.



Netliği Bozma, Bayılma

NETLİK GEÇİŞİ

Nasıl Bir Şeydir?

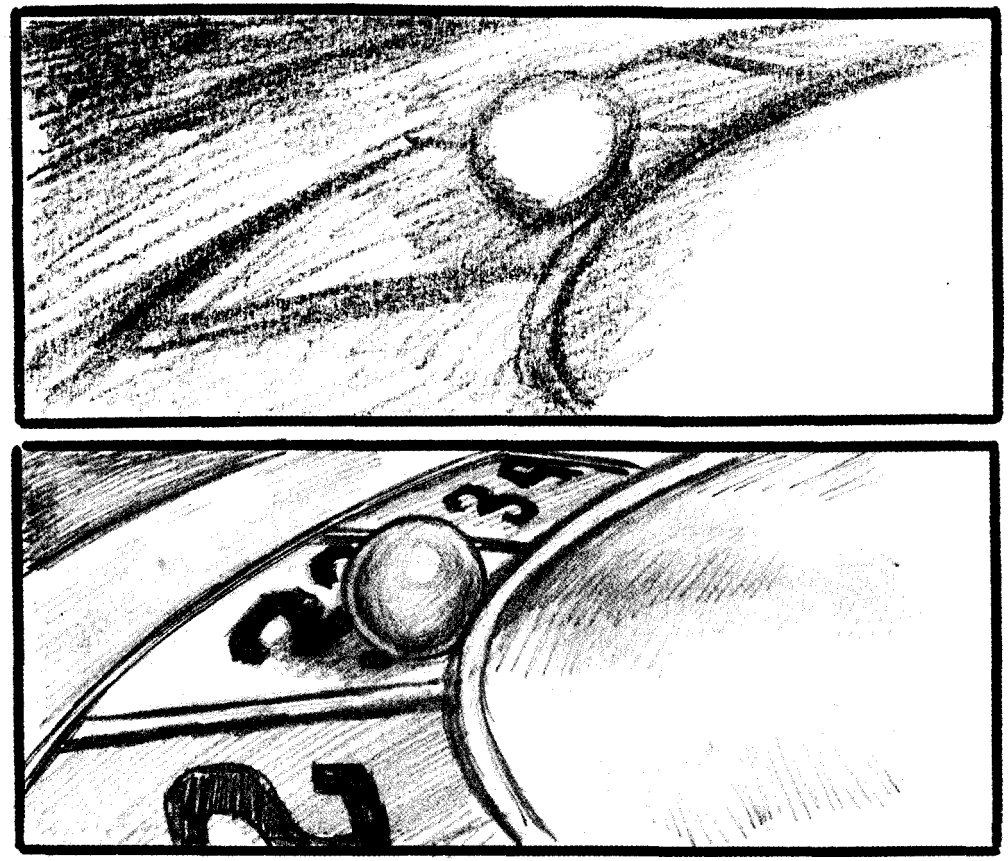
Netlik Geçişi, netliğin kademeli olarak değiştirilmesiyle sağlanan özel bir geçiş türüdür. Bu teknik, görüntünün siyaha düşmesinden önce parlaklığının kademeli olarak değiştirilmesine çok benzer.

Bu odaklanmamış görüntü tekniği bazen yeni bir sahneyi başlatabilir. Kamera görüntüyü netlerken, sahne gözler önüne serilir.

Bunun bir diğer türünde netlik kademeli olarak bozularak sahne sonlandırılır. Ayrıca bu iki teknik bir arada da kullanılabilir. Önce ilk sahnenin netliği bozulur, kesme yapılarak ikinci sahneye netlik bozuk olarak başlanır. Sonra da ikinci sahnenin netliği düzeltilir. Görüntü flu olduğundan, bu teknik göze çarpmayan bir kesme yapmak için kullanılabilir.

Nerede Görebilirim?

Batman filminde kamera bir kumar sahnesine netlik yapar. *Bir Zamanlar Batıda* (C'era una volta il West) filminde kamera istasyona giren bir trene netlik yapar.



Netlik Geçişi

Aşırı Pozlamayla Fade, Düşük Pozlamayla Fade

Nasıl Bir Şeydir?

Her iki teknik de pozlamanın kademeli olarak değiştirildiği deneysel tekniklerdir. Pozlama görüntünün ışık değerini belirler. Bir görüntü aşırı pozlandığında soluk görünür. Bir görüntü düşük pozlandığında görüntü karanlıklaşacağından ayrıntıları seçmek zorlaşacaktır.

Aşırı Pozlamayla Fade yapma tekniği kademeli olarak görüntünün pozlanma seviyesini yükseltir. Bu teknik bir aydınlanma veya önemli bir şeyin değişmek üzere olduğu hissini uyandırır.

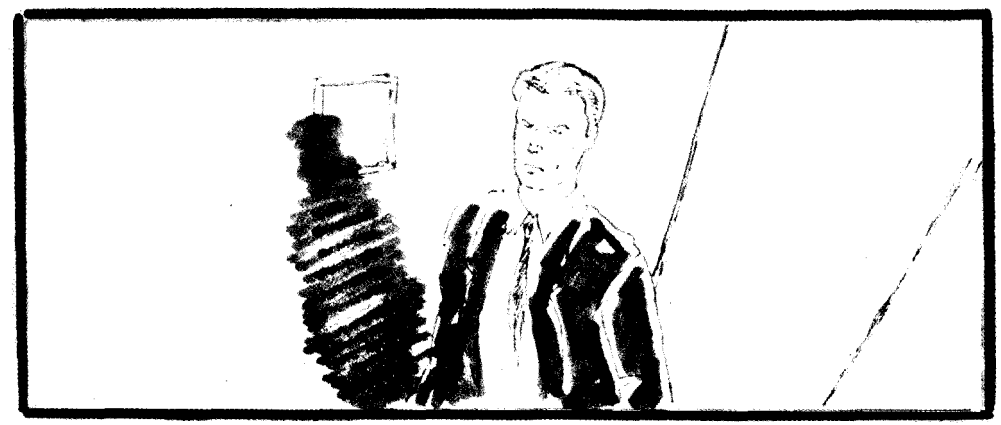
Düşük Pozlamayla Fade yapma tekniği kademeli olarak görüntünün pozlanma seviyesini düşürür. Bu teknik kötü bir önsezi veya kasvet hissi uyandırır.

Nerede Görebilirim?

Borsa (Wall Street) filminde hem Aşırı Pozlamayla Fade hem de Düşük Pozlamayla Fade teknikleri kullanılır.



Aşırı Pozlamayla Fade



Düşük Pozlamayla Fade

TAVANI DÖNDÜRME

Nasıl Bir Şeydir?

Tavanı Döndürme tekniği, kameranın, yukarıda bulunan ilginç bir şeyi çekerken döndürülmesiyle yapılır. Bu nesne genellikle bir tür tavandır. Ayrıca kamera nesneye doğru ya da nesneden uzağa hareket ettirilerek, tekniğe farklı bir boyut kazandırılabilir.

Tek başına bir tavan görüntüsü çok durağan ve sıkıcı olacaktır. Tavanı Döndürme tekniği yukarı bakma gibi basit bir hareketi çok daha ilginç bir şeye dönüştürür. Dönme enerjisi, çekimi dönüştürür.

Nerede Görebilirim?

Coppola'nın *Dracula* filminin sonunda kamera fresklerle kaplı tavandan geriye çekilir ve döndürülür. *Titanik* (Titanic) filminin sonunda camdan kubbe şeklindeki tavana bakar ve döner. *Easy Rider* filminde kamera fresklerle kaplı tavana bakar ve döner.



Tavanı Döndürme

TERS ÇEVİRME

Nasıl Bir Şeydir?

Kamerayla sadece tilt, pan, vinç, dolly ve dönme hareketleri yapılmaz, kamera ters de çevrilebilir. Ters Çevirme dünyaya düz bakılarak başlanır ve daha sonra ters çevrilir; ya da tam tersi...

Nerede Görebilirim?

Kıyamet Özel Versiyon (Apocalypse Now: Redux) filminde Martin Sheen Kurtz'ün askerleri tarafından ele geçirilir. Kamera ters dönerek oyuncunun kafa karışıklığını ve çaresizliğini vurgular.*Opera* filminde karakter havalandırma deliğinden tırmanırken kamera ters döner. *Korku Burnu* (Cape Fear) filminde De Niro baş aşağı asılıyken kamera ters döner. *Görev Mars* (Mission to Mars) filminde astronot uzay aracının camından içeriye uçarken Ters Çevirme kullanılır. *Carlito'nun Yolu* (Carlito's Way) filminde, Carlito vurulduktan sonra birinci göze geçilir. Sonra kamera ters dönerek birinci gözden çıkar ve sedyede yatmakta olan Carlito'yu gösterir.

Kelebek (Papillon) filminde Steve McQueen rüyasında taş döşeli bir koridorda koşarken Ters Çevirme hareketi kullanılır.

Teneke Trampet (Die Blechtrommel) filminde kamera Oscar'ın doğumunda ters döner ve aynı hareketi bu sefer babası öldüğünde tekrarlar. *2001: Uzay Macerası* (2001: A space Odyssey) filminde Ters Çevirme hareketi uzayda yön olmaması durumunu vurgular. Kamera önce baş aşağı durarak, "tavanda" yürüyen uzay hostesini gösterir ve sonra ters döner.



Ters Çevirme

Açı Kaydırma

Nasıl Bir Şeydir?

Açı Kaydırma, Eğik Açı tekniğiyle ilintilidir. Eğik Açı tekniğinde kamera sürekli aynı açıda eğik olarak durur. Açı Kaydırma hareketindeyse kamera sürekli açıyı değiştirerek, baş dönmesi etkisi yaratır. Kamera sürekli, hem eğilme yönüne, hem de ters yöne hareket etmeye devam eder.

Nerede Görebilirim?

Dönüş Yok (Irréversible) filminde, denge bozucu dönüşler ve Açı Kaydırma hareketleri kullanılır. *Kötü Ruh 3: Karanlığın Ordusu* (Army of Darkness) filminde Sam Raimi sürekli zoom ve Açı Kaydırma kullanır.

Katil Doğanlar (Natural Born Killers) filminde kullanılan Açı Kaydırma hareketleri filme inanılmaz bir dinamizm sağlar. Eğer baş dönmesine yatkınlığınız varsa bu teknik sizi rahatsız edebilir. *Tehlikeli İlişkiler* (Dangerous Liaisons) filminde kamera, kadın aşıkların yakın planına girerken, sabit bir açıdan eğik açıya kayar. Ayrıca bu tekniği *İçimizdeki Şeytan* (Raising Cain) filminde birçok kez görebilirsiniz



Açı Kaydırma

Uyuya Kalma

Nasıl Bir Şeydir?

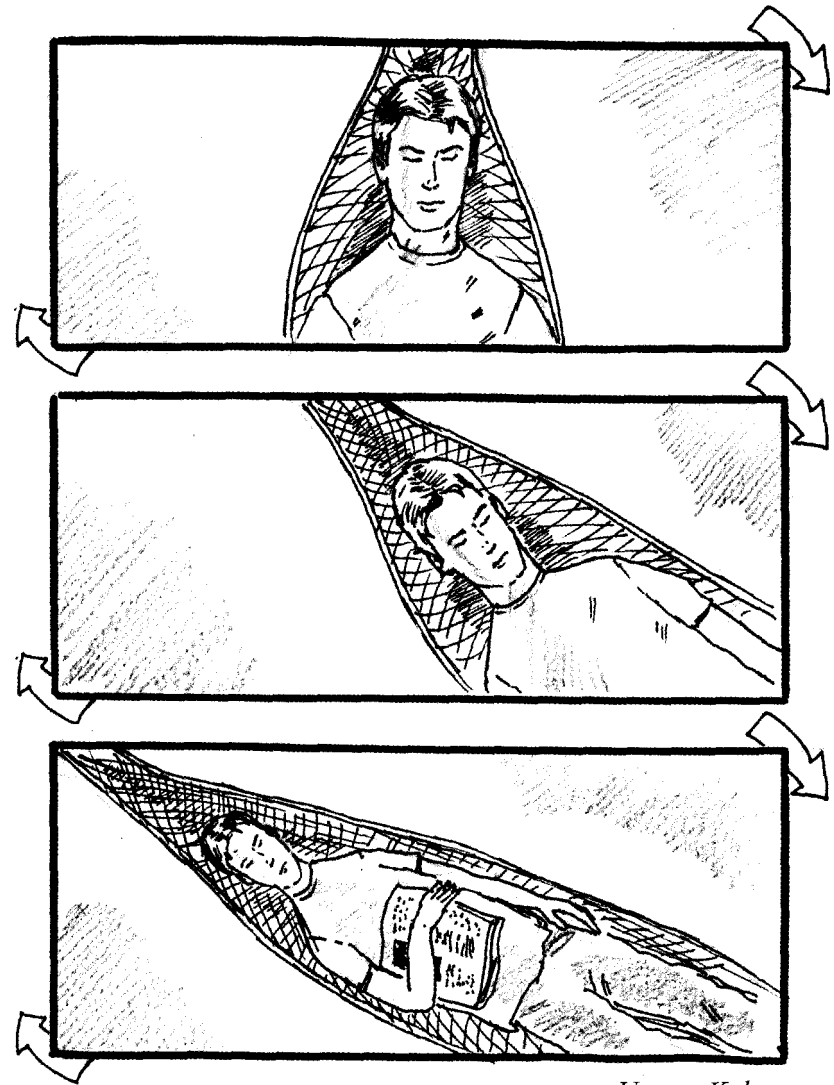
Uyuya Kalma tekniğinde, başlangıçta kamera aktöre kuş bakışı bakar. Kamera yavaşça döner ve bu sırada istenirse, geçiş yapmak ya da siyaha düşmek için, yükselebilir ya da alçalabilir.

Uyuya Kalma tekniği genellikle karakter uyuya kaldığında, bayıldığında veya yatıyorken kullanılır.

Nerede Görebilirim?

Hababam Rock (The School of Rock) filminde, Jack Black'in uzun bir gecenin sonunda yatağa yattığı sahnede Uyuya Kalma tekniğini görebilirsiniz.

Dört Oda (Four Rooms) filminde, belboy yere devrildiğinde Uyuya Kalma tekniği kullanılmıştır. *Batman* filminde, Joker'in ölü bedeninin yerde yattığı sahneye dikkat edin. *Titanik* (Titanic) filminin sonlarına doğru, kamera filikadaki Rose'a yukarıdan bakar ve yavaşça onun üzerinde döner.



Uyuya Kalma

ALIŞTIRMALAR

- **Bir video kamerayla ya da dijital kamerayla denemeler yapın.** Kamerayla tilt yaparak, kamerayı döndürerek ve ters çevirerek ne tür etkiler yakaladığınıza bakın. Eğer kameranız yoksa kendinize kartondan bir vizör yapın ve bu teknikleri görselleştirmeye çalışın.
- **Sahnedeki nesneleri göstermek için Search Up tekniğini kullanın.** Bir nesneyi kamerayla değişik şekillerde tarayın; yukarıdan aşağıya, soldan sağa... Esas görüntü ve taramanın sonu insanları nasıl etkiliyor? Eğer oyuncunun yüzünden başlayıp ayaklarında bitirirseniz farklı, ayağından başlayıp yüzünde bitirirseniz farklı etkiler elde edersiniz.
- **Kamerayı hızlı hareket ettirip görüntüyü bulanıklaştırın.** Etkiyi değiştirmek için bu hareketi farklı mesafelere zoom yaparak deneyin.
- **Netlik bozma, aşırı pozlama ve düşük pozlama tekniklerini amaçlarınıza uygun şekilde kullanın.** Bu kusurların, sahnenin duygusal gücünü artırmak için nasıl kullanılabileceğini öğrenin.



KURGU TEKNİKLERİ

Bir filmin çekimleri bittikten sonra prodüksiyon aşaması biter ve post-prodüksiyon aşamasına geçilir. Bu aşamada kurgucular, yönetmen tarafından çekilen bütün görüntüleri alırlar ve haftalar ya da aylar alan bir süreçte birleştirerek bu görüntüleri film haline getirirler. Son kısımda müzik, ses efektleri ve diğer eklentiler son baskıya eklenir.

Kurgu montajın özüdür. Kurgu olmasa film sinematografik bir deneyimden çok uzun bir belgesele benzerdi. Kurgu sahnenin ritmini, temposunu belirler. Usta bir kurgucu, bir makara yığınından ortaya muhteşem bir film çıkartabilir.

Kurgucuların elinde bir çok araç bulunmaktadır. Filmi doğrusal olmayan bir şekilde dijital olarak kurgulayabilirler. Ellerinde görüntünün rengini değiştirmeye ve dissolve, fade, yazı ve geçişler eklemeye yarayacak araçlar vardır. Filmin gerçeklik hissini artırmak için özel efekt üreten firmalarla çalışabilirler. Kurgu sürecinde kullanılan bir kısım sinema tekniği bulunmaktadır.

KURGU ÜZERİNE BİR NOT

Eğer bir Macintosh marka bilgisayara sahipseniz, Final Cut programı bağımsız kısa ya da uzun metraj filmlerinizi kurgulamak için iyi bir çözümdür. Avid firmasına ait bir dijital kurgu programı da bulunmaktadır, fakat üst düzey bir Avid sistemi çok pahalı olabilir. Eğer bütçeniz kısıtlıysa, kurgu setiniz için gerekli olan sabit disk, kablo, yedekleme ortamı ve hatta monitör fiyatlarını da hesaba katmayı unutmayın. Diğer giderler, filminiz için gereken müzik teliflerini, font ve ses efekti masraflarını içerebilir.

Eğer filminizi süslemek istiyorsanız, Adobe After Effects, filminize ayrıntılı animasyonlar eklemek için kullanabileceğiniz kullanımı kolay bir programdır.

Zıplayan Kurgu

Nasıl Bir Şeydir?

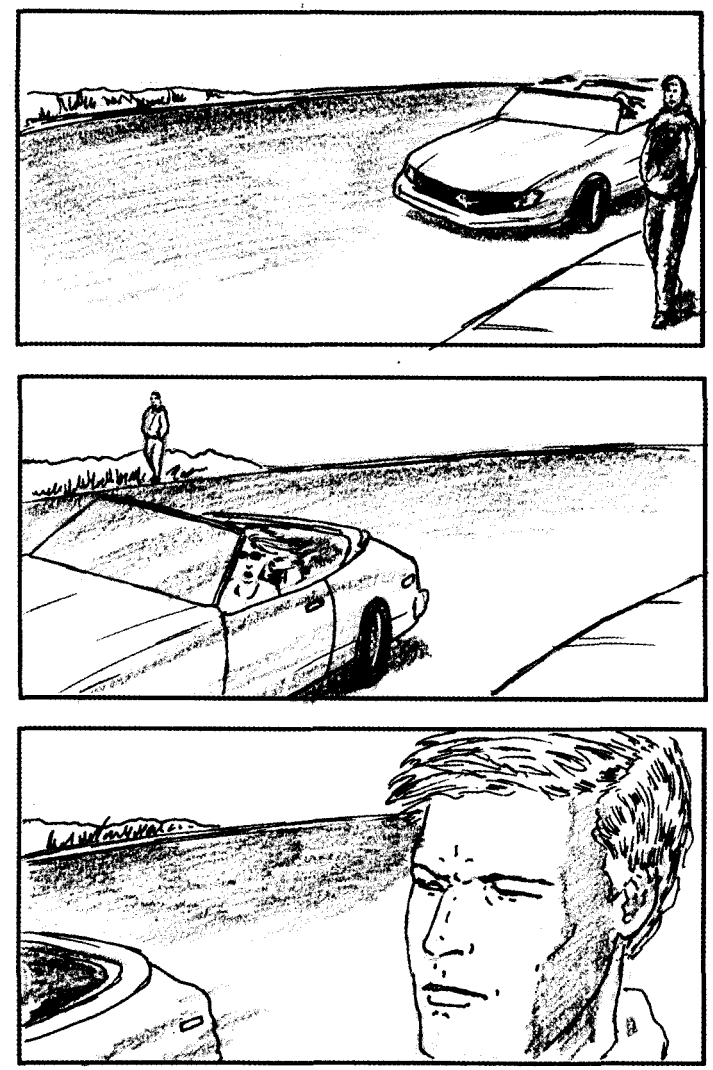
Çoğu filmde yönetmenler ve kurgucular kesmeleri bizden gizlemeye çalışırlar. Kesmeleri bir aksiyon esnasında, karakterin gözü hareket ettiğinde ve kesit göstererek (bkz. Kesit) yaparlar. Bir başka teknikse her bir kesme arasında açı ve mesafenin belirgin şekilde değiştirilmesidir. Böylece izleyicinin zıplamayı farketmesi engellenmiş olur.

Ancak yönetmenlerin kesmeleri illa da belirsiz yapması gerekmez; herhangi bir belirsiz kesmenin yapılmadığı Zıplayan Kurgu da kullanabilirler. Örneğin bir sahnede, karakter ekranın bir tarafındayken hiç hareket etmeden sahnenin diğer tarafında gösterilirse, izleyici Zıplayan Kurguyu fark edecektir.

Nerede Görebilirim?

Alice Artık Burada Oturmuyor (Alice Doesn't Live Here Anymore) filminde karakterlerin yatağı bulup dışarıya çektikleri sahnede Zıplayan Kurgu yapılır.

Dalgaları Aşmak (Breaking the Waves) filminde bir çok gizli mekan ve zaman sıçraması Zıplayan Kurguyla yapılmıştır. *Godard'ın Serseri Aşıklar* (À Bout de Souffle) filminde diyalog esnasında zaman ve mekan sıçramaları yapılır.



Zıplayan Kurgu

EŞLENİK KURGU

Nasıl Bir Şeydir?

Eşlenik Kurgu, zıplayan kurgunun tam tersidir. Eşlenik Kurgu, bizim kesmenin yapıldığını faketmemizi sağlamaktansa, bir görüntüden diğerine geçişi olabildiğince belirsiz bırakmak için kullanılır.

Bunun en yaygın kullanımı hareket esnasındaki kullanımıdır. Bir aksiyon ilk çerçevede başlar ve kesme yapılarak ikinci planda sonlandırılır. İzleyici dikkatini kurgudan çok harekete verdiğinden bu kesme neredeyse görünmezdir.

Diğer bir yöntemse bakışa kesmedir. Bir aktör gözlerini bir tarafa kaydırarak bir şeye baktığında, kesme yapılarak yeni plana geçilir. Bu çok doğal bir geçiştir, çünkü biz sahneyi karakterin gözlerinden deneyimleriz. Karakter etrafa bakarken bizim yeni bir şey görmemiz bizim için çok doğaldır

Eşlenik Kurgu açı ve mesafelerin değiştirilmesiyle çok daha fazla geliştirilebilir.



Eşlenik Kurgu

VURUCU KURGU, VURUCU HAREKET

Nasıl Bir Şeydir?

Vurucu Kurgu, bir plandan, o planla karşıtlıklar içeren, o plana tamamen zıt olan, hatta şiddet içeren bir plana kesme yapılmasıdır. Bu, genelde izleyiciyi heyecanlandırmak, şaşırtmak veya izleyicinin kafasını karıştırmak için kullanılır.

Vurucu Hareket de aynı amaca kamerayı ilk görüntüden ikinci görüntüye kaydırarak ulaşır. İki görüntü arasındaki farkedilebilir karşıtlıkla etki yaratılmış olur. Diğer bir deyişle, izleyici dikkat kesilir ve yönetmen de amacına ulaşmış olur.

Nerede Görebilirim?

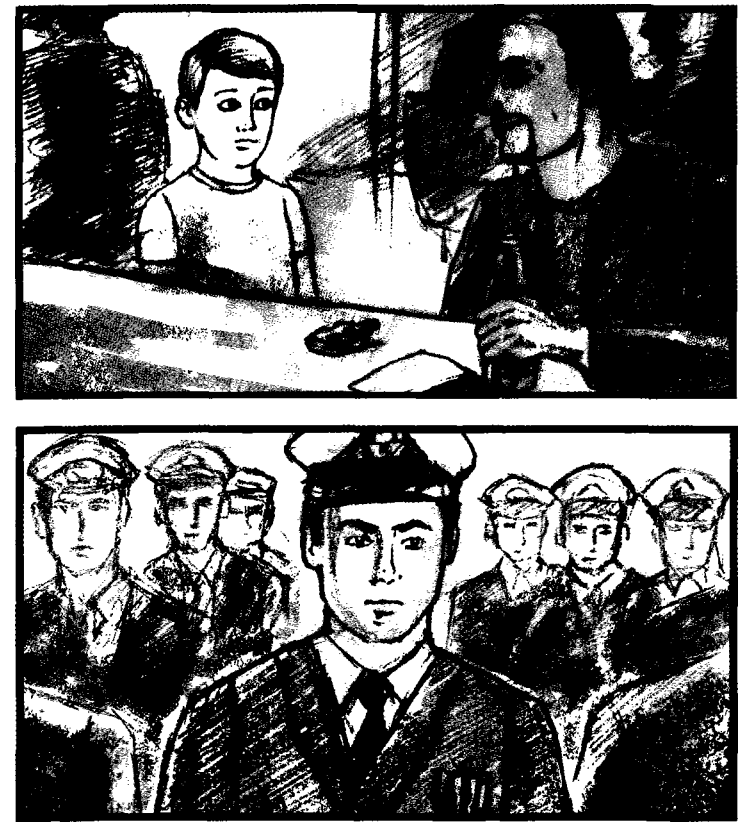
Genç Kız Pınarı (Jungfrukällan) filminde bir çocuk koşarak aniden yakın plana geçer. Kompozisyondaki bu ani hareket ve beklenmedik değişiklik Vurucu Harekettir. *Gizli Teşkilat* (North by Northwest) filminde de Vurucu Hareket görülebilir. Cary Grant çağrı aldığı sırada kamera hızlı bir dolly hareketi yaparak izlemekte olan iki adamı gösterir.

Aşk Sarhoşu (Punch-Drunk Love) filminde, Adam Sandler'ın kaldırım kenarında duran harmonyuma baktığı sahne çok sakin ve sessizdir. Vurucu Kurgu, tam enstrümanı almaya karar verdiğinde kullanılır. Tam o sırada büyük bir kamyon oradan geçer.



Vurucu Kurgu

TEMATİK KURGU, TEMATİK HAREKET



Tematik Kurgu

Nasıl Bir Şeydir?

Tematik Kurgu, benzer özelliklere sahip görüntülerin birleşmesiyle oluşan tema ya da fikrin uyumuna ve devamlılığına vurgu yapan bir plandan diğer plana yapılan kesmedir. Bu genellikle mantıksal olarak bizi hikaye boyunca yönlendiren geçişler yapmak için kullanılır.

Tematik Hareket de bunun aynısıdır. Kamera bir plandan, ortak tematik özelliklere sahip ikinci bir plana geçilerek iki görüntü arasında temiz bir geçiş sağlanmış olur. Ayrıca, ikinci görüntü birinci görüntüye ait ayrıntılar ya da onu destekleyen bilgiler de sunabilir.

Nerede Görebilirim?

Köstebek (The Departed) filminde önce Matt Damon'ın çocukluğunu görürüz. Daha sonra Tematik Kurgu aynı karakterin büyümüş, polis akademisine giden halini göstermek için kullanılır. *2001: Uzay Macerası* (2001: A Space Odyssey) filminde bir maymun havaya bir kemik fırlatır. Sonra kesme yapılarak uzayda dolaşan bir uzay istasyonuna geçilir. Buradaki tematik içerik: alet kullanımının keşfi binlerce yılın sonunda insanoğlunun uzay uçuşları yapmasını sağlamıştır.

Gizli Teşkilat (North by Northwest) filminde sahne Cary Grant'in kadını güvenli bir yere çekmesiyle başlar ve kesme yapılarak Cary Grant'in kadını yatağa çektiği sahneye geçilir. *Apollo 13* (Apollo 13) filminde, göreve giden astronotun heyecanlı bir şekilde çığlık attığı sahneden kesme yapılarak, görevden dönen astronotun bıkkın yüzüne geçiş yapılır. *Soğukkanlı* (In Cold Blood) filminde Tematik Kurgu geçişleri kullanılır. Suç işlemek üzere olan suçlular A hareketini yaparlar, sonra ev sahibi benzer A2 hareketini yapar. Bu B, B2, C, C2 şeklinde devam eder. Suçlularla kurbanın bu benzer eylemleri iki grup arasında ilginç bir bağ kurar.

Çığlıklar ve Fısıltılar (Viskningar Och Rop) filminde kamera, ölü kızının başında ağlayan anneden boş beşiğe kayar.

BİLİNÇALTISAL KURGU

Nasıl Bir Şeydir?

Bilinçaltısal Kurgu, çok hızlı gerçekleşen bir kesmeden oluşur. Film ilk görüntüden kesme yapıp vurucu bir görüntüye geçer ve tekrar ilk görüntüye geri döner. Yeni görüntü sadece birkaç kare gözükür ve izleyici sadece bir anlık bir görüntü yakalar.

Bu teknik bilinçaltı mesajı gibi işler; izleyicinin bilinçaltında bir şeyleri uyarır ama bilinç üstünde bir etki yaratması gerekmez.

Nerede Görebilirim?

Dövüş Kulübü (Fight Club) filminde Bilinçaltısal Kurgu hikayeyi yıkmak ya da bizi rahatsız etmek için kullanılır.

Şeytan (The Exorcist) filminde annesinin ölümünden sonra Peder Karras ölümün yüzünü Bilinçaltısal Kurgu tekniğiyle görür. *Günbatımından Şafağa* (From Dusk Till Dawn) filminde Bilinçaltısal Kurgu, kanlı cinayet sahnelerini gözler önüne sermeden göstermek için kullanılmıştır. *Siyah Gelinlik* (La Mariée Était en Noir) filminde Julie ikinci kurbanının dairesinin giriş kapısına vardığında Bilinçaltısal Kurgu kullanılır.

Aşk Mevsimi (The Graduate) filminde Bilinçaltısal Kurgu, Mrs. Robinson'ın Benjamin'i vücuduyla tahrik etme çabaları sırasında kullanılır. *Easy Rider* filminde, motorcular saldırıya uğradığında bir çok Bilinçaltısal Kurgu geçişi kullanılır.



Bilinçaltısal Kurgu

PARALEL KURGU

Nasıl Bir Şeydir?

Paralel Kurgu, farklı mekanlarda ve genellikle aynı anda gerçekleşen birbirinden farklı olaylar arasında ileri geri kesmeler yapma tekniğidir. Kamera farklı açılardan çekimler yaparak, bize sahneler arasındaki ilişkiyi gösterir ve olayların duygusal etkisini artırır.

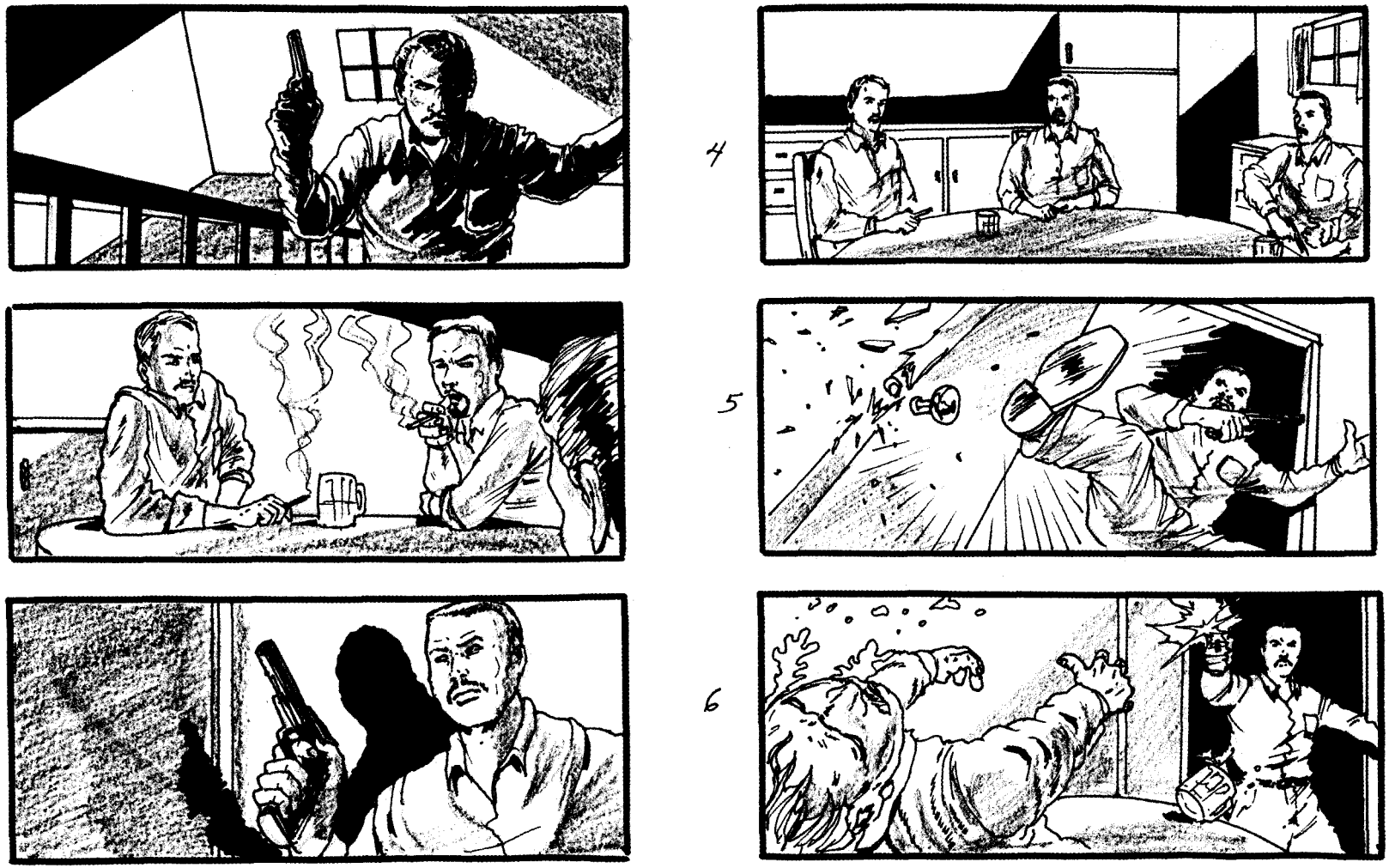
Paralel Kurguyu stilize etmenin ilginç bir yolu da iki sahneyi farklı hızlarda çekmektir. Biri normal hızda çekilirken, diğeri ağır çekimde çekilebilir. Bu da Paralel Kurguyu daha dramatik ve ilgi çekici kılar.

Nerede Görebilirim?

Daha İyi Bir Yarın (Ying Hung Boon Sik) filminde John Woo, kurbanlarına yaklaşan suikastçinin ağır çekim görüntüsüyle, her şeyden habersiz masa başında oturan kurbanların gerçek zamanlı görüntüleri arasında sürekli geçişler yapar. Birçok silahlı çatışma sahnesinde savaşmakta olan taraflar arasında sürekli kesmeler yapılır.

Rocky filminde Paralel Kurguyla Rocky ve Apollo Creed'in çalışma tarzları arasındaki karşıtlıklar gösterilir. *Batman* filminde kamera dans etmekte olan Joker ile dövüşmekte olan Batman'in görüntüleri arasında kesmeler yapar. *İyi, Kötü ve Çirkin* (Il Buono, Il Brutto, Il Cattivo) filminde ilerlemekte olan askerlerin görüntüleriyle, yaklaşanlara suikast düzenlemek üzere silahını hazırlayan Clint Eastwood'un görüntüleri arasında Paralel Kurgu yapılır.

Paralel Kurgu



Paralel Kurgu

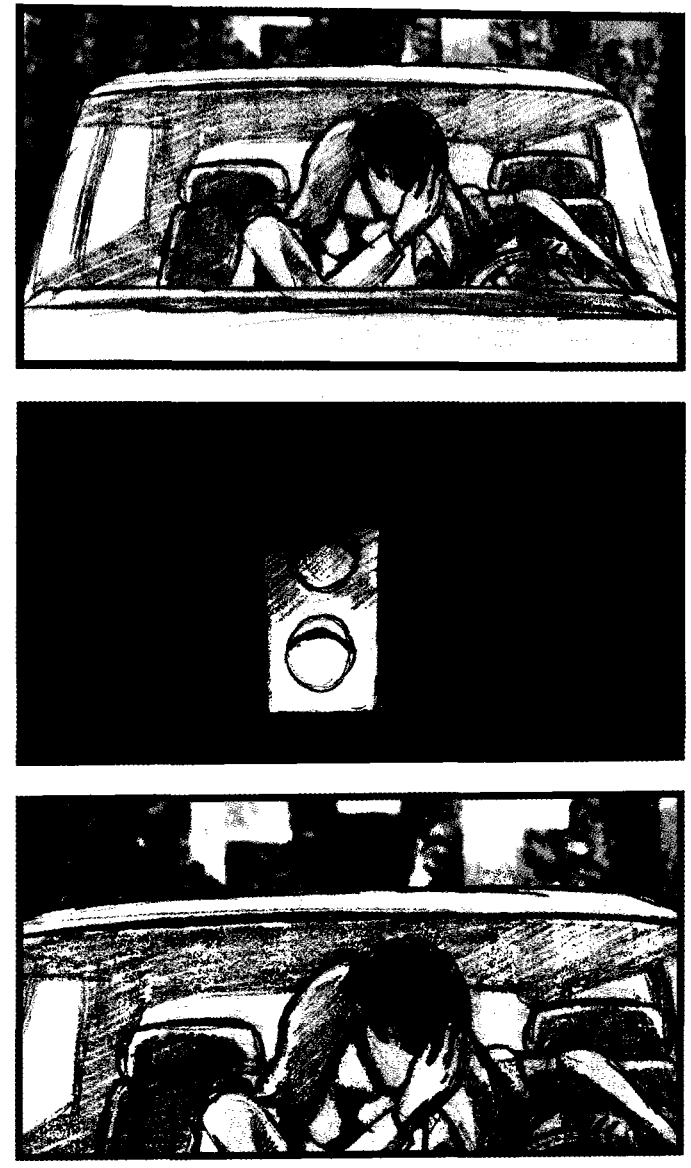
KESİT

Nasıl Bir Şeydir?

Kesit, kurgu sürecinde hataları gizlemek ya da ilginç nesneleri göstermek için kullanılır. Bu teknik basitçe, ana sahnedeki herhangi bir nesnenin, örneğin bir dekorun, kesme yapılarak gösterilmesidir. Bu nesne, düzgün bir şekilde birleştirilemeyen iki sekans arasında tutkal görevi görür.

Kurgucu filmi şu sırayla düzenleyebilir: Sekans 1, Kesit, Sekans 2... Kamera bir ara nesneye kesme yaptığından iki sekans arasındaki garip geçişi farketmemiş oluruz.

Kesitler, sahnedeki resim, nesne ve karakterlere dikkat çekmek için de kullanılabilir.



Kesit

KARE DONDURMA

Nasıl Bir Şeydir?

Kare Dondurma, tek bir kare ya da filmin donmuş bir görüntü yaratmak için artarda oynatılmasıdır. Bu teknik genellikle, film gizemli ya da duygusal bir sonla bitirilmek istendiğinde kullanılır.

Nerede Görebilirim?

Jingi Naki Tatakai filminde zamanın geçişi, sabit bir karenin üstüne yapılan anlatıcı sesiyle gösterilir. Belli Yakuzalar öldürüldüğünde de Kare Dondurma kullanılır.

Sonsuz Ölüm (Butch Cassidy and the Sundance Kid), *400 Darbe* (Les Quantre Cents Coups), *Çocuk Oyunu* (Child's Play), *Vahşi Belde* (The Wild Bunch) ve *Rocky* filmleri Kare Dondurmayla bitirilir. *La Jetée* filminin neredeyse tamamı dondurulmuş fotoğrafik karelerden oluşur. *Sıkı Dostlar* (Goodfellas), *Strictly Ballroom* ve *Aşk ve Para* (Out of Sight) filmlerinde dondurulmuş kareler efektlerle karışık olarak kullanılır.



Kare Dondurma

BAKIŞ

Nasıl Bir Şeydir?

Bakış, oyuncunun ekran dışındaki bir şeye bakmasıyla başlar. Sonra kamera bakılan nesneye kesme yapar. Sonra kamera oyuncunun reaksiyonunu göstermek için ilk kareye geri dönebilir.

Bakış film montajının ilginç bir yönünü sunar. Bakmakta olan oyuncuyla bakılmakta olan nesne birbirinden yüzlerce kilometre uzakta çekilmiş olabilir, ama izleyici her ikisini de aynı mekandaymış gibi algılayacaktır.

Bu teknikte öğelerin sıralaması çok önemlidir. Tepki çekimiyle bakış çekiminin yerini değiştirirseniz çok daha farklı bir duygusal içerik elde edersiniz.

Örneğin: bir adam yolda arabasıyla giderken camdan mutlu bir şekilde dışarıya bakar. Kamera yol kenarındaki harap haldeki araba enkazına keser ve sonra tekrar keserek adamın sevgi ve anlayış belirten bakışını gösterir.

Eğer bu sekans sıralamasını tam tersine çevirirsek, vahşi bir trafik kazasını görene kadar üzgün bir şekilde araba süren ve kazayı görünce mutlu olan bir adam görürüz. Böyle bir düzenleme izleyicide, sürücünün başkalarının acısından mutlu olan bir adam olduğu fikrinin uyanmasına neden olur. Bu ilginçtir, çünkü ham çekimler değişmemiştir, sadece gösteriliş sırası değişmiştir.



Bakış

ÇEKİM TEKRARI

Nasıl Bir Şeydir?

Çekim Tekrarı, tek bir hareketin, farklı açı ve uzaklıkların tekrar tekrar gösterilmesi anlamına gelir. İzleyici, genellikle aynı aksiyonun iki veya üç defa tekrar ettiğini görür. Bu, sahnenin dramatik etkisini artırır.

Çekim Tekrarı, bir filmde önemli bir aksiyon gerçekleştiğinde kullanılır. Bu teknik kullanılmadığında, aksiyon çok hızlı gerçekleştiğinden izleyici farketmeyebilir bile... Diğer bir çözüm, sahneyi ağır çekimde çekmektir, ama Çekim Tekrarı etkili bir alternatif sunar.

Nerede Görebilirim?

Olağan Şüpheliler (The Usual Suspects) filminde bir kahve fincanı birkaç defa yere düşer ve kırılır. *Acımasız Katil* (DipHuet Seung Hung) filminde John Woo, suikastçının adam öldürmek için silahını çektiği sahneyi Çekim Tekrarıyla gösterir. *Paranın Rengi* (The Color of Money) filminde istekanın topa vurduğu sahne birden fazla kez gösterilerek, hareketin gücü artırılır.

Bir çok dövüş sporu temalı film, bu tekniği kullanarak yumruk ve tekme sahnelerinin etkisini artırır. *The Fury* filminin sonunda Cassavettes'in vücudu patladığında; *Terminatör 2* (Terminator 2: Judgement Day) filminde, terminatör kötü terminatörün vücudunu parçaladığında; *Aşk Mevsimi* (The Graduate) filminde Ben, Mrs. Robinson'ı görmek için döndüğünde Çekim Tekrarı kullanılır.



Çekim Tekrarı

ZOOM IN'E KESME

Nasıl Bir Şeydir?

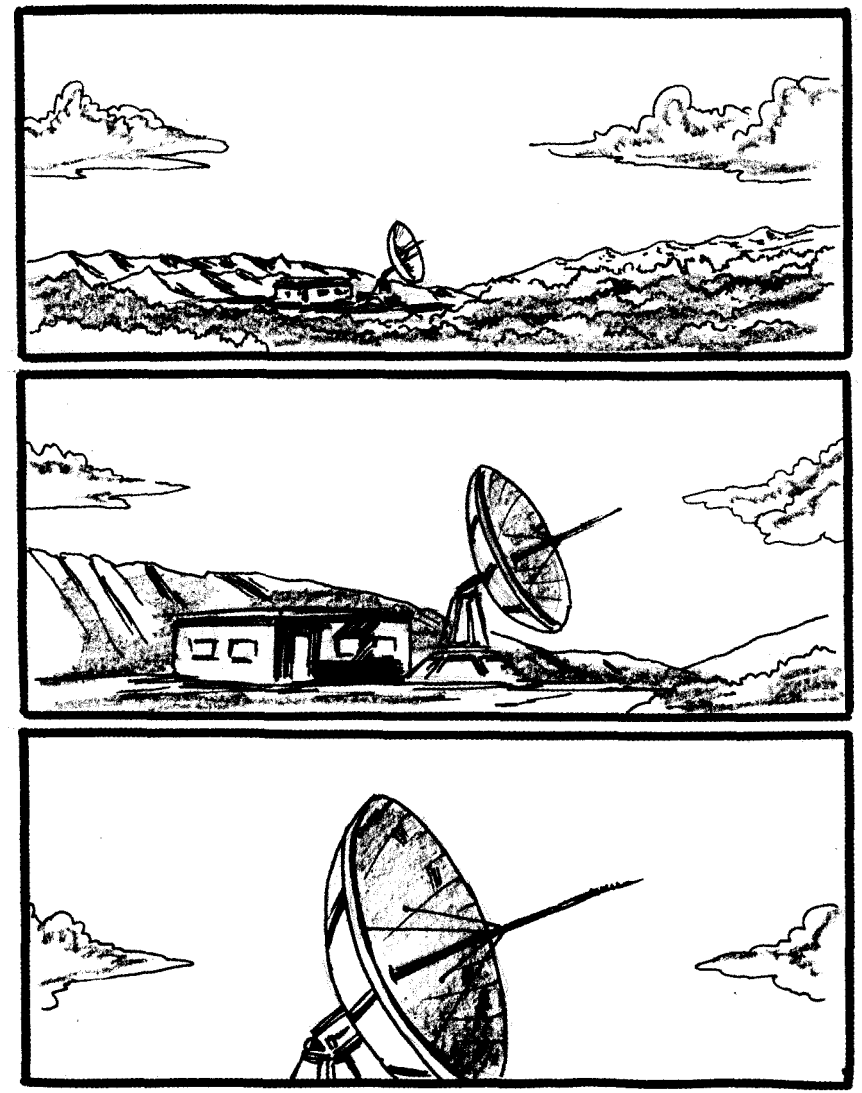
Zoom In'e Kesme, kullanılmadığında çok durağan olacak bir sahneyi güçlendirir. Bu teknik genellikle üç aşamadan oluşur: aşırı uzak plan, genel plan, bel plan... Her bir sekans için çekim mesafesi değişir, ama temel fikir, her bir kesmede kamera, görüntülenen nesneye doğru yaklaşan zıplamalar yapar. Etkiyi yumuşatmak için, bu teknik kullanılırken, kamera yavaş yavaş zoom in yapar.

Bu tekniğin iki çekimden oluşan bir versiyonu da sıklıkla kullanılır, ama diğeri kadar farkedilebilir değildir. İki çekimden oluşan Zoom In'e Kesme genel plandan yakın plana yapılır.

Nerede Görebilirim?

Zor Ölüm 2 (Die Hard 2) filminde Renny Hardin, patlamak üzere olan uydu çanağını Zoom In'e Kesme ile gösterir. *Beşinci Element* (The Fifth Element) filminde Zorg, karargahında, adını, ikinci adını ve soyadını açıklayacakken, Luc Besson karargahı Zoom In'e Kesme tekniğiyle gösterilir.

Nikita (La Femme Nikita) filminde Nikita, suikaste hazırlanmak için bir banyo camını kırarak açtığında Zoom In'e Kesme yapılır. Bu, iki çekimden oluşan Zoom In'e Kesme aksiyonu güçlendirir. *2001: Uzay Macerası* (2001: A Space Odyssey) filminde Zoom In'e Kesme yapılarak Hal'in gözüne yaklaşılır.



Zoom In'e Kesme

ZOOM OUT'A KESME

Nasıl Bir Şeydir?

Zoom Out'a Kesme, Zoom In'e Kesmenin tam tersidir. Kamera, nesneye zıplamalarla yaklaşacağına, bu sefer her kesmede gittikçe uzaklaşır.

Yakın plandan genel plana, genel plandan aşırı uzak plana kesme Zoom Out'a Kesme sekansına örnek olabilir. Zoom Out'a Kesmenin kapsadığı alan genellikle Zoom In'e Kesmenin kapsadığı alandan çok daha uzaktır.

Bu tekniğin en yaygın kullanımı, bir nesne ya da bir sesin ne kadar uzaktan görülüp duyulabildiğini göstermektir. Eğer çok gürültülü bir olay gerçekleşiyorsa, kamera önce sesin kaynağını gösterir. Sonra kamera zoom out yaparak, izleyicinin hâlâ sesi duyabileceği bir noktaya uzaklaşır. En sonunda kamera sesin hâlâ duyulabildiği bloklarca ya da kilometrelerce öteye uzaklaşır.

Nerede Görebilirim?

Saniyeler (Seconds) filminde adamın düşünceli bir şekilde oturduğu sahnede Zoom Out'a Kesme yapılır. *Patlama* (Blow Out) filminde John Travolta sesin kaynağını araştırırken kamera Zoom Out'a Kesme yapar.

Matrix (The Matrix) filminde görüntü, şehirden Zoom Out'a Kesme yaparak uzaklaşır.



Zoom Out'a Kesme

MONTAJ SEKANS

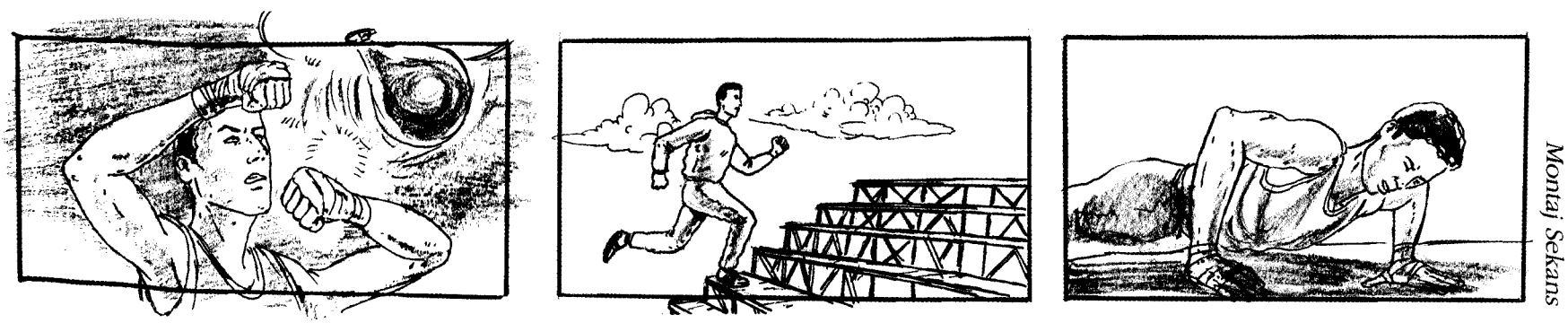
Nasıl Bir Şeydir?

Montaj Sekans, montajın özel bir alt türüdür. Bir çok film müziğe göre düzenlenmiş bu tür sekanslar içerir. Montaj Sekans, zamanın geçişini veya bir grup diyalogsuz sekansı uygun bir şekilde göstermek için kullanılır. Bu teknik, birçok değişik görüntünün birleştirilmesini içerir. Bu görüntüler arasındaki geçiş teknikleri (fade, kesme, dissolve) sekansın duygusal gücünü büyük oranda etkiler.

Nerede Görebilirim?

New York Çeteleri (Gangs of New York) filminin sonundaki Montaj Sekans, New York şehrinin yıllar içindeki gelişimini gösterir. Zamandaki her zıplama dissolve efektiyle birbirine bağlanmıştır. *Flashdance* filmi çoğunlukla Montaj Sekanslardan oluşur. *Elektrik Atlı* (The Electric Horseman) filminde Montaj Sekans, ana karakterin kariyerindeki düşüşü aşama aşama gösterir.

Rocky filminde Rocky'nin büyük müsabaka için hazırlanışı Montaj Sekansla gösterilir. *NYPD Blue* dizisinin başlangıç jeneriği New York'tan manzaralar gösteren bir Montaj Sekanstan oluşur. *Sonsuz Ölüm* (Butch Cassidy and the Sundance Kid) filminde bisiklet sürme sürecini gösteren bir Montaj Sekans vardır. *Tehlikeli Yaratıklar* (Mimic) filminin başlangıcındaki fade in ve fade outlarla gösterilen görüntülerden oluşan Montaj Sekans, ürpertici ve meşum bir giriş yapmak için kullanılmıştır. *Easy Rider* filminde karakterlerin motorla ülkeyi bir uçtan diğer uca katetmeleri bir kaç tane Montaj Sekansla gösterilmiştir.



Montaj Sekans

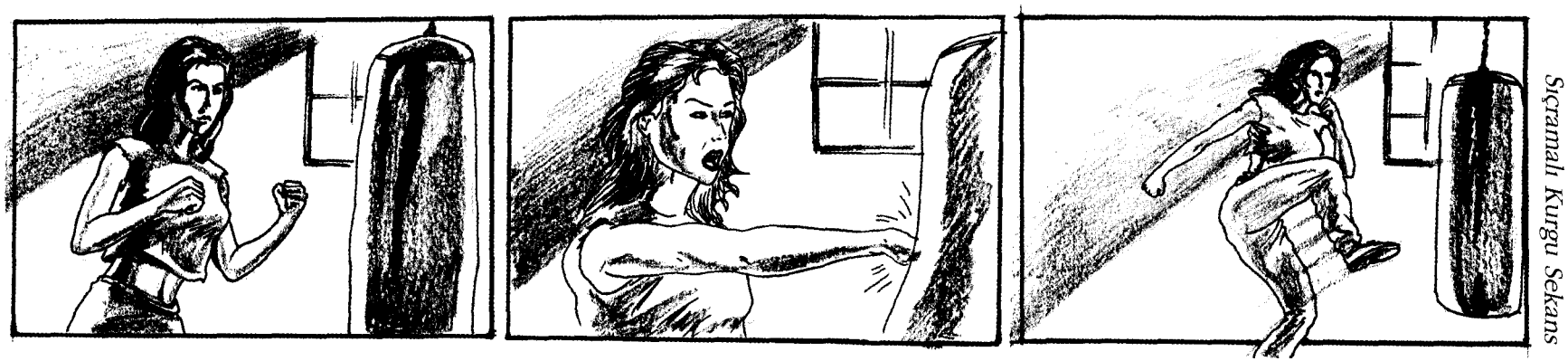
Sıçramalı Kurgu Sekans

Nasıl Bir Şeydir?

Sıçramalı Kurgu Sekans, Montaj Sekansın, sıçramalı kurgunun kısa bir zaman aralığı içinde gerçekleşen, benzer hareketlerin gösterilmesi amacıyla kullanılan özel bir türüdür. Bu tekniği Montaj Sekanstan ayıran şey, kameranın belirli bir sahne ya da karakter üzerine odaklanarak, sekans oluşturmak için zıplamalar yapmasıdır. Her çekimde kamera, açıyı hafifçe değiştirerek, yakın plan ve genel planlar arasında geçişler yapar. Sıçramalı kurgu karakterin yaptığı hareketlere enerji katar.

Nerede Görebilirim?

Kızları Öp (Kiss the Girls) filminde Sıçramalı Kurgu Sekans, Ashley Judd'u kickbox çalışırken gösterir. *Seks Yalanları* (Sex, Lies and Videotape) filminde Sıçramalı Kurgu Sekans, Graham'ı video kaset koleksiyonunu parçalarken gösterir.



Sıçramalı Kurgu Sekans

BÖLÜNMÜŞ EKRAN

Nasıl Bir Şeydir?

Bölünmüş Ekran, aynı anda iki ayrı sekansı tek ekranda gösterir. Örneğin: görüntü tam ortadan ikiye bölünmüştür, bir aksiyon sağda gösterilirken, diğer bir aksiyon da sol tarafta gösterilir.

Çerçeve ikiye, dörde, yönetmen neye ihtiyaç duyuyorsa o kadar sayıda parçaya bölünebilir.

Nerede Görebilirim?

Hem *Harry Sally'le Tanışınca* (When Harry Met Sally) filminde, hem de *Sonsuz Aşk* (Indiscreet) filminde, aşıklar telefonda konuşurlarken Bölünmüş Ekran tekniği kullanılmıştır. *Günah Tohumu* (Carrie) filminin sonunda Bölünmüş Ekran tekniğiyle mezuniyet balosundaki cehennemvari felaket gösterilir.



Bölünmüş Ekran

ALT SAHNE

Nasıl Bir Şeydir?

Alt Sahne, son model televizyona sahip olanların görebileceği görüntü içinde görüntü efektine benzer. Alt Sahneler, başka bir çekimi hiç kesme yapmadan göstermeye yarar.

Alt Sahne, yeni bir çekime kesme yapmak yerine, ana sahnenin üst kısmında açılan bir pencerede gösterilir. Bu teknik genellikle karakterin baktığı nesne gibi ana sahneyle ilintili bir görüntüdür.

Nerede Görebilirim?

The Andromeda Strain filminde, bilimadamlarının şehre gelip, kurtulan olup olmadığını görmek için bütün binaları teker teker araştırdıkları sahnede... Filmde, evlerin her birinin içine kesme yapmak yerine, sahnede bir Alt Sahne açılır ve harap olmuş bedenler gösterilir.

Son Vuruş (Knock Off) filminde, Van Damme bir kutu dolusu sahte mala bakarken Alt Sahne açılır. *Buffalo '66* filminde, Billy çocukluğu hakkında düşünürken Alt Sahne açılır.



Alt Sahne

BİNDİRME

Nasıl Bir Şeydir?

Bindirme, sahneye destekleyici görüntü ekler. Bu teknik, ana görüntünün üzerine, yarı şeffaf bir görüntünün eklenmesi şeklinde uygulanır.

İkinci görüntü atmosferi güçlendirir. Örneğin: bir yönetmen, çoktandır görmediği sevgilisini düşünen bir adamı göstermek istiyorsa, ana görüntünün üzerine sevilen kişinin yakın planı Bindirme yapılabilir.

Nerede Görebilirim?

Şangaylı Kadın (The Lady from Shanghai) filminde, kırılmış bir cam tabakası sahnenin üzerine bindirilir. *The Hustler* filminde, izleyicilerin görüntüsü, heyecanlı bir bilardo yarışması sahnesinin üzerine bindirilir.

Gizli Kale (Kakushi-toride no San-akunin) filminde üzgün prensesin üzerine hilal görüntüsü bindirilir.



Bindirme

Beyond the Valley of the Dolls filminde karakterler minibüsle şarkı söyleyerek gezerken, gittikleri yolu gösteren harita görüntünün üzerine bindirilir. *Yaz Bekarı* (The Seven Year Itch) filminde karısına söylev çeken ana karakterin görüntüsü, evin dışındaki sandalyesinde örgü örmekte olan kadının görüntüsünün üstüne Bindirme yapılır. Aynı filmde, Marilyn Monroe'nun bir kapının arkasında durduğu sahne Bindirme yapılır.

Teneke Trampet (Die Blechtrommel) filminde, bir çocuğun davul çaldığı sahne, doğduğu anı gösteren sahnenin üzerine bindirilmiştir.

ÖRTEREK SIÇRAMA

Nasıl Bir Şeydir?

Örterek Sıçrama tekniği, yönetmenin izleyiciye farkettirmeden kesme yapmasını sağlar. Bu teknik zaman ve mekanda sıçrama yapmak için kullanılabilir.

Eğer kamera hareket ediyorsa, bir nesne ya da duvar gibi kameranın görüşünü kapatacak bir şeyin arkasına geçebilir. Eğer nesne yeterince karanlıksa, yönetmen başka bir karanlık nesnenin arkasından çıkan hareketli bir çekime kesme yaparak seyirciyi kandırabilir. Kesme o kadar belirsiz olur ki, seyirci çok dikkatli bir şekilde izlemediği sürece kesmenin farkına varmaz.

Bu tekniğin bir başka kullanımı da, kadrajı tamamen örtecek şekilde hareket eden bir nesne ya da insanla yapılabilir. Çünkü o nesne kameraya gelen ışığı tamamen kapatacak ve izleyici, nesnenin tamamen farklı bir mekanda olduğu bir sahneye ne zaman kesme yapıldığını anlayamayacaktır. Sonra nesne kameranın önünden uzaklaştırılarak yeni sahne gözler önüne serilebilir.

Nerede Görebilirim?

Örterek Sıçrama tekniği *İp* (Rope) filminde varolan birkaç kesmeyi gizlemek için kullanılmıştır.



Örterek Sıçrama

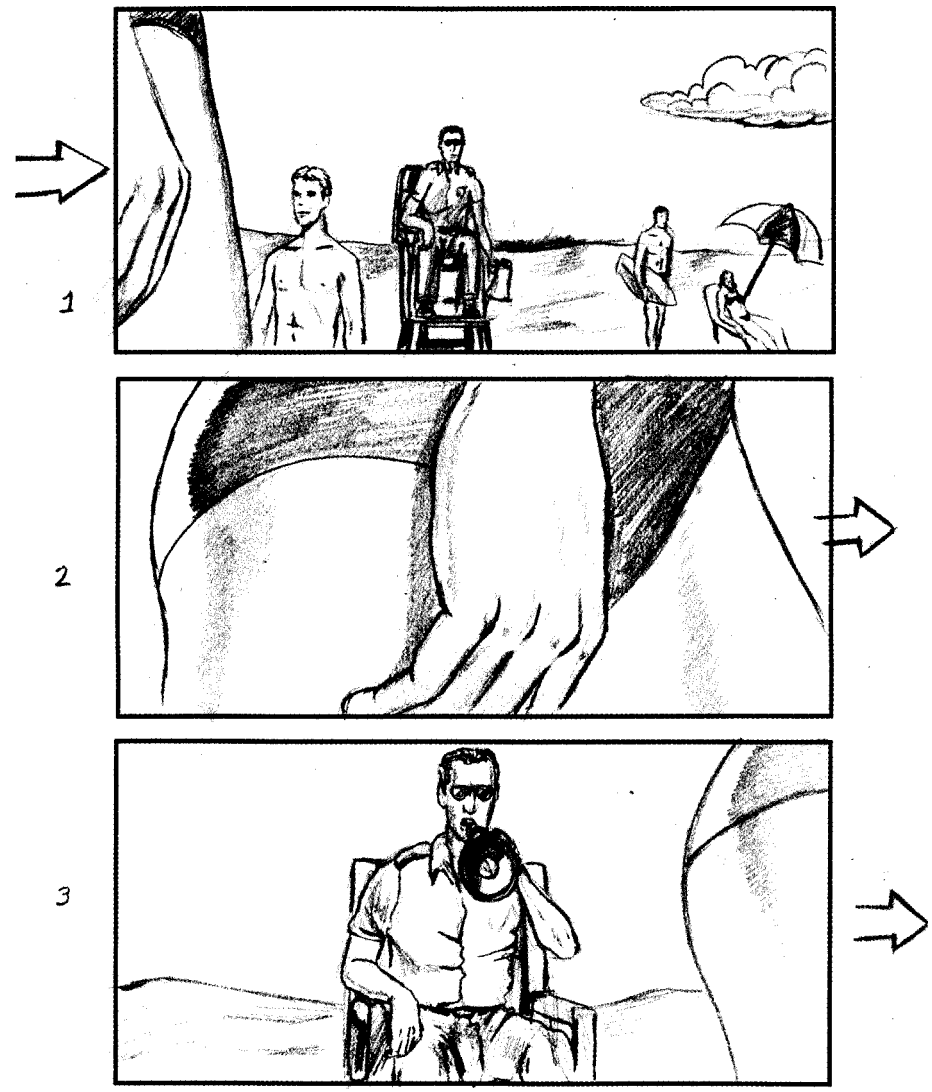
Örterek Zıplama

Nasıl Bir Şeydir?

Örterek Zıplama tekniği başarılı bir tekniktir. Kameranın önüne yürüyen bir oyuncuyla başlar. Oyuncu kameranın önünden geçerken izleyicinin görüşü bir parça kapanacaktır. Bu da kurgucuya, izleyiciye hissettirmeden kesme yapmak için iyi bir fırsat sağlar. Oyuncu kameranın önünden çekildiğinde, kameranın pozisyonu değişmiştir.

Nerede Görebilirim?

Jaws (Jaws) filminde köpekbalığının sahile saldırdığı bir kaç sahnede bu teknik kullanılmıştır. *Olağan Şüpheliler* (The Usual Suspects) filminde karakterler kameranın önünde volta atarken bu teknik kullanılır.



Örterek Zıplama

KOLAJ

Nasıl Bir Şeydir?

Kolaj, hareketli bazı küçük görüntülerin ekranda birleştirilmesinden oluşur. Bu görüntüler genellikle hikayenin tematik içeriğini güçlendiren imgelerden oluşur. Gerçek hayatta kolaj nasıl görünüyorsa, işte ekranda da bu görüntüler o bölgeye yapıştırılmış gibi gözükür. Bu işlem, çekimler bittikten sonra, kurgu aşamasında yapılır.

Nerede Görebilirim?

Frida (Frida) filminde Frida ve eşi yolculuğa çıktıklarında, yolculukları kartpostalların üzerine yapıştırılmış hareketli görüntüler şeklinde gösterilir.

Ed Wood (Ed Wood) filminde, Ed Wood'un fikirleri Kolaj parçaları şeklinde gösterilir. *Drugstore Cowboy* (Drugstore Cowboy) filminde Bob'un uyuşturucuyla kafayı bulduğu anları yansıtmak için ekranın önünden uçarak geçen rastgele resimler kullanılmıştır.



Kolaj

FOTOĞRAF KARESİ

Nasıl Bir Şeydir?

Fotoğraf Karesi, sahneyi, fotoğraf çeken birinin fotoğraf makinesinin vizöründen gördüğü şekilde gösterir. En başta dünyayı belirli bir uzaklıktan, fotoğraf makinesinin objektifinden görürüz. Karakter deklanşöre bastığında, düğme sesi duyulur ve sanki fotoğraf çekilmiş gibi görüntü donar. Çok kısa bir süre sonra, görüntü tekrar hareket etmeye başlar ve bu süreç her fotoğraf çekildiğinde tekrarlanır.

Bu tekniğin farklı bir uygulanışı da, kameranın flaşı patlamış etkisi uyandırmak için kareyi dondurmadan hemen önce flaş efekti kullanmaktır.

Nerede Görebilirim?

Fotoğraf Karesi tekniği, *Thelma ve Louise* (Thelma and Louise) filminde, iki kadın kendi fotoğraflarını çekerken kullanılmıştır.



Fotoğraf Karesi

FOTOĞRAFTAN GÖRÜNTÜYE

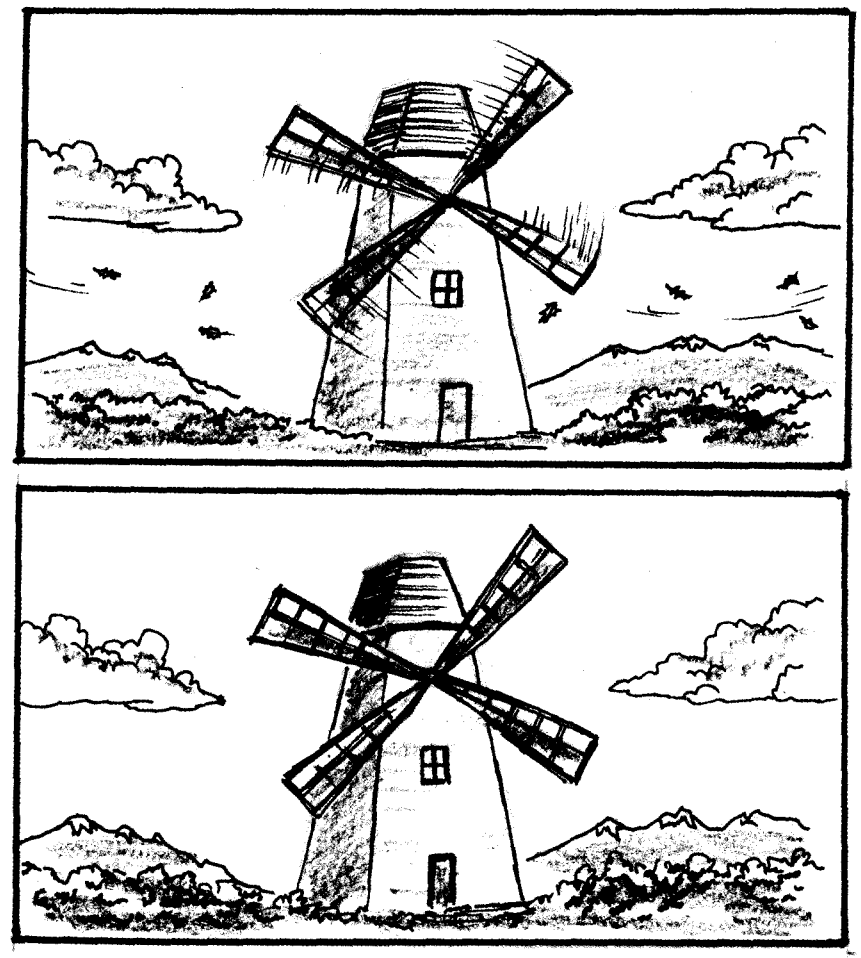
Nasıl Bir Şeydir?

Bir karakter, uzak bir yerin fotoğraf ya da resmini gördüğünde, yönetmen önce çerçeveyi tamamen fotoğrafla kaplayıp, daha sonra o fotoğraftaki nesnenin aynı açı ve uzaklıktan çekilmiş görüntüsüne dissolve yaparak başarılı bir geçiş elde etmek için Fotoğraftan Görüntüye tekniğini kullanabilir. Böylece soyut gösterim gerçekliğe dönüşmüş olur.

Nerede Görebilirim?

Kanlı Şaka (Sleuth) filminde önce bir mülkün resmini görürüz, sonra dissolve geçişiyle mülkün kendisini....

Fletch filminin sonunda sahne, sahilin fotoğrafından, aynı açı ve mesafeden yapılan çekime dissolve efektiyle geçiş yapar.



Fotoğraftan Sahneye

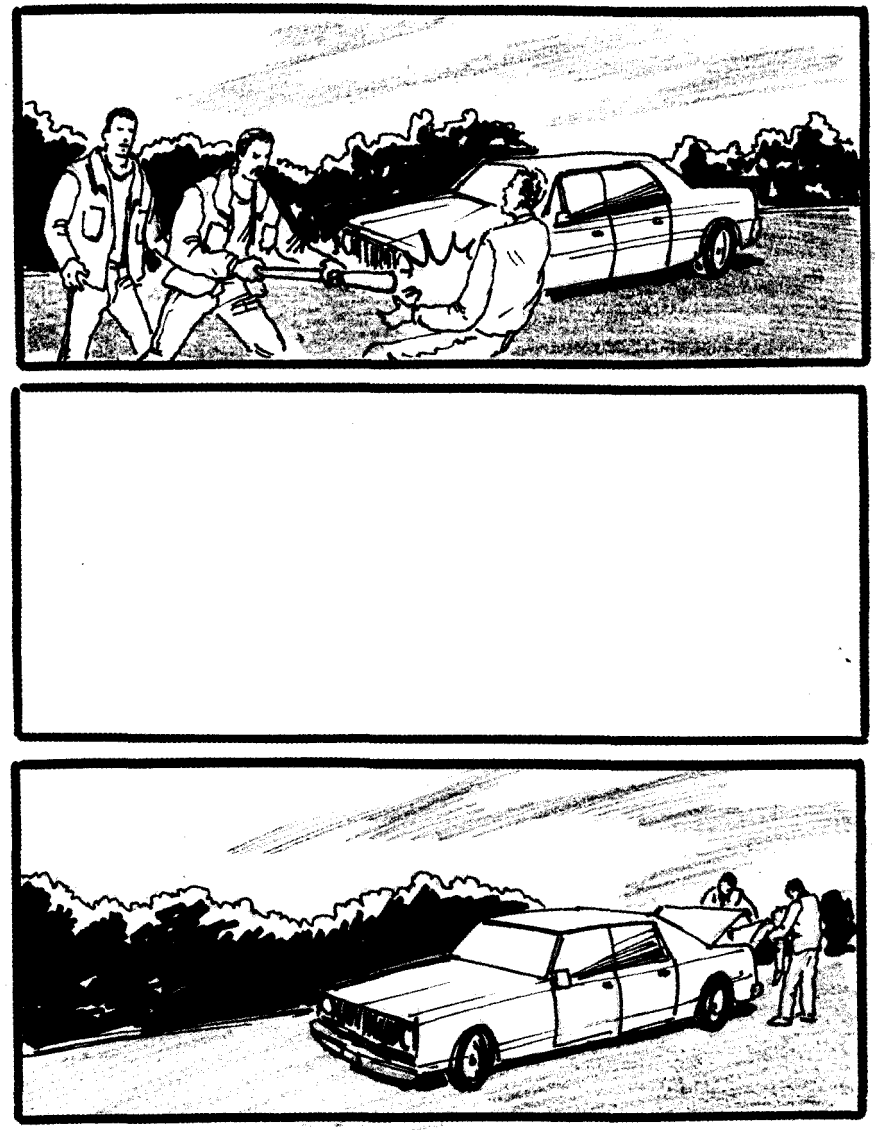
Ani Parlama, Parlamayla Kesme, Parlamayla Sıçramalı Kurgu

Nasıl Bir Şeydir?

Ani Parlama, fotoğraf makinesi flaşlarının patlamasına benzer. Bu, reklam ve videokliplerde, sahneyi vurucu kılmak için çok sık kullanılan bir tekniktir.

Parlamayla Kesmede kamera aniden beyaza kayar. Parlama sırasında kamera başka bir plana kesme yapar. Sonra parlama geriye çekilerek yeni plan gösterilir.

Parlamayla Sıçramalı Kurgu, Parlayan Kesmeye çok benzer. Yalnız bu teknik özellikle zıplayan kurguyu vurgulamak için kullanılır.



Parlamayla Kesme

ALIŞTIRMALAR

• **Kurgu tekniklerine çalışın.** Profesyonel kurgu sistemleri 100.000 dolar ve üzeri bir maliyete sahip. Ancak bugünlerde birkaç bin dolar veya daha azına kendi ev bilgisayarınızda (PC veya Macintosh) kullanabileceğiniz, profesyonel düzeyde kurgu programları satın alabilirsiniz. Eğer paranız yoksa, şehrinizde bulunan bir okul ya da üniversitenin bilgisayar laboratuarına gidip, varsa, bu programları kullanabilirsiniz. Eğer bir şekilde herhangi bir kurgu sistemine erişiminiz varsa bu bölümde anlatılan kurgu tekniklerini deneyin.

• **Kamerayla kurguyu deneyin.** Bunun anlamı; görüntüyü kurgu programında düzenlemek yerine, görüntüyü kameranızla sekanslar halinde çekeceksiniz demektir. Bu zor teknik, herşeyi önceden planlayarak, hiç hata yapmadan çekim yapabilmenizi gerektirir.

• **Filmleri izleyin ve kurgunun ritmini takip edin.** Ne kadar hızlılar? Kurgucu neye kesme yapmış? Belirli bir örüntü var mı? Kurgu sahneyi nasıl etkiliyor? Sahneleri daha farklı nasıl kurgulayabileceğinizi düşünün ve yaptığınız değişik kurgunun nasıl görüneceğini gözünüzün önüne getirmeye çalışın.

• **Çekmeyi düşündüğünüz bir kısa filmin çekim senaryosunu yazın.** Çekim senaryosu, izleyicinin filmi izlerken perdede göreceği çekimlerin listesidir. Çekimler için zaman, enerji ve para harcamadan önce filmin son halini nasıl görselleştirebileceğinizi öğrenin.

MUHTELİF TEKNİKLER

Herhangi bir grup ya da kategoriye girmeyen, ancak öğrenmesi eğlenceli bir kısım sinema tekniği daha vardır. Bu "muhtelif" teknikler bu bölümde anlatılmaktadır.

SİNEMASAL GERÇEKLİK





Nasıl Bir Şeydir?

Sinemanın en muhteşem yönlerinden biri hikaye anlatıcısına özel bir tür özgürlük sağlamasıdır. Yönetmenler, gerçeklikle hiçbir bağı olmayan ve gerçek dünyada deneyimlememizin mümkün olmadığı sekansları filmlerinde yaratabilirler.

Sinemasal Gerçeklik, sadece "gerçek hayatı" veya "gündelik" olayları çekmeye dair sınırlamaları "ortadan kaldıran" bir tekniktir. Yönetmen fizik kurallarını görmezden geldiğinde, standart mantığa karşı çıktığında veya neden-sonuç ilişkisini ortadan kaldırdığında, görüntü, karakter, kurgu ve hikâyeden tamamen yeni özgün sinemasal yapılar yaratabilir.

Nerede Görebilirim?

Herkes Seni Seviyorum Der (Everyone Says I Love You) filminde bir dansçı partnerini havaya fırlatır. Kadın yerçekimi kanunlarını umursamadan kolayca havada uçar. *He Got Game* filminde Denzel Washington dışarıda basketbol oynamaktadır. Topu havaya attığında, top sihirli bir şekilde oğlunun basketbol antremanı yaptığı kapalı spor salonunun içinde belirir. *Şok Koridoru* (Shock Corridor) filminde bir adam evin içinde yıldırımlı bir fırtına hayal eder.

İhtiyar Delikanlı (Oldeuboi) filminde, karakter yalıtılmıştıktan dolayı akli dengesini kaybederken yüzünde karıncalar gezer. Karıncalar gerçek değildir, sadece adamın gördüğü sanrılardır ve biz de o sanrıya şahit oluruz. *Elde Makas Koşmak* (Running with Scissors) filminde katatonik durumdaki bir karakter tavandan kar yağdığını hayal eder. *Büyük Lebowski* (The Big Lebowski) filminde Ahbap, rüyasında Los Angeles'ın üzerinde uçar ve bir bovling topunun içine düşer. *Bir Yerde* (Being There) filminin sonunda Chance suyun üzerinde yürür. *Vücut Dili* (In & Out) filminde "nasıl maço olunur" kasedi karakterin hareketlerine tepki verir ki bu durum elbette imkansızdır.

8 filminde karakter trafiğe takılmıştır. Bu sorunu çözmek için karakter basitçe yerden havalanır ve uçarak trafik sıkışıklığından uzaklaşır.

AĞIR ÇEKİM, HIZLI ÇEKİM, KARIŞIK ÇEKİM

Nasıl Bir Şeydir?

Kameranın çekim hızını düşürmek gerçeküstü bir etki yaratabilir. Saniyede 24 kareden daha fazla kare çekilerek Ağır Çekim elde edilir. Ağır Çekim çekimin uzamasını sağlar ve sahneyi güçlendirir. Hareket yavaşça oynatılırken, seyircinin de aksiyonu sindirmeye vakti olur. Alternatif bir estetik etki için "her kareyi iki kere göstererek" sağlanan farklı bir Ağır Çekim kullanılabilir. Bu teknik bir çekimdeki her karenin iki kere tekrarlanmasından oluşur. Bu teknik, saniyede 24 kareden daha fazla kare çekme tekniğine göre ayırt edilebilir bir fark gösterir.

Hızlı Çekim, bunun tam tersidir. Film çekerken saniyede 24 kareden daha az kare çekmek, ekrandaki görüntünün hızlanmasını sağlar. Bu teknik genellikle mizah etkisi yaratmak veya sahneyi "hızlıca ileriye sarmak" için kullanılır. Bazı yönetmenler kameranın hızını kademeli olarak değiştirir. Bu da ayrı bir etki veren, Ağır Çekim, normal çekim, Hızlı Çekim arasında değişen bir sahne yaratır. Ben bunu Karışık Çekim olarak adlandırıyorum.

Nerede Görebilirim?

Acımasız Hayat (Harsh Times) filminde Christian Bale'in vurulup öldüğü sahnede, vücudu geriye doğru savrulurken Ağır Çekim yapılır. *300 Spartalı* (300) filminde çekimleri uzatarak çizgi romandaki sabit kareler gibi gözüken sahneler yaratmak amacıyla Ağır Çekim görüntüler tekrar tekrar kullanılır.

Sam Peckinpah, John Woo ve Luc Besson gibi birçok aksiyon filmi yönetmeni aksiyon sahnelerinin dramatik etkisini artırmak için Ağır Çekim kullanırlar. John Woo, *Daha İyi Bir Yarın* (Ying Hung Boon Sik), *Acımasız Katil* (DipHuet Seung Hung) ve *Yüz Yüze* (Face/Off) filmlerinde Ağır Çekim tekniğini kullanır. *Gitarım ve Silahım* (El Mariachi) filminde, bir müzisyen tek başına klavye çalarken Hızlı Çekim kullanılır.

Baz Luhrmann'ın *Romeo ve Juliet* (Romeo + Juliet) filminde Karışık Çekim kullanılmıştır. *Paranın Rengi* (The Color of Money) filminde, karakterler bilardo oynarken, hem Hızlı Çekim hem de Ağır Çekim teknikleri kullanılmıştır. *Dokunulmazlar* (The Untouchables) filminde, bir bebek arabası merdivenlerden aşağıya kontrolden çıkmış bir şekilde hızla inerken, Elliot ve gangsterler arasında gerçekleşen çatışma Ağır Çekimde gösterilerek sahnenin vuruculuğu artırılmıştır. *Bonnie ve Clyde* (Bonnie and Clyde) filminin sonunda, iki ana karakterin ölümü kısmen Ağır Çekimle verilir.

GÖRSEL UYUM

Nasıl Bir Şeydir?

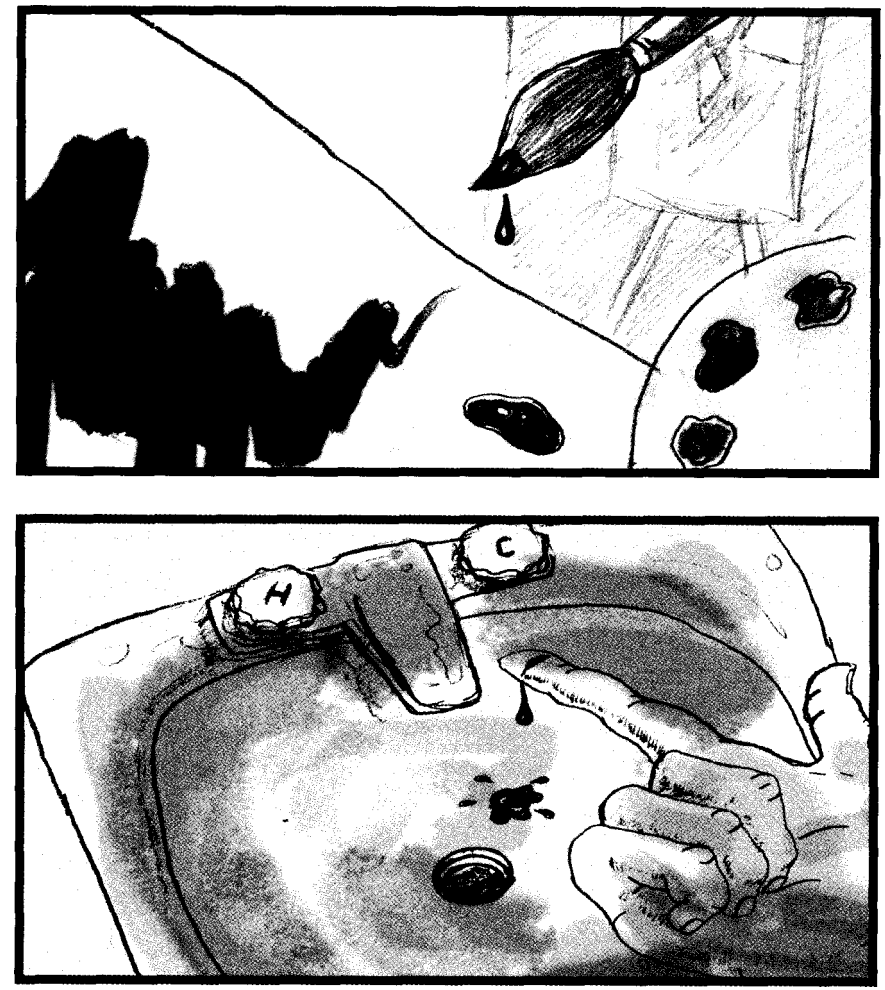
Bir dizi görüntü, benzer fikir ya da bütünleştirici bir konsepte sahipse, Görsel Uyum işbaşında demektir. Bu teknik, izleyicinin, farklı zaman ve mekanlarda çekilen görüntüleri zihninde birbirine bağlamasını sağlar.

Görsel Uyum, birbiriyle uyumlu birden fazla katman ya da görsel içeren tek bir karede de görülebilir. Bu teknik iki karakter arasındaki bağı göstermek için de kullanılır. Mesela her bir karakter aynı marka ya da renk ayakkabı giyiyor olabilir.

Nerede Görebilirim?

Frida (Frida) filminde Görsel Uyum iki görüntünün ilişkilendirilmesinde kullanılır.; kan damlaları ve kalemden damlayan mürekkep... *Baron Munchausen'in Maceraları* (The Adventures of Baron Munchausen) filminde, baronun suikastçisi Azrail heykelinin arkasında nöbet tutar.

Aşk Tutkunu (Addicted to Love) filminde, duş kabininde su açılır ve sonra kesme yapılarak halka açık bir fıskiyede oynayan çocuklar gösterilir. *Soğukkanlı* (In Cold Blood) filminde, dışarıdan yansıyan bir yağmur damlası Perry'nin yüzünde bir gözyaşı damlası oluşturur ve böylece Perry'nin kederli olduğu gösterilir.



Görsel Uyum

GÖRSEL UYUMSUZLUK

Nasıl Bir Şeydir?

Bir görüntüler dizisi, özellikle birbiriyle aralarındaki kontrastı vurgulayacak şekilde gösteriliyorsa, bu teknik Görsel Uyumsuzluk olarak isimlendirilebilir.

Görsel Uyumsuzluk, kişiler, mekanlar ve temalar arasında çok bariz ve keskin ayrımlar yaratmak için kullanılabilir. İzleyiciyi dalgınlığından kurtarıp sarsmak ya da hikayedeki bir olaya dair tetikte tutmak işe yarayabilir.

Görsel Uyumsuzluk, karakterle çevresi arasındaki karşıtlığı göstermek için de kullanılabilir.



Görsel Uyumsuzluk

Nerede Görebilirim?

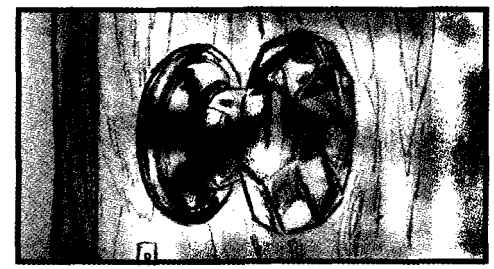
Le Nain Rouge filminde Görsel Uyumsuzluk, masabaşı iş yapan insanların bulunduğu bir mekanda, ön planda bir adamın ayaklarının yıkandığı sahnede görülebilir. *Dayım* (Mon Oncle) filminde, modern inşaat alanıyla at arabası keskin bir karşıtlık oluşturur.

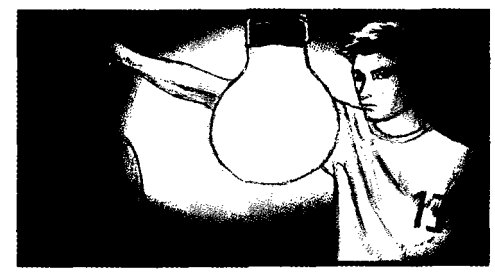
The Naked Kiss filminde, önce çok güzel bir kadın görürüz. Daha sonra kadın kafasındaki peruğu çıkartır ve kadının kel olduğunu anlarız. Estetik durumdaki bu ani değişiklik Görsel Uyumsuzluğa iyi bir örnektir.

Dr. Caligari'nin Muayenehanesi (Das Cabinet des Dr. Caligari) filminde, sert, köşeli çizgilere sahip dış dünya ile bir kadının odasındaki yumuşak, yuvarlak hatlar karşıtlık oluşturur.

SİMGE







Nasıl Bir Şeydir?

Simge, hikayenin ve karakterlerin yaşantısının merkezi haline gelen ve böylece zihnimizde, kendi yaşamı olan bir varlık haline gelen bir nesne, kostüm veya kostüm parçası olabilir. Özünde Simge filmin içindeki "cansız bir karakterdir".

Nerede Görebilirim?

İsveç sinemasından ünlü bir Simge, *Yedinci Mühür* (Det Sjunde Inseglet) filmindeki satranç tahtasıdır. Bu, kahramanın ölümle satranç oynadığı satranç tahtasıdır. *Zatoichi* filmindeki mumlar yaygın olarak kullanılan bir Simgedir. Zatoichi'nin, kör samuray mum kesme yeteneğini sergilediği sahnelerde kullanılır. *Altıncı His* (The Sixth Sense) filminde, Bruse Willis'in girmesinin yasak olduğu bir oda, kırmızı kapı kulbuyla simgelenmiştir. *Rebecca* filminde de girilmesi yasak olan bir oda vardır. *Lütfen Beni Öldürme* (Stranger Than Fiction) filminde, hikâyenin merkezinde yer alan bir Simge, Harold Crick'in taktığı kol saatidir.

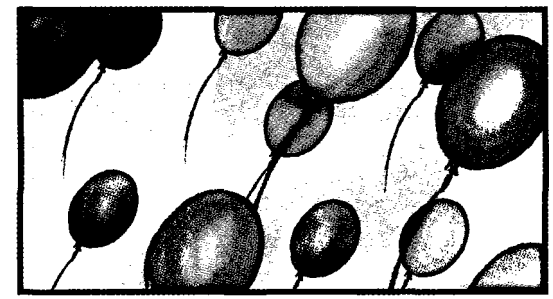
Örümcek (Spider) filminde, devasa, çelikten yapılma bir bina geçmişle bugünü birbirine bağlar. *Benim Afrikam* (Out of Africa) filminde bir pikap eski hatıraları, aşkı ve bilinen müzikleri simgeler. *Yaralı Yüz* (Scarface) filmindeki, üzerinde "Dünya Senindir" (The World is Yours) yazan devasa küre heykeli Amerikan sinemasını simgeler. *Romeo ve Juliet* (Romeo + Juliet) filminde, benzin istasyonunun hemen dışında "Ateşinize Benzin Ekleyin" (Add Fuel to Your Fire) yazan bir tabela vardır. *13 Tzameti* filminde bir Simge hikayenin merkezine yerleştirilmiştir. Bu filmde, tavandan sarkan bir ampul, "ölüm oyununda" oyuncular tetiği çekmeye zorlandığında yakılır.

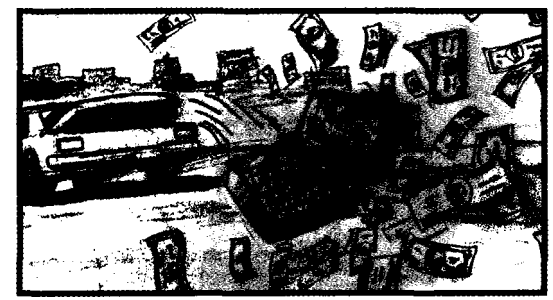
Yaban Çilekleri (Smultronstället) filminde ibreleri olmayan bir kronometre zamanın önemsizliğini simgeler. *Miller Kavşağı* (Miller's Crossing) filminde özel bir şapka birçok sahnede görülür; ormanda, masanın üstünde, merdivenlerde... *Carlito'nun Yolu* (Carlito's Way) filminde sürekli gösterilen "Cennete Kaçış" (Escape to Paradise) tabelası, kahramanın duygularını ve içsel karmaşasını gösterir.

Parmaklıklar Ardında (Cool Hand Luke) filminde, sadist hapishane müdürü, bir Simge olarak kullanılan, bastonuyla tanınır. *Yangın Kulesi* (The Towering Inferno) filminde bir kıza verilen söz yanan bir oyuncak bebekle simgelenir. *Tightrope* filminde katil her zaman ayakkabılarından tanınır.

PARÇACIKLAR







Nasıl Bir Şeydir?

Parçacıklar, sahneye derinlik veya katman katmak için kullanılan basit bir tekniktir. Parçacıklar genellikle bir grup küçük nesnedir (balonlar, tüyler, kıvılcımlar, vb.). Parçacıklar özellikle Katman tekniğiyle birlikte kullanmaya uygundur. Sahnenin arkaplanına veya ön planına Parçacıklar eklemek, sahnedeki hareketi güçlendirebilir veya görsel olarak katmanları birbirinden ayırabilir.

Parçacık Sistemi aslında, belli nesnelerin (alev, bulut, duman) birçok küçük Parçacıktan (duman parçacıkları, su damlaları, vb.) oluştuğunu ifade eden bir CGI terimidir. Bu bakımdan, bir bulut tek parça gibi gözükse de, aslında bir Parçacıklar bütünü olarak düşünülebilir.

Nerede Görebilirim?

Romeo ve Juliet (Romeo + Juliet) filminde bir kıvılcım yağmuru Mercutio partiye geldiğinde hemen arkasında görülür. Aynısı, sahil sahnesinde havai fişek şeklinde görülür. *Cabiria'nın Geceleri* (Le Notti di Cabiria) filminde Cabiria bir şemsiyenin altında durmaktadır. Sahne, hem yağmur Parçacıkları hem de sigarasından çıkan duman Parçacıklarıyla katmanlı hale getirilmiştir. *Genç Kız Pınarı* (Jungfrukällan) filminde vahşi bir saldırıdan sonra kar Parçacıkları bir çocuğun üzerine düşer. *Kral Arthur* (King Arthur) filminde sis ve duman Saksonlarla yapılan savaşta bolca kullanılmıştır. *New York Çeteleri* (Gangs of New York) filminde, son kavganın yapıldığı sahnede duman aksiyonu gizlemek için kullanılmıştır. *Son Darbe* (The Killing) filminde Cash nehir yatağında kaçar. *The Apartment* filminde Baxter bankta uyurken yapraklar düşer. *Nixon* filminde, açılış töreninde balonlar uçar.

Silent Möbius animasyonunda kâğıt parçaları Parçacık görevi görür. *Rupan Sansei: Kariosutoro no Shiro* animasyonunda arabanın arkasından paralar uçuşur. *Muhteşem Kahramanlar* (The League of Extraordinary Gentlemen) filminde silahlı çatışma sırasında kitap sayfaları parçalanır. *Trigun* filminde buz Parçacıkları görülür. *Bir Zamanlar Amerika* (OnceUpon a Time in America) filminde bir fabrikanın içinde tüyler uçuşur. *Terlik ve Gül* (The Slipper and the Rose) filminde çiçek yaprakları görülür. *Suç Dalgası* (Crimewave) filminde bir karakter masaya yumruğunu vurduğunda kibritler havaya fırlar.

Affetmeyen Adam (The Enforcer) filminde arabanın ön camına pompalı tüfekle ateş edildiğinde Parçacıklar efekti görülür.

BİYOKÜTLE



Biyokütle

Nasıl Bir Şeydir?

Biyokütle, özgün bir yöntemdir. Bu teknik, ekranda bir grup figuran (onları insan boyutunda parçacıklar olarak düşünebilirsiniz), hayvanlar, kuşlar veya başka yaşayan ve nefes alan canlı nesneler bulundurmak için elverişlidir.

Biyokütle, izleyicinin algısını yönlendirmek, katmanları birbirinden ayırmak veya bir karakterin yalnızlığını vurgulamak (kalabalığın içindeki yalnız adam) için kullanılabilir.

Nerede Görebilirim?

Köy (The Village) filmi, bir mezarlığa bakmakta olan kalabalık bir insan grubuyla açılır. *Yeni Hayat* (Cast Away) filminde, birilerini uğurlamaya gelen kalabalık bir insan grubu dışarıda beklerken, Tom Hanks havaalanında oturmaktadır. *Bir Yaz Gecesi Tebessümleri* (Sommarnattens Leende) filminde, kontesin arkasında bir beyaz kuş sürüsü havalanır. John Woo, filmlerinde Biyokütle tekniğini kullanmasıyla ünlüdür. Bu tekniği genellikle, bir karakter koridorda koşarken, yakınlarda bir grup güvercinin ağır çekimde havalanması şeklinde kullanır.

Kurdun Saati (Vargtimmen) filminde baronun kalesinde bir sürü güvercin vardır. *Vadim O Kadar Yeşildi Ki* (How Green Was My Valley) filminde madenciler, maaş kesintilerini tartışmak için bir araya toplanırlar. *Cezayir Savaşı* (La Battaglia di Algeri) filminde kızgın bir insan topluluğu, polisler tarafından götürülen bir suçluyu kovalarlar.

Bir tür "cansız" Biyokütle tekniği *Katilin Busesi* (Killer's Kiss) filminde ana karakterin bir manken fabrikasında saklandığı sahnede kullanılır. *Arabistanlı Lawrence* (Lawrence of Arabia) filminde büyük bir kalabalık filtrelenirken, sadece bir adam görünür kalır. *Beyaz Avcı, Kara Yürek* (White Hunter, Black Heart) filminde arkaplandaki kalabalık bir insan topluluğu, ön plandaki yakın çekimle karşıtlık oluşturmak için kullanılmıştır. *Nevada Katilleri* (Nevada Smith) filminde, ahıra konulmuş bir sürünün içinde ve etrafında bir silahlı çatışma gerçekleşir.

ODAK BÖLME

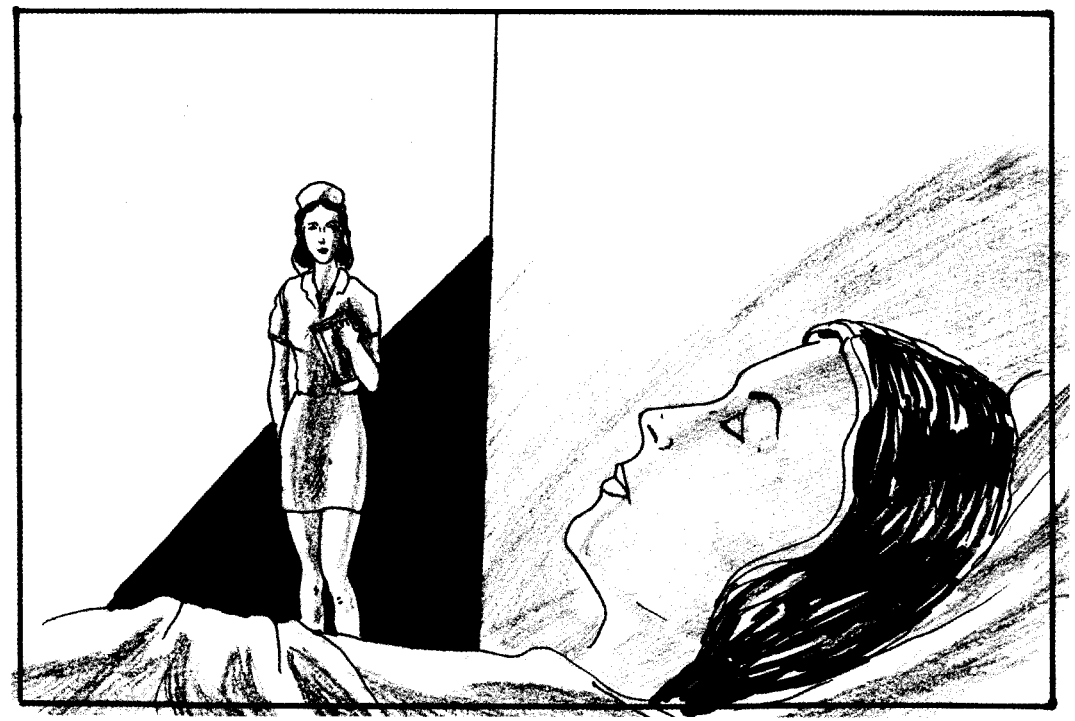
Nasıl Bir Şeydir?

Aynen gözlerimiz gibi, kamera objektifleri de sadece belli bir bölgedeki nesnelere odaklanabilir. Bunu, yakındaki bir nesneye bakmak istediğimizde yaşarız. Eğer gözlerimiz odaklanamazsa, en yakındaki nesne bulanık görünür. Kamera bu sorunu, odağı ayarlayıp, ön plandaki nesneye keskinlik kazandırıp arka plandaki nesneleri bulanıklaştırarak çözebilir.

Odak Bölme tekniği alan bölen diyopter isimli bir cihaza dayanır. Diyopter lensin her iki tarafındaki odağı birbirinden ayırır. Bu sayede objektifin bir tarafı arkaplanda, çok uzakta duran bir nesneye odaklanırken, diğer tarafı yakın plandaki başka bir nesneye odaklanabilir.

Nerede Görebilirim?

The Fury filminde, yakın planda yatakta yatmakta olan bir kız ve arkaplanda kızı izleyen bir hemşire gösterilir. *İçimizdeki Şeytan* (Raising Cain) filminde, ön planda bir detektif ve arkaplanda soruları yanıtlayan Cain görülür. Brian De Palma bu tekniği birçok filminde kullanır.



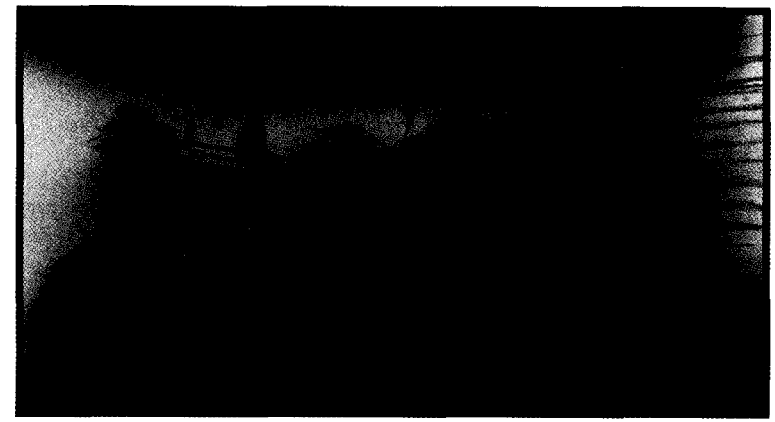
OdakBölme

AYDINLATMA

Nasıl Bir Şeydir?

Aydınlatma, her zaman sinemanın en vazgeçilmez tekniklerinden biri olmuştur. Bir sahneyi sert bir tepe ışığıyla çekerseniz karakterlerin yüzü gölgede kalacaktır. Eğer sahneyi arka ışığı kullanarak çekerseniz, karakterlerle arkaplanı birbirinden ayırabilirsiniz. Eğer sahneyi dolgu ışığıyla çekerseniz, karanlık sahnelerde bile oyuncunun duygularını ayırt edebilirsiniz.

Aydınlatma üzerine piyasada birçok iyi kitap bulunmaktadır. Aydınlatma derin bir konudur ve uzmanlaşmak için bu konu üzerinde yıllarca çalışmak gerekir. Size faydalı olması açısından, burada birkaç basit örneği ele aldım.



Nerede Görebilirim?

Köstebek (The Departed) filmi, Jack Nicholson'ın yüzünün gölgelerde gizlendiği bir sahneyle başlar. Giriş sekansından sonra, ışığın altına yürür ve yüzü görünür hale gelir. *Aşk Sarhoşu* (Punch-Drunk Love) filminde Adam Sandler'ın yüzü, ilk defa harmonyum çaldığında, aydınlatılır.



Sahnede görünen ışık kaynaklarıyla (sahnedeki ışık veren nesneler) gerçek ışık kaynakları (ekranda görünmeyen sinema ışıkları) arasındaki sahte ilişki filmlerde sıklıkla görülür. *Elektrik Atlı* (The Electric Horseman) filminde, bir karakter ateşi söndürür ve ekran karır. Ancak, bu değişikliğe neden olan şey ateşten gelen ışıktaki değişim değil, perdede görünmeyen sinema ışıklarındaki değişimdir.

One from the Heart filminde iki karakter birbiriyle tartışırken sahne kıpkırmızı bir ışığa bulanır. *Xanadu* ve *48 Saat* (48 Hours) filmlerinde neon ışığını görebilirsiniz. *Ucuz Roman* (Pılp Fiction) filminde karakterlerin yüzü evrak çantasından gelen ışıkla aydınlatılır. *Shurayukihime* filminde, bir kadın ölürken yüzüne ek ışık vurulur.

RENK

Nasıl Bir Şeydir?

Renk kullanımı, set tasarımı, kostüm ve ışık (filtreler kullanılarak) gibi sinemanın her alanında vardır. Renklerin kullanımı ve değiştirilmesiyle, izleyici üzerinde yoğun bir etki yaratılabilir.

Renk, izleyicinin ruh halini değiştirir ve sahneler, mekanlar ve karakterler arasında bağlantı kurar. Renk, çerçevedeki belli bir kareyi, zamandaki belli bir anı vurgulayabilir veya tam tersi bir etki yaratarak çerçevedeki bir nesneyi de gizleyebilir.

Nerede Görebilirim?

Köy (The Village) filminde korku, yaratıklar ve dış dünya kırmızı Renkle gösterilmiştir. *Bambi* animasyonunda, Bambi'nin genç bir erkek geyikle boynuz tokuşturduğu sahnede renk paletinde keskin bir değişim olur. Normalde yumuşak sarı ve yeşil tonlarında olan renk paleti, siyah ve koyu mavi tonlara kayar.

Büyük İskender (Alexander) filminde kırmızı pelerinli bir adam bembeyaz dağların karşısında durur. Böylece keskin bir kontrast elde edilmiş olur. *Buz Fırtınası* (The Ice Storm) filminde, kapüşonlu, parlak turuncu bir ceket buz mavisi ormanın dışında belirgin bir şekilde göze çarpar. *Cennet ve Yeryüzü* (Heaven and Earth) filminde sarı kıyafetli rahipler yeşil çimenlerin karşısında dururlar. *The Rat Pack* filminde Sammy Davis Jr.'ın ırksal yalıtılmışlığı vurgulanır. Don Cheadle simsiyah kıyafetler içinde bembeyaz bir odanın ortasına yerleştirilmiştir. *Kasabadaki Yabancı* (High Plains Drifter) filminde bütün şehir kırmızıya boyanmıştır.

Don Juan filminde siyah kıyafetli bir adam bir beyaz kum tepesinin önünde durur. *Madame Butterfly* (Madame Butterfly) yeşil arkaplan önündeki kırmızı kimono kontrast yaratır. *Alice Artık Burada Oturmuyor* (Alice Doesn't Live Here Anymore) filminde flashback sahneleri turuncudur. *Tehlikeli Kokteyl* (Tequila Sunrise) filminde göz alan turuncu bir gün batımı gösterilir. *Rüzgar Gibi Geçti* filmindeki karakterler koyu turuncu bir gün batımına boyanırlar.

Batı Yakası Hikâyesi (West Side Story) filminde Maria dans edip dönerken renk prizması görülür. *Aşk Sarhoşu* (Punch-Drunk Love) filminde sahneler arasında kaleydoskop tarzı renk motifleri kullanılır. *Mishima* (Mishima) filminde şiddet içeren bir olaydan sonra kayalar ve ağaçlar kırmızıya döner. *Büyük Tıkınma* (La Grande Bouffe) filminde, yumuşak sarı ışık veren bir lamba, kış mevsiminin soğuk mavisiyle tezat oluşturur. *Son Gösteri* (The Last Picture Show) filminde beyazlar içindeki bir kadın, siyah kıyafetli yas tutan insanların arasında durur.

CHROMA KEYING

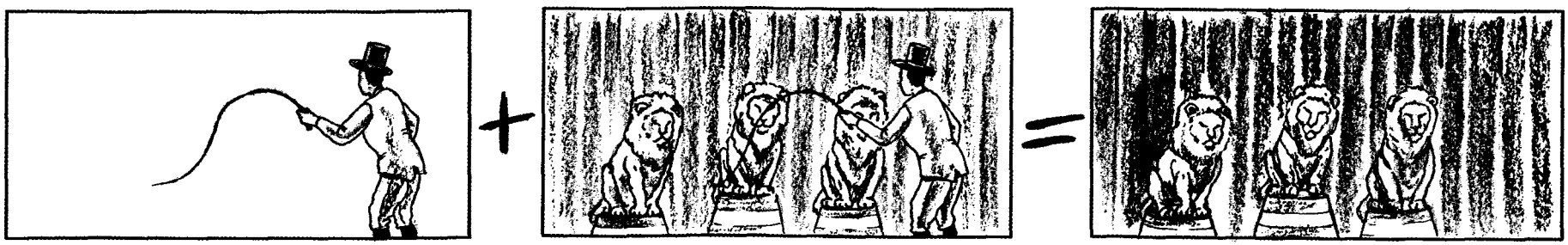
Nasıl Bir Şeydir?

Chroma Keying tekniği, sahnenin bir kısmının başka bir görüntüyle değiştirilmesidir. Bu teknik karakteri zor ya da imkansız bir durumda göstermek için kullanılabilir ve karakter aslında gösterilen yerde bile değildir.

Oyuncunun çekimi, genellikle mavi veya yeşile boynamış, tek renk bir duvarın önünde alınır. Duvar tek renk olduğundan, bilgisayar rengi iptal ederek arkaplanı kaldırabilir. Ardından da bilgisayar, oyuncuyu yeni bir arkaplanın üstüne yapıştırabilir. Bu teknik, sahnedeki belirli nesnelerin değiştirilmesi için de kullanılabilir. Yapım sonrası aşamada, sahnedeki yeşil ekran yamaları başka görüntülerle değiştirilecek yerler olarak kullanılabilir.

Nerede Görebilirim?

Superman (Superman) filminde, Superman'in havada uçtuğu sahneler yeşil ekran önünde çekilmiş ve sonradan yeşil ekran yerine akıp giden gökyüzü görüntüsü yerleştirilmiştir.



Chroma Keying

RENK KAYDIRMA

Nasıl Bir Şeydir?

Renk Kaydırma, görüntünün doygunluğunun kademeli olarak değiştirilmesidir. Doygunluk, bir görüntüde ne kadar renk içerdiğini anlatır. Aşırı doygun bir görüntü doğal olmayan bir parlaklık ve solukluğa sahip olacaktır. Doygunluğu tamamen azaltılan bir görüntüyse siyah beyaz görünecektir. Bu teknikte, ya renkli bir görüntünün doygunluğu azaltılır, ya da siyah beyaz bir görüntünün doygunluğu artırılarak renkli hale getirilir.

Nerede Görebilirim?

Müfreze (Platoon) filmini izleyin. Son savaştan sonra, kamera bir arazinin siyah beyaz görüntüsüne pan yapar, sonra görüntü yavaş yavaş renklenir. *Sonsuz Ölüm* (Butch Cassidy and the Sundance Kid) filmi sepya tonlarında başlar. Giriş kısmından sonra görüntü yavaş yavaş renklenir. Filmin bitişindeyse görüntü tekrar doygunluğunu kaybeder.

GÖZÜN İÇİNDEN YOLCULUK

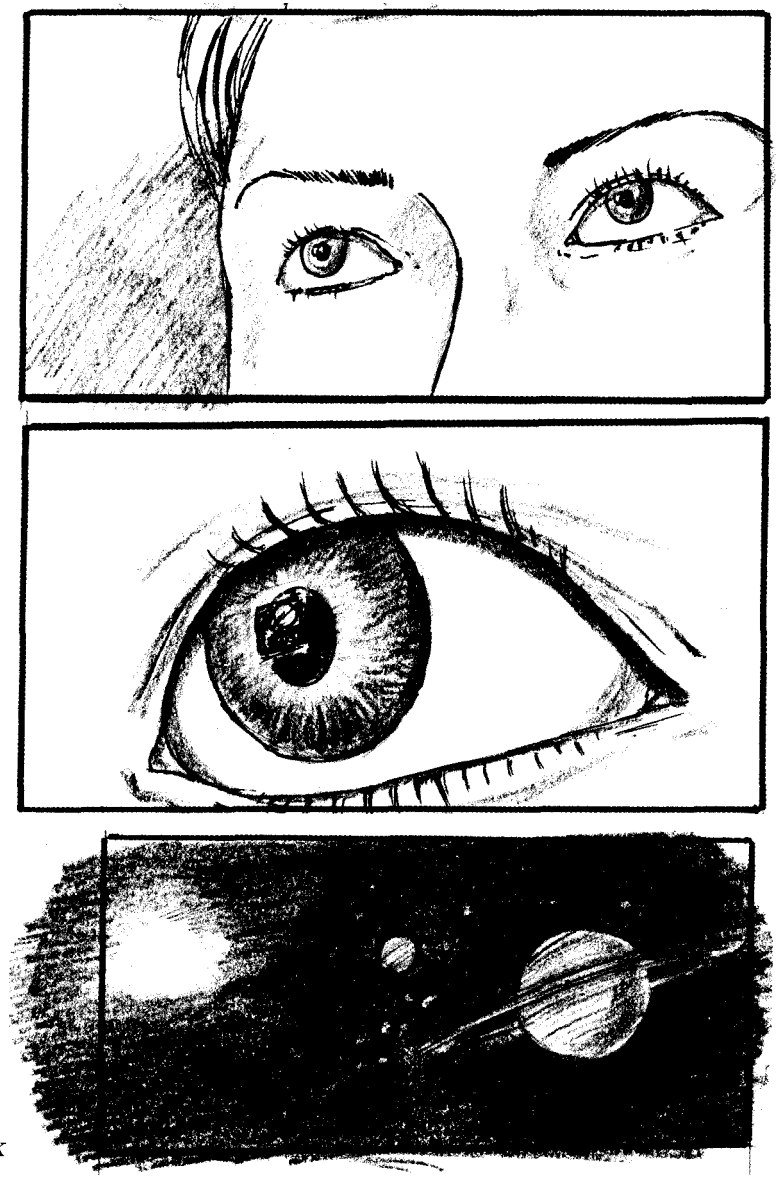
Nasıl Bir Şeydir?

Gözün İçinden Yolculuk, gerçek dünyadan karakterin iç dünyasına geçiş tekniğidir. Kamera önce karakterin gözüne doğru yaklaşarak aşırı yakın plana girer ve sonra dissolve efektiyle karakterin bilinçaltını gösteren bir görüntüye geçiş yapılır. Bu tekniğin tam tersi de (karakterin bilinçaltından dış dünyaya doğru) kullanılabilir.

Nerede Görebilirim?

Bu teknik, *Yüzüklerin Efendisi: İki Kule* (Lord of the Rings: The Two Towers) filminde, Balrog'la olan savaşından sonra Gandalf'ın sakat bir şekilde yattığı sahnede kullanılır.

Mesaj (Contact) filminde kamera evren boyunca geriye çekilir, Elli'nin gözünden geçer ve dışarıya çıkar. *İskoçyalı* (Highlander) filminde kamera Connor MacLeod'un, geçmişiyle bugünü arasında geçişler yaparak, gözünden çıkar.



Gözün İçinden Yolculuk

GERİDEN GÖSTERİM

Nasıl Bir Şeydir?

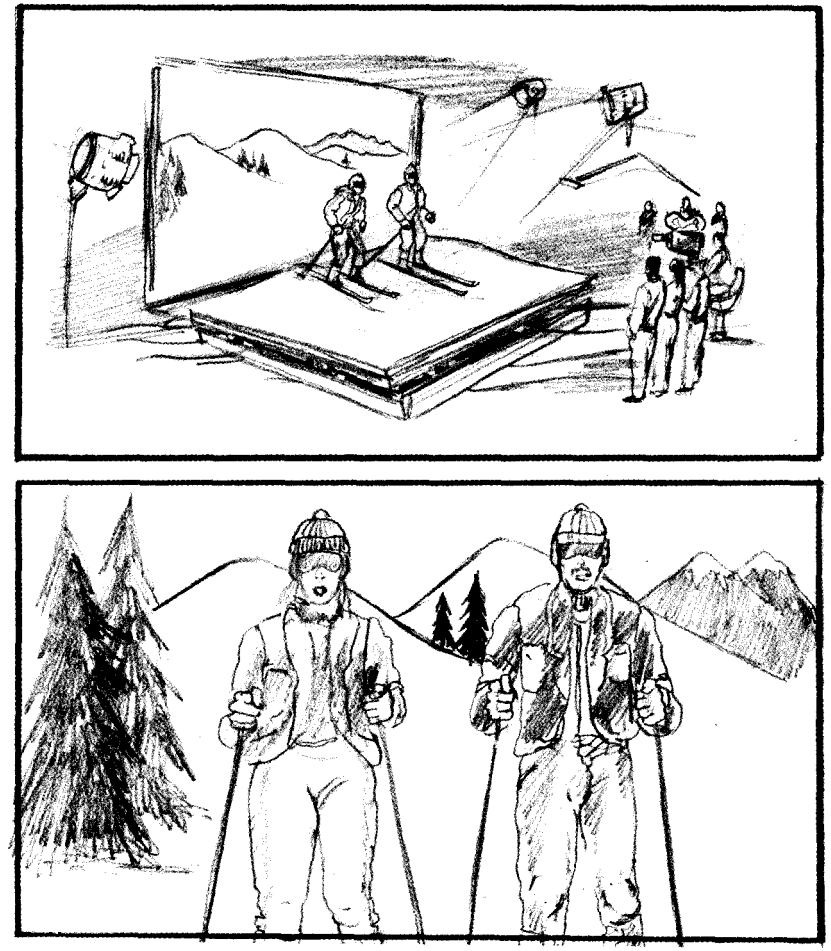
Geriden Gösterim, oyuncuların arkasındaki bir perdeye bir film görüntüsünün yansıtılmasıyla sağlanır. Eğer düzgün bir şekilde uygulanırsa, izleyici hem sahneyi hem de yansıtılan görüntüyü içiçe geçmiş şekilde görecek ve aradaki ayrımın farkına varmayacaktır. Bu efekt çok gerçeküstü bir etki yaratabilir. Geriden Gösterim gerçek dünyayla gerçek üstü bir dünya birarada aynı sahnede görünüyormuş izlenimi yaratır.

Sinema izleyicisi bugünkü kadar bilgili değilken, eski filmlerde aktörler bir araba maketinin içinde oturur ve araba kullanıyormuş gibi yaparlardı. O esnada arkaplanda akıp giden yol ve arabaları gösteren bir görüntü Geriden Gösterim yapılırdı. Bu görüntü, modern sinema izleyicisinin gözüne sahte göründüğünden, Geriden Gösterim artık hareketli çekimlerde nadiren ve genellikle sadece özel efektlerde kullanılır.

Nerede Görebilirim?

Rear Projection, *Kanlı Hücum* (The Wild One) filminde Brando ve çetesi motorla gezerken görülür.

Rear Projection, *Avanak Ajan: Cazibesi Yeter* (Austin Powers: The Spy Who Shagged Me) filminde, eski film hissi yaratmak için kullanılmıştır.



Geriden Gösterim

KÜRESEL ZOOM

Nasıl Bir Şeydir?

Küresel Zoom, bütün gezegenin gösterildiği bir tanıtma çekimiyle başlar. Kamera, dijital efektle, gezegene doğru, yüzeyine varana kadar zoom yapar. Bu tekniğin tam tersi, bir sahneyi veya filmi bitirmek için kullanılır.

Nerede Görebilirim?

Meraklı Komşular (The Burbs) filminin başında ve sonunda bu teknik kullanılır.



Küresel Zoom

ZAMAN DİLİMİ

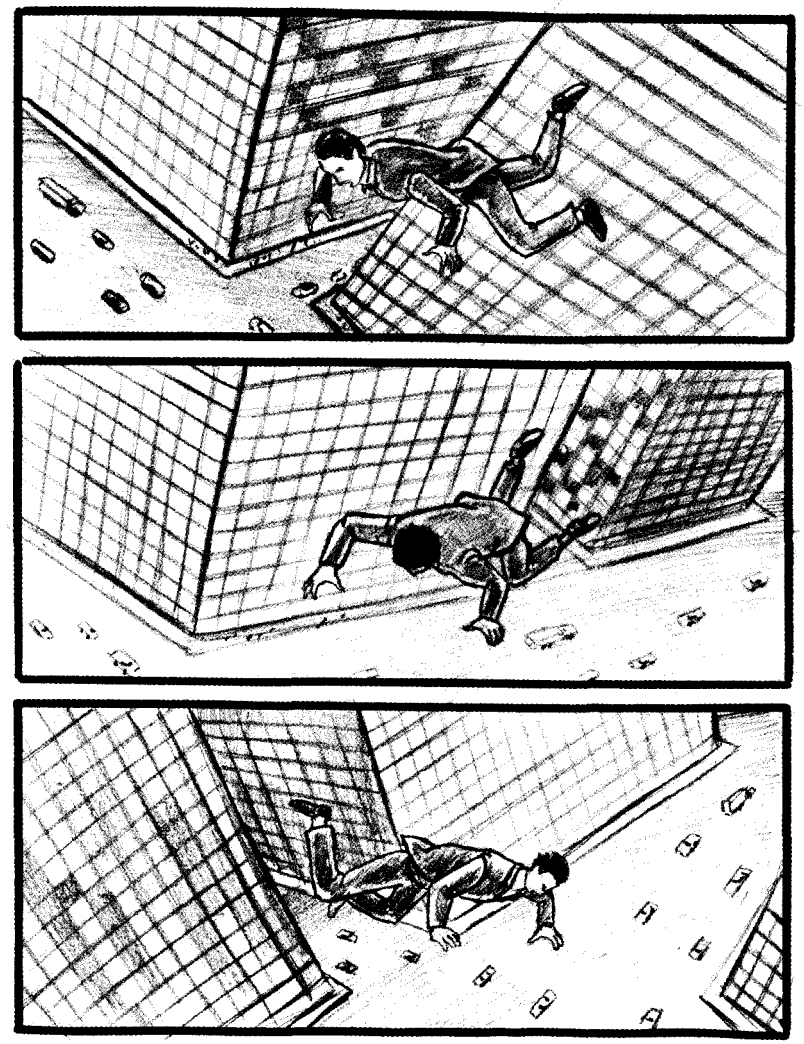
Nasıl Bir Şeydir?

Zaman Dilimi tekniği, hayatın belirli bir anının dondurularak ya da çok yavaş hızlara düşürülerek, değişik açılaradan gösterilmesidir.

Bir grup fotoğraf kamerası ilgi odağı olan nesnenin etrafına değişik açılarda yerleştirilir. Bütün kameralar belirli bir programlanmış hızda farklı açılarda, istenen zamanda çekim yapacak şekilde çalıştırılır. Sabit kareler birbirine eklenir. En sonunda da titremeyi engellemek için karelerin arası bilgisayar vasıtasıyla doldurulur.

Nerede Görebilirim?

The Matrix filminde kahramanlar, kurşunlardan kaçmak gibi imkansız hareketler yaparken bu teknik kullanılır. *Uzayın Derinliklerinde* (Lost in Space) filminde hiper sürüşe geçildiğinde bu teknik kullanılır. Reklamlarda ve kliplerde bu teknik yoğun olarak kullanılır.



ZamanDilimi

YANIP SÖNME

Nasıl Bir Şeydir?

Yanıp Sönme, ekranda ardarda, parlayarak görünüp kaybolan görüntülerin gösterilmesidir. Disko ışığına benzer şekilde ışık bir yanıp bir kapanarak hareketten sadece anlık parçalar gösterir.

Nerede Görebilirim?

Dehşetin Nefesi (Jacob's Ladder) filmindeki tuhaf bir parti sahnesinde Strobe tekniği kabusumsu görüntüyü güçlendirir.



Yanıp Sönme

TEMATİK FİLTRE, NEGATİF

Nasıl Bir Şeydir?

Filtreler, filmin son görünümünü değiştirme açısından bir yönetmenin elinin altında bulunan araçlardan biridir. Filtreler, içinden geçen ışığın rengini değiştiren, renkli şeffaf kâğıt yaprakları ya da cam tabakaları olabilir. Filtreler genellikle, sahneye yansıtılan ışığın rengini değiştirmek için ışıkların üstüne ve çekilen görüntünün rengini değiştirmek için kamera objektifinin önüne konulur. Filtreler yaygın olarak, günbatımının daha altın sarısı gözükmesini sağlamak, pencerelerdeki yansımayı azaltmak ve oyuncuların cilt renklerini daha sıcak tonlara çevirmek için kullanılır.

Tematik Filtre, bütün diğer renkleri filtreleyerek, yoğun olarak tek bir renk tonunun hakim olduğu görüntüler yaratır. Bu hakim ton, kullanıldığı sahnenin ruh halini belirler.

Negatif, siyah beyaz filmlerde Tematik Filtre'nin işlevini görür. Negatif basitçe bütün renklerin tam tersi renge döndürülmesidir. Siyah siluetler beyaza, beyazlar siyaha döner.

Nerede Görebilirim?

Godard'ın Alphaville filminin sonuna yakın Negatif birkaç kez kullanılır. *Katil Doğanlar* (Natural Born Killers) filminde genellikle misket limonu rengi hakimdir. Tematik Filtreler filmde, birkaç sahnede ışığı filtrelemek için kullanılır ve ayrıksı misket limonu rengi bir atmosfer kazandırır.

GÖRSELLER

Nasıl Bir Şeydir?

Görsellerin içeriği, film içinde birçok farklı anlama gelebilir. Görseller, bir sahnenin duygusal içeriğini hiç diyalog kullanmadan artırmak için kullanılabilir. Örneğin, bir sahnede iki kişi savaş hakkında konuşurken, araya kesmeler yapılarak kanlı savaş görüntüleri sokulabilir. Bu, görsellerin başarılı bir kullanımıdır.

Genel anlamda Görseller, izleyiciyi tamamen duygusal olarak etkileyen herhangi bir görüntü grubudur. İnsanlar Görselleri genellikle bir anlamla ilintilendirmeye eğilimlidirler. Bir çiçek barışı, bir silah savaşı simgeleyebilir. Doğal anlamlarıyla çelişen görseller en ilginç olanlarıdır. Örneğin; çok güzel, ama zehirli bir çiçek...

Nerede Görebilirim?

David Lynch'in birçok filminde Görseller yoğun olarak kullanılır. Benim en beğendiğim film *Kayıp Otoban* (Lost Highway) filmidir. Fakat size yine de hepsini izlemenizi tavsiye ederim. *Vahşi Koşu* (Marathon Man) filminde, şampiyon bir maratoncunun Görselleri kullanılır. *Kıyamet* (Apocalypse Now) filminde, bir helikopterin dönen pervanesine ait Görseller, tavanda dönmekte olan vantilatörün görüntüsüyle iç içe geçer.

Öldüren Hatıralar (Spellbound) filminde Görseller, Salvador Dali'nin resimlerinden etkilenen bir rüya sekansını simgeler. *Potemkin Zırhlısı* (Bronenosets Potyomkin) filminde gemi direğine asılmış denizcilerin Görselleri gösterilir. *Dehşetin Nefesi* (Jacob's Ladder) filminde birçok kabusumsu Görsel içeren sahne bulunmaktadır. *M.* filminde, bir çocuğun topunun ormandan dışarıya yuvarlandığı Görsel çocuğun öldüğünü gösterir.

KİNETİK ENERJİ

Nasıl Bir Şeydir?

Fizik bilimine göre Kinetik Enerji hareket enerjisidir. Sinema dünyasındaysa Kinetik Enerji bir sahnede kameranın yaptığı hareketlerdir. Kameraya hareket ettirmenin sayısız yolu ve her bir kamera hareketininse izleyici üzerinde yaratacağı değişik etkiler vardır. Kinetik Enerjiye bazı örnekler: dolly hareketleri, steadicam sekansları, aktüel kamera, vinç hareketleri, jümmy jibin izlediği rota...

Aktüel kamera kullanımından kaynaklanan titremeler sahneye enerji katar. Geniş bir mekanda, akıcı bir hareketli görüntü elde etmek için steadicam kullanılabilir. Jimmy jib, dolly ve vinç gibi mekanik araçlarsa, o araçların sınırlamalarına bağlı akıcı hareketler elde etmek için kullanılır.

Kinetik Enerjinin özgün bir uygulaması, salıncak, atlı karınca, lunapark treni gibi kendine has bir hareketi olan nesnelerin üzerine kameranın oturtulmasıyla elde edilebilir.

Nerede Görebilirim?

Kamera, *Cinnet* (The Shining) filminde baltanın hareketiyle birlikte vahşi bir şekilde ileri geri sallanır.

Kurdun Saati (Vargtimmen) kamera yemek masasının etrafında çok hızlı bir şekilde döner. Yemek esnasında kamera bir yakın plandan diğer bir yakın plana hızlı panlar yapar. *Lavender Hill Mob* filminde karakter Eyfel Kulesi'nin spiral merdivenlerinden aşağıya hızlı bir şekilde inerken Kinetik Enerjinin girdabımsı kafa karışıklığı görülür.

Köpekler (Straw Dogs) filminde, Peckinpah aksiyon sahnelerine enerji katmak için aktüel kamera kullanmıştır. *Rosemary'nin Bebeği* (Rosemary's Baby) filminde aktüel kamera, kaçmaya çalışan Rosemary'yi izler. Kinetik Enerji, *Dalgaları Aşmak* (Breaking the Waves) filminde yoğun olarak kullanılmıştır. *İyi, Kötü ve Çirkin* (Il Buono, Il Brutto, Il Cattivo) filminde karakter mezarlıkta altın ararken kamera etrafında hızlıca döner. *Maymunlar Cehennemi* (Planet of the Apes) filminde bir kovalamaca sahnesinde aktüel kamera kullanılmıştır.

Her ne kadar kullanımı ilgi çekici olsa da Kinetic Enerji her şey değildir. *Baba* (The Godfather) filminin büyük bir kısmında sabit kamera kullanılmıştır. Bu sabit ya da çok ağır hareket eden kamera kullanımı filmin dramatik yapısını güçlendirmiştir.

OBJEKTİF

Nasıl Bir Şeydir?

Bir film çekerken, kullanılan kamera Objektifleri son görüntünün yansıttığı ruh hali ve kalitesini belirlemede çok etkilidir. Geniş açı Objektifler daha geniş bir alanı çekerken, kameraya yakın nesnelerde görüntü bozulmasına neden olurlar. Eğer yönetmen halüsinatif bir görsellik yaratmaya çalışıyorsa, bu bozulma yönetmenin menfaatine uygun olabilir. Aşırı geniş açı Objektifler çok daha belirgin bir bozulmaya neden olurlar. Bu Objektiflere balık gözü Objektif de denir.

Bir Objektifin odak uzaklığı, görülebilen alanın genişliğini belirler. Kısa bir odak uzaklığı geniş açı bir Objektifi nitelerken, uzun bir odak uzaklığı tele Objektifi niteler. Odak uzaklığı uzun Objektifler, kameranın çekilen nesneden uzağa konumlandırılmasına müsaade eder. Bu Objektifler görüntü derinliğini sıkıştırma etkisine sahiptir. Nesneler birbirine, normalde olduklarından daha yakın gözükürler. Bu etki özellikle dublörler için avantajlıdır. Bu etkiyle dublörler tehlikeli patlamalarda ve araç takip sahnelerinde tehlikeye çok daha yakınmış gibi gösterilebilirler.

Objektiflerin bir diğer ilginç özelliği de sahnede hareket halinde olan oyuncuların hareket hızlarını değiştirmesidir. Tele Objektiflerde oyuncu ekran boyunca yürüdüğünde, geniş açı Objektiflerdeyse oyuncu kameraya doğru yürüdüğünde, normalde olduğundan çok daha hızlı yürüyormuş gibi görünecektir.

Nerede Görebilirim?

Kurosawa, filmlerinde genellikle tele objektif kullanmayı tercih ederdi. Bu, karakterlerin sahnede daha yakın duruyormuş gibi görünmelerini sağlardı. *Bisiklet Hırsızları* (Ladri di Biciclette) filminde kamera bir çocuğun yanından geçerken dar açı objektif kullanılır. Babası çaresizlikten dolayı bisiklet çalarken, dar açı objektif çocuğun yaşadığı şoku yansıtmak için sahneye daha yoğun bir aksiyon kazandırır.

Ateş Çemberi (Le Cercle Rouge) filminde dar açı objektifle, koşmakta olan bir hapishane kaçağı tam karşıdan çekilir. Dar açı objektif kaçağın hareketlerini sıkıştırarak çok daha yavaşmış gibi gösterir. Karşıtlık yaratarak, umutsuzluk hissini artırmak içinse kovalayanlar yandan çekilerek, kaçaktan daha hızlı koşuyorlarmış gibi gösterilir.

KARIŞIK MEDYA

Nasıl Bir Şeydir?

Karışık Medya geleneksel sinema yöntemleriyle (canlı oyuncu ve setin çekilmesi) animasyon, çizim, fotoğraf gibi diğer medyaların birarada kullanılmasıdır. Bilgisayar destekli görüntü ve optik baskı aletleri hariç, geleneksel sinemanın koşulu sadece gerçekliğin filme çekilmesidir. Diğer medya türlerinin kullanımıyla sinemacılar geleneksel sinemayla ulaşılamayacak sinema tekniklerini elde edebilirler.

Karışık Medya, gerçek hayatta oluşturulması çok pahalıya mal olacak ortamların daha ucuza yaratılmasını sağlayabilir. Aşırı karmaşık hareket ve etkileşime sahip sahneler, filme çekmek yerine animasyonla çok daha ucuza yapılabilir. Düşük bütçeli filmlerde geniş ölçekli sekansları simgelemek için çizim ve resimler kullanılabilir.

Nerede Görebilirim?

Masum Sanık Roger Rabbit (Who Framed Roger Rabbit) ve *Yalan Dünya* (Cool World) filmlerinde animasyon karakterler canlı karakterlerle etkileşim içindedirler. *Tank Girl* filminde çizgi roman kareleri ve animasyonlar canlı aksiyonlarla iç içe kullanılmıştır. *Bir Zamanlar Batıda* (C'era una volta il West) filminde bir okyanus resmi demiryolu şirketinin, Pasifik Okyanusu'na kadar ray döşemek olan hedefinin ulaşılmazlığını göstermek için kullanılmıştır.

KARIŞIK FORMAT KULLANMA

Nasıl Bir Şeydir?

Bir yönetmenin kullanabileceği bir çok film türü vardır. Bunların her birine film stoğu denir ve her birinin özgün karakteristik özellikleri son görüntünün nasıl olacağını belirler. Buna ek olarak film çekmek için kullanılan farklı film formatları da bulunmaktadır: 8 mm (video kameralar çıkmadan önce kişisel kameralarda kullanılıyorlardı), 16 mm (düşük bütçeli filmlerde ve belgesellerde kullanılırlar), 35 mm (uzun metrajlı filmlerde çoğunlukla bu format kullanılır)... Videoyu da bunlara ekleyeceğim, çünkü artık birçok yönetmen ya filmlerini tamamen bu formatta çekiyorlar ya da 35 mm filmleriyle karışık olarak kullanıyorlar. Geniş perdeli sinema salonları için başka film formatları da bulunmasına rağmen, ana akım sinema için bu formatlar çok külfetlidir.

Her bir format film çerçevesinin boyutunu belirtir. Çerçeve boyutu ne kadar büyürse daha fazla ayrıntı yakalanabilir ve böylece çekim kalitesi daha yüksek olur. Bu formatları birarada kullanarak yönetmen, görüntüler arasındaki doku değişimleri vasıtasıyla, birbirinden farklı algı düzeyleri yakalayabilir

Nerede Görebilirim?

Oliver Stone'un birkaç filminde Karışık Format Kullanılır. *Drugstore Cowboy* filminde 8mm ev çekimleri görürüz. *Oyun* (The Game) filminde karakterin çocukluğunu gösteren flashback sekanslarında 16 mm film kullanılır.

SES TASARIMI, SESLENDİRME

Nasıl Bir Şeydir?

Ses Tasarımı görsel bir sinema tekniği olmamasına rağmen, şunu unutmamalıyız ki sinema görsel-işitsel bir ortamdır. Ses Tasarımı sinema deneyiminin çok önemli bir parçasıdır. Yıldız Savaşları (Star Wars) filminin müziksiz nasıl olacağını bir hayal edin. İhtişamının büyük bir kısmını kaybedecektir. Eğer bir korku filmindeki abartılı Ses Tasarımını filmden çıkartsanız, muhtemelen bizi hiçbir şekilde korkutamayacaktır. Müzik sahnenin ruh halini ayarlar, ama asıl incelikli ve güçlü etki yaratanlar, izleyicinin farkına bile varmadığı seslerdir. Yapım sonrası aşamada filmlere ses eklemek alışılmadık bir şey değildir. Kuşların ötüşü, arabaların sesi, suyun akışı, vb... Ses Tasarımı izleyicinin filmden alacağı zevki azaltabilir de artırabilir de...

Seslendirme, bir çok filmde kullanılan bir Ses Tasarımı türüdür. Bu teknik bir sahneye bir karakterin dublajını ve anlatıcı sesi eklemeyi içerir.

Nasıl Bir Şeydir?

Wolfen filminde terkedilmiş bir binada ağlayan bir bebeğin sesini duyarız. Bu hakikaten tüyler ürperticidir. *Tutku Oyunları* (Little Children) filminde bir anlatıcı karakterlerin aklından geçenleri Seslendirir. *Çit* (Rabbit Proof Fence) filminde ruh halini oturtmak için tuhaf, düşük frekanslı sesler kullanılır. *Kaybolan Kadın* (The Lady Vanishes) filminde kadın ismini söylerken bir tren düdüğü kadının sesini örter. *Patlama* (Blow Out) filmi kaydedilmiş bir grup sesin altındaki gizemin açığa çıkartılması üzerinedir. *Zümrüt Ormanı* (The Emerald Forest) filminde kurbağa sesleri yağmurun gelişini haber verir. *Hanging Rock'ta Piknik* (Picnic at Hanging Rock) filminde saat sesi çok önemlidir. Çünkü durması birinin öleceğini gösterir.

Ses Tasarımının başarılı bir örneği *Baba* (The Godfather) filminde kullanılmıştır. Michael Corleone ilk kurbanlarını öldürmeye hazırlanırken bir yükselip, bir azalan tren sesi kullanılır, böylece Michael Corleone'nin duygusal gidiş gelişleri yansıtılmış olur. Lokantaya düşmanlarını öldürmek için girdiğinde tren sesi bütün sahneyi doldurur.

Müzik kullanılan bütün filmlerde müziğin, sahnenin ruh halini nasıl belirlediğini gözlemleyin. *Aşk Mevsimi* (The Graduate) filminde Ben'in arabasının benzini biterken müzik de yavaşlar. Birçok korku filminde abartılı ses efektleri korkutucu ve şaşırtıcı anları güçlendirmek için kullanılır. *Sıkı Dostlar* (Goodfellas) filminin bir kısmında anlatıcı olarak Ray Liotta'nın Seslendirmesi kullanılır. *Bela* (The Duel) filminde karakterin aklından geçenler Seslendirmeyle seyirciye yansıtılır. *Yurttaş Kane* (Citizen Kane) filminin başı Seslendirmeyle anlatılır.

CGI SİNEMA

Nasıl Bir Şeydir?

CGI "bilgisayarla üretilen görüntü" (computer-generated imagery) teriminin kısaltılmışıdır. Bilgisayarların performansı yükseldikçe gerçeğe daha yakın yaratıklar, modeller ve özel efektler üretmek mümkün hale gelmiştir. Her sene bilgisayar tabanlı grafik kullanan film sayısı düzenli olarak artmaktadır.

CGI Sinema, yönetmenlerin gerçek hayatta mümkün olmayan karmaşık film hareketlerini yapmalarını sağlar. Sanal dünyada kamera herhangi bir yerden herhangi bir yere herhangi bir hızda hareket edebilir. Bu durum yönetmenlerin kullanabilecekleri sinematografik yöntemlere birçok yeni ve ilgi çekici ek teknik sağlamaktadır.

Nerede Görebilirim?

Sinema sektöründeki bilgisayar desteğinin artması, *Hayata Uyanmak* (Waking Life) ve *Karanlığı Taramak* (A Scanner Darkly) filmlerinde kullanılan gerçekliğin animasyona aktarılması tekniğinde olduğu gibi, hikaye anlatımı için birçok yeni yöntem sağlamıştır. *Karayip Korsanları: Ölü Adamın Sandığı* (Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest) filmindeki Davy Jones, gerçek bir karakterin hareketlerinin bilgisayar ortamına aktarılmasıyla elde edilmiş tamamen bilgisayar tabanlı bir karakterdir. *Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü* (Lord of the Rings: Return of the King) filminin ana karakterlerinden biri olan Gollum tamamen bilgisayar tabanlı bir karakterdir. *Kadın Tuzağı* (Immortel) filminde gerçek aktörlerle animasyon karakterler CGI bir arkaplanın önünde birarada kullanılmışlardır.

Sky Captain ve *Yarının Dünyası* (Sky Captain and World of Tomorrow) filmi baştan sona green box tekniğiyle çekilmiş ve CGI arkaplanlar sonradan yerleştirilmiştir. *Star Wars Yeni Üçleme* (Star Wars Prequel Trilogy) filmlerinin tamamı bilgisayarda yaratılmış aktör, set ve mekanlar içerir.

Jurassic Park ve *Terminatör 2* (Terminator 2: The Judgement Day) filmleri sinemada CGI kullanımı anlamında en ünlü dönüm noktalarıdır. *Forrest Gump* filminde bilgisayar efektleri çok belirsiz bir şekilde kullanılmıştır. Uçan kuş tüyü bilgisayarda yapılmıştır ve bacakları olmayan Vietnam gazisinin bacakları bilgisayarda silinmiştir.

Gizli Dosyalar

Yönetmenlerin kullandığı ve hiçbir kategoriye girmeyen birçok teknik vardır. Sadece ilgimi çektiklerinden, bu tekniklerden bir kısmını burada örnekleyeceğim. Ayrıca ilintili olduğu sayfada pek uygun gözükmeyecek birkaç örneği de burada listeleyeceğim.

İskoçya'nın Son Kralı (The Last King of Scotland) filminde, kamera arada kadrajı kaydırır ve sonra tekrar geri oturtur. Bu, kasıtlı yapılan bir hatadır ve sahnenin Kinetik Enerjisini artırır. *Bilardocu* (The Hustler) filminde Paul Newman bir gösteri vuruşu yapar. Biz gösteri vuruşunu görmeyiz, ama Paul Newman'ın reaksiyonunu görürüz. *Rastgele Balthazar* (Au Hasard Balthazar) filminde hikaye, bize hiçbir neden sunmadan, zamanda sıçramalar yapıp durur.

Derinlik Sarhoşluğu (Le Grand Bleu) filminde Jacques yatakta yatmaktadır ve deniz tavandan üzerine doğru iner. Bu çok gerçeküstü bir sahnedir. *Jüri* (Runaway Jury) filminde, vinç yukarıya kalkıp boş bir jüri locasının üzerinde durur. Bu hareket bizde jüri kararına dair bir merak yaratır. *Şok Koridoru* (Shock Corridor) filminde kendine özgü, garip bir sahne vardır. Asia'nın sıradan bir rüyasında renkli görüntüler kullanılmıştır. Bunun garipliği, *Şok Koridoru* (Shock Corridor) filminin aslında siyah beyaz bir film olmasındadır. *Dünyaya Düşen Adam* (The Man Who Fell to Earth) filminde zaman ve mekanda ani sıçramalar gerçekleşir. Genellikle karakter bir aksiyona başlar ama hiçbir zaman sonuçlandırmaz. *Crooklyn* filminde Alfre Woodard kameraya doğru bir mektup okur. Kameraya bakmasına rağmen, kompozisyon ne gerilim yaratmayı ne de "yıkılan duvar" tekniğinin uygulanmasını amaçlamıştır. *Piyanisti Vurun* (Tirez sur le Pianiste) filminde bir orkestranın solisti şarkı söylerken yazılar belirir.

Onibaba filminde dalgalanan, uzun sazlardan oluşan bir tarla filme gizem katar. *Alice* filminde kahraman özel bir şifalı ot yedikten sonra görünmez olur. *Annie Hall* filminde karakterler konuşurken, ekranda, karakterlerin asıl düşüncelerini (söylediklerinin tam tersi) gösteren yazılar belirir. *Mor Yıllar* (The Color Purple) filminde Nettie saldırıya uğradığında Albert'a tekme atar. Ancak biz Albert'ın çektiği acıyı göreceğimize, hemen oradaki bir atın ürkmesini görürüz. Yine *Mor Yıllar* (The Color Purple) filminde, Oprah, kendisine vuran bir adama tokat atmak üzere elini kaldırdığında kameranın önüne bir kamyon gelir ve hareketi gizler. Kamyon gittiğinde adam düşer.

Tanrının Eseri, Şeytanın Parçası filminde bir tür "potansiyel enerji" örneği görürüz. Önce bir çocuk bir odun yığını taşımaktadır. Sonra bir ceset bulur ve kucağındaki odunları düşürür. Çocuğun kollarından düşmekte olan odun yığınının potansiyel enerjisi sahneye gerilim katar. *Ateş Çemberi* (Le Cercle Rouge) filminde trene binen iki adam görürüz ve adamların ellerinin birbirine kelepçeli olduğu ancak adamlar trene bindikten sonra gösterilir.

Tercihe bağlı bir kompozisyon örneğini *Rififi* filminde görebilirsiniz. Önce ölü bir adam buluruz, ama sadece bacaklarını görürüz. Sonra bir kadın düşer ve yine sadece bacaklarını görürüz. En sonunda da bir ahize yukarıdan düşer ve kablosunun ucunda sallanır. Ölümü ya da bayılmayı simgeleyen "kablo ucunda sallanan telefon" simgesi *Şangaylı Kadın* (The Lady from Shanghai) filminde de kullanılır. Bir aksiyonun tamamını ekranda göstermek zorunlu değildir. Seyirci boşlukları dolduracaktır. *Harold ve Maude* (Harold and Maude) filminde kaynak makinesini görürüz, ama kaynak yapılma anını görmeyiz. Sadece sonucu görürüz.

Kuduz Köpek (Nora Inu) filminde, sahneler arası kesme yapılırken, yağmur görüntüsü farklı mekanları tematik olarak birbirine bağlamak için kullanılmıştır. Bir kamera hareketi, karakterin niyetini belli etmek için kullanılabilir. *Smilla ve Karlar* (Smilla's Sense of Snow) filminde, elinde silah olan bir kadın, uyuyan bir adamın üstünde oturmaktadır. Kamera aşağıya tilt yaparak, muhtemel bir bıçaklama eyleminin hedefi olan adamın açık göğsünü gösterir. Filmlerin gerçekliği dinamik ve değişken olabilir. *Don Juan* filminde kamera kalabalık bir barda oturan bir adama yaklaşır. Kamera tekrar geri çekildiğinde bar bomboştur.

ALIŞTIRMALAR

• **Sinemayı öğrenin.** Artık sinema üzerine kendi araştırmanızı yapma sırası sizde. Daha önce birkaç kez izlemiş olduğunuz filmleri yeni bir bakış açısıyla izleyin. Beğenmeyeceğinize inandığınız için şu ana kadar izlememiş olduğunuz filmleri izleyin. Yönetmenlik üzerine yeni yöntemler keşfedebilirsiniz. Yaygın olarak kullanılan sinema tekniklerini gözlemleyin ve kendi sinema tekniklerinizi geliştirin. Yönetmenlik, yapımcılık ve sinema üzerine çalışın. Yaygın olarak kullanılan teknikleri ve yapılan hataları öğrenin. Sizden önceki artistlerin işlerini inceleyerek çok büyük bir bilgi birikimi elde edebilirsiniz.

SONSÖZ

Eğer bir sinemacıysanız, muhtemelen burada sunulan bilgileri teknik yeteneklerinizi geliştirmek için kullanabilirsiniz. Eğer bir sinefilseniz, daha önce dikkate almadığınız filmleri izleme isteği geliştirmiş olabilirsiniz. Eğer sinemayı yeni yeni öğreniyorsanız, umarız bu kitap alışageldiğiniz filmleri daha derinlemesine izlemeniz için bir esin kaynağı olmuştur.

Her şeye rağmen, bu kitabın, filmlere karşı anlayış ve beğeninizi artırdığını umarız.

Jeremy Vineyard, Yazar
Jose Cruz, Çizer

YAZARLAR HAKKINDA

Jeremy Vineyard, Yazar

Jeremy Vineyard, bir fikri olan ve onun peşinde koşan, ünlü bir "iyilik severdir". Anlaşılır bir şekilde sunulması gerekirken, teşvik etmek yerine öğrenmeyi zorlaştıran ders kitaplarının içinde hapsolmuş bir zanaatı kolayca öğrenilecek bir hale getirmeyelim ki? Başka bir deyişle, onun çok fazla boş zamanı var. On yıl sonra ya parıltılı bir sırıtışla gülüyor ya da faturalarını ödemek için bir tuz madeninde yük arabası çekiyor olacak.

Jose Cruz, Çizer

Jose Cruz profesyonel bir çizer ve storyboard sanatçısıdır. Birçok uzun metraj film, kısa film, kısa animasyon ve uluslararası reklam yapımlarında çalışmıştır. Sadece sinema sanatına olan aşkı resim sanatına olan aşkına üstün gelmiştir. Jose sinema filmlerinde storyboard çizeri ve sanat yönetmeni olarak çalışmaya devam etme umuduyla yaşıyor. Ayrıca, ileride Latin kökenli Amerikalılar için sinema ve televizyon yapımları üretmeyi planlıyor.

13 Tzameti, 33, 134
13 Tzameti, Géla Babluani, 2005
13. Cuma, 79
Friday the 13th, Sean S. Cunningham, 1980
2001: Bir Uzay Macerası, 30, 98, 107, 115
2001: A Space Odyssey, Stanley Kubrick, 1968
25. Saat, 76
25th Hour, Spike Lee, 2002
300 Spartalı, 131
300, Zack Snyder, 2006
400 Darbe, 112
Les Quatre Cents Coups (400 Blows), François Truffaut, 1959
48 Saat, 138
48 Hours, Walter Hill, 1982
8½, 33, 130
8½, Federico Fellini, 1963

A

Acımasız Hayat, 131
Harsh Times, David Ayer, 2005
Acımasız Katil, 114, 131
DipHuet Seung Hung (The Killer), John Woo, 1989
Açlık, 81
The Hunger, Tony Scott, 1983
Affedilmeyen, 85
Unforgiven, Clint Eastwood, 1992
Alfie, 77
Alfie, Charles Shyer, 2004
Alice, 155
Alice, Woody Allen, 1990
Alice Artık Burada Oturmuyor, 104, 139
Alice Doesn't Live Here Anymore, Martin Scorsese, 1974
Alphaville, 147
Alphaville, une Étrange Aventure de Lemmy Caution, Jean Luc Godard, 1965
Altıncı His, 134
The Sixth Sense, M. Night Shyamalan, 1999
Ani Tehlike, 33
The Ipcress File, Sidney J. Furie, 1965
Annie Hall, 77
Annie Hall, Woody Allen, 1977
Apokalipto, 16
Apocalypto, Mel Gibson, 2006
Apollo 13, 107
Apollo 13, Ron Howard, 1995
Arabistanlı Lawrence, 136
Lawrence of Arabia, David Lean, 1962
Arka Pencere, 78
Rear Window, Alfred Hitchcock, 1954
Arka Sokaklar, 86
Mean Streets, Martin Scorsese, 1973
Asi Gençlik, 32
Rebel Without a Cause, Nicholas Ray, 1955
Aşağıdakiler, 77
Down to You, Kris Isacsson, 2000
Aşk Mevsimi, 33, 52, 108, 114, 153
The Graduate, Mike Nichols, 1967
Aşk Sarhoşu, 85, 106, 138, 139
Punch-Drunk Love, Paul Thomas Anderson, 2002
Aşk Tutkunu, 132
Addicted to Love, Griffin Dunne, 1997
Aşk ve Para, 112
Out of Sight, Steven Soderbergh, 1998
Ateş Çemberi, 32, 150, 155
Le Cercle Rouge, Jean-Pierre Melville, 1970
Avanak Ajan: Cazibesi Yeter, 143
Austin Powers: The Spy Who Shagged Me, Jay Roach, 1999
Aya Yolculuk, 31, 34
Paper Moon, Peter Bogdanovich, 1973
Aynanın İçinden, 31
Såsom i en Spegel (Through a Glass Darkly), Ingmar Bergman, 1961

B

Baba, 149, 153
The Godfather, Francis Ford Coppola, 1972
Baba-2, 50
The Godfather 2, Francis Ford Coppola, 1974
Babil, 86
Babel, Alejandro González Iñárritu , 2006
Bahis, 76, 94
Intacto, Juan Carlos Fresnadillo, 2001
Balıkçı Kral, 27
The Fisher King, Terry Gilliam, 1991
Bambi, 139
Bambi, David Hand, 1942
Baron Munchausen'in Maceraları, 132
The Adventures of Baron Munchausen, Terry Gilliam, 1988
Barry Lyndon, 31
Barry Lyndon, Stanley Kubrick, 1975
Batı Yakası Hikayesi, 139
West Side Story, Jerome Robbins & Robert Wise, 1961
Batman, 40, 95, 100, 109
Batman, Tim Burton, 1989
Batman Dönüyor, 40
Batman Returns, Tüm Burton, 1992
Bazıları Sıcak Sever, 90
Some Like It Hot, Billy Wilder, 1959
Bela, 82,153
Duel, Steven Spielberg, 1971
Benim Afrikam, 134
Out of Africa, Sydney Pollack, 1985
Beyaz Avcı, Kara Yürek, 136
White Hunter, Black Heart, Clint Eastwood, 1990
Beyond the Valley of the Dolls, 121
Beyond the Valley of the Dolls, Russ Meyer, 1970
Bıçak Sırtı, 63
Blade Runner, Ridley Scott, 1982
Bilardocu, 121, 155
The Hustler, Robert Rossen, 1961
Bir Yaz Gecesi Tebessümleri, 133
Sommarnattens Leende (Smiles of a Summer Night), Ingmar Bergman, 1955
Bir Yerde, 130
Being There, Hal Ashby, 1979
Bir Zamanlar Amerika, 135
Once Upon a Time in America, Sergio Leone, 1984
Bir Zamanlar Batıda, 43, 92, 95, 151
C'era una volta il West (Once Upon a Time in the West), Sergio Leone, 1968
Bisiklet Hırsızları, 150
Ladri di Biciclette (The Bicycle Thieves), Vittorio di Sica, 1948
Bitmeyen Balayı, 35, 68
Touch of Evil, Orson Welles, 1958
Bonnie ve Clyde, 131
Bonnie and Clyde, Arthur Penn, 1967
Borsa, 96
Wall Street, Oliver Stone, 1987
Budala Detektif, 92
Ace Ventura: Pet Detective, Tom Shadyac, 1994
Buffalo '66, 120
Buffalo '66, Vincent Gallo, 1998
Bulunduğumuz Yol, 12
The Way We Were, Sidney Pollack, 1973
Buz Fırtınası, 139
The Ice Storm, Ang Lee, 1997
Büyük İskender, 139
Alexander, Oliver Stone, 2004
Büyük Lebowski, 32, 77, 130
The Big Lebowski, Joel Coen & Ethan Coen, 1998
Büyük Tıkınma, 139
La Grande Bouffe, Marco Ferreri, 1973
Büyük Umutlar, 44
Great Expectations, Alfonso Cuarón, 1998
Büyük Yarış, 61
Le Mans, Lee H. Katzin, 1971

Dört Oda, 100
Four Rooms, Allison Anders & Alexandre Rockwell & Robert Rodríguez & Quentin Tarantino, 1995
Dövüş Kulübü, 108
Fight Club, David Fincher, 1999
Dr. Caligari'nin Muayenehanesi, 133
Das Cabinet des Dr. Caligari (The Cabinet of Dr. Caligari), Robert Wiene, 1920
Dracula, 97
Dracula, Francis Ford Coppola, 1992
Drugstore Cowboy, 124, 152
Drugstore Cowboy, Gus Van Sant, 1989
Du Rififi Chez les Hommes, 155
Du Rififi Chez les Hommes (Rififi), Jules Dassin, 1955
Dünyaya Düşen Adam, 155
The Man Who Fell to Earth, Nicholas Roeg, 1976

E

Easy Rider, 92, 97, 108, 117
Easy Rider, Dennis Hopper, 1969
Ed Wood, 46, 124
Ed Wood, Tim Burton, 1994
Ejderin Dönüşü, 94
Meng Long Guo Jiang (Way of the Dragon), Bruce Lee, 1972
Elde Makas Koşmak, 130
Running with Scissors, Ryan Murphy, 2006
Elektrik Atlı, 117, 138
The Electric Horseman, Sidney Pollack, 1979

F

Fahişe, 81
Klute, Alan J. Pakula, 1971
Ferris Bueller'la Bir Gün, 77
Ferris Bueller's Day Off, John Hughes, 1986
Flashdance, 117
Flashdance, Adrian Lyne, 1983
Fletch, 126
Fletch, Michael Ritchie, 1985
Forrest Gump, 154
Forrest Gump, Robert Zemeckis, 1994
Frida, 124, 132
Frida, Julie Taymor, 2002
Full Metal Jacket, 85
Full Metal Jacket, Stanley Kubrick, 1987

G

Gangsterler Diyarı, 55
Hoodlum, Bill Duke, 1997
Geceyarısı Kovboyu, 94
Midnight Cowboy, John Schlesinger, 1969
Gel Git Ülkesi, 155
Tideland, Terry Gilliam, 2005
Genç Kız Pınarı, 30, 75, 81, 106, 135
Jungfrukällan (The Virgin Spring), Ingmar Bergman, 1960
Gitarım ve Silahım, 131
El Mariachi, Robert Rodríguez, 1992
Gizli Kale, 121
Kakushi-toride no San-akunin (The Hidden Fortress), Akira Kurosawa, 1958
Gizli Teşkilat, 69, 106, 107
North by Northwest, Anthony Hitchcock, 1959
Gloria, 34
Gloria, John Cassavetes, 1980
Grindhouse, 77
Grindhouse, Robert Rodríguez & Quentin Tarantino & Rob Zombie&Edgar Wright&Eli Roth, 2007
Görev Mars, 98
Mission to Mars, Brian De Palma, 2000
Görevimiz Tehlike, 83

Mission: Impossible, Brian De Palma, 1996
Gün Batımından Şafağa, 108
From Dusk Till Dawn, Robert Rodríguez, 1996
Günah, 52
El Crimen del Padre Amaro (The Crime of Padre Amaro), Carlos Carrera, 2002
Günah Tohumu, 59, 98, 134
Carrie, Brian De Palma, 1976
Günışığında Suikast, 94
The Living Daylights, John Glen, 1987

H

Hababam Rock, 100
The School of Rock, Richard Linklater, 2003
Hanging Rock'ta Piknik, 82, 153
Picnic at Hanging Rock, Peter Weir, 1975
Harold ve Maude, 155
Harold and Maude, Hal Ashby, 1971
Harry Sally'le Tanışınca, 38, 119
When Harry Met Sally, Rob Reiner, 1989
Havana, 81
Havana, Sydney Pollack, 1990
Hayata Uyanmak, 154
Waking Life, Richard Linklater, 2001
He Got Game, 130
He Got Game, Spike Lee, 1998
Heaven's Gate, 93
Heaven's Gate, Michael Cimino, 1980
Herkes Seni Seviyorum Der, 130
Everyone Says I Love You, Woody Allen, 1996
Hızlı ve Ölü, 91
The Quick and the Dead, Sam Raimi, 1995
House, 39
House, Steve Miner, 1986

I

Indiana Jones: Kutsal Hazine Avcıları, 66
Raiders of the Lost Ark, Steven Spielberg, 1981
Insomnia, 54
Insomnia, Christopher Nolan, 2002

İ

İçimizdeki Şeytan, 99, 137
Raising Cain, Brian De Palma, 1992
İhtiyar Delikanlı, 68, 130
Oldeuboi (Oldboy), Chan-wook Park, 2003
İkizler, 92
Twins, Ivan Reitman, 1988
İskoçyalı, 142
Highlander, Russell Mulcahy, 1986
İskoçya'nın Son Kralı, 155
The Last King of Scotland, Kevin MacDonald, 2006
İşaretler, 32, 33, 54, 81, 82
Signs, M. Night Shyamalan, 2002
İyi, Kötü ve Çirkin, 39, 51, 84, 109, 149
Il Buono, Il Brutto, Il Cattivo (The Good, The Bad, The Ugly, Sergio Leone), 1966

J

Jane'in Zaferi, 17
G.I. Jane, Ridley Scott, 1997
Jaws, 64, 72, 79, 85, 123
Jaws, Steven Spielberg, 1975
Jingi Naki Tatakai, 34, 75, 112
Jingi Naki Tatakai (The Yakuza Papers), Kinji Fukasaku, 1973
Jurassic Park, 46, 82, 154
Jurassic Park, Steven Spielberg, 1993
Jüri, 155
Runaway Jury, Gary Fleder, 2003

K

Kadın Tuzağı, 154
Immortel (Immortal), Enki Bilal, 2004
Kana Kan, 85
Kickboxer, Mark DiSalle & David Worth, 1989
Kanlı Elmas, 54, 55
Blood Diamond, Edward Zwick, 2006
Kanlı Hücum, 143
The Wild One, Laslo Benedek, 1953
Kanlı Şaka, 126
Sleuth, Joseph L. Mankiewicz, 1972
Karanlığı Taramak, 154
A Scanner Darkly, Richard Linklater, 2006
Karayip Korsanları 2: Ölü Adamın Sandığı, 35, 93, 154
Pirates of the Caribbean: Death Man's Chest, Gore Verbinski, 2006
Karga, 25, 44, 58
The Crow, Alex Proyas, 1994
Kartal Kondu, 34
The Eagle Has Landed, John Sturgess, 1976
Kasabadaki Yabancı, 139
High Plains Drifter, Clint Eastwood, 1973
Kasabanın Namusu, 62
Tombstone, George P. Cozmatos, 1993
Katil Doğanlar, 72, 99, 147
Natural Born Killers, Oliver Stone, 1994
Katilin Busesi, 76, 136
Killer's Kiss, Stanley Kubrick, 1955
Kaybedenler, 28
U Turn, Oliver Stone, 1997
Kaybolan Kadın, 153
The Lady Vanishes, Alfred Hitchcock, 1938
Kayıp Otoban, 148
Lost Highway, David Lynch, 1997
Kelebek, 98
Papillon, Franklin J. Schaffner, 1973
Kesişen Yollar, 81
Monster's Ball, Marc Forster, 2001
Kırılma Noktası, 94
Point Break, Kathryn Bigelow, 1991
Kış Işığı, 32, 33
Nattvardsgästerna (Winter Light), Ingmar Bergman, 1963
Kıyamet, 148
Apocalypse Now, Francis Ford Coppola, 1979
Kıyamet Özel Sürüm, 98
Apocalypse Now: Redux, Francis Ford Coppola, 2001
Kızıl Sakal, 18, 30
Akahige, Akira Kurosawa, 1965
Kızları Öp, 118
Kiss the Girls, Gary Fleder, 1997
Kill Bill Vol.1, 85
Kill Bill Vol.1, Quentin Tarantino, 2003
Kirli Harry, 33
Dirty Harry, Don Siegel, 1971
Korku Burnu, 98
Cape Fear, Martin Scorsese, 1991
Korkusuz, 31
Fearless, Peter Weir, 1993
Koroshi no Rakuin, 80
Koroshi no Rakuin (Branded to Kill),Seijun Suzuki, 1967
Köpekler, 149
Straw Dogs, Sam Peckinpah, 1971
Köstebek, 107, 138
The Departed, Martin Scorsese, 2006
Kötü Ruh, 52
Poltergeist, Tobe Hopper, 1982
Kötü Ruh-2, 73, 84
Evil Dead 2, Sam Raimi, 1987
Kötü Ruh 3: Karanlığın Ordusu, 74, 91, 99
Army of Darkness, Sam Raimi, 1992

Köy, 136
The Village, M. Night Shyamalan, 2004
Kral Arthur, 135
King Arthur, Antoine Fuqua, 2004
Kral Süleyman'ın Hazineleri, 43
King Solomon's Mines, J. Lee Thompson, 1985
Kuduz Köpek, 25, 81, 155
Nora Inu (Stray Dog), Akira Kurosawa, 1949
Kung Fu, 43
Kung Fu, Ed Spielman, 1972-1975
Kurdun Saati, 69, 136, 149
Vargtimmen (Hour of the Wolf), Ingmar Bergman, 1968
Kuzuların Sessizliği, 76
The Silence of the Lambs, Jonathan Demme, 1991

L

La Jetée, 112
La Jetée (The Pier), Chris Marker, 1962
La Règle du Jeu, 69
La Règle du Jeu (The Rules of the Game), Jean Renoir, 1939
Labirent, 39, 46
Labyrinth, Jim Henson, 1986
Lanetli Kadın, 82
The Property is Condemned, Sidney Pollack, 1966
Le Nain Rouge, 133
Le Nain Rouge (The Red Dwarf), Yvan Le Moine, 1998
Lütfen Beni Öldürme, 134
Stranger Than Fiction, Marc Forster, 2006

M

M, 84, 148
M, Fritz Lang, 1931
Macera Gemisi, 31
The Sand Pebbles, Robert Wise, 1966
Madame Butterfly, 139
Madame Butterfly, Fréderic Mitterrand, 1995
Mançuryalı Aday, 76
The Manchurian Candidate, Jonathan Demme, 2004
Maske, 64
The Mask, Chuck Russel, 1994
Masum Sanık Roger Rabbit, 151
Who Framed Roger Rabbit, Robert Zemeckis, 1988
Masumiyet Yaşı, 80
The Age of Innocence, Martin Scorsese, 1993
Mavi Kadife, 78
Blue Velvet, David Lynch, 1986
Mavi Melek, 52
Der Blaue Engel (The Blue Angel), Josef Von Sternberg, 1930
Maymunlar Cehennemi, 149
Planet of the Apes, Franklin J. Schaffner, 1968
Meraklı Komşular, 91, 144
The 'Burbs, Joe Dante, 1989
Mesaj, 142
Contact, Robert Zemeckis, 1997
Miller Kavşağı, 61, 134
Miller's Crossing, Joel Coen & Ethan Coen, 1990
Mishima, 82, 139
Mishima, Paul Schrader, 1985
Mor Yıllar, 155
The Color Purple, Steven Spielberg, 1985
Muhteşem Kahramanlar, 135
The League of Extraordinary Gentlemen, Stephen Norrington, 2003
Müfreze, 141
Platoon, Oliver Stone, 1986

N

Nevada Katilleri, 33, 136
Nevada Smith, Henry Hathaway, 1966
New York Çeteleri, 68, 90, 117, 135

Gangs of New York, Martin Scorsese, 2002
Niagara, 25
Niagara, Henry Hathaway, 1953
Nikita, 61, 73, 74, 115
La Femme Nikita (Nikita), Luc Besson, 1990
Nixon, 135
Nixon, Oliver Stone, 1995
Numéro Deux, 83
Numéro Deux, Jean-Luc Godard, 1975
NYPD Blue, 117
NYPD Blue, Steven Bochco & David Milch, 1993-2005

O

Olağan Şüpheliler, 114, 123
The Usual Suspects, Brian Singer, 1995
One from the Heart, 138
One from the Heart, Francis Ford Coppola, 1982
Onibaba, 155
Onibaba, Kaneto Shindô, 1964
Opera, 17, 98
Opera, Dario Argento, 1987
Oyun, 152
The Game, David Fincher, 1997

Ö

Öldüren Hatıralar, 73, 148
Spellbound, Alfred Hitchcock, 1945
Öldüren Kadın, 68, 84
Femme Fatale, Brian De Palma, 2002
Ölüm Korkusu, 64
Vertigo, Alfred Hitchcock, 1958
Ölüm Kararı, 29, 122
Rope, Alfred Hitchcock, 1948
Ölümcül Oyunlar, 77
Funny Games, Michael Haneke, 1997
Örümcek, 134
Spider, David Cronenberg, 2002

P

Paranın Rengi, 17, 58, 74, 114, 131
The Color of Money, Martin Scorsese, 1986
Paris'te Son Tango, 55, 81, 85
Ultimo Tango a Parigi (Last Tango in Paris), Bernardo Bertolucci, 1972
Parmaklıklar Ardında, 31, 134
Cool Hand Luke, Stuart Rosenberg, 1967
Patlama, 116, 153
Blow Out, Brian De Palma, 1981
Piyanisti Vurun, 33, 35, 155
Tirez sur le Pianiste (Shoot the Piano Player), François Truffaut, 1960
Potemkin Zırhlısı, 148
Bronenosets Potyomkin (Battleship Potemkin), Sergei M. Eisenstein, 1925

R

Rashômon, 61
Rashômon, Akira Kurosawa, 1950
Rastgele Balthazar, 155
Au Hasard Balthazar (Balthazar), Robert Bresson, 1966
Rebecca, 52, 55, 134
Rebecca, Alfred Hitchcock, 1940
Robin Hood: Hırsızlar Prensi, 74
Robin Hood: Prince of Thieves, Kevin Reynolds, 1991
Rocky, 109, 112, 117
Rocky, John G. Avildsen, 1976
Romeo ve Juliet, 131, 134, 135
Romeo + Juliet, Baz Luhrmann, 1996
Rosemary'nin Bebeği, 24, 68, 149

Rosemary's Baby, Roman Polanski, 1968
Rupan Sansei: Kariosutoro no Shiro, 135
Lupin the Third: The Castle of Cogliostro, Hayao Miyazaki, 1979
Rus Hazine Sandığı, 68
Russkiy Kovcheg (Russian Ark), Aleksandr Sokurov, 2002
Rüzgar Gibi Geçti, 39, 85, 139
Gone with the Wind, Victor Fleming, 1939

S

Saatler Sonra, 62, 74
After Hours, Martin Scorsese, 1985
Saniyeler, 86, 116
Seconds, John Frankenheimer, 1966
Sanjuro, 81
Tsubaki Sanjûrô (Sanjuro), Akira Kurosawa, 1962
Saraband, 77
Saraband, Ingmar Bergman, 2003
Savaş Günahları, 79
Casualties of War, Brian De Palma, 1989
Seks Yalanları, 118
Sex, Lies and Videotape, Steven Soderbergh, 1989
Sensiz Olmaz, 77
High Fidelit, Stephen Frears, 2000
Serseri Aşıklar, 104
À Bout de Souffle, Jean-Luc Godard, 1960
Sessizlik, 33, 75
Tystnaden (The Silence), Ingmar Bergman, 1963
Sevginin Gücü, 38
Léon (Leon: The Professional), Luc Besson, 1994
She's Gotta Have It, 77
She's Gotta Have It, Spike Lee, 1986
Shurayukihime, 138
Shurayukihime (Lady Snowblood), Toshiya Fujita, 1973
Sıkı Dostlar, 51, 53, 64, 77, 92, 113, 153
Goodfellas, Martin Scorsese, 1990
Sierra Madre Hazineleri, 81
The Treasure of the Sierra Madre, John Huston, 1948
Silent Möbius, 135
Silent Möbius, Hiroyuki Kawasaki, 1998
Siyah Gelinlik, 52, 92, 108
La Mariée Était en Noir (The Bride Wore Black), François Truffaut, 1968
Sky Captain ve Yarının Dünyası, 154
Sky Captain and the World of Tomorrow, Kerry Conran, 2004
Smilla ve Karlar, 155
Smilla's Sense of Snow, Billie August, 1997
Soğukkanlı, 98, 132
In Cold Blood, Richard Brooks, 1967
Sokaktakiler, 30
The Outsiders, Francis Ford Coppola, 1983
Son Darbe, 135
The Killing, Stanley Kubrick, 1956
Son Gösteri, 55, 139
The Last Picture Show, Peter Bogdanovich, 1971
Son Umut, 33, 68
Children of Men, Alfonso Cuarón, 2006
Son Vuruş, 120
Knock Off, Hark Tsui, 1998
Sonsuz Aşk, 119
Indiscreet, Stanley Donen, 1958
Sonsuz Ölüm, 112, 117, 141
Butch Cassidy and the Sundance Kid, George Roy Hill, 1969
Sonsuz Sokaklar, 52
La Strada, Federico Fellini, 1954
Soylent Green, 17
Soylent Green, Richard Fleischer, 1973
Steve Zissou ile Suda Yaşam, 32
The Life Aquatic with Steve Zissou, Wes Anderson, 2004
Strictly Ballroom, 86, 112
Strictly Ballroom, Baz Luhrmann, 1992

Suç Dalgası, 135
Crimewave, Sam Raimi, 1985
Sullivan's Travels, 94
Sullivan's Travels, Preston Sturges, 1941
Superman, 140
Superman, Richard Donner, 1978

Ş

Şangaylı Kadın, 82, 84, 121, 155
The Lady from Shanghai, Orson Welles, 1947
Şebeke, 31
Network, Sidney Lumet, 1976
Şenlik Ateşi, 34
The Bonfire of the Vanities, Brian De Palma, 1990
Şeytanın Ölüsü, 72
The Evil Dead, Sam Raimi, 1981
Şok Koridoru, 55, 130, 155
Shock Corridor, Samuel Fuller, 1963

T

Taksi Şoförü, 25, 73
Taxi Driver, Martin Scorsese, 1976
Tanık, 31, 75
Witness, Peter Weir, 1985
Tank Girl, 151
Tank Girl, Rachel Talalay, 1995
Tanrının Eseri, Şeytanın Parçası, 155
The Cider House Rules, Lasse Hallström, 1999
Tarzan: Asil ve Vahşi, 43
Greystoke: The Legend of Tarzan, Lord of the Apes, Hugh Hudson, 1984
Tehlikeli İlişkiler, 99
Dangerous Liaisons, Stephen Frears, 1988
Tehlikeli Kokteyl, 139
Tequila Sunrise, Robert Towne, 1988
Tehlikeli Yaratıklar, 117
Mimic, Guillermo del Toro, 1997
Teneke Trampet, 98, 121
Die Blechtrommel (The Tin Drum), Volker Schlöndorff, 1979
Terlik ve Gül, 135
The Slipper and the Rose, Brian Forbes, 1976
Terminatör 2, 25, 61, 72, 92, 93, 114, 154
Terminator 2: Judgement Day, James Cameron, 1991
Tetikçi, 74
Sniper, Luis Llosa, 1993
The Andromeda Strain, 120
The Andromeda Strain, Robert Wise, 1971
The Apartment, 135
The Apartment, Billy Wilder, 1960
The Fury, 114, 137
The Fury, Brian De Palma, 1978
The Last Wave, 33
The Last Wave, Peter Weir, 1977
The Lavender Hill Mob, 149
The Lavender Hill Mob, Charles Crichton, 1951
The Lonely Guy, 77
The Lonely Guy, Arthur Hiller, 1984
The Matrix, 41, 45, 58, 116, 145
The Matrix, Andy Wachowski & Lana Wachowski, 1999
The Naked Kiss, 133
The Naked Kiss, Samuel Fuller, 1964
The Rat Pack, 139
The Rat Pack, Rob Cohen, 1998
The Replacement Killers, 59
The Replacement Killers, Antoine Fuqua, 1998
Thelma ve Louise, 38, 125
Thelma and Louise, Ridley Scott, 1991
Tightrope, 134
Tightrope, Richard Tuggle, 1984

Titanik, 34, 97, 100
Titanic, James Cameron, 1997
Topkapı, 93
Topkapi, Jules Dassin, 1964
Trigun, 135
Trigun, Yasuhiro Nightov, 1998
Truman Show, 80, 83
The Truman Show, Peter Weir, 1998
Tuhaf Günler, 72
Strange Days, Kathryn Bigelow, 1995
Tuhaf İlişkiler, 52, 63
Bound, Andy Wachowski & Lana Wachowski, 1996
Tutku Oyunları, 153
Little Children, Todd Field, 2006

U

Ucuz Roman, 138
Pulp Fiction, Quentin Tarantino, 1994
Utanç, 31
Skammen (Shame), Ingmar Bergman, 1968
Uzayın Derinliklerinde, 145
Lost in Space, Stephen Hopkins, 1998

Ü

Üç Renk: Kırmızı, 35, 41
Trois Couleurs: Bleu (Red),Krzysztof Kieslowski, 1994
Üç Renk: Mavi, 82, 83
Trois Couleurs: Bleu (Blue), Krzysztof Kieslowski, 1993
Üçüncü Adam, 27
The Third Man, Carol Reed, 1949
Üçüncü Türden Yakınlaşmalar, 69
Close Encounters of the Third Kind, Steven Spielberg, 1977

V

Vadim O Kadar Yeşildi Ki, 31, 136
How Green Was My Valley, John Ford, 1941
Vahşi Koşu, 148
Marathon Man, John Schlesinger, 1976
Vahşi Belde, 17, 112
The Wild Bunch, Sam Peckinpah, 1969
Videodrome, 83
Videodrome, David Cronenberg, 1983
Vücut Dili, 130
In & Out, Frank Oz, 1997

W

Wolfen, 153
Wolfen, Michael Wadleigh, 1981

X

Xanadu, 138
Xanadu, Robert Greenwald, 1980

Y

Yaban Çilekleri, 75, 134
Smultronstället (Wild Strawberries), Ingmar Bergman, 1957
Yalan Dünya, 151
Cool World, Ralph Bakshi, 1992
Yangın Kulesi, 134
The Towering Inferno, John Guillermin, 1974
Yaralı Yüz, 58, 134
Scarface, Brian De Palma, 1983
Yaratık, 12, 92
Aliens, James Cameron, 1986

Yaşamın Renkleri, 44
Pleasentville, Gary Ross, 1998
Yaz Bekarı, 121
The Seven Year Itch, Billy Wilder, 1955
Yedinci Mühür, 32, 81, 134
Det Sjunde Inseglet (The Seventh Seal), Ingmar Bergman, 1957
Yeni Hayat, 34, 136
Cast Away, Robert Zemeckis, 2000
Yılan Gözler, 68
Snake Eyes, Brian De Palma, 1998
Yıldırım Emri, 31
Thunderbolt and Lightfoot, Michael Cimino, 1974
Yıldız Savaşları, 18
Star Wars, George Lucas, 1977
Yıldız Savaşları Yeni Üçleme, 154
Star Wars Prequel Trilogy, George Lucas, 1999 & 2002 & 2005
Yunusun Günü, 69
The Day of the Dolphin, Mike Nichols, 1973
Yurttaş Kane, 30, 53, 153
Citizen Kane, Orson Welles, 1941
Yüksek ve Alçak, 54, 75, 82
Tengoku to Jigoku (High and Low), Akira Kurosawa, 1963
Yürekteki Yerler, 45
Places in the Heart, Robert Benton, 1984
Yüzüklerin Efendisi: İki Kule, 142
Lord of the Rings: Two Towers, Peter Jackson, 2002
Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü, 154
Lord of the Rings: Return of the King, Peter Jackson, 2003
Yüzyüze, 66, 131
Face/Off, John Woo, 1997

Z

Zatoichi, 17, 134, 135
Zatôichi (Zatoichi), Takeshi Kitano, 2003
Zor Ölüm-2, 115
Die Hard 2, Renny Harlin, 1990
Zümrüt Ormanı, 153
The Emerald Forest, John Boorman, 1985



Gözden geçirilmiş orijinal 2. baskısından çevrilmiştir.
Dünya sinemasının önde gelen filmlerinden kareler
ve yeni çizimler içermektedir.